

KAREL WEINFURTER

OHNIVÝ KTEŘ

Základní dílo
české mystiky

Karel Weinfurter
OHNIVÝ KEŘ

*„I viděl, a aj, keď hořel
ohněm, avšak neshořel“.*

II. Mojž. III. 2.

Karel

Weinfurter

OHNIVÝ KEŘ

J.W.Hill

ISBN 80-86427-06-4

Předmluva k druhému vydání

Když bylo vytištěno první vydání »Ohnivého keře«, netušil jsem, že se tato kniha setká s takovým rozšířením a hlavně pochopením u našeho lidu. Záhy bylo první vydání rozebráno, což je důkazem, že »Ohnivý keř« již vykonal jistou část svého poslání. A ještě větším důkazem toho je okolnost, že na tisíce dopisů se všech stran i ze zemí vzdálených, zvláště z Jugoslaviie a z Ameriky svědčí, jak český lid přímo p r a h l po p r a v d ě, kterou marně jinde hledal a konečně ji našel v této knize!

Přišly dopisy i od některých členů katolického duchovenstva, které potvrzují, že církev zevní nedává a nemůže dáti člověku onoho vnitřního uspokojení, po němž tak touží každá duše opravdu nábožensky založená, a že jen mystika dává klíč k tomu, co marně hledá theologie.

Nauky v této knize podávané jsou prastarou tradicí v novém rouchu a proto musily býti přijaty tak, jako se stalo, neboť Duch Svatý chtěl, aby byly nanovo prohlášeny.

»Ohnivý keř« nevznikl ani z vůle autorovy ani z vůle kohokoliv jiného, nýbrž byl napsán z nutnosti, která byla vyvolána tak zvanou »shodou okolností«. Každý mystik ví, co to znamená, neboť ví, že není náhody.

Toto nové vydání je nejen opravené a rozšířené mnohými dodatky, ale je v některých částech doplněno i vysvětlivkami stran mystických cvičení. Rovněž je tu po první prozrazeno tajemství mystické smrti, což ve vydání prvním bylo zúmyslně zamlčeno, poněvadž doba k tomu nebyla ještě zralá.

Mnohé věci jsou tu lépe vysvětleny, neboť autor chtěl vyhovět mnohým otázkám, které mu byly kladeny s různých stran.

Dále jsou tu nové vysvětlivky o Hadí Síle (Kundalini), aby ti, již četli o ní jen ve spisech H. P. Blavacké, poznali, že tato autorka, neznající ani část mystické cesty, této síly neznala z vlastního názoru, nýbrž jen o ní slyšela.

Dalším důležitým dodatkem je důkaz, že i křesťanští světcí znali mystickou tichou koncentrací, jakož i vysvětlení, proč askese, na př. u indických fakirů, vyvolává magické síly, ale nevede ke spáse.

Zkrátka, tímto novým vydáním se dostává do rukou čtenářů zcela nová kniha, více zaokrouhlená a důkladněji podepřená, takže by ji měl mít každý, kdo četl vydání první a shledal, jak psali přemnozí čtenáři, že »Olnivý keř« jim jedině poskytl to, co dlouho hledali a nenalezali.

Těm, kdo by chtěli nastoupiti mystickou cestu, mohu říci, že v této knize naleznou vše, co potřebují, neboť vše ostatní dostanou za čas z nitra, z Ducha Svatého, který každého sám vede. Žádného zevního vůdce není v křesťanské mystice třeba.

Proto není třeba otázek a dopisů, jen nechť každý pilně čte a přemýšlí — pak nalezne mezi řádky tohoto spisu řešení mnohého tajemství a odpověď na vše.

A teď jdi, kniho, do světa a provázej tě požehnání Pána!

Karel Weinfurter.

yho-
ran.
y li,
itor-
a z

š t í
akož
lává

rářů
ená,
jak
kytl

řici,
do-
h o
s k é

čte
šení

ter.

Předmluva k třetímu vydání

Znovu se rozletí po našich vlastech i za její hranice dílo, které je stěžejním základem a pilířem české křesťanské mystiky.

Znovu oživnou slova prosycená Duchem, aby burcovala duše čtenářů.

Znovu oživne hlas Karla Weinfurtera, který se tolik, tolik zasloužil o poznání duchovna a Cesty vedoucí k dosažení toho nejvyššího — to jest o vnitřní spojení se s Božstvím.

Karel Weinfurter, který zatím, tisíckrátě žel, odešel, aby se odebral k svému nebeskému Otci, jistě nás z duchovna sleduje a žehná našim snahám, nesoucím se týmž směrem, jakým on kráčel a kráčetí nás učil.

»Psyche«, knihovna duchovní filosofie pro všechny, bude i jeho hlasem, jak ve znovuvydávání jeho tolika čtenáři žádaných knih, tak i hlasem jeho ideí v dílech jeho žáků a v překladech prací, které on ještě za života doporučoval, neb by je byl s určitostí své čtenářské obci doporučil.

Kéž »Ohnivý keř« vykoná své vznešené poslání, jako předešlá jeho vydání!

Dr Ing. Dr Otakar Čapek.

Na Král. Vinohradech o vánocích roku 1946.

Úvod

Jak nezměrný je Bůh a velký neskonale,
a přec Ho obsáhne i jedno srdce malé.
Angelus Silesius.

Než počne čtenář čísti tento Úvod, doporučuji mu, aby si přečetl » Předmluvu k II. vydání«, poněvadž i tam nalezne leacos důležitého a zajímavého.

Poznal jsem při svých stycích s různými lidmi, kteří studují okultismus, že namnoze nemají správného ponětí o základních kamelech mystiky a tím méně o mystických cvičeních po stránce praktické a výkonné. Ve svých překladech různých mystických děl snažil jsem se sice připojenými poznámkami vysvětliti nebo alespoň poněkud osvětliti některé představy a pojmy nebo celé oddíly mystiky, ale pozoroval jsem, že tyto vysvětlivky se míjejí po většině svým cílem. Alespoň je tomu tak u většiny čtenářstva. Jednotlivci, s nimiž jsem se osobně setkal a s nimiž mi bylo možno hovořiti o těchto věcech, jevíli ovšem větší zájem a také větší porozumění. Ale mně běží o rozšíření těchto názorů v našem českém lidu, jenž jest ve své podstatě mysticky založen. Proto jsem se rozhodl, že napíši tento spisek, v němž shrnu zčásti svoje zkušenosti a nepatrné vědění a v němž se pokusím vyložiti nejen pojem křesťanské mystiky, nýbrž i její cíl a hlavně — last not least — prostředky k jeho dosažení.

Již teď podotýkám, že tyto prostředky jsou naprosto bezpečné a bude-li se jimi kdo řídit ve všech směrech, půjde s jistotou mystickou cestou křesťanskou jako po širokém mostě, ačkoliv tato cesta je tenčí vlasu, ba tenčí ostří břitvy,

které jako by bylo napjato nad bezednou propastí. Dalším důvodem, který mne vedl k této práci, bylo i to, že duchovní stav našich tak zvaných duchovních sdružení byl přímo nesnesitelný. Jedni prohlašovali, že se nesmí prováděti žádné cvičení, a zapovídali také, což se ovšem praktické mystiky netýká, jakékoliv i nejprostší okultní pokusy a prohlašovali, že experimenty, na příklad telepatické, spiritualistické nebo jiné, jsou nebezpečné, ačkoliv na druhé straně se jimi buď potají zabývají anebo by se jimi zabývali, kdyby — mohli. Tvrdili, že nutno nejdříve pečlivě a dokonale očišťovati sebe a pak teprve možno přikročiti — po nalezení vůdce — ke cvičením praktickým. Říkali, že nutno býti dříve »skoro svatým« a pak teprve, že možno sáhnouti k praktickým cvičením. Tím ovšem matou příčinu s výsledkem, neboť posvěcení, t. j. spojení s Bohem. lze dojíti jenom cvičením a nikdo se svatým sám nečiní. O tom však později. Ale co horšího, byli zde ještě jiní jednotlivci, kteří troufale prohlašovali, že dospěli na určité stupně okultního výcviku asketickou sebekázní, že jsou sami vůdci, že podle své vůle vědomě vstupují do říší astrálních nebo ještě dále, zkrátka vychloubali se silami a zkušenostmi, kterých neměli.

Máme mezi sebou mnoho falešných proroků a jediné je znamení, podle něhož můžeme každého z nich poznati: je to LÁSKA. Ta je zkušebním kamenem pravdy, tak jako oheň zlata. Pak jsou zde ještě jiní, kteří hledají v knihách, kteří se domnívají, že čtením spousty knih starých i nových dosáhnou vnitřního osvětlení. Je zajisté dobře rozšiřovati svoje vědomosti dobrými knihami, ale hledati duchovní vývoj jediné čtením knih, je právě tak, jako kdyby někdo chtěl býti virtuosem na housle a opatřil si obrovskou literaturu o houslích, o jejich jednotlivých součástkách, jejich stavbě, jejich dějinách, o laku, kterého používali staří mistři houslaři, o výrobě strun, o historii houslí, kdyby si k tomu ještě nakoupil nejdražší nástroje a balíky hudebnin, a přece jen nikdy nevzal houslí a smyčce do rukou, aby zkusil hráti. Zdali by se mohl takový člověk někdy státi virtuosem na housle? Vidím v duchu, jak všichni čtenáři se usmívají. Každému je jasno, že takové počínání by bylo nesmyslné. A přece totéž činí mnozí filosofové, kteří se chlubí velikými knihovnami a vědomostmi nashbíranými ze svých pokladů ve vazbách plátěných i kožených a kte-

ří p
kon
by i
Pytl
L
kem
stroj
A
jsou
vyšš
A př
zek
aby
konc
nam
jichž
kam
nam
mi c
řešiti
Hled
thesy
nedo
mo
hlédr
tu a
do fi
Fil
do R
pečně
cesta
boli
a jes
to vý
zasvě
bezvý
fický
vádě
směre
To se

ří přece nikdy a nikdy se neodvažují zahráti na onen svůj dokonalý nástroj, který jim byl svěřen Stvořitelem a ze kterého by mohli vylouditi nejnádhernější symfonie, pravou hudbu sfér Pythagorejců.

Lidské tělo je tímto nástrojem. A lidská duše jest hudebníkem a zároveň skladatelem a tvůrcem tohoto dokonalého nástroje.

A ještě je zde řada jiných. Ti mají nejlepší snahu a vůli, jsou to lidé dobrého srdce, jsou to lidé nadšení, proniknutí nejvyšší touhou po poznání věčna a duchovní podstaty člověka. A přec — — ! Přistupuji k řešení nejvyšších a nejhlubších otázek cestou zcela jinakou, než která vede přímo k slunci. Místo, aby kráčeli po květnatých lukách, stinnými hvozdy, v nichž koncertují sbory ptactva a hmyzu, místo aby šli čistými pěšinami podél zurčících potoků a dále potom podél veletoků, jejichž tiché vody se vlévají do oceánu věčna, vyhledávají si kamenité, trnité a neschůdné a srázné cesty skalami a pustinami. Bloudí často v kruzích a spirálách a vracejí se temnými cestami stále tam, odkud vyšli. Jsou to ti, kteří chtějí rozřešiti nejvyšší Tajemství cestou rozumovou, cestou filosofickou. Hledají a hledají, budují theorie na theorie, hypotheses na hypotheses, z nichž všechny zdají se řešiti veliký elixír života. Ale k cíli nedocházejí. Místo, aby celou sílu svého ducha soustředili přímo na nejvyšší Pravdu, aby bez bázně odvážili se pohlednouti Slunci v tvář, hrabou se jako krtkové pod zemí a jestliže tu a tam jim bleskne do očí záře světla, zahrabou se ihned zase do filosofického labyrintu svých teorií.

Filosofická cesta jest ovšem také jednou z cest, které vedou do Říma. Ale je to cesta právě tak obtížná a skoro tak nebezpečná, poněvadž na ní možno zablouditi, jako cesta jiná, totiž cesta okultními silami neboli magie. K této cestě rozumu neboli filosofie je třeba lidí ze zcela jiného těsta než jsme my a jestliže byli lidé, kteří po ní kráčeli a dospěli k cíli, byly to výjimky. Byli to buď někteří adepti indičtí a čínští anebo zasvěcenci řečtí. Největší překážkou, proč tato cesta je u nás bezvýsledná a nemožná, je to, že máme příliš mnoho filosofických směrů, ale jen theoreticky a nikoliv prakticky prováděných, a že ten, kdo chce po ní kráčet, ujde kus cesty směrem jedním, aby se pak vrátil a krácel zase směrem jiným. To se opakuje a badatel nikdy nedochází cíle.

Proto je dětinské, když někdo, neučiniv ani prvního kroku na praktické cestě, chce posuzovati skutečné a zažité výsledky, jež byly docíleny lidmi, kteří půl svého života věnovali cestě, kterou kráčel Jakub Böhme, Pordage, Jana Leadová, Gichtel, Eckartshausen, Kerning a velká řada jiných a jiných, kterou šli a kráčeli členové nejvyššího Bratrstva pozemského, které je známo jménem Rosikrucianů neboli Bratrstvo »Růžových Křížáků«. O tomto posledním Bratrstvu nutno zde říci ještě několik slov. Tak jako všechno na světě, i věci nejvyšší a nejčistší bývají zneužívány a jsou strženy do bláta a prachu, tak se také stalo se jménem tohoto posvátného Bratrstva. Vznikla celá dlouhá řada nepravých Růžových Křížáků. Zvěděl jsem z Ameriky, že v jediném městě jsou tam tři takové společnosti, každá s jinou naukou a jiným rituálem. Rovněž i v Evropě byly a jsou různé lóže, které si dávají jméno rosikrucianské. Vše to bez výjimky jsou bratrstva nepravá, neboť praví a skuteční Bratři Růžového Kříže nemají žádného viditelného bratrstva, nikde se nescházejí v žádné lóži, ale přece jen existují a lze s nimi přijíti do osobního styku, ale jenom mystikům, kteří dosáhli opravdového, vnitřního křtu ohněm. Někteří z těchto bratří vydali spisy, které obsahují jejich nauky, jejich cestu a filosofii. Nejdůležitějším z těchto spisů jest Chemická svatba Christiana Rosencreutze, vydaná roku 1459.

Jiné veledůležité spisy mystické ze staré literatury jsou knihy od Jane Leadové, spisy Jakuba Böhma, vzácné teď spisy od Gichtla, Johna Pordagea, a z novějších knihy Kerningovy (zejména »Klíč ke světu Ducha« a »Cesta k nesmrtelnosti«) a konečně »Hlas ticha« od H. P. Blavacké (zde je ovšem podávána čtenáři mystická cesta indická, ale základy jsou stejné!) »Duchovní Vůdce« od Molinose, »Poutník Cherubínský« od Angela Silesia, »Radža-joga« od Vivekanandy. Z mých spisů »Mystický slabikář«, »Královská cesta«, »Bible ve světle mystiky«, v mém překladu upozorňuji na spisy Maharišiho a jiné. Rovněž sem patří kniha Avalonova »Hadí Síla«. (Jen anglicky.) Kdo chce dojít k naprosto jiným představám o Bohu, než jak dosud mu byly podávány nesprávně vykládanými naukami křesťanskými, nalezne nesmírně hlubokou studnici v »Písni o Bohu«, totiž indickém spisu »Bhagavad-Gita«.

Kapitola I.

Pojem mystiky, zvláště křesťanské

Zevní svět má obyčejně za to, že mystika je něčím naprosto nepochopitelným, že je to pojem mlhavý, mátožný a nevysvětlitelný. Zevní svět totiž ztotožňuje s mystikou pojem jiný — pojem mysticismu. Mystika není však mysticismem. Slovem mysticismus rozumí se vše tajemné, nevysvětlitelné, mlhavé, po případě i příšerné, zatím pojmem mystika rozumíme něco zcela jiného. Mystika jest nauka a zároveň také praxe, jak člověk smrtelný může se za živa spojit se svým Tvůrcem. Mystika není pouhou teorií, nýbrž je zažitím.

Čtenář naráz vidí, že zde běží o něco neslýchaného, velkého, nepochopitelného i pro člověka, který je nábožensky založen. Pro toho, kdo nemá citu ani porozumění pro věci náboženské, je to ovšem pojem absurdní. Ale pro takové čtenáře nepíšeme. Ti beztoho odloží tuto knihu již snad po přečtení prvních stránek a sice proto, že slova týkající se duchovna mají jistý nepopíratelný účinek odpuzující pro lidi typu materialistického nebo atheistického. Já zde něco podobného, co vídáme tak často u jistých skeptiků stran nauky spiritualistické, jenže stran mystiky je to ještě zřejmější a nápadnější. Pokusím se několika slovy vysvětliti, oč jde. Sejdeme-li se s člověkem třeba velmi vzdělaným, ale materialisticky založeným a právě tak žijícím, který tedy je v nitru naplněn jen a jen představami o hmotě a životě smyslovém a pozeirským, a povíme-li mu něco o výjevech spiritualistických nebo o teorii, která se je snaží vyložiti, setkáme se nejen s výsměchem, nýbrž i s jakýmsi podrážděním, ba hněvem, kterého náš přítel nedovede ani ovládnouti. Dlouho jsem se snažil vyložiti si tuto

nápadnou věc a dospěl jsem k přesvědčení, že tací lidé jsou tak duševně přeplněni svými hmotafskými názory, že se staly jejich životní složkou, a proto v nich vzniká pocit, že by si nějak ublížili, kdyby přijali něco z oněch »směšných« výkladů. Je tomu vskutku tak, neboť, kdyby přijali, tu opravdu by v nich něco »zemřelo«, něco by ztratili — totiž svoje staré přesvědčení a pak by musili bezpochyby změnit také svůj život, odložit mnohé oblíbené předsudky (to jsou největší nepřátelé pokroku!), mnohé zlozvyky, vášně a třeba neřestí. Ne! Raději zamítnu vše a zůstanu ve svém brlohu, ve své teplé kobce — po smrti — nu, po smrti snad nebude nic — a jestliže bude přece něco — oh, raději na to nemyslit! —

Tak soudí člověk hmotně žijící a hmotně založený. Ale je jistě ještě příčina jiná, která mnohým a mnohým brání, aby nepřijímali nauk spiritualistických nebo snad dokonce okulturních. Je to k a r m a. Zákon odměn a odplat za hrobem je nutí, aby alespoň pro tento život nepřijali vyšších nauk, vyššího vědění, aby zůstali státi před zastřeným obrazem ze Saidy, třeba se někdo nabízel, že jim jej pomůže odhaliti. Skeptik se bojí instinktivně záhrobních odměn a hlavně ovšem trestů, které by ho stihly, a proto schovává hlavu do písku jako pštros a domnívá se, že jim tak ujde! Jak směšné to počínání.

Že k a r m a působí ohromnou silou právě v případech, kdy cesta lidského individua se má obrátiti, kdy její sklon dolů se má proměnit ve směr v z e s t u p u, o tom máme mnoho očividných důkazů. Karma staví překážky, aby jistí lidé nepoznali okulturních nebo mystických nauk, karma jim i brání, aby nemohli čísti knih, které si třebas i koupili! Zní to dozajista podivně, ale uvedu jeden konkrétní případ — z mnohých, které znám. (V některých okulturních společnostech se učí, že karma působí jen jaksi celkově, jen v hlavních obrysech. To je nesprávné. Je-li karma, pak působí ve všech nepatrnostech a maličkostech, neboť často jsou to právě maličkosti, které mají na lidský život největší vliv. Kromě toho sluší podotknouti, že vesmír jako živá jednotka má po ruce mnoho a mnoho druhů neviditelných bytostí, jichž vyšší Moci používají, abý jimi působily na člověka. Prostě a snadno pochopitelně vykládá a dokazuje to Mulford ve svých spisech »Dar Ducha«. Také síly planetární, jak vědí moderní astrologové, působí vlastně na karmu.)

lé jsou
e staly
pocit.
šných
pravdu
je staré
té svůj
štší ne-
stí. Nel
lé kob-
jestliže

Ale je
ní, aby
okult-
bem je
, vyšší-
Saidy,
Skeptik
trestů,
pštros

ch, kdy
m dolů
mnoho
idé ne-
brání,
Zní to
z mno-
se učí,
rysech.
patrnos-
stí, kte-
uší po-
mnoho
použí-
ochopi-
h »Dar
í astro-

Ale nutno se vrátiti k uvedenému případu, jenž nejlépe ilustruje, jak vyšší moci zabraňují člověku i četbu určité knihy. Sluší totiž předeslati, že četba každé hluboké mystické knihy vyryje ostrou brázdou do duše čtenáře a že tato brázdá potrvá na věky a nikdy se již z jeho duše neztratí. Jde o posvátnou nezměnitelnou a věčnou pravdu, kterou duše člověka, třeba bezděčně přijala, a tato pravda, třeba nepochopená, musí nésti ovoce i kdyby to mělo trvati věky. Ale duchovní zákon, právo tak nezměnitelný jako hrubé zákony fyzikální, praví, že každý duchovní pokrok musí si člověk zasloužiti a že dokud nenadešla určitá doba, nemůže člověk, i kdyby chtěl, zvěděti jistých duchovna se týkajících věcí, poněvadž tím celá jeho příští evoluce by byla pozměněna.

V letech devadesátých měli jsme v Praze první theosofickou lóži, kterou jsme založili a jejíž členové se v určitých dobách scházeli ke studiím a rozhovorům. Mezi jinými chodil také mezi nás pan Z. Byl to velice vzdělaný mladý muž, který ovládal několik cizích jazyků a byl nadšeným okultistou, alespoň pokud se týkalo četby knih. Poněvadž byl velmi bohat, mohl kupovati spousty spisů ve všech možných jazycích, které hromadil a hromadil, ale které také četl. Stalo se náhodou, že kdysi se zmínil spisovatel Gustav Meyrink, který byl rovněž členem naší lóže, při jedné takové schůzce, zdali pan Z. již také četl Bhagavad-Gitu. V úvodu k této knize jsem poznamenal, že Bhagavad-Gita je jedním z nejhlubších mystických spisů. V tehdejších letech byla naší nejoblíbenější knihou a náš hovor se neustále točil kolem velikých mysterií, jež tato kniha obsahuje. Na otázku předloženou odpověděl pan Z., že jí dosud nečetl, ba přiznal se, že ji ani dosud nekoupil. Byla to věc sice překvapující, když uvážíme, že kupoval jiných knih takové spousty, ale přece jsme si toho příliš nevšimli. Pan Z. však dodal, že ihned příštího dne si Bhagavad-Gitu objedná.

Asi za měsíc potom otázal se při schůzce v kavárně G. Meyrink pana Z., zdali již má Bhagavad-Gitu. Meyrink byl totiž člověk velmi bystroduchý a učinil z onoho doznání pana Z. pro sebe jistý závěr, který nám teprve později pověděl. Na tuto druhou otázku odpověděl pan Z., že dosud Bhagavad-Gity neobjednal, ale že to ihned učiní. Tak se táhla tato věc téměř šest měsíců, ale pan Z. stále a stále Bhagavad-Gity neobjednával a neměl. Spisovatel Meyrink občas prohodil stejnou otázku,

a konečně sám pan Z. prohlásil, že je to nepochopitelné, proč právě této knihy neobjednává... My ostatní jsme již chápali, oč jde a byli jsme velmi zvědaví na výsledek. Konečně dospěly věci tak daleko (Meyrink byl totiž muž velmi houževnatý!), že v kavárně došlo k následující výměně slov mezi ním a panem Z.:

Meyrink: »Máte již Bhagavad-Gitu?«

Pan Z.: »Zase jsem ji zapomněl objednat!«

Meyrink: »Nu nevádí, můžete ji objednat ihned.«

Pan Z.: »To také učiním!«

Poté byl zavolán číšník, aby přinesl dopisní lístek, pan Z. napsal knihkupci objednávku a lístek byl šťastně odeslán. My ostatní jsme ovšem hořeli zvědavostí, jak věc skončí a jeden z nás dokonce poznamenal potají, že snad zatím bude kniha vyprodána nebo že zbývající náklad shoří, ale že jistě pan Z. knihy nedostane.

Ale stalo se jinak. Kniha skutečně asi za týden přišla. Pan Z. ji přinesl brožovanou vítězoslavně do nejbližší schůze a zářil radostí, že konečně ji dostal do rukou. Teď jsme ovšem očekávali, že v nejbližších dnech nám bude podávat pan Z. stručný referát o Bhagavad-Gitě, kterou přečetl — snad alespoň z části. Ale bylo jinak. Pan Z. mlčel dva, tři, čtyři týdny i déle a konečně byl to zase spisovatel Meyrink, který ho vyburcoval novou otázkou:

»Nuže, jak se vám líbí Bhagavad-Gita?«

Pan Z. se jen laskavě pousmál a řekl:

»Nejsem s to čísti knih nevázaných, a proto si musím nejdříve dáti knihu tak cennou svázati a přemýšlím již několik týdnů, jakou zvláštní vazbu bych pro ni vyvolil.«

Tyto úvahy o vazbě potrvaly zase několik týdnů, které však již nepadaly na váhu, neboť jsme byli jisti, že pan Z., jakmile bude kniha svázána, bude ji také čísti. Po nějaké době přišel pan Z. a záře radostí, nám oznámil, že právě si dal u jistého malíře zhotoviti náčrt na tepanou vazbu měděnou, která bude vhodnou ozdobou k jeho Bhagavad-Gitě.

Trvalo zase dalších několik týdnů, než byl hotov náčrt a než byla konečně provedena měděná vazba. Konečně přinesl pan Z. svázanou knihu v měděných deskách a ve skvostném pouzdře, aby se s ní radostně pochlubil. Ale my jsme čekali, až knihu přečte a až nám poví, jaký naň učinila dojem. Ale

podivno! Kdykoliv jsme se tázali pana Z., zdali již knihu četl, vždycky nám odpověděl stejně: »Nevím, co v tom vězí! Čítám rád do pozdních hodin nočních anebo časně ráno na loži. Při jiné četbě neusínám nikdy, ale jakmile vezmu do ruky Bhagavad-Gitu, usnu tvrdě ať večer ať ráno, když přečtu jen několik řádek. Umínil jsem si tedy, poněvadž této knihy nemohu doma čísti, že ji vezmu s sebou do Královské Obory. Tam že usednu v ústraní na lavičku, abych se nerušeně mohl oddati hlubokým krásám tohoto výkvětu indické literatury. Učinil jsem to mnohokrát, ale i když jsem seděl na nejodlehlejším místě, objevil se vždy nějaký známý pán, nebo nějaká známá dáma, kteří se se mnou dali do hovoru a oloupili mne tak o kýženou příležitost ke čtení. Podobně se mně děje doma v hodinách denních, neboť jakmile vezmu Bhagavad-Gitu do ruky, zazvoní elektrický zvonek a je zde nějaká návštěva, byť to bylo i v hodině nejméně vhodné.«

Tak se skončil tento příběh s Bhagavad-Gitou pana Z., který jest již sice několik let na onom světě, ale za to je zde dosti žijících svědků této podivuhodné události. Pan Z., tuším, nečetl za svého života nikdy Bhagavad-Gity. Proč? To jest otázkou, jejíž řešení jsem sice naznačil, ale které přes to nespadá do oboru tohoto spisu. Je však jisto, že někteří lidé nemohou (či nesmějí) číst také jiná hluboce mystická díla.

Ostatně Bhagavad-Gita jest vskutku jednou z nejdůležitějších mystických knih. Sám Krišna praví v kapitole XVIII. 67. a dále:

»Tato nauka není však určena těm, kteří se neovládají, kteří se Mně neklaní a kteří nechtějí slyšeti Mého hlasu. Také není určena zarputilým a rouhačům. — Kdo toto tajemství všech tajemství prohlásí těm, kteří Mne ctí a kdo Mně při tom obětuje toto nejlepší ze všech děl, přijde dozajista ke Mně. — Není nikoho mezi lidmi, kdo by Mně mohl prokázati něco lepšího než takový. Také Mně nikdo nebude dražší nad něj a kdo bude čísti tento svatý rozhovor, nechť Mne hledá obětováním svého poznání. To jest mým rozkazem. Kdo u víře a bez rouhání přijme tuto nauku, vstoupí bez překážky do světa blažených.«

Ale vraťme se k otázce, co jest mystika? Řekli jsme, že mystika jest naukou a zároveň také praxí, jak spojití se za živa s Bohem, čili jak život svůj posvětit. Mystikovi musí býti Bož-

ství právě tak žádoucím, »jako zloději zlatý poklad, který leží ve vedlejší světnici a od něhož jest oddělen pouze tenkou stěnou«, jak praví Rama Krišna, veliký brahmínský mystik našich dnů. Jenom ten, kdo má takovou nezkrotnou touhu a takovou lásku k Bohu, kdo po Něm tak žízni, kdo dojde na onen stupeň vnitřního produševnění, že myšlenka na Božství v něm převládá při veškeré hmotné práci, kdy dominuje nad veškerými jeho zájmy, kdy se mu staví před oči i ve snu — jenom ten může doufat, že dojde cíle. Ale v životě snad není možno, abychom se stále a stále oddávali takovým myšlenkám, abychom vždy a vždy mysleli jenom na Boha! — Vždyť tak bychom v nynějším shonu, v nynějším boji o existenci vyřadili se sami ze řad zápasníků a zahynuli bychom nedostatkem životních potřeb; poněvadž bychom zanedbali svých povinností? Ne tak! Při všem našem konání, při jakémkoli oboru a v každém zaměstnání můžeme se státi a zůstatí pravými mystiky. Mystická Cesta může býti vrcholem našich snah, a přece nám to nebude brániti, abychom žili, abychom si opatřili životní prostředky, abychom zůstali ve hmotném smyslu normálními členy lidské společnosti.

Ale právě to, jak zaříditi si život, aby mystická Cesta i hmotné snažení byly v souhlasu, jest vlastně u nás na západě nejobtížnějším úkolem pro každého jednotlivce. Znam velmi mnoho lidí, jsou to sečtělí okultisté ze všech společenských tříd, kteří znají mystické nauky a jsou přesvědčeni o jejich vznešených pravdách, ti vědí zcela dobře, že mystická Cesta jest jedinou správnou a bezpečnou cestou, která vede k duchovnímu vývoji, k nejvyšší metě lidského života. A přece se nemohou odhodlati, aby tuto Cestu nastoupili. Slýchám často, jak tací lidé říkají: »Až dohotovím tu a tu práci, počnu ihned s praktickým mystickým cvičením.« Nebo: »Až se zbavím těch a těch starostí, až se přestěhuji, až dosáhnu toho a toho postavení, — pak ihned se chopím mystické práce.«

Mohu ze zkušenosti říci, že nikdo, kdo takto smýšlí, nepočne nikdy konati mystických cvičení. Takové a podobné překážky má každý. A kdyby každý takto smýšlel, nebylo by věru na světě jediného člověka, jenž by se odhodlal nastoupiti mystickou Cestu. Dnes není ovšem možno opustiti rodinu, dům a zaměstnání a odejít do hor nebo na poušť a státi se tam poustevníkem, který v sebekázni věnuje celý svůj život

nábožnému rozjímání a mystické Cestě. Jediný způsob řešení této obtížné otázky jest zůstatí u svých povinností a byť byly sebeobtížnější, vykonávati je s největší pečlivostí a při tom jen chtítí! Kdo chce, může! A kdo to činí, provádí vlastně karma jógu.

Když budeme chtítí, nalezneme vždy dosti času, který věnujeme denně mystickému cvičení. I v nejobtížnějších okolnostech nalezne ten, kdo chce, ale kdo chce opravdově, chvíle, ve kterých bude nerušený a o samotě i kdyby měl tyto chvíle urvatí svému nočnímu spánku, aby je věnoval práci myšlenkové, kterou jediné lze dosáhnouti duchovního vývoje.

Mystika je tedy snahou po dosažení Boha, po poznání Božského Ducha ve vesmíru i v sobě. Je to snaha dospěti stejně k hlubinám lidské podstaty tak jako k výšinám nebeským. Je to snaha po vykoupení, po osvobození se od hmoty, po dosažení Ježíše Krista, který jest v nás, doslovně v našich srdcích a jenž čeká, namáhaje se, aby se s námi sblížil, že ze svých hmotných hlubin k Němu povzneseme oči a již již napřahuje nám svoji ruku vstříc, aby se nás chopil a povznesl nás k Sobě. Že tyto věci nejsou chimerickými představami, nýbrž skutečnostmi právě tak reálnými jako hmotný svět kolem nás, o tom se přesvědčí, p r a v í m, přesvědčí, každý, kdo se odváží vstoupiti na mystickou Cestu. Přesvědčí se o tom každý, ať muž, ať žena, ať jinoch anebo dívka, člověk středního věku, nebo muž starý, přesvědčí se o tom za málo měsíců, neboť Božství je právě tak v nás jako mimo nás, ale jest zde, jest zde určitě a nezvratně a jestliže se pokusíme přiblížiti se k němu o krok, učiní Božství samo kroků deset nám vstříc a záhy nabudeme nezvratných duchovních i tělesných důkazů, že Božství k nám sestupuje, že jest zde, a sice právě tak skutečně jako náš hmotný bližní.

Za všech okolností a za každého zaměstnání, ať jsme nízcí nebo velicí, nuzní nebo bohatí, vzdělaní nebo nevzdělaní, ať jsme dobří nebo zlí, ať jsme čistí nebo nečistí, vždycky můžeme ihned nastoupiti svoji cestu k Bohu, a vždycky, budeme-li si moci počínati upřímně, dojdeme cíle. Ne-li hned, tedy po kratší nebo delší době. Pamatujme, že i nejmenší úsilí na této cestě bude účinkovati a účinkuje na věky věků. Že jakmile jen pocítíme nejmenší touhu sblížiti se s Duchem, má to již vliv na celý náš další duchovní vývoj i kdybychom se měli vtě-

liti ještě stotisíckrát. Taková jediná snaha ponese znovu a znovu svoje ovoce a přitáhne nám vždy nové a nové snahy, mocnější a větší, až konečně budeme zachvázeni pravým svatým roznicením a chopíme se opravdu poutnické hole a vydáme se na Cestu. Velmi mnoho lidí se obává vstoupiti na Cestu, poněvadž jim brání vědomí, že jsou hříšní. Ale kdo může a smí měřiti lásku Boží? I největší hříšník, vstoupí-li na Cestu, přemění se záhy a z milosti Boží stane se dobrým a čistým. V tom je právě přednost mystiky křesťanské a Cesty, kterou v této knize popisují, neboť její prostředky nejsou násilné, a přece vedou k cíli.

Tím více působí ovšem skutečné mystické cvičení na náš duchovní život, takže i krátké chvíle, takové praxi věnované, mají ohromný, třeba zdánlivě nepozorovatelný vliv na vzrůst naší duše, která, námi nepoznaná, skrývá se v hlubinách našeho já. Kdo z nás ví, jak jeho duše vypadá? Kdo ji zná? Kdo s ní může mluvit? Nesmíme se klamati úkazy hypnotickými nebo snad somnambulními, nebo tak zvanými projevy »duchů živočích lidí« prostřednictvím spiritualistických medií. Veškeré tyto věci se týkají jenom nižších principů lidské bytosti. Lidská duše jest nad to vše vysoce povznesena. A ten, v němž se znovuzrodila, je naprosto jinou bytostí než lidé smrtelní.

Řekl jsem, že mystika směřuje k tomu, aby člověk za živa poznal Boha. Tím je také pověděno, že lze dosáhnouti v těle nesmrtelnosti, jak to prohlašuje svými knihami Mulford, zmíněný již americký spisovatel. Kdo poznal za živa Boha tváří v tvář, stává se sám Bohem a jest pak jen na jeho vůli, chce-li duchovními silami proměnit svoje smrtelné tělo v tělo nesmrtelné a zůstat v něm. Biblické dějiny nám vyprávějí o dvou takových případech, kdy lidé byli »vzati Bohem za živa do nebe.« Byl to Henoch, který chodil stále s Bohem, až konečně nebyl viděn, totiž zmizel i se svým tělem. A druhý byl prorok Eliáš, který vystoupil na nebe za živá v ohnivém voze. O jiných mnohých zasvěcencích, kteří si vedli podobně, nemáme ovšem přímých zpráv. Ale zato víme, že jsou a byli adeпти, kteří se občas objevili na zemi ve zdánlivě lidském těle a kteří neumírají. Příkladem takovým, ovšem po stránce novelistické, jest Mejnour v Bulwerově románu »Zanoni«. Ale příkladem skutečným jest na příklad Cagliostro a hrabě de Saint Germain. Oba přišli aniž věděl kdo odkud a oba zmizeli, aniž kdo věděl kam. Po-

kud se týká historického bádání, podotýkám, že v novější době podařilo se anglickým okultistům dokázat, že Cagliostro nezemřel pod jménem Josef Balsamo, nýbrž, že zmizel právě tak beze stopy, jako Saint Germain. Ostatně téměř každý znovuzrozený mystik opouští rád smrtelnou schránku, aby žil dále životem nesmrtelným ve stavu duchovním, neboť je-li to nutné, může kdekoliv a kdykoliv vstoupiti na hmotnou pláň v lidském těle jakéhokoliv druhu a může tam vytrvati libovolnou dobu. Zato v Indii je plno takových příkladů nesmrtelnosti dosažené jógou, i v době naší. Jest ovšem vyloučeno, aby tito zasvěcenci chtěli snad o tom přesvědčovati západní ignoranty a zpupnou kastu školometů.

Z toho, co jsem pověděl, je zjevno, že k mystické Cestě je třeba nejvyšší zbožnosti, neboť bez ní není možná ohromná snaha po Bohu. Ale zato k ní není třeba náboženství. Tím chci říci, že se nemusíme přiznávat k určité náboženské formě, že nemusíme býti příslušníky určitého náboženského systému, a přece jen můžeme býti pravými a skutečnými mystiky. Ale jest nejlépe, když se přidržíme na své mystické Cestě oné náboženské formy, ve které jsme byli vychováni. Podle Rama Krišny má jíti buddhista cestou buddhistickou, vedantista cestou vedantistickou, křesťan cestou křesťanskou a tak dále. Je naprosto nesmyslné a nerozumné, když člověk vychovaný podle křesťanských nauk se domnívá, že buddhistická nebo jiná indická cesta jest lepší než cesta křesťanská. Naše představy o Božství, vštěpované nám od nejtěplejšího mládí, zůstaly v nás nesmazatelné otisky a naše duše je vstřebala a tyto představy bez našeho vědomí v naší duši vypučely, vzrostly, po případě rozkvetly a přinesly i ovoce. A teď najednou bychom chtěli naštěpovati na tento duchovní strom náboženských představ něco zcela jiného, něco cizího, co potřebuje jiné výchovy, jiné půdy, která obsahuje jiné šťávy! Jestliže výjimečně se jednotlivcům podařilo, jednotlivcům vychovaným ve smyslu křesťanském, vniknouti opravdově do tajů mystiky indické a dosáhnouti v ní velikých výsledků, to je případ o jediné a naprosto výjimečný. Podle takových případů nemůžeme souditi na celek. A ačkoliv indické spisy nám mohou býti na počátku velmi dobrým vodítkem, pokud se týká koncentrační techniky při mystických evičeních, přece jen na-

še náboženské představy musí býti v oněch formách a tvarech, jak jsme jim uvykli z mládí.

Nesmíme totiž zapomenouti, že každý mystik na počátku své dráhy musí míti určitý ideál božství v jisté formě stále před očima. A podle Rama Krišny, jakmile dostoupil mystik oné výše vývoje, kdy toho zasluhuje a kdy je to možné, zjeví se mu Božství tváří v tvář právě v onom tvaru, v jakém si Boha představoval. Podle téhož zasvěcence »má Bůh nesmírný počet tvarů, ale je také bez tvaru a mystik Ho pozná nejdříve ve formě, a pak také bez formy«. Kromě toho je jisto, že božské Ego dovedlo každého do takové rodiny, aby se zrodil ve víře, která je pro něj nejhodnější!

V jednom předcházejícím odstavci jsem se zmínil, že i člověk nečistý, tedy hříšný, může nastoupiti mystickou Cestu a že dosáhne na ní výsledků. Tato věc týká se velikého tajemství, které vyjadřuje Jakub Böhme slovy »Volba božské milosti«. To znamená, že Bůh ve své milosti může se skloniti i k největšímu hříšníkovi a že ho může pozvednouti k sobě. Čtenář nalezne o tom dosti příkladů ve Starém i Novém Zákoně a netřeba se tedy o nich šířiti. Je však důležité věděti to a pamatovati na to, neboť právě největší chybou našich okultistů jest, že celé svoje snažení, všechnu svoji vůli a sílu soustřeďují (jestliže to opravdu upřímně provádějí) na tak zvané sebeočišťování, jež je předepsáno mystikou indickou. Mystika křesťanská žádá ovšem také, aby člověk zbožný měl čistou mysl a čisté skutky, ale přidává k tomu: »Nejsi-li čist, obětuj svoje hříchy, náruživosti a vše ostatní s dětinským srdcem svému Pánu a budeš očištěn jeho milostí«. Že tomu neodporuje ani mystika indická, toho doklady uvádím v následujícím: Krišna praví v Bhagavad-Gitě kapitola IX., 30. »I když veliký hříšník by jedině ctil Mne a nade vše by Mne miloval, nutno jej považovati za dobrého, poněvadž chce dosáhnouti pravdy. Takový člověk vstoupí záhy na pravou Cestu a dosáhne věčného míru. Buď přesvědčen, Kauntedžo, že ten, kdo se Mně klaní v pravdě, nezahyne, neboť kdo ve Mně nalézá útočiště, ó Partho, ať již byl počat ve hříších, ať je ženou, rolníkem nebo sluhou, kráčí cestou nejvyšší.« Také v modlitbě, kterou nám zůstavil náš Spasitel, se praví: »a odpusť nám naše viny«. To je důkaz, že karma může býti z milosti Boží odpuštěna a vymazána.

Dalším dokladem jest Jóga-sutra od Patandžaliho, v překlá-

du Manilal N. Dvivediho. Tam se praví na stránce 14, díl I., XXIII.: »Anebo oddaností k Išvarovi.« A komentář k tomu dodává: »Dosažení parasamandhi čili nevědomého soustředění (které jest cestou ke znovuzrození), jest možno také jinou metodou, což jest naznačeno slovem »anebo«. Išvara znamená vnitřní Božství. Oddanost značí nejenom podrobení se duševní, nýbrž naprostou odvislost a vzdání se sebe. Hlavní příčinou překážek k dosažení samadhi*) jest připoutanost (raga), která způsobuje přeměny v myslícím principu, ale tato připoutanost vzniká jenom proto, že se domníváme, že jsme sami dosti mocní, abychom si zajistili dobro a abychom unikli zlu. (Jinými slovy, že se domníváme, že jsme sami s to zbaviti se svých zlých náklonností a státi se dobrými.) Jestliže se vzdáme této nesprávné představy, bude výsledkem čistá neodvislost, která jest nejbližší cestou k samadhi. Máme se vzdáti sebe tak, že se odevzdáme úplně do vůle Nejvyššího, aby se tak plnila jenom Jeho vůle, a máme na jeho milost uvaliti vše — dobré i zlé i lhostejné, aby s námi prováděl, cokoliv mu libo. Pevné přesvědčení, že čin jest Jeho údělem nehledě k výsledkům, ať jsou jakékoliv, znamená pravou oddanost k Išvarovi (u nás k Ježíši Kristu), která je cestou a dveřmi do Samadhi.«

Pokud se týká pojmu tak zvaného »čistého« nebo »morálního« života, je třeba říci, že naše představy o něm jsou zcela jiné než na příklad v Indii, kde, jak známo, až do dnešního dne existují lidé opravdu s v a t í. Co je to však svatost? Slovo svatý jest odvozeno ze sanskrtského kmene cvit (čti svit), tedy jest odvozeno od našeho slovesa svítiti neboli zářiti a znamená jas, a sice nejenom jas nebo záři duševní, nýbrž i tělesnou. Netřeba dokládati z podání a legend, že svatí lidé skutečně velmi často zářili, zejména kolem hlavy. Taková zář kolem hlavy světců se zobrazuje a zobrazovala po celém světě i v nejstarších dobách, na příklad u Čiňanů, Indů, Egypťanů a nejen tedy kolem hlav světců křesťanských. Mnozí okultisté vykládají toto záření tak zvanou aurou, kterou má však každý člověk, jenom že je neviditelná. Záření světců je zcela něčeho jiného, neboť je to svit nebeský, který není v nijakém spojení s aurou zvířecího

*) Samadhi znamená mystické vytržení čili extasi, v němž mystik úplně splývá se svým vnitřním božstvím. Jenom v tomto stavu lze dosáhnouti vnitřního znovuzrození a osvícení.

Pozn. spis.

těla lidského. Takovou neviditelnou auru mají ostatně všechny živé bytosti, nejen člověk. Kromě pojmu záření jest ve slově svatý obsaženo ovšem ještě mnoho jiného, totiž značí to člověka božského, protože podstata Božství je světlo, oheň a zář, a rovněž nejvyšš zbožného a nejvyšš čistého. Jestliže indický jógi, který jde cestou násilnou, se učiní sám světlem (podle vlastního domnění), je přece při tom v součinnosti Božství, které se v něm projevilo a které ho ve skutečnosti svatým učinilo. Člověk se může sice domnívat, že to učinil z vlastní vůle, ale přece tomu tak nikdy není. Nikdo se nemůže sám svatým učinit, to může jenom Bůh v člověku. Jsou ovšem u nás klamná učení, která radí lidem, aby se učinili napřed t é m ě ř s v a t ý m i, jako to činí jistí theosofové a také jiné školy. Tvrdí, že pak teprve smí se počítati se cvičením koncentračním a tedy i mystickým. Kdo to tvrdí, neví, že přichází s koncem na začátek. Neboť ten, kdo je svatý, nebo skoro svatý, nepotřebuje již prvotních cvičení, protože poznal již alespoň z části Boha a jeho duše je s ním prostřednictvím svatosti sama sebou v neustálém spojení. Svatý znamená dále tolik jako »posvěcený«. Při posvěcení musí vždy býti někdo, kdo světí a někdo, kdo je posvěcován. Zde světí člověka Bůh, a proto sama sebe člověk posvětit nemůže. Uvedené školy prohlašují také, že ten, kdo cvičí koncentraci j a k o u k o l i v bez předběžného, nejčistšího života, stane se buď mediem nebo bude posednut nebo upadne do černé magie. Byl bych býval velmi rád, kdyby mně byli jednou ukázali i jediný takový případ! Stále se o tom jenom mluví a píše, ale konkrétní doložení schází naprosto. Jedním z autorů nejznámějších, který na příklad prohlašuje, že jsou školy (bezpochyby na západě), které pěstují černou magii a o nichž se praví, že používají posvátné síly Kundalini »ku podráždění sexuálního střediska« je theosof Leadbeater. (Viz jeho spis »The Inner Life«, str. 443 a dále.) Toto tvrzení svědčí, že neví naprosto, co je Kundalini a jak se jeví její činnost, že nemá ani nejmenšího ponětí o jejím probuzení a její podstatě. O tom bude podrobněji promluveno později. Jiným takovým spisovatelem je americký okultista J. Pryse, jenž ve spisu »Apocalypse Unsealed« tvrdí: »Pouhý břídil ve pseudookultismu hanobí jen svůj intelekt dětskými hříčkami ve psychismu, stává se kořistí zlých vlivů světa neviditelného, anebo ničí svou duši nečistými prak-

tikami pohlavního čarodějství, — jako se toho dopouští tisíce svedených lidí i v těchto dnech«. (Str. 52. cit. spisu.)

Zde máme také takový příklad fantastického tvrzení, které nemůže být ničím doloženo.

Je ovšem jisto, že lidé určitě by zejména dnes použili všeho možného i věci nejsvětější k ukojení svých zvrhlých choutek. Ale na štěstí čistými silami je to nemožno a k nečistým silám nemají klíče.

A Avalon, autor knihy »Hadí Síla« (Kundalini), jenž žil dlouhá léta v Indii, překládal do angličtiny sanskrtské spisy a byl neustále v osobních stycích s vynikajícími pandity a jóginy, praví: »Neslyšel jsem však nikdy o této věci od Indů. Snad proto, že takovéto praktiky nemohou prováděti lidé, kteří vlivem předcházející disciplíny a cílem, který mají před očima, jsou od toho již předem odvráceni, takže to u nich nepřichází v úvahu. Ind, který provádí jakýkoliv druh duchovní jógy, nečiní to nikdy z nějaké zvědavosti v okultismu, anebo aby získal nějaké zkušenosti »astrální« nebo jiné. Ti, kteří by chtěli přece dospěti k astrálním zkušenostem, berou svoje útočiště k tak zvané Prayoga, která vede k síle, zvané Nayika Siddhi. Tato síla vede k obcování se ženskými duchy. Ale postup, popsáný v tomto díle, jest také jedním článkem na cestě k osvobození a nemá naprosto co činit s pohlavní černou magií. (Str. 40.)

S fanatickou vytrvalostí prohlašuje se také na západě, že každý okultista, theosof a hlavně mystik musí se zdržeti pohlavních styků. Mystik nesmí vésti života nečistého nebo zvrhlého, ale z příkladů, které uvedu, jest jasno, že v tom není zahrnut naprostý celibát, leda jen v určitých dobách. Kdo se vzdá navždy veškerých styků pohlavních, »kdo je k tomu povolán«, učiní ovšem lépe, ale nemusí tak býti. Indické spisy, neznetvořené západnickými předsudky, mluví o něčem zcela jiném. Podle indických názorů jest nejhorším hříchem zlost. Také každý, kdo provádí mystická cvičení, se o tom již přesvědčil. Naproti tomu, jak praví citovaný již Avalon, musí se na příklad hathajógi (hathajóga jest nejprísnější formou indického jógismu) vzdáti sexuálních styků jen po tu dobu, dokud neovládl úplně zvolenou posici (asanu), t. j. tělesnou polohu, kterou mu určil jeho vůdce a ve které musí konati cvičení dechová a koncentrační.

V knize Hatha Jóga Pradipika od jógiho Swatmaram Swami (Lampa k Hatha Jóga) se praví: (kap. I. verš 61, str. 24.)

»Gorakša (indický jógin, komentátor zmíněné knihy) praví, že jógi se má uvarovati na počátku špatné společnosti, vyhřívání se u ohně v zimě, sexuálních styků a dlouhých cest, koupání časně z rána, postů a těžké tělesné práce.« Komentář k tomu dodává: zmínkou o vyhřívání se u ohně, sexuálních stycích, dlouhých cestách pěšky na posvátná místa se rozumí, že se jim má jógi vyhnouti v době svých cvičení. Jakmile dokonale svoje cvičení ovládl, může se podle své vůle uchýliti v zimě k ohni, může se stýkati se svou ženou, vykonávati cesty pěšky« atd.

Jógatattwa Upanišada praví (verš 90.), že »hathajóga dává jógimu takovou tělesnou krásu, že ho chtějí míti všechny ženy, avšak musí jim odporovati. V prvních stupních praxe hathajógy vystupuje horko do výše, pohlavní orgány se scvrkují a sexuální síla se většinou ztrácí. Pohlavní styk na tomto stupni může býti osudným. Ale siddha (totiž ten, který dosáhl v jógismu cíle) nabude opět své sexuální síly a může jí používati. Nemohou-li mu uškoditi ani oheň ani ostatní živly, jak by mu mohla uškoditi žena?«

Připomenul jsem již jinde, že na příklad židovští adepti, jak je známo z bible, a byli to dozajista adepti nejvyššího řádu, byli sice lidmi svatými, ale při tom měli ženy a děti. Komu to nedostačí, zakrývá si vlastníma rukama oči před pravdou.

Z uvedeného snad nenásleduje, že mystik by se směl oddávati jakýmkoliv sexuálním výstřednostem. Takový způsob života se naprosto s mystickou Cestou nesrovnává a musil by v ní ustati. Jenom před cílem, t. j. před »mystickou svatbou«, o níž bude promluveno později, je třeba, aby mystik žil úplně cudně a čistě.

Byly ovšem a jsou školy mystické po celém světě, které kladou přes to hlavní důraz na celibát z důvodů, které jsme uvedli nahoře. Ale celibát není naprostou podmínkou k dosažení nejvyšších úspěchů v mystickém vývoji. S tímto názorem se srovnává také mistr Kerning, jak je zřejmo z většiny jeho spisů.

Toto lpění u zmíněných okultních škol na západě na pohlavní čistotě má však zcela jinou příčinu. Cesta theosofická se odchýlila od svého původního směru, jak jej měla před očima H. P. Blavacká, totiž dosažení spojení s Božstvím. Teď se z ní stala cesta magická a není již Cestou mystickou. Je to viděti ze spisů

některých vůdčích osob ve Společnosti Theosofické, které prohlašují za cíl nejpřednější dosažení jasnovidnosti a hlavně vystupování do astrálu se zachovaným vědomím. Toto vystupování jest právě charakteristickou známkou magie. Na Cestě mystické přichází sice často, ale jenom jako vedlejší výsledek. Theosofové moderní chtějí dosáhnouti tak zvaných siddhi, t. j. magických duševních sil a pak teprve spojení s Bohem — o němž se ostatně v některých nejnovějších spisech vůbec ani nemluví. Místo toho staví se do první řady styk s Mistry neboli adepty.

Mystik jde s prostou duší přímo k Bohu a nežádá si žádných takových sil a schopností, nýbrž ubírá se jako nevědomé děcko s nejprostší důvěrou ke svému otci. Jde k němu s čistou láskou a neví o žádných nebezpečích, nevšímá si jich a nebojí se jich, tak jako dítě nevědomé by se nebálo tygrů. Proto jde mystik bezpečně a jistě se mu nic nestane i kdyby se dopouštěl chyb, s podmínkou, že spoléhá jen na Boha a nikoliv na nějaké neviditelné mistry. Jsou ovšem lidé, kteří tomu chtějí rozuměti lépe, ačkoliv nikdy mystických cvičení neprováděli, a proto nevědí, co je to »živá víra«.

Mám více než pětatichtileté zkušenosti o těchto věcech a psal jsem již zčásti, jaká pobloudilá a někdy i vpravdě nebezpečná cvičení jsme prováděli, jsouce však při tom prodchnuti čistou vírou a touhou, jak shora pověděno, šli jsme ku předu jako důvěřivé děti a šli jsme bez úhony. Kdo je pln strachu, že upadne do medijnosti nebo do černé magie, nebo že budou porušeny jeho nervy či dokonce rozum, jak prohlašují právě o Kerningových cvičeních někteří okultisté, již se neodvážili nikdy ke cvičením jakýmkoliv, nedojde nikam. Lidská domýšlivost je ovšem v tomto oboru bezmezná, takže každý, kdo jen trochu ochutnal okultní učení, považuje se již za generála a touží po potlesku davu. Ostatně dnes je v našem státě na sta praktických mystiků, kteří mají bez výjimky stejné zkušenosti jako autor této knihy.

Kdo je pln strachu, že upadne do medijnosti nebo černé magie (oboje je ostatně nejvýš pošetilé, protože není nijak dokázáno, že by se to vůbec mohlo státi nějakým koncentračním cvičením, kromě praktik s magickými zrcadly nebo při cvičeních, směřujících s vystupováním do úrovně astrální, nebo s vyvoláváním tatvických sil pomocí tantrických slabik), nemá zkrátka oné víry, jakou musí míti mystik a nebude také scho-

pen prováděti ani cvičení jiných. Není si krátce jist svým úmyslem, ani ne částečně. Kdo se ovšem spojil s Bohem, nebo kdo je již na této cestě, obdrží postupně veškeré tyto síly také — nádavkem. Nebylo řečeno nadarmo: »Hledejte jen království Boží a vše ostatní vám bude přidáno«.

Poněvadž je však nynější cesta theosofická a také anthroposofická cestou magickou, vede či spíše má vésti nejdříve k silám, je ovšem třeba, aby žák dosáhl před svým odhodláním k těmto cvičením pokud možno nejvyšší čistoty mravní. Jinak by byl opravdu zavlčen v astrálu do nebezpečných okolností.

V tom je tedy celý rozdíl mezi mystikou a moderní theosofií, kterého však sami theosofové nechápou a neznají. Středověká theosofie čili božská moudrost je však totožná s moderní mystikou. Jejimi představiteli byli Rosikrucíáni a za starých dob gnostikové.

Kdo jako dítě, třeba nebyl »čist«, touží po Bohu a nastoupí k Němu bez váhání, ale s vírou cestu cvičením, které dále popisují, pozná záhy, že bude nucen změnit svůj život a odložit alespoň hlavní svoje nectnosti a špatné stránky. To se stane jistě, předpokládáme-li ovšem, že Cesta mystická mu zůstane prvním cílem životním a že neustane ve cvičeních. Ale toto polepšení se nestane z jeho vůle, nýbrž z vůle Boží. Bůh mu bude klásti nepřekonatelné překážky, když by se žák chtěl znovu dopouštět svých starých chyb, bude veden a upozorňován a tak zvolna, ale jistě z milosti Boží dojde očisty. O tom je mi známo na sta příkladů ze života přemnohých žáků, kteří jsou mými osobními přáteli.

Ostatně u nás na západě není ani možno prováděti oné očisty, jak ji předpisují jógické knihy indické, čistoty nejen skutků, nýbrž i představ a všech myšlenek. Naše poměry, zejména poválečné, jsou přímou otravou duše v tomto směru a každý, kdo by tvrdil, že žije tak, jak ony spisy předpisují, je buď pokrytcem nebo klame sám sebe. Z toho jsou ovšem vyňaty osoby, které mohou žít v naprostém ústraní, na př. v klášteřích. Všechny indické knihy, pojednávající o jógické praxi, nařizují předně, aby žák se uchýlil do naprostého ústraní než počne cvičiti — to má zajisté svůj důvod.

Že život v Evropě a v Americe, vůbec ve středisku moderní kultury, naprosto odporuje svou atmosférou praktice jógické, o tom mohla by se napsati celá řada pojednání. Zcela jiné pod-

nebí, jiné životní podmínky, zvyky a hlavně mentalita nového okolí poškodily duchovně mnohého z jóginů, zaměňivších Indii za zemi »vysoké« kultury. Bylo jim pak velmi obtížné znovunaleztí opět duchovní rovnováhu, nutnou k provádění obtížných jógických cviků. Většinou se postup prostředí změnivších na dlouhou dobu zastavil a bylo třeba velikého vypjetí sil, aby znovuzískali duševní klid a harmonii. Umožnil jim to jedině návrat v místa jejich původního života, kde rodné klíma a zvyky pak jen krok za krokem zahladily ony stopy neblahého vyšinutí se z jim vrozeného a samou přírodou daného čistého prostředí cele s jejich osobou spjatého.

Je ovšem nepopíratelno, že když mystik svou povahou dovede žít čistě, tu jeho pokrok bude tím rychlejší, čím bezúhonnější bude jeho život. Ale k tomu je třeba předcházející karmické dispozice a nelze toho tedy říci o všech, kdo mají touhu, vydati se na cestu k Bohu.

Ale jest jeden zkušební kámen, kterým lze poznati každého nepravého okultistu a zejména toho, jenž předstírá, že žije čistým životem, nebo dokonce, že dosáhl vysokého vývoje okultního. Nechť taková osoba to potvrdí sebe menším prohlášením, které by se týkalo znalostí mystérií. Ne však to, co je o nich psáno v knihách, ale nechť nám jen poví nejmenší část toho, co lze žáku jen tehdy odhaliti, když je na jistém stupni vnitřního života. Každý, pravím, každý žák, který koná delší dobu cvičení mystická, odhalí sám malé i velké mystérie — ale jen pro sebe a nikdy jich nevyzradí. Zato všichni žáci si mohou o takových učiněných objevech důvěrně pověděti a také to činí.

Tato odhalená tajemství, která nebyla nikdy napsána ani prozrazena, jsou právě mezi žáky důkazem mystické Cesty. Ten, kdo je zví, je mystikem a dosáhl jich jen vnitřním životem, který v sobě probudil. Mystérie se musí zažíti osobně, nejsou to chimerické představy nebo nějaké duševní stavy, jak se domnívají často lidé profanní, nýbrž skutečné a u každého žáka stejné zkušenosti. Poněvadž, jak již jinde, pověděno, žák nikdy napřed neví, co ho očekává, jest vyloučena každá autosugesce (která by v tomto případě při povaze oněch zážitků nebyla ani možná), a proto je taková zkušenost jednak žákovi, jednak bratřím důkazem

neomylným, zvláště když se nesčetněkrát, vždy novým a novým způsobem opakuje.

Mistři duchovna mluvili, psali, mluví a píší vždy obrazně, alegoricky, jinotajně, symbolicky. Proto každá kniha, mluvící filosofickými, nabubřelými frázemi, je daleko od mystiky. Symbolická mluva pravých mystiků jest však v moderní době často napodobována vodnatým slohem, ve kterém se hemží vypůjčené obrazy a porovnání, které však každému pravému mystiku naráz prozradí svůj nepravý původ. Takových pseudomystických spisů je teď hojně ve všech literaturách. Všechny soustavy, mluvící k zevnímu rozumu a snažící se v e d e c k y vyložití mysteria, jsou úplně bezcenné. Mysteria nedají se vyložití a pochopití spekulacemi. »Moderní čtenář, který je všemu jinému zvyklý, jenom ne myslití mysticky, a který nemá vnitřních zážitků, zůstává na holičkách, když jest mu předložena beze všeho úvodu skutečná mystická kniha. Chce-li skutečně pochopití to, o čem mluvili mystikové kdykoliv, musí obecné pojmy našeho světa zůstavití stranou a veškerou svoji sflu soustředítí na to, aby si utvořil pojmy zcela jiného druhu, které však nesmí býti prázdnyými abstrakcemi, nýbrž pro čtenáře osobními zážitky, naplněnými citovými hodnotami nezapomenutelného řádu, jako jsou vždycky nutně spojeny se zážitky hmotného světa. Takové zážitky nemůže kniha ovšem dátí, nejsou-li ve čtenáři obsaženy ozvuky, dřímající možnosti a sklony.« (Prof. Wolfgang Schultz).

Tentýž autor mluví na jiném místě o skutečnosti, že všichni mystikové a všichni jejich žáci si vzájemně rozumí, ať žili nebo žijí ve kterékoliv době, neboť tajné alegorie a symboly duchovního života v mysteriích jsou a byly vždycky stejné a každý mystik musil tyto symboly sám v sobě zažítí. Proto je zná a nepotřebuje k nim od nikoho výkladu. Ale jak jsem již pověděl, jsou tyto výklady a budou na věky všem lidem profaním uzavřeny na sedm pečetí.

Z toho, co jsem až dosud pověděl, je zřejmo, že naším ideálem na mystické Cestě musí býti buď Ježíš Kristus nebo některá jiná posvátná osoba z náboženství křesťanského, ať jest to již Stvořitel v jakékoliv představě nebo Matka Boží či některý veliký prorok nebo světec. Ale tato představa mystikova musí přesně odpovídati co nejpřiléhavěji jeho náboženskému citu. To jest důležité. Ten, kdo neví, jakou formu náboženství by si

měl zvoliti ke svým meditacím nebo ke svému hloubání, nechť denně večer před usnutím obrátí svoji mysl k Božství a žádá vytrvale, aby mu vnitřně byla tato otázka rozřešena. Je jisto, že zakrátko ve snu anebo pouhou niternou představou obdrží, žádanou odpověď. A podle té nechť se řídí. Také přesný horoskop od *p o c t i v é h o* astrologa mu k tomu může poskytnouti jistý klíč.

Není mým úkolem v tomto spise vykládati theorie, které vedou k mystické Cestě. Naznačil jsem již s počátku dosti spisů, z nichž mohou čtenáři čerpati, a další naznačím ještě v příštích kapitolách. Kdo v sobě cítí niterné nabádání, aby v sobě hledal pravdu, světlo a božství, ten nechť si přečte některou menší knihu, jako jsou spisy Kerningovy nebo »Knihu o živém Bohu« od Bo-Yin-Ra, dále Tomáše Kempenského »Následování Krista«, nebo Molinose »Duchovní vůdce«, nechť pilně čítá v Biblii a v Novém Zákoně, aby zharmonisoval svoji duši a uvedl se do žádoucí nálady a pak nechť s upřímným srdcem a s odevzdáním se do vůle Nejvyššího počne s praxí jak ji vyličím později. Mystika není hříčkou a nesmí býti profanována lidmi zvědavými, kteří by jen rádi něco zvěděli o jejích hlubinách, aby se s tím buď sami mohli chlubit, anebo aby se tomu posmívali. Kdo by chtěl přistoupiti k mystickým cvičením s takovým úmyslem, nedojde nikam, ale je jisto, že přece jen mu to neuškodí. Mystika není jako magie, nebo jiné cesty okultní, které trestají nemilosrdně každého, kdo na ně vstoupil ze zvědavosti nebo docela z touhy po moci.

V tom je právě veliký rozdíl mezi mystikou a tak zvanou cestou okultní, která poskytuje nejdříve žákovi nadsmyslné síly, jež jsou nejnebezpečnějšími jedovatými bylinami a hady na jeho cestě, jež mu až do konce zůstanou strašnými pastmi a lákadly, aby ho svedly do propasti i tehdy, když již, již jeho noha dostupuje vrcholu.

U mystiky tomu tak není. Kdo by k ní přistoupil s neupřímným srdcem, nevydrží niterného tlaku, který po krátké době vznikne a vzdá se dalšího zápasu. Ale neuškodí mu to, neboť i nepatrná snaha po dosažení Božství, jak jsme již řekli, přinese jednou svoje ovoce a n e m ů ž e nikoho poškoditi, neboť jak by mohla dítěti uškoditi touha po Otci?

Kdosi řekl o mystice, že jest skokem do tmy, poněvadž mystik se musí vzdáti rozumového uvažování a musí se beze všech

myšlenek v pozadí oddati jedině svému citu, svému srdci. Proto také okultisté jiných směrů, těch, které překypují prázdny-
mi, ale lidi oslňujícími filosofickými teoriemi se chlubně po-
vznášejí nad mystiku, domnívajíce se, že tam, kde se člověk
vzdává logického rozumování, může dojít úhony. Tito okultisté
myslí, že mystik zapomene vůbec logicky myslet a že tento zvyk
se přenesení i do jeho denního života. To je ovšem omyl možný
jenom u těch, kteří se nikdy nepodrobili mystickému trainingu.
Ostatně z dalšího nechť čtenář posoudí sám. Podotýkám jen,
že dnes praktickou mystiku podle této knihy provádějí
mnozí profesori, lékaři, inženýři a úředníci, učitelové a učitel-
ky a vůbec lidé pracující v zevním světě rozumem a že je-
jich mystický vývoj nejenže nebrání jejich povolání, ale ještě
jejich světskou práci podporuje, dává jim neobyčejnou du-
ševní rovnováhu a klid, jinde marně hledaný. Zkrátka mystika
se u nás stále šíří, přes veškeré útoky racionalistů, jakož i ne-
pravých okultistů, poněvadž ona jediná dává reální,
uspokojující a opravdové zážitky, což je v každém ji-
ném oboru okultním nesnadno a nebezpečno. Všechny takové úto-
ky jsou velmi laciné a budou usvědčeny ze lži každým, kdo cvi-
čil třeba jen týden nebo 14 dní naši mystiku, tuto nejposvát-
nější a nejstarší Cestu na světě.

Kapitola II.

Mystické školy

Nemůže býti mým úkolem, abych zde vykládal historii mysti-
ky. K tomu by nestačilo několik velikých svazků. Mým cílem
jest, jak titul této knížky naznačuje, povědět několik nepatr-
ných drobtů o mystice praktické, zejména křesťanské, která
se vyvinula vlivem tisíciletí z různých náboženských soustav,
snad již od Atlantoců, Egypťanů, Babyloňanů, od mys-
tiků řeckých a římských až k mystice první křesťanské církve
s vlivy indickými, kabbalistickými a jinými, od tak zvané gnos-
tiky až k mystice římsko-katolické, ze kterýchžto všech pra-
menů vzešla moderní mystika křesťanská, jejímž předním re-

presentantem, nehledě ke starším spisovatelům, počínaje Jakubem Böhmem, zůstává J. B. Kerning.

Mystické školy jsou založeny ve mnohých tak zvaných tajných společnostech, ale ani těch nemůžeme si všimati, poněvadž by nás to zavedlo daleko od cíle vytčeného. Postačí, když povím, že mystickou školu v ideálním smyslu toho slova měl Ježíš Kristus se svými dvanácti apoštoly a učenníky. Něco podobného dělo se již u starých Egypťanů a také u filosofů řeckých a římských, u Novoplatoniků a ve mnohých středověkých tajných řádech. Mystické školy (prorocké) byly u starých Židů, Asyřanů, Medů, Babyloňanů a jinde.

Ale přes to budiž nám škola Kristova ideálem a nejjasnějším obrazem. Jakým způsobem přijímal Kristus svoje žáky? Každému je známo, že potkal nebo spatřil člověka naprosto neznámého a prostého. Byl to buď rybář, nebo nějaký jiný člověk, zcela nevzdělaný, kterému Mistr najednou řekl: »Pojď se mnou!« A onen člověk pohnut nějakou vnitřní silou, beze slova následoval Mistra a stal se jeho žákem. Dějiny evangelické nám nikde nevypravují, jakým způsobem nejvyšší Vůdce učil svoje žáky praktické mystice, jejímž byl nejvznešenějším představitelem. Nevíme, zdali jeho učenníci vykonávali nějaká cvičení a jaká. Ovšem ve gnostických spisech a v tak zvaných podvržených evangeliích (apokryfech) se vypravuje lecos, co by naznačovalo, že Ježíš Kristus prováděl se svými žáky jisté rituály, kterých ovšem církev nepřijala. Ve gnostických spisech Pistis Sophia a v knize Jeu je mnoho takových příkladů.

Ale o to nám neběží. Chtěli jsme jen naznačiti, že Kristus jako nejvyšší Vůdce přijímal učenníky, neboli žáky a že je duchovně vedl.

Stejným způsobem děje se v mystické škole i do dneška. Mezi mnohými lidmi, kteří věnovali svůj život vlastnímu duchovnímu vývoji, vyvine se tu a tam jednotlivec, jenž dosáhne takového stupně vnitřního nazírání, v němž vyvinuly se vnitřní smysly tak, že jest s to býti učitelem těm, kteří jsou naplnění stejnými snahami. Nutno však podotknouti, že ne každý učitel může přijmouti každého žáka. Neboť jsou zde určité duchovní zákony, podle nichž učitel i žák musí býti ve stejné duchovní sféře, ve stejném paprsku Božství, kterých jest podle východní nauky sedm. Praví se, že sice učitelé neboli vůdcové nižších stupňů mohou přijmouti do řad svých žáků

výjimečně i jednotlivce ze sféry jiné, ale při tom musí s ním napřed navázat duchovní spojení — čehož není třeba, jsou-li učitel i žák ze sféry téže (a toto navázání spojení bývá dlouhou, namáhavou a obětavou prací).

Ve všech okultních a mystických spisech je oprávněně hlášáno, že každý člověk, dosáhl-li určitého stupně vnitřního vývoje, nalezne svého Mistra neboli učitele. Tím se myslí mystik vyvinutý, v lidském těle žijící, který dosáhl takového stupně duchovní evoluce, že je s to bezpečně a správně žáka vésti. V mystických a okultních knihách mluví se také ještě o jiných Mistrech, kteří nežijí ve světě hmotném, neboť to jsou bytosti s vyšších úrovní, které přicházejí jenom na čas k nám dolů, více méně se zhmotňují, aby se mohly zjeviti lidským očím, a vedou tak svoje žáky. Dále se mluví v okultních knihách o Mistru nejvyšším. Tím se míní vždycky nesmrtelná božská jiskra neboli božské Já, které jest ukryto v nitru každého člověka.

Každá mystická škola má svoji vlastní soustavu, podle sféry, ve které se nalézá její vůdce i její žáci, ale cíle jsou vždy stejné, totiž dosažení tak zvaného osvícení, jemuž předchází »mystická smrt« a »znovuzrození«. To jsou však předměty, o nichž budu mluvit v kapitolách dalších.

Kdo svou snahou dostoupil až tam, že začne bezděčně působiti do úrovní vyšších, vyše jaksi svoje duchovní proudy v blízkost vůdců a tu se děje v ž d y c k y, že žákovi, který dlouhá léta čekal trpělivě na nějakého vůdce, nebo začal správně Cestu bez vůdce, ale žádný se nedostavoval, přihlásí se několik vůdců z á r o v e ň. Na tuto okolnost dlužno položití pokud možno největší důraz, neboť v tomto okamžiku otřásl žák světem duchovním a povolal k sobě v prvním případě, když jen čekal, vůdce všech kategorií — teď jest mu v o l i t i. Hlásí se mu vůdce školy okultní, hlásí se mu vůdce školy čistě mystické nebo magické a snad se mu také hlásí vůdce — magie černé. Buď jak buď, jisto jest, že v ž d y c k y se z á r o v e ň přihlašují alespoň vůdcové dva. Bývá jeden shora a druhý zdola. A na žákovi jest, aby se rozhodl, kterého si zvolí.

Poněvadž je otázka vůdce nejpálčivější a poněvadž neofitové v okultismu a mystice při veškeré četbě nevědí, jak si počínati, aby si nějaké vůdce zajistili, a poněvadž tonou neustále v nejistotách a zdánlivě marné námaze a snahách, považují za nejvhodnější, když vylíčí z vlastní zkušenosti, jak lze vůdce na-

jíti, totiž správněji, jak si počínati, aby se dostavil, neboť nemůžeme žádného vůdce přinutiti, aby nás přijal za žáka, i kdybychom ho osobně znali a věděli o něm, že je schopen mystického vedení. Vůdce totiž musí míti »vnitřní slovo«, to jest, musí slyšeti hlas svého vnitřního Mistra, který mu s naprostou určitostí sděluje koho má a koho nemá přijmouti za svého žáka. Dokud tedy není žák dostatečně připraven, měla by s jeho strany veškerá námaha působiti snad osobně nebo přímlyvami jiných lidí účinek úplně negativní. Vůdce totiž nemůže přijmouti nikoho, dokud mu to není jeho vnitřním slovem rozkázáno. U vůdců v magii platí zákony jiné. Ti hledají sami schopné pro sebe žáky.

Po založení pražské theosofické lóže, která slula »Lóže u Modré hvězdy« a jež vznikla roku 1891, scházeli jsme se pravidelně jednou za týden v bytě spisovatele Gustava Meyrinka a pracovali jsme všemožně a úsilovně, abychom dosáhli nějakého pokroku ve skrytých naukách, při čemž nám šlo hlavně o to, abychom pokud možno nejvíce získali z literatury tehdy dosažitelné, ale také o to, abychom nabyli mystického vůdce. Uvádím veškeré tyto podrobnosti proto, aby mohl čtenář sám posouditi, jakým způsobem si má vésti, aby dosáhl nějakých výsledků. To, co se provádí mezi okultisty teď, alespoň v kruzích pražských — až na nepatrné velice čestné výjimky — zdá se sice na venek velmi hezkou věcí, ale duchovně to nevede k ničemu. Není zde toho ohně, toho zápalu, té vysoké snahy, která byla v našem malém kroužku, jenž se skládal sotva z desíti osob, a která bezohledně lámala veškeré překážky. Naši četbou byl Sinnett (Esoterické učení), dále spisy Mabel Collinsové, hlavně »Světlo na cestu«, potom některé spisy H. P. Blavacké, Bulwerův »Zanoni« a »Podivná historie«, spisy Kerningovy a kromě toho později řada spisů anglických, jakož i stará mystická literatura německá, kterou opatřil Gustav Meyrink. Jakmile jsme měli trochu pokdy, scházivali jsme se denně, v jedné pražské kavárně, kde jsme přetřásali svoje názory, kde jsme si vyprávěli o knihách přečtených a kde jsme činili návrhy, jakou cestou by se měl kdo ubírat.

Při tom musím povědět, že jakmile jsme přečetli spisy J. B. Kerninga »Klíč ke světu ducha« a »Cestu k nesmrtelnosti«, domnívali jsme se, že k dalšímu našemu vývoji je třeba vůdce a usilovali jsme všemožně o to, abychom nějakého našli. Hle-

děli jsme se řídití předpisy indickými a vzdali jsme se všech světských požitků, vzdali jsme se i kouření a pití alkoholu v jakékoliv formě, ba stali jsme se i vegetariány. To vše jsme prováděli dva a půl roku, ale bez nejmenšího výsledku.

Zároveň však jsme hleděli ovládati svoje myšlenky a činy a nejen to, kdekoliv jsme v nějaké knize našli jakési cvičení, které se nám zdálo vhodným, — byla to hlavně cvičení indická — bez váhání jsme se pustili do tohoto trainingu, sedávali jsme dlouhé hodiny v různých jógických pozicích, konali jsme cvičení dechová, v čemž zejména jeden z nás, pan R. dosáhl přímo virtuosity, a když se nám dostala do rukou kniha Rama Prasada »Jemnější síly přírody«, počali jsme ihned provádět i cvičení tam obsažená. Pokud se týká pranajamy čili zadržování dechu po indickém způsobu, nemá podle mých zkušeností samo o sobě těch účinků, jak vyličují mnozí modernější spisovatelé. Buďto píší bez vlastní zkušenosti, anebo se klamou jinak. Je přece zřejmo, že jsou lidé, kteří nemají o mystice nebo okultních cvičeních ani ponětí, ani zdání, a jejichž povoláním jest vytrvalé a dlouhá léta cvičené zatajování dechu, a přece jenom nemají nejmenších výsledků okultních. Jsou to přece hudebníci, kteří hrají na různé plechové a dřevěné nástroje, při čemž zvláště u některých nástrojů je třeba ohromného zadržování dechu, za druhé jsou to foukači skla, u nichž je zadržování dechu ještě větší a za třetí jsou to potápěči, lovci perlí, u nichž zatajování dechu dostupuje míry úžasné. Ale všichni tito lidé nemohou se chlubit ani nejpevnějším zdravím, nadtož snad, že dosáhli nějakých okultních sil nebo schopností.

Z toho je patrné, že samotné zatajování dechu bez soustředování myšlenek nemá onoho vlivu, jaký jest vyhlašován ne-svědomitými spisovateli u různých těch amerikanismů a jiných šarlatánských »jógických« praktik.

Vraceje se k naší tehdejší malé okultní společnosti, musím ještě podotknouti, že jsme prováděli i cvičení krajně nebezpečná, aniž jsme o tom měli ovšem tušení — ale nikdy se nikomu nic nepříhodilo. Obyčejně se stalo, že když někdo začal s něčím podobným, událo se »jaksi náhodou«, že zanedlouho jsme buď zvěděli odjinud nebo četli v některé knize, jak je to nebezpečno a náš soudruh se toho pak ihned vzdal.

Proto tvrdím, že ten, kdo z pravé lásky nezištně a beze všech

pretencí, tedy jen pro věc samu, se namáhá, aby se přiblížil Bohu, není nikdy v žádném nebezpečí — pokud totiž s dětinskou naivností a nevědomostí se vrhá na cestu neznámou, domnívaje se, že tam Boha nalezne. Něco jiného jest ovšem, když někdo ví, že nějaké cvičení jest nebezpečné a přesto se jím začne zabývat. Tu je poměr obrácený a trest může následovati velmi brzy. Při všech nevhodných cvičeních běží totiž hlavně o tato nebezpečí:

1. Posedlost.
2. Srdeční vada těžkého typu.
3. Vyvolání dosud dřívějších nízkých chtíčů a vášní.
4. Neblahé astrální vlivy, které mohou vésti k medijské formě neovládatelných. (Je to též jistý druh posedlosti vyššího druhu, při němž se zmocní media bytosti ze sfér pokročilejších, ale přes to je drží ve své moci a nepřipustí jeho duchovní postup.)
5. Šílenství.
6. Lehčí nebo těžší typy chorob nervových.

Ale jak řečeno, nikdo z nás neutrpěl úhony, poněvadž jsme byli všichni prodchnuti posvátnou téměř touhou a hledali jsme cestu k Božství.

Při tom jsme pilně korespondovali na všechny strany. Jakmile vyšla někde nějaká kniha, a když se nám zdálo, že její autor „něco ví“, ihned jsme mu psali, totiž jen tehdy, když obsah knihy nasvědčoval, že autor by měl nějaké vyšší vědomosti v okultismu nebo mystice. Velmi často — ba většinou — jsme byli zklamáni, neboť odpovědi nebyly uspokojující. V několika případech však přece se nám podařilo vejít do styku s osobami — roztroušenými po celé zeměkouli — které, jak se zdálo, dospěly alespoň k jistým stupňům okulturního vývoje a přiznávaly, že mají okulturní vůdce a že také v sobě vyvinuly některé okulturní síly. Nepodařilo se nám však navázat nikdy styků s řečenými vůdci. Takové pokusy, ku podivu, vždycky ztroskotaly.

Tehdy jsme ovšem neznali příčiny, proč se tak dělo. Teprve později nám bylo jasno, že do všeho toho snažení — jako vůbec do celého lidského života — zasahují vyšší moci, které brání takovým nevhodným stykům. Osoby zmíněné byly vesměs žáky vůdců-magiků a nám tato cesta nebyla zkrátka určena a vhod-

ná. V jednom případě jsme navázali písemné spojení s jedním anglickým magikem. Byl to stařec téměř osmdesátiletý, který vydával vlastní časopis. Jeho list se jmenoval »Magické Zrcadlo«. Tento muž měl podle všeho neobyčejnou energii, ačkoliv žil ve veliké prostotě a chudobě. Svůj časopis si sám sázel a tiskl a prodával jej velmi levně. Z obsahu jeho listu bylo zřejmo, že došel k různým úspěchům na poli ceremonielní magie. A zejména dovedl evokovati různé síly, sídlící ve starých stromech. Byli mezi námi někteří, již se nerozpakovali zkoušeti zejména jedno jeho cvičení koncentrační, které nám radil. Bylo to soustřeďování se na polární hvězdu a zároveň vyvolávání jistého duchovního bratrstva, jehož je polární hvězda symbolem a zároveň silodárným střediskem. Ve všech případech nastaly u těch, kdo z nás již tato cvičení prováděli, jisté úplně stejné vize, které nasvědčovaly již v prvých počátcích, že na věci něco jest. Ale v pravý čas nám bylo oznámeno z Vídně, že toto cvičení jest velmi nebezpečné, a proto jsme je zanechali.

Hledali jsme tedy dále. Poněvadž tehdy vyšla znamenitá kniha tantrická od Rama Prasada: »Jemnější síly přírody«. (Nature's finer forces), chopili jsme se ihned cvičení tam udaných a prováděli jsme je po jistou dobu, ale bez jakýchkoliv výsledků. Dále jsme konali různá cvičení indická, ale jen jistou dobu, takže nám to neuškodilo. Byli jsme zde vlastně bez rady a pomoci; nikdo nám nic neřekl a zvěděli jsme jenom to, co bylo v knihách. Ale i v tomto případě jsme byli odkázáni sami na sebe, neboť jsme kupovali knihy namátkou, poněvadž jsme neměli po ruce vhodného rádce, který by znal vhodné literatury.

Přece však jsme nebyli tak zcela opuštěni. Byli to členové theosofické společnosti ve Vídni — totiž někteří z nich — již se s námi stýkali osobně nebo písemně a radili nám. Byli ovšem tak moudří, že nám neradili k žádnému cvičení, ale alespoň střežili naše činy, a poněvadž jsme byli ve svých snahách upřímní, sdělili jsme jim ihned o každém z nás, kdo se pustil do jakéhokoliv trainingu a vídeňští mystikové nám pak ihned naznačili důvody, pro které to nebo ono cvičení se pro nás nehodí, nebo které snad je přímo nebezpečné.

Pověděl jsem již, že jsme se snažili dospěti někam také cvičeními asketickými. Ale i tato námaha byla naprosto marná. Viděli jsme to také u zmíněných mystiků vídeňských. Jeden

z nich,
zhavé
Při tom
mnohá
Ale vše
ho živo
že by
a ve z
takový
ra na
tickým
nosti v
předpis
kové k
docela
d o m é
vůdce
pouští
svých
vědomě
podle k
když o
Postačí
ten, ke
každý.
že se p
je věde
vyvoláv
lze sly
jako se
mě toh
hem d
mluví-l
těla vě
táčky,
Tak
třiletén
panu I
blíže,
poněva

z nich, muž nesmírně vzdělaný a velice zámožný, postil se ve své zhavé snaze občasně celých čtrnáct let, až byl vyhublý na kost. Při tom spal po celou tu dobu na žebříku a konal vůbec ještě mnohá jiná asketická cvičení, kterých tu nemusím vypisovati. Ale vše to bezvýsledně. Proto jsme se vzdali takového přísného života po praxi dva a půlleté. Nikdo mně tedy nenamluví, že by se tím něco docílilo, — kromě za zcela jiných okolností a ve zcela jiném prostředí, než jaké máme zde na Západě. Po takových zkušenostech nemohu jinak než dívati se trochu s patra na některé tak zvané okultisty, kteří se chlubí, že žijí asketickým životem, že docílili tím jasnovidnosti, ba dokonce i schopnosti vědomého vystupování do říše astrální a kteří se odvažují předpisovati v užším kroužku svých přívrženců i cvičení. Takové klamání důvěřivých osob, které touží po pravdě, bude docela jistě odměněno nejpřísnějšími tresty, poněvadž je to vědomé zasahování do duchovních zákonů, které spojují sudce nebo mistra se žákem, a kdo se proti těm prohřeší, dopouští se mnohem většího přestupku, než kdyby byl vrahem svých rodičů, poněvadž je »falešným prorokem« a pohrává si vědomě se silami posvátnými. Ostatně mám zcela bezpečný klíč, podle kterého může každý poznati na jiném, zdali mluví pravdu, když o sobě tvrdí, že je schopen žiti vědomě na pláni astrální. Postaví tři prosté otázky, jichž zodpovědění nezná nikdo než ten, kdo opravdu v astrálu vědomě žije. Dalším faktem je, že každý, kdo může vystupovati vědomě do astrální pláně, může se podle své vůle každému zjeviti, ba ještě více, každý, kdo je vědomě v astrálu, je opravdovým magikem a může vyvolávaní podle libosti hmotné neboli fyzikální zjevy, kterých lze slyšeti a viděti. Může krátce působiti na hmotu asi tak, jako se to děje u přítomnosti mocného fyzikálního media. Kromě toho ovšem může vykonávaní ještě řadu věcí jiných, mnohem důležitějších. Proto se lze snadno o každém přesvědčiti, mluví-li pravdu, když tvrdí, že vystupuje ze svého hmotného těla vědomě do říše astrální. Zde neplatí žádné výmluvy a vytáčky, že »nesmí nebo nemůže vykonati to nebo ono«.

Tak jsme zůstali zase na holičkách! Ale tu se stalo, že po třiletém hledání vstoupilo na mysl jednomu našemu členovi, panu R., aby prováděl cvičení imaginační. Popíšu toto cvičení bližší, ale varuji důtklivě každého, aby taková cvičení konal, poněvadž je to nejlepší cesta — do blázince, ne-li k něčemu hor-

ššímu. Žák si představuje s počátku se zavřenýma očima se soustředováním myšlenek, pokud možná dokonalým, nejdříve nějaké prosté předměty, na příklad jednotlivé obrazce buď bílé na tmavém pozadí, anebo tmavé na pozadí světlém. Když se mu podaří vidět i tyto obrazce zřetelně před sebou po jistou dobu, přikročuje k předmětům složitějším. Představuje si na příklad květiny, různé nádoby, knihy, nářadí a tak dále. Jestliže docílil značných úspěchů i v tom, může to činiti s očima otevřenýma. A tu dojde k výsledkům sice zajímavým, ale přesto velmi nebezpečným. Představí si na příklad zavřenou, lakovanou japonskou skříňku. Skříňka leží před ním na stole a vypadá jako by byla skutečná. Svou vůlí může pak experimentující tuto skříňku otevřít a vyjmáti z ní podle libosti množství různých předmětů, které se kladou podle jeho představy na stůl, — a pak je může zase do skřínky složit.

V našem případě se stalo, že jmenovaný pan R., dospěl tak daleko, že se skutečně řízl do prstu na noži, který si byl popsáním způsobem představil. Onen obraz nože se tedy musil na okamžik zhmotnit. Dále si spálil prst na plameni svíčky ve svícnu. Svíčka i svícen byly rovněž výtvořiny jeho fantazie. Ale věc šla ještě dále. Náš milý člen dospěl až tam, že chodil při normálním vědomí po svém pokoji, ale představil si, že je v zahradě. A viděl se skutečně v zahradě, kde svítilo slunce, zpívali ptáci, voněly květiny...

Mnohému čtenáři se bude zdáti toto moje líčení snad nepravděpodobným nebo nadsazeným. Těm pouze doporučuji, aby si přečetli spis prof. Staudenmaiera: »Magie jako pokusná přírodní věda«. Je to kniha, jež vyšla za osmnáct let po imaginačních cvičeních našeho milého člena. A spisovatel, naprostý skeptik a materialista, líčí v ní svoje zkušenosti, kterých nabyl podobnými imaginačními cvičeními, které se týkaly nejen zraku, nýbrž i sluchu a všech ostatních smyslů. Prof. Staudenmaier dospěl tímto směrem k určitým magickým silám, ale hlavní věcí jest, že měl stejné zkušenosti jako jmenovaný pan R. a že sám přiznává ohromné nebezpečí, které tkví v podobných cvičeních.

Ale tato cvičení pana R. netrvala na štěstí tak dlouho, aby mu ublížila. Za krátkou dobu odjel totiž do Vídně, aby se touto věcí a těmito výsledky pochlubil před svými přáteli, členy vídeňské Theosofické Společnosti, kteří nám, jak řečeno bylo,

radili. A ti přijali jeho sdělení s obličejí velmi vážnými, ba zaraženými a řekli mu, že toto cvičení je nejnebezpečnější ze všech. Nic jiného mu nepověděli. Pan R. se vrátil, ale v několika dnech obdržel z Vídně telegram, který zněl: »Přijďte ihned, cesta je otevřena.«

Tento telegram znamenal událost, která měla pro nás všechny veliký význam. Znamenal totiž, že pro pana R. je otevřena okultní nebo snad mystická Cesta a my všichni jsme věděli od té chvíle, že naši vídeňští přátelé mají dojista nějaké spojení s mistrem nebo vůdcem. Ovšem, za několikaletých našich styků se z nich nikdo o této skutečnosti nezmínil. Právem. O takových věcech se nemluví než mezi zasvěcenými. A nikdo, kdo má vůdce opravdového a vážného, nebude se s tím chlubití před jinými, i kdyby to byli lidé stejného smýšlení. Upozorňuji na tuto okolnost svoje čtenáře. Mlčení v této věci, jakož i ve všech jiných, je důležitou složkou okultního výcviku. Kdo mlčeti nedovede, kdo by chtěl, aby vše bylo pověděno nebo napsáno nebo docela tiskem rozšířeno, ten nezná ani nejprimitivnějších okultních zásad. V knihách lze říci nesmírně mnoho, ba téměř vše, ale ne tak zjevně, aby to každý ihned pochopil. Všichni zasvěcenci mluvili vždycky v alegoriích a symbolech a sám Kristus se vyslovil, že mluví v podobenstvích, poněvadž množství nemůže pochopiti nahé pravdy, ba že jí ani pochopiti nemá. (Marek IV. a dále.)

A tak jako jsou nejhlubší mysteria pro vyvolené, tak jsou také menší tajemství jen pro vyvolené, totiž pro ty, kteří jsou povolání. V dalších kapitolách této knihy napovím mnoho, ale vím, že i to unikne valné většině mých čtenářů.

Vraťme se však k panu R. a jeho telegramu. Nejbližším vlakem odjel nanovo do Vídně a vrátil se druhého dne večer. Pamatuji se zcela dobře, jak v největším napětí jsme mu šli všichni na nádraží vstříc a jak jsme byli překvapeni jeho téměř zasmušilou tváří, když vystoupil ze železničního vozu. Pak jsme ho doprovodili do restaurantu, kde něco pojedl a potom nám teprve počal vypravovati. Vyšlo najevo, že skutečně někteří členové vídeňské Theosofické Společnosti měli vůdce. Ale byl to vůdce mystický a vedl cestou k řesťanskou. To ovšem bylo pro našeho přítele R. i pro nás všechny jakousi sprchou, neboť jsme se domnívali, že jediná pravá cesta je buď mystikou indickou anebo cvičeními okultními.

Vše to jsem vyprávěl jen proto, aby to jednak bylo zachováno jako malé drobty, týkající se historie okultních snah v Praze, jakož i proto, aby si čtenář dovedl vykresliti matný obraz o tom, jak lze najíti vůdce, jakými cestami a oklikami často nutno jíti a jak zdánlivě p ř i r o z e n ý m z p ů s o b e m se člověk dostává do styku se světem duchovním. Ovšem, u každého nemusí býti právě tak, jak zde vylíčeno. Jsou lidé, karmou určení, kteří naleznou vůdce po nejmenší námaze. Ale to jsou výjimky. A je teď mnoho jiných, kteří nastupují mystickou cestu bez vůdce a docházejí vysokých stupňů, poněvadž od let devadesátých předešlého století nastala jiná doba, ve které je vstup do duchovní říše usnadněn.

Kapitola III.

Vůdce a jeho styky s žákem*)

Abych ukojil zvědavost čtenářů, je zde nutno povědět, že onen vůdce přijal po řadě téměř všechny pražské okultisty z onoho kroužku za svoje žáky a že je dlouhá léta vedl. O tomto vedení promluvím ještě podrobněji. Řekl jsem, že je vedl, poněvadž byl to již starší muž, který pak zemřel, ale zanechal nám a všem, kteří mají podobné snahy jako jsme měli my, jisté poselství s výše, které je velice důležité a které také na vhodném místě povím. Teď přistupuji k líčení jinému, totiž k tomu, jak se vůdce stýká se svým žákem a jakým způsobem ho vede.

Musím zde poznamenati, že vůdcem míním živého člověka ve hmotném těle a nikoliv nějakou bytost vyšší, která jenom občas přichází na naši hmotnou úroveň, aby se zjevila a s lid-

*) V této a předešlé kapitole líčí K. W. obtíže s hledáním vůdce. Později v dalších svých dílech (neboť i on se dále vyvíjel) učí nás, že není třeba hledati zevního vůdce, neboli Mistra (kterého můžeme sice mít, ale nemusíme, není-li nám poslán), poněvadž nejvyšší náš Mistr, který nás bezpečně povede, žije v našem vlastním nitru. Je jím ono Božské Já v nás sídlící. Ovšem i tu pozor, abychom správně slyšeli jeho hlas a nedali se vésti něčím jiným. (Poznámka Dr. O. Čapka)

ho-
ra-
raz
sto
se
až-
lou
sou
kou
od
eré

mi stýkala. Také nemíním onoho vnitřního, nejvyššího Vůdce, který sídlí v našem nitru a jenž se projevuje tak zvaným vnitřním Slovem. Nalezne-li žák mystického vůdce, tu jest od něho obyčejně vůdcem vyžadováno, aby slíbil, že se bude bezpodmínečně řídit všemi radami a pokyny, které mu budou uloženy, a že se zavazuje konati alespoň půl hodiny každého dne vždy ve stejné době koncentrační cvičení, která mu budou vůdcem uložena. Když jsou odbyty tyto zdánlivé, ale přes to velmi důležité formality, neboť je to jakási duchovní smlouva, ujme se vůdce ihned vedení. Obyčejně hledí spočátku vytříbiti a vyjasniti některé snad pochybné názory, týkající se věcí hmotných a duchovních, jež by snad žákovi na jeho cestě vadily. Jsou vůdcové, kteří mají svoje zvláštní, jen v rukopisech cirkulující knihy, jež se ovšem dostanou do rukou pouze jejich žákům a nesmí býti dále šířeny. Upozorňuji zde na tuto okolnost, která je líčena velmi krásně v knize Marie Corelli »Román dvou světů«. Tam také vypravuje spisovatelka, jak jí byly svěřeny jejím vůdcem dva rukopisy, z nichž jeden uveřejňuje, ale druhý, jenž se týká vlastních cvičení, samozřejmě utajuje.

že
no-
nto
po-
hal
ny,
na
otíž
em

čka
om
lid-
ději
'eba
ne-
bez-
nás
i se

Svěří-li vůdce žákovi takový svůj osobní spis, musí jej žák bedlivě prostudovati a musí o něm také delší dobu hloubati a je-li mu něco nejasno, musí se otázati svého vůdce, který mu podrobnosti zdánlivě nejasné vysvětlí. Nesmíme zapomenouti, že od té chvíle, kdy je žák vůdcem přijat, stala se již se žákem jistá vnitřní proměna. Žák vstupuje do duchovní sféry svého vůdce a je s ním v ní zajedno, neboť se stal členem jeho školy a vstoupil do vůdcových duchovních vlivů. To se jeví obyčejně i zevně a sice tak, že žák, aniž je si toho jinak vědom, stává se citlivějším pro jisté duchovní vlivy a jeho nitro se otvírá a stává se chápavějším pro pojmy a představy, kterých by byl před tím naprosto nepochopil. Čím dále žák postupuje na své Cestě, čím pilněji vykonává předepsaná cvičení, jejichž trvání není omezeno dobově, tím snadněji chápe duchovní poučení, které mu dává učitel.

Někdy udělí vůdce žákovi ihned po přijetí určité duchovní cvičení — je to obyčejně nějaká věta, kterou musí žák ve své mysli nejméně půl hodiny denně o samotě a bez vyrušování opakovati a při tom musí mysleti na její obsah a představovati si živě to, co udaná věta praví. Pouhé opakování mechanické, bez upjetí mysli na to, co cvičení obsahuje, bylo by ztrátou času a ne-

mělo by to žadoucího výsledku. V mystické škole, o které jsem psal v předešlé kapitole a do níž byl přijat zmíněný pan R., uděloval vůdce každému žákovi cvičení jiné — nebylo tam jediného žáka, který by měl stejné cvičení s druhým. Také měnil vůdce po dosažení jistých výsledků u každého žáka cvičení — uděloval mu jiná a jiná v obdobích nestejných, podle potřeby.

Poněvadž každý vůdce musí býti jasnovidný, poznává snadno vnitřní podstatu každého svého žáka a podle toho, poněvadž musí míti jistý stupeň duchovního osvětlení, uděluje mu vhodná cvičení. Kromě toho jsou vůdcovi tato cvičení sdělována pro každého jednotlivého žáka vůdčovým »vnitřním slovem«, to jest hlasem Ducha Svatého, který se v něm realizoval. Proto není a nemůže býti u takového vedení omylu, a každý žák se může s bezpečností spolehnouti, že cvičení mu dané jest jen a jediné správné. U pravého vůdce se to také vždycky osvědčilo.

Nejlepší příklady o vedení žáka vůdcem uvádí veliký mystik a jasnovidec Kerning ve svých dvou spisech, které jsem již citoval, totiž v knize »Cesta k nesmrtelnosti« a v knize »Klíč ke světu ducha«. V obou těchto spisech jest uvedeno několik takových příkladů vůdcova vedení. Na jednom místě se tam praví: »Již od útlého mládí mně bylo vštěpováno, že nad námi bdí Prozřetelnost, která vyslyší naše prosby, když jí je neúnavně předkládáme. Věřil jsem tomu učení, neboť mně skýtalo jasné vyhlídky na můj celý život. Moje víra mne doháněla, abych prosil a neumdlával, dokud nebudu vyslyšen. Vytrvalým cvičením se rozšířil můj duševní obzor a já jsem v sobě našel nový život, kterého jsem dříve neznal. Tomuto životu jsem se postupně věnoval úplně a dospěl jsem k tomu, že hledám veškeré rady ve věčnosti, čímž nabývám jistoty a klidu.« (Kerning, Klíč, strana 31.)

Jinde se praví: »Věnoval jsem se úplně hloubání v bibli a v Novém Zákonu a doufal jsem, že tam naleznu uspokojení. Verše, jako tyto: »Kdo zhřeší proti Otci, tomu bude odpuštěno; kdo zhřeší proti Synu, tomu bude odpuštěno; kdo zhřeší proti Duchu, tomu nebude nikdy odpuštěno.« A dále: »Když se modlíte, nemluvte mnoha slovy, neboť to činí pohané. Když se modlíte, mluvte takto: Otče náš, a tak dále.« — Takové verše mně byly nápadné. Považoval jsem za věc jistou, že zde je ukryt jakýsi smysl, jehož odhalení mne může přivésti najednou k po-

chopení. »Co to značí?« tázal jsem se: »Jest snad Duch více než Otec nebo Syn? Anebo je snad člověku dán za vůdce, neb jest jeho vlastnictvím a člověk se s ním může dorozuměti? Proč konečně nemáme vyslovovati mnoho slov?«

Těmito slovy hledí Kerning svoje čtenáře přivést k pochopení, že naše modlitby nemají býti dlouhé, nýbrž, že máme při nich používat jenom málo slov. Modlitbami míní ovšem Kerning ne obyčejnou modlitbu, jak jí lidé rozumějí, nýbrž mystické soustřeďování mysli.

V dalším postupu svého líčení vypravuje Kerning, jak vůdce po předběžném poučení svého nového žáka mu dává úkol: »Nechte v sobě mysliti člověka.« Dále pak, když se k němu vrátí žák po několika měsících, které ztrávil při tomto cvičení, dává mu vůdce další úkol, aby se nepřetržitě modlil »Otče náš«, a praví:

»Tím je řečeno: nemáš se modliti nic jiného než to. Je třeba, abys to opakoval tak tiše a tak často, že nejen tvoje ústa, nýbrž i tvoje srdce, ba celá tvoje přirozenost od kůže až k nejvnitřnějšímu bodu tvého těla se tomu naučí po paměti. Když pak poznáš, jak to působí, když se ti budou ježiti vlasy, když tě budou pálení kosti, tu si pomysli, že jsi přijal křest.«*)

Dále vypravuje Kerning, jak vůdce uděluje žákovi další cvičení: »Jste povolán a jak doufám také vyvolen. Jsme křesťany, a proto musí býti Kristus naším učitelem. Nechť vám tedy umyje nohy. Nehloubajte, nepřemýšlejte, nýbrž řiďte se tím, čemu vás učím. Tak opravdově jako se uskutečnilo první, přijde zcela jistě i to druhé. Nic dalšího vám nemohu říci.«

Po šesti měsících se vrátil žák ke svému učiteli a oznámil mu: »Moje nohy jsou čisté.« Vůdce ho podrobil několika zkouškám, aby se přesvědčil, zdali je vše pravda. Shledal, že výpověď žákova se potvrzuje, a slíbil mu, že mu udělí záhy nový úkol.

Dalším žakovým cvičením bylo, aby oživil svoje ruce. A vůdce mu řekl, až se tak stane, že má zase k němu přijíti. Po třech měsících vrátil se ke svému příteli a oslovil ho takto: »Nemohu sice dosud vkládati rukou na nemocné, jako náš Vzor, a říci.

*) Tamtéž, strana 104. O křtu a jiných mystických stavech promluví ve zvláštní kapitole. Pozn. spis.

při tom: Budiž zdráv! — ale přes to jsou moje ruce oživené.«
Vůdce zkoušel pravdu této výpovědi a následujícího dne mu pověděl následující poučení:

»Ode dne mytí nohou až do smrti na kříži jest vše psáno jen pro nás. Když budeme dětsky věřiti a slepě cvičiti, tu vstaneme také z mrtvých. Vše, co se dělo s Velikým Mistrem v oněch třech dnech, jest nám vzorem. Musíme přijmouti rány na tvář a musíme pocítiti bičování, tíha kříže nás musí tísniti a aby měl nový člověk místa, musí se ve všech našich údech rozšířiti umdlenost. Ať se proti tomu bouří rozum, ať se proti tomu staví naše smysly, ať jest ve vzpouře i celá naše přirozenost, přece nesmíme kolísati, musíme vytrvale trpěti, aby bolezná koruna se proměnila v korunu života. Kdo neužívá mnoha slov, ale uvede v činnost oněch málo slov v š u d e, čímž povznese svoji celou podstatu ke schopnosti myšlení, ten kráčí cestou vítězství a bude oslaven na kříži života.«

K těmto posledním slovům je třeba jakési poznámky. Ve spise Bo-Yin-Ra »Kniha o živém Bohu« se praví v kapitole o »Duchu« na stránce 88: »Dokud se od prstu na nohách až k temenu hlavy — v celém těle — nebudete pociťovati, dotud v sobě nikdy nepocítíte Ducha a nikdy se s ním nebudete moci sjednotiti. Vaší prvou úlohou musí býti, abyste se dovedli pociťovati v celém těle, které jest svatostánkem ducha.« »Kniha o Živém Bohu« je nejmodernějším a nejlepším pokračováním spisů Kerningových a jest v ní udán systém cvičení, která může bez nebezpečí prováděti každý, kdo má živou víru a dobrou vůli.

Na tomto místě musím podotknouti, že sice uvedené spisy Kerningovy obsahují nesmírně hluboké pravdy mystické a mnoho poučení, ale cvičení, která v nich vypisuje Kerning a jež vůdcové udělují svým žákům, ne h o d í s e p r o k a ž d é h o. Jsou udána většinou pouze jako příklady, a nikoliv pro praktické provádění. V jiných spisech mluví však Kerning zcela zřetelně. Později uvedu z nich výňatky. Jinak je s cvičeními, jež jsou udána v knize »O živém Bohu«.*) Ta lze prováděti bez nebezpečí a rovněž tak i jedno cvičení, které nám bylo sděleno vůdcem před jeho smrtí a jež povím v jedné další kapitole, jak jsem slíbil.

Spojení vůdce se žákem nemusí býti stále osobní. Vůdce může

*) Tamtéž, str. 107 a dále.

Pozn. spis.

býti velice vzdálen a postačí, když si s ním žák dopisuje. Ovšem, jednou jest třeba, aby žák a vůdce se setkali osobně. Ale takové setkání postačí buď navždy anebo na dlouhou dobu.

Jakmile žák nastoupil cestu, musí věnovati svoji pozornost mnohým věcem, kterých si dříve všímá buď málo, anebo vůbec ne. Jsou to v prvé řadě sny, které jsou prvními pojítky našeho zevního já s naším božským Vůdcem. Duch svatý, který je v nás, namáhá se neustále, jak jsem jinde řekl, vejíti s námi ve styk a jenom naše hrubé smysly a zhrublý cit a naše nevšímavost nedbá těchto jemných vlivů a dovoluje, aby nám ucházely. Jakmile obrátíme svoji pozornost poněkud více do svého vnitra, počne se nám tato činnost Ducha jeviti různými věcmi a k nejprvnějším, ale přes to velmi důležitým, náležejí naše sny. Těch si musí žák již od počátku všímáti a každý svůj sen si musí zaznamenati, poněvadž žák nikdy neví, který z jeho snů může býti velmi důležitý pro jeho vývoj, ačkoliv zdánlivě se zdá býti nepatrným a bezvýznamným. To platí i pro každého, kdo by se chtěl věnovati sám, bez vůdce, svému mystickému vývoji, na př. podle citované knihy od Bo-Yin-Ra. Každý, kdo přistoupil k mystické koncentraci, nechť si všímá bedlivě svých snů, poněvadž jsou to hlasatelé nejbližšího duchovního postupu, a ačkoliv mluví sny vždycky řečí symbolickou, přece jen ujišťují každého, kdo vážně touží, že se mu naskytne záhy příležitost setkati se při této snaze se zasvěceným mystikem (který nemusí býti vůdcem), jenž mu vysvětlí symboliku jeho snů, nebo se setká alespoň se žákem podobné školy, který mu prokáže stejnou službu. Jest nesporno a jisto, že všichni lidé stejných duchovních snah jsou spolu spíati neviditelnými páskami, které je v kratší nebo delší době přivedou v osobní styky.

Zde je také na místě, abych se zmínil o zevním životě žáka, jak jej předpisují vůdcové onoho typu, jakým byl Kerning a jakým byl i vůdce náš. Každé sebetřýznění, veškerá askese, posty, vyhýbání se pohlavnímu styku, ovšem v omezené míře, jsou věci zbytečné. Také vegetářství, vyhýbání se naprosto požitku alkoholu nebo kouření není nutné, ačkoliv na druhé straně to nepřekáží mystickému vývoji. Lepší je ovšem žítí bez alkoholu a tabáku. Výjimku může činiti strava vegetariánská, poněvadž u některých povah oslabuje přílišně tělo a mystik musí býti v prvé řadě člověkem zdravým.

Jediné věci, před kterými vůdcové varují, jsou výstřednost

pohlavní, pitky a vůbec nemírné požívání alkoholu, magie a také zuřivý hněv. Veškeré tyto věci, dopustí-li se jich mystik třeba i pokročilý, uvrhnou ho na dlouhou dobu nazpět a on jen s velikou námahou se může zase dopracovati onoho stupně, na kterém již stál. Pokud se týká počátečního přesvědčení nebo víry stran představ náboženských, není jich vůbec třeba, má-li jenom žák tolik duševní síly a důvěřuje-li tolik svému vůdci, aby byl s to vykonávati předepsaná cvičení. Tento jeho stav kolísavosti věru dlouho nepotrvá, neboť již velmi záhy, někdy po čtrnácti dnech nebo za jediný měsíc, nabude žák pevného přesvědčení o tom, že kráčí opravdu pravou cestou, poněvadž Božství má nesmírně mnoho prostředků, jimiž na člověka působí i po nejmenší mystické námaze a jimiž dovede žáka o této své působnosti zjevně a hmatatelně přesvědčiti. Jakmile ovšem žák nabyl takového přesvědčení, stává se jeho víra živou, neboť má za sebou nepopíratelné, třebaže subjektivní zkušenosti. Tyto zkušenosti jsou však u každého žáka stejného druhu a rázu, ba i jejich pořadí bývá u každého mystického žáka totéž. A v tom právě spočívá ohromná síla a moc přesvědčující. To, co žák na své cestě zažívá, je sice symbolicky popisováno v rituálech skoro všech hermetických společností a bratrstev, a rovněž i jinde, ale proto přece nikdo neví, jak se tyto přeměny a zjevy dějí u žáka osobně. Nikdo nenalezne v knihách nějaké popisy těchto mystických »stavů«. Ale pro toho, kdo je zná, jsou jejich popisy anebo symboly, které je označují, ve svatých knihách všech národů, ve všech mysteriích a v tajných rituálech jasně podány. Jejich tajemí má dva důvody. Předně, aby nebyly nezasvěcenými profanovány, a za druhé, aby žák, jakmile vstoupil na cestu, nemohl si jich nasugerovati. Když jich nezná, je autosugesce vyloučena. A teprve když je zažil a sdělil je svým pokročilejším bratrům, nabude z jejich zápisů (každý žák si tyto zkušenosti zapisuje do zvláštního deníku) přesvědčení, že kráčí cestou pravou, touže cestou jako jeho soudruzi. A poněvadž jsou to zkušenosti tisícové, a každému, kdo jich nezažil, nepředstavitelné, jsou tyto souhlasnosti již samy o sobě velikými důkazy a mocnými popudy k další námáhavé práci. Vůdce zevního není třeba dnes hledat, neboť každý má otevřenou cestu k Vůdci vnitřnímu, nejvyššímu. Ale kdo by se přece setkal s člověkem, který se vydává za vůdce, pozná, je-li to vůdce p r a v ý podle pravidel, které jsem vypsál v »Nebez-

pečí okultismu«. Hlavně je se vyhýbati všem sektám a okultním společnostem, které mají nějaké obřady čili rituály. To je vždy povážlivé, neboť zevní takové formy zakrývají vnitřní prázdnotu.

Kapitola IV.

Meditace a koncentrace

Již v některých předešlých kapitolách jsem se často zmínil o koncentraci myšlenek, čili o mystických cvičeních. V této kapitole chci poněkud vysvětliti techniku meditační i koncentrační.

Meditace neboli hloubání jest vlastně jenom předběžným cvičením ve skutečném smyslu toho slova a nevede sama o sobě k žádným přímým mystickým výsledkům. Meditace jest jenom průprava duše, aby se mohla s nutným úsilím věnovati vlastní práci soustředovací. Meditovati můžeme při každé práci, která nevyžaduje jinak soustředování našich myšlenek. Každý, kdo přemýšlí o věcech mystických nebo okultních, o věcech náboženských, o Bohu, o jeho slávě a moci, o adeptech, Mistrech, o poslání člověka, o jeho budoucnu, o jeho vývoji, o jeho nesmrtelné duši, o záhrobních odplatách a trestech, o dobru a zlu a tak dále, každý kdo přemítá o těchto a podobných předmětech, provádí vlastně cvičení meditační.

Nechci říci, že takovéto meditace by nebyly užitečné. Naopak, mnohým lidem jsou takřka životní šťávou a nutnou potřebou. Ale takovéto meditace nelze ztotožňovati s vlastními meditacemi mystickými, jejichž formu pokusím se vysvětliti. Mystická meditace neboli hloubání slouží k tomu, aby naše mysl neboli, jak to jmenuje Patandžali,*) náš myslící princip, si navykl na soustředování. Chceme-li mysticky meditovati, musíme si utvořiti jakýsi kruh logicky spolu spojených myšlenek, které se mu-

*) Patandžali je prastarý indický autor, zasvěcenec prvního řádu, jenž napsal nejlepší spis o jógických cvičeních, který se jmenuje Yoga-Sutra (Průpovědi o jógu)

Pozn. spis.

sí týkati nejvyšších a nejčistších a nejideálnějších pojmů. A svoji mysl musíme donutiti, aby se v tomto uzavřeném kruhu pohybovala a stále se k němu vracela. Tím způsobem docílí lidé myslí příliš roztržité a roztržitě, že dovedou svoji mysl upoutati po nějakou dobu na určité představy. Při tom ovšem je nutno, aby mysl z onoho kruhu nevybíhala k představám jiným nebo docela řetězům jiných myšlenek.

Jsou ovšem lidé, kteří takováto meditační cvičení nepotřebují prováděti. Jest mnoho lidí, kteří mohou ihned počíti s vlastním cvičením koncentračním, ale jiní potřebují nutně těchto předběžných cvičení meditačních.

Je mnoho takových cvičení, která sluší nazvati nevhodnými. Vím na příklad, že kdosi (jistě že nepravý vůdce) dával kroužku svých žáků jako meditační cvičení úkol, aby přemýšleli o **d o b ý v á n í k a m e n n é h o u h l í ! ! !** Podobná idea může se zroditi jenom u člověka, který nemá nejmenšího ponětí o vlivu takových meditací na celý lidský organismus, na astrální tělo, ba i duši. Jak jsem nahoře řekl, musí tyto meditace týkati se výlučně ideálních nebo náboženských představ — jinak jsou škodlivé. Stejným právem by se také mohl někdo soustřediti místo na svoje božské já na kus uhlí!

Mnohem důležitější mystické cvičení a vlastně jediné cvičení, které vede přímo k cíli, jest koncentrace myšlenek čili podle sanskrtu **j ó g a**.

Patandžali ve svém citovaném spise praví (Díl 1., 2.): »Jóga jest potlačení přeměn myslícího principu.«

Myslící princip je to, co v nás myslí. Není to ani náš duch, ani naše duše, ani naše vlastní já, nýbrž je to zvláštní naše schopnost, která dovede probouzeti v našem nitru myšlenky a představy. Že tento myslící princip není naším já, toho důkazem je, že si můžeme něco mysliti a při tom pociťujeme zcela zřetelně, že za našimi myšlenkami jest ještě něco jiného, co tyto naše myšlenky klidně pozoruje. A tento klidný pozorovatel jest právě naším Já, jest naší duší. Jestliže zastavíme nějakým způsobem rej svých myšlenek, jestliže dovedeme je udržeti na jistou dobu na uzdě, přestaneme tím přehlušovati hlas svého vnitřního Já, které je božského původu a které k nám chce neustále svým tichým hlasem mluvit. Ale jeho tichý hlas je stále překřikován našimi myšlenkami, jakož i zevními dojmy, které k nám přicházejí prostřednictvím

našich smyslů buď ze zevního světa, anebo z našeho vlastního těla. Proto se musí mystik uzavřít a stáhnouti do svého vnitřa »jako želva do své skořápky«, musí se odvrátiti od zevního světa, uzavřít se před zevními dojmy, a ještě k tomu musí ve svém nitru zastaviti běh svých myšlenek, neboť tak a jenom tak může postřehnouti jemné promlouvání svého vyššího Já.

Paťandžali mluví o potlačení přeměn myslícího principu. Tento indický filosof a jeho škola představuje si totiž, že náš myslící princip při každé naší představě, při každém obraze, který máme na mysli, a při každém slově, přijímá onen tvar, na který právě myslíme. Máme-li na mysli obraz koně, myslíme-li tedy na koně, přijímá náš myslící princip tvar koně. V nejbližším okamžiku pohlédneme na nějakou láhev a ihned náš myslící princip přijímá tvar této představy — lahve. Indický překladatel Paťandžaliho poznamenává, že je to asi tak, jako když nalijeme vody do nádob různého tvaru. Jedna taková nádoba je baňatá, druhá je úzká a štíhlá a třetí je dole úzká a nahoře široká. Ve všech těchto nádobách přijme voda jejich tvar, ale zůstává proto přece vodou.

To, co jsem řekl, je principem a zásadou praktiky koncentrační. Je pak jedno, zdali se soustředím na jedno slovo a na jedinou představu, která ovšem musí býti nejideálnější a nejčistší, nebo zdali nutím svoji mysl, aby opakovala stále a stále jednu a tutéž větu, jejíž obsah určil vůdce, nebo kterou jsem našel v některé svaté knize. Je také jedno, zdali při takovém cvičení dovedu vymýtit ze své mysli vůbec veškeré myšlenky a veškeré představy, takže moje pozornost utkvívá nehnutě na jediném niterném bodu beze všech představ a myšlenek. Tento poslední kruh koncentrace jest nejobtížnější, ale za to vede nejrychleji k cíli, neboť dovede-li se člověk učiniti úplně prázdným, tu do této prázdnoty — právě tak jako ve fyzice — vnikne ihned něco jiného, totiž dojmy z vyššího lidského já a tím jest ihned navázáno mystické spojení s naší duší božskou.

Provádění koncentrace myšlenkové, ať již cvičíme nějakou větu nebo jediné slovo, či písmeno nebo docela se namáháme zastaviti svoje myšlenky úplně, je s počátku prací duševní, která je tak namáhavá, že ji nelze porovnat se žádným studiem ani s filosofickým hloubáním nebo řešením matematických úkolů nebo učením se nazpaměť delším článkům nebo básním. Jen s jedinou věcí ji lze vzájemně porovnat a to jest kombi-

nování při hře v šachy. I zde unikají totiž vzdálenější kombinace velmi snadno s myslí hráče a on musí znovu a znovu začínati od prvního tahu, aby po nějaké době zase vše ztratil v mlhách a začal znovu. Tak jako u hráče v šachy, tak také i u jednotlivých lidí není námaha, jakou musí vynaložiti k udržení svých myšlenek u vytčeného cíle, stejná. Jsou lidé, kteří se dovedou soustřediti zcela přesně hned napoprvé anebo velmi brzy a jsou zase jiní, u kterých je třeba několika měsíců, než dosáhnou síly, nebo schopnosti koncentrační. Nutno zde říci, že jógická koncentrace je zvláštní schopností, které nelze vůbec slovy vypsati a kterou zná jen ten, kdo jí dosáhl. Ale kdo ji jednou má, nemůže jí již nikdy ztratiti. Je to zvláštní schopnost, kterou blíže popsati není prostě možno. Poznáme ji jen tehdy, když jsme jí nabyli, ale pak je marná veškerá naše námaha sděliti tento stav někomu jinému, kdo ho z vlastní zkušenosti nepoznal. Je to asi tak, jako bychom chtěli někomu pověděti, co je sladké. Kdo nevzal nikdy nic sladkého do úst, nedovede si to představit, i kdybychom mu sladkost popisovali sterými jazyky. A schopnost koncentrace je prostě subjektivní pojem, který nutno zažít. S počátku je koncentrace spojená s jistým duševním napětím, což se rozumí samo sebou, neboť svoje myšlenky můžeme ovládati pouze svou vůlí. Jakmile jsme se však trochu vycvičili, tu se uvedeme do onoho stavu soustředění s počátku ovšem s napětím vůle, ale pak, jakmile jsme se v něm ocitli, neuvědomujeme si již tohoto napětí a pocítujeme niterně naprostý klid a hlavně duchovní ticho, jakož i prázdnotu. Tato prázdnota může se změnit u jednotlivců (ale není toho třeba) v pocit jiný, zcela zvláštní. Žák ztrácí pocit svého těla, ale nikoli v svoje vědomí, — to je důležité — a ona prázdnota se rozšíří tak, že se mu zdá, jako by se vznášel uprostřed nekonečné propasti. Tato »propast« se uvádí v některých spisech gnostiků. Badatelům v mystické literatuře je známá termínem »propast gnostiků«. Tato »propast« je vlastně jeden z nesčíslných aspektů Božství.

Doufám, že čtenáři je známo, že člověk má několik stupňů vědomí. U mystické koncentrace běží právě o to, aby naše normální zevní vědomí se přesunulo do jiného střediska — totiž do nitra. Není to stav nějak zvláště obtížný nebo neobyčejný nebo snad nebezpečný. Je to naopak stav, který snad každý již zná, z obecného života, jenom že si ho nevšimá, že si ho

neuvědomuje. Zajisté, že se každému stalo dosti často, že byl zahloubán v nějakou velmi napínavou četbu kteréhosi románu nebo knihy vědecké, a že v té chvíli vstoupil někdo do pokoje, třeba služebná nebo jeho manželka, aby čtenáře zavolala k hotovému obědu. Ale čtenář neslyšel ani jejího vstupu, ani jejího hlasu, třebaže byla výzva několikrát opakována. Stává se, že je třeba přímého hmotného dotyku, aby byl takový čtenář konečně probuzen ze svého denního snění — totiž ze stavu soustředění nebo koncentrace k vědomí normálnímu. Voják v bitvě, rozohněný bojem, neslyší ani fičení kulí, ani hrubé střelby děl, ba, necítí ani, zvláště při útoku, svého poranění. To je faktem dávno známým, a naši bratři, kteří bojovali na frontě, potvrdí to dozajista každému tazateli.

Ale jak je možno, aby naše smysly, tedy hlavně zrak, sluch a cit, které přece fungují zcela mechanicky a donášejí k našemu mozku nepřetržité zprávy o tom, co se děje jednak v zevním světě a jednak v našem těle, za jistého duševního stavu, totiž když jest mysl pevně a neodvratně upjata k nějakému předmětu, byly jaksi vypiaty ze svého telegrafického spojení s mozkiem, takže to, co se kolem nás děje, nedochází k našemu vědomí? Ačkoliv se tato věc vykládá velice prostě, je přece jen skutečný pochod tohoto dění velice složitý a školní vědě nevysvětlitelný a nepřístupný. Pochybují, že hmotné vědě by se někdy podařilo opravdu v y s v ě t l i t i tyto věci skutečnými důkazy a nikoliv domněnkami a teoriemi. Okultismus a mystika vykládá onen zjev také jen theoreticky, neboť kdybychom jej chtěli pochopiti, musili bychom býti vysoce povzneseni nad hmotnou úroveň, musili bychom se státi skutečnými zasvěcenci, abychom onen pochod mohli přímo pozorovati.

Praví se, že naše vědomí se odpoutá od jistých drah nervových, které přenášejí smyslové dojmy do mozku a tím ony dojmy, ačkoliv smysly je dojista mechanicky dopravují tak jako za obyčejného stavu do středisek nervových, totiž do mozku a míchy, přece jen nedocházejí k našemu vědomí, takže o nich nevíme.

Něco podobného, totiž že sice žijeme, ale že naše smysly nefungují, děje se i ve spánku. Spánek je zase jiným druhem vědomí. Když sníme, víme o sobě, ale jsme ve zcela jiném světě a nevnímáme tělesných pocitů, leda jen za jistých okolností, a naopak vnímáme dojmy ze světa jiného, jak okultismus praví.

ze světa astrálního. Koncentrace je právě stav, který, abych tak řekl, na ostří nože balancuje naše vědomí, mezi bděním a spánkem. Jsou lidé, kteří nemohou naprosto docílit soustředěného stavu své mysli, poněvadž, jakmile počnou cvičiti, usínají. Toto usínání jest jednou z největších překážek — u některých lidí — správného provádění mystické koncentrace. Jestliže se u někoho objevilo, je pak velmi obtížné, zapuditi je — ba skorem nemožné, neboť jakmile se takový žák počne soustřeďovati, usne téměř ihned, takže je oloupen o ovoce své námahy. Nezbývá pak nic jiného, než vykonávati tato cvičení v chůzi nebo stoje. Tímto způsobem lze ještě věc napravit, zejména když se ho použije ihned, jakmile se chyba objevila. Toto usínání při cvičení objevuje se skoro vždy u těch žáků, kteří se soustřeďují na srdce tělesné.

Mystické knihy totiž učí, že božská jiskra v člověku a v každém živém tvorů (Atma), sídlí v srdci.*) A žáci, kteří nevědí o nebezpečí, které jim hrozí usínáním, soustřeďují se tedy na srdce, hledajíce tam svým citem svého vnitřního Mistra. Proč neofyt usíná, jen tehdy při koncentraci, když se byl soustřeďoval na srdce, nemůžeme zde vykládati, poněvadž vše, co je o tom známo, spočívá na lidských domněnkách a ty, jak každý ví, jsou stran duchovních věcí bezcenné. Kdo se soustřeďuje na srdce duchovní, které je prostřed prsou, neusíná.

Vraťme se však k onomu stavu, v němž se mystik nalézá při správném cvičení koncentračním. Představme si, že duše stojí na ostří nože, které jest napiato nad propastí, a že po jedné straně jest vědomí denní a po druhé straně bezvědomí spánku nebo jinými slovy, vědomí astrální. Soustředěním myšlenek na jediný bod nebo představu docílíme toho, že naše vědomí se udrží jako »klidný plamen před větrem chráněný« nelhybně na onom ostří a že nepřejde ani ve stav vědomí denního ani ve stav spánku. To jest právě onen zdánlivý zázrak, k němuž mystik po kratším nebo delším cvičení dospěje a jenž zdá se obyčejným lidem věcí naprosto nemožnou, je to naprosté zastavení myšlenek.

Jakmile mystický žák dospěl tohoto stavu, je pouze třeba, aby se v něm udržel bez vyrušení určitou dobu, a sice nepřetržitě na dvanáct vteřin.

Uvádím zde citát ze spisu Radža Jóga od Swami Vivekanan-

*) Míněno je tím srdce duchovní. Viz níže. (Poznámka Dr. O. Č.)

dy:*) »Jestliže jest mysl upiata na jediné středisko po dvanáct vteřin, je to dharana, dvanáct takových dharan jmenuje se dhyan a dvanáct takových dhyan je samadhi« (str. 96 a dále).

Dharana znamená v sanskrtu soustředění, a zároveň zápas žáka s překážkami, které se mu staví v cestu, když chce tohoto soustředění dosáhnouti. Dharana znamená dosažené soustředění alespoň na dobu dvanácti vteřin, ve kterých mysl musí býti klidně a nevyrušeně upiata na svůj předmět. Jestliže jsme dosáhli dharany, jestliže jsme se totiž dovedli soustřediti plných dvanáct vteřin na svůj předmět, dosáhli jsme síly koncentrační, které již nikdy nemůžeme ztratiti. Ale zároveň jsme dosáhli ještě něčeho jiného. Když jsme udrželi svoji mysl nehnutě, bez nejmenšího odchýlení a bez každé nejmenší vedlejší představy, na dobu dvanácti vteřin, zapálili jsme tím vnitřní mystický oheň, čili jinak řečeno navázali jsme nezrušitelné spojení se svým božským Já, se svým vnitřním Mistrem — na věky věkův. Toto spojení nemůže býti již nikdy přerušeno a jestliže jsme nedosáhli svého cíle v existenci jedné, vynoříme se v následující existenci právě tam, kde jsme přestali se svým úsilím, abychom ve své práci pokračovali a to tak dlouho, pokud jsme nedosáhli osvobození a osvícení. Když jsme dosáhli dharany, uzavřeli jsme zároveň nerozlučitelnou smlouvu s Bohem. A božská pečeť je vtištěna nejen naší duši, nýbrž i našemu tělu. Tato smlouva může býti zdánlivě ovšem člověkem porušena. Jsou lidé, kteří podléhají tu a tam svým slabostem a kteří po čase ustanou ve svých námahách, dosáhnouti mystického znovuzrození nebo vykoupení — což jest jedno a totéž. Ale buď se ke svým cvičením po čase zase vrací nebo se k nim vrátí ve svém příštím vtělení. Mystická koncentrace jednou dosažená je kosmickou událostí a její vliv, totiž vliv navázaného spojení s Božstvím, potrvá po všechny věky a v dané době se projeví. Nemůže také jinak býti. Kdo si žádá upřímně a věrně Boha, s láskou, oddaností a nesohecky, tomu Bůh podá pomocnou ruku s výše a komu tato ruka byla jednou podána, toho již nikdy nemůže opustiti.

Proto také ten, kdo dosáhl dharany, dovede se vždy nanovo soustřeďovati — ne sice v každé zvolené době, ale s počátku

*) Swami Vivekananda napsal několik původních knih o indické mystice v anglickém jazyku. Byl žákem Rama Krišny.

alespoň do jista v jistých přestávkách a čím více cvičí, tím jsou tyto přestávky kratší, až konečně při každém svém cvičení vstupuje ihned do žádoucího stavu. Ve dharaně — nemáme pro tento stav dosažené koncentrace vlastního výrazu, a proto používám slova sanskrtského — počínají se také ihned jevit účinky koncentrace, žák počíná vstupovati do mystických stavů a vnitřní smysly počínají se probouzeti. O tom však promluvíme později.

Každému se bude zdáti doba dvanácti vteřin, ve kterých musí mystik udržeti svoji mysl nehnutou a ovládnutou, beze všech představ nebo beze všech představ vedlejších velmi krátkou a každý nezkušený začátečník si pomyslí, že něco podobného snadno dovede. Ale zklame se. Nechť se jen kdokoliv posadí do pohodlné polohy, nechť upne svoji mysl do svého nitra, nejlépe do středu hrudi, ale nikdy ne do srdce, nechť si tam například představí jasný zářící bod nebo plamen nebo hvězdu, nechť krátkou prosbou požádá svého vnitřního Mistra o pomoc a pak nechť si řekne: »Tuto chvíli chci věnovati jediné svému božskému Já (nebo svému Mistru nebo Ježíši Kristu), který ve mně sídlí.« A pak nechť se snaží udržeti tuto jedinou představu bez každého kolísání, bez každého vyšínutí, bez každé jiné myšlenky nebo představy po celých dvanáct vteřin! Každý, pravím každý se přesvědčí, že již po několika vteřinách jeho mysl zabloudí k věcem docela jiným a že se najednou přistihne, jak místo na žádoucí zvolený předmět myslí na př. na to, co se bude hrát příštího týdne v Národním divadle nebo někde v biografu; je-li to žena, bude místo toho mysliti na svoje nové šaty, které má právě u krejčově atd.

Zkrátka, koncentrace je neustálý a úporný boj s našimi představami a myšlenkami, které jsou u nás všech po celý život nespoutané a pohybují se proti naší vůli po kolejích vlastních a hledí uniknouti naší kontrole. Po celý život jsme dovolili svým myšlenkám blouditi beze všeho ovládnutí, ba bez jediného pokusu, abychom je ovládli, a teď najednou chceme, aby se tyto šíleně vířící myšlenky podrobily naší vůli a daly se spoutati uzdou jako divoký kůň z prérí! Jakmile počneme s touto prací, probudíme tím ve svém myslícím principu protitlak, takže v době cvičení se nám pohne do vědomí tisíckrát více představ než obyčejně. Ale žák musí zůstati klidným a musí veškeré tyto vedlejší představy nebo změny myslícího principu odmí-

tati a zapuzovati svou vůlí a stálým klidným vracením se ke své zvolené představě, ke svému božství. Je to věru pro začátečníka, jenž dosud nemá vnitřní, dosti silné živelné podpory živou vírou, která se dostaví, až když nastaly první důkazy a účinky cvičení, práce Sisyfova. Balvan, který valí žák do kopce, klouže mu neustále dolů, ale on znovu a znovu se ho musí chopiti, aby mu znovu vyklouzl z rukou, až konečně jednou se mu podaří dostatí jej šťastně nahoru.

Zmínil jsem se již na jiném místě nahoře, že námahy, která je spojena s tímto cvičením, nelze srovnati s ničím jiným, než se soustředěním mistra šachisty, který kombinuje celé dlouhé řady různých tahů na šachovnici ve své představě. Cvičením lze však překonati i největší překážky a cvičením lze dosáhnouti všeho, jestliže to konáme s láskou. Téměř všichni lidé mohou se zdokonaliti v netušeném rozmachu, ve kterémkoliv umění, ať je to umění výtvarné nebo hudba nebo písemnictví. Ale ke všemu tomu je třeba dvou kouzelných slov, která otvírají veškeré zámky a která boří hory překážek a staví dojista nádherné paláce úspěchu. Tato dvě slova slují láska a trpělivost. Nedávno byl v Praze vystavován orloj, který byl zbudován jistým vězněm, jehož povoláním bylo řemeslo krejčovské. Tento muž ve své cele pracoval dlouhá a dlouhá léta, počínaje studiem děl matematických a astronomických a děl o vědě mechanické, a pak vzal jehlu a dno od plechové nádoby, ze kterého škrabáním touto jehlou zrobil ozubené kolečko a postupně pak s ohromným úsilím a s nepochopitelnou trpělivostí, vytrvalostí a láskou sestrojil z plechu, cívek, nití a papíru orloj, který je sestaven na zcela novém principu umění hodinářského a který ukazuje nejen hodiny a dny v týdnu, východ a západ slunce i měsíce, nýbrž i na dlouhá leta napřed veškerá zatmění měsíční i sluneční. To vykonal člověk, který jakživ před tím nikdy nic o těchto věcech nevěděl a neslyšel, který jakživ nečetl jediného odborného spisu hodinářského a který vše to sestrojil téměř bez nástrojů a pomůcek! Je to zajisté výkon neobyčejný a svědčí o nezměrné mohutnosti lidského ducha, dovedl-li se soustřediti na jednu věc, ať hmotnou nebo duchovní!

Ale chybou jest, že lidé věnují tak obrovské úsilí na věci hmotné a pomíjející, na věci časné a že tomu, co jediné má cenu pro všechny věky, nedovedou a nemohou věnovati ani desetiny oné práce a námahy, již věnují věcem pozemským. Odpoví se

mi ovšem, že člověk musí mít něco hmotného, aby tomu věnoval svou práci a lásku, že představy o Bohu jsou pro nás příliš mlhavé a vzdálené a proto, že lidé jim nemohou věnovati tolik úsilí, jako na př. nějakému umění nebo vynálezu a podobně. Ale tu se otáží, zdali onen krejčí měl v rukou něco hmotného, když počal mysliti na svůj orloj? Nebyla to spočátku jen pouhá nehmotná představa, pouhá myšlenka dojísta mlhavá a nejasná, která se ho zmocnila a naplnila jeho duši a neodolatelnou silou ho nutila, aby studoval a pracoval, a zesilovala se, čím více se blížil k cíli, až ho konečně vskutku dovedla k cíli?

U každého vynálezu, u každé tvorby lidské, buďsi to umělecké dílo nebo dílo řemeslné nebo spis vědecký, či kniha beletrie, u každého výkonu lidského musí v nás býti nejdříve probuzena myšlenka a tato myšlenka je základem a popudem k další činnosti a jestliže při ní vytrváme, proměníme ji v čin a myšlenka prchavá se zhmotnila a máme před sebou hmotný výsledek své niterné činnosti.

Američan Prentice Mulford, autor známého okultně praktického spisu »Dar Ducha«, praví zcela správně, že »myšlenky jsou věci«. Myšlenky nejsou imaginárními, neskutečnými představami, nejsou nehmotné a nejsou bez síly. Myšlenky jsou skutečnými silami a věcmi, jako vzduch nebo voda nebo elektřina a skutečnost, že myšlenky dovedou působiti na naše tělo buď léčivě nebo ničivě (vzpomeňte jen, jak působí přátelské a láskyplné slovo na nemocného nebo jak působí strach či náhlá radost až smrt), svědčí o tom, že myšlenky mají ještě jiné funkce v člověku a vesmíru než ty, jichž se domnívá odhalovati moderní věda psychologická. Myšlenky jsou podle okultních nauk semenem, které každý z nás rozsévá kolem sebe a z něhož v neviditelné říši astrální vyrůstají předměty a také živé bytosti, s nimiž lze i magicky operovati. Každá naše představa se totiž promítá do říše astrální a zůstává tam otištěna — plasticky a živě — podle toho, jak byla mocná, nebo s jakou vytrvalostí tam byla vyslána. Lidé, kteří se dlouhá leta zabývají určitou myšlenkou, jsou jí nejen skrz na skrz proniknuti duševně i tělesně, nýbrž vytvořili z ní v astrálu skutečnou bytost nebo trvalou konstrukci, která jim po případě může býti velmi užitečnou nebo také škodlivou. Dobří jasnovidci a ti žáci okultní cesty, kteří dovedou vědomě vstupovati do říše astrální (tedy

skuteční magikové), vidí tam kromě jiných věcí také tyto tvorby lidských duší, které tam byly za tisíciletí nasety a které zde na naší hmotné úrovni nesou svoje plody. Naše myšlenky — nejen činy — se objevují v dalších našich vtěleních jako výsledky těchto astrálních forem ve světě hmotném. Pamatujme, že astrální svět je světem příčin a hmotný svět je světem účinků. Kdo dovede vědomě působiti na úrovni astrální, je čarodějem (třeba dobrým), neboť vyvolává bez viditelných příčin hmotné zjevy, jejichž sémě zasil do astrálu a donutil je, aby rychle vzešlo. V obyčejném případě vzejde takové zaseté sémě teprve po delší době — třeba po tisíciletích — ale vzejde jistě,

Lidé myslí dvojím způsobem a podle toho je lze dělit na dvě veliké třídy. Jedni myslí slovy a druzí myslí představami nebo obrazy. Druzí jsou v okultních a mystických věcech mnohem pokročilejší prvých, neboť vrhají do astrálu již hotové představy a ne jen slova, z nichž se tam představy teprve vytvářejí. Proto je vliv druhé třídy mnohonásobně větší na úroveň astrální, jakož i na ostatní úroveň vyšší.

A teď jsem dospěl k vlastnímu cíli této stati. Naše myšlenky, podle svého obsahu, promítají se buď do říše astrální, jež je nám nejbližší a jež je také nejhrubší — anebo do úrovně vyšších, do říše duševní nebo konečně duchovní. Myšlenka, týkající se pouze hmotných předmětů a hmotného života, nebo docela myšlenka spojená s představami nízkými, zlými, či snad neřestnými, vniká do astrálu a zůstává tam, aby nesla ovoce. Myšlenka ideálnější a vyšší, jako vynález k prospěchu všech, nebo představy umělecké, spojené s krásnem a dobrem, vystupují již do světa duševního a utkvívají tam. Jejich ovoce je vždycky dobré a přináší svému původci užitek, duchovní zisk, radost a štěstí. Ale myšlenka nejčistší, to jest taková, která obsahuje představu Božství nebo obrazy božských vlastností, vniká až do říše duchovní a trvá tam ohromně dlouhou dobu. Její ovoce je nejvyšší blažeností a jestliže byla vytrvalá a pevná, nese ovoce po případě již za života pozemského a její původce se ztotožňuje s Bohem — v tom nebo onom tvaru. »Bůh má nesmírně mnoho podob a pak je také bez tvaru a žák ho poznává nejdříve ve tvaru a později teprve bez podoby,« praví indický mystik Rama Krišna.

V jakémkoliv tvaru si Boha představujeme ve svých mystických cvičeních, v tom tvaru se nám nakonec Bůh objeví tvář

v tvář a my s ním můžeme rozmlouvatí »jako bratr s bratrem,« podle slov téhož Mistra.

Když tedy věnujeme veškeré svoje úsilí na dosažení spojení s Bohem, právě tak jako onen krejčí na svůj orloj a s touž energií, vrháme svoje myšlenky do světa duchovního a ty se tam uskutečňují, aby nám již na zemi přinesly ovoce v podobě pravé mystické cesty, která se nám otevře a na které poznáme, každý osobně, že Bůh není veličinou pomyslnou nebo jen ideální, nýbrž právě tak skutečnou — ba mnohem skutečnější — než kterákoliv bytost pozemská. Toto tvrzení není nějakým snem, neboť je potvrzeno tisíciletými zkušenostmi, výroky mnohých a mnohých vynikajících mystiků a zážitky lidí, které osobně znám.

Že je k takové práci potřebí jisté odhodlanosti a víry, je věc zřejmá. Kdo nemá ani toho, ani onoho, není schopen věnovati se s celou silou své duše mystické koncentraci a nemůže také dosáhnouti žádného výsledku. Je třeba míti stále na mysli, že vysoký mystický cíl, jak jsem již jinde řekl, musí býti naší nejpřednější snahou, která nesmí býti zastíňována ničím jiným. Pak ovšem vede naše snaha k cíli.

Dvanáctivteřinová koncentrace neboli dharana je tedy prvním skutečným stupněm v mystickém vývoji a jestliže jsme jí dosáhli, nabýváme také důkazů o svém vzestupu a sice vnitřně i zevně. O tom však později. Ale touto dharanou není dosaženo vše. Je totiž ještě druhý stupeň, totiž dhyana. V této dhyane musí vytrvati mysl soustředěná po celých dvanáct dharan čili 144 vteřin a pak následuje třetí stupeň, Samadhi, čili dvanáct dhyan, neboli 1728 vteřin čili téměř půl hodiny. Druhý stupeň čili dhyana vede již k vysokým okultním a mystickým silám, jestliže se soustřeďujeme na jistá vnitřní centra čili podle křesťanských mystiků »světla« nebo »planety«, které můžeme podle své vůle »přemísťovati«. Třetí stupeň, neboli Samadhi jest již stupněm nejvyšším, ve kterém lze dosáhnouti spojení s Bohem. Mystik v něm setrvává sice při plném vědomí, ale jeho tělo je při tom ztrnulé a necitelné. Stalo se jednou, že Rama Krišna vstoupil do Samadhi ve chrámě, kde byl úplně sám, při tom padl na nádobu se žhavým uhlím, připravenou k vykuřování, a žhavý uhel mu propálil hlubokou díru do nohy — aniž měl o tom tušení, až když zase vstoupil jeho duch do normálního stavu, aby vnímal pocity tělesné. Vytrvati v koncentraci 144 vteřin je úkolem ohromným, ale přes to dosažitelným. Jak ob-

těžno jest dosáhnouti Samadhi, o tom může si učiniti představu jen ten, kdo vstoupil alespoň na první stupeň do dharany.

Netřeba však, aby někdo zoufal nad těmito obrovskými překážkami, jež se staví v cestu žákovi. Trpělivostí a neúnavností lze překonat vše. Abychom ilustrovali způsob, jak na tyto věci pohlížejí Indové, uvádíme zde jedno vypravování z knihy Radža Jóga od Swami Vivekanandy:

»Byl jednou jeden veliký božský mudrc, který slul Narada. Tak jako jsou mezi lidmi mudrci, velcí jóginové, tak jsou také velcí jóginové mezi bohy. Narada byl dobrým jóginem a velmi slavným. Cestoval všude a jednoho dne kráčel lesem a spatřil tam člověka, který se koncentroval tak dlouho, až blší mravenci vystavěli kolem jeho těla vysoké mraveniště. Tak dlouho seděl ve své posíci. Tento člověk řekl k Naradovi: »Kam jdeš?«

Narada odpověděl: »Jdu do nebe.«

»Otaž se tedy Boha, kdy ke mně bude milostivým, kdy dosáhnu osvobození.«

O něco dále spatřil Narada jiného člověka. Tento muž poskakoval, zpíval, tančil a řekl: »Ó, Narado, kam jdeš?« Jeho hlas a jeho pohyby byly jako u šilence.

Narada pravil: »Jdu do nebe.«

»Otaž se tedy, kdy budu osvobozen.«

A Narada šel dále. Po nějaké době kráčel zase touže cestou a hle, tam byl muž, jenž se soustřeďoval tak dlouho, až kolem něho vyrostlo mraveniště. Tento muž pravil: »Ach, Narado, zeptal ses Pána na mne?«

»Ó, ano.«

»A co ti řekl?«

»Pán mně řekl, že dosáhneš osvobození za čtyři další zrození.«

Tu ten muž počal plakati a nařkati a řekl: »Soustřeďoval jsem se, až se kolem mne zvedlo mraveniště a ještě mám před sebou čtveré narození.«

Narada šel k muži druhému.

»Otázal ses na mne?«

»Ó, ano. Vidíš tento tamarindový strom? Mám ti říci, že kolik listů má tento strom, tolikrát budeš zrozen a pak dojdeš osvobození.«

A pak ten muž počal tančiti radostí a řekl: »Dosáhnu osvobození za tak krátkou dobu!«

Ale tu se ozval hlas, který pravil: »Dítě Moje, budeš osvobozen v této minutě.« To bylo odměnou za jeho vytrvalost. Byl ochoten pracovati ve všech oněch zrozeních a nic ho neodstrašilo, ale první člověk se domníval, že pouhá čtyři zrození musí býti dobou příliš dlouhou.

Jenom vytrvalost taková jako u onoho muže, jenž chtěl čekati celé aeony, přinese nám výsledek nejvyšší.« (Str. 93—94.)

Pokud se týká překážek, o nichž jsem se zmínil, že se staví v cestu žákovi, když počal cvičiti, nejsou to jen překážky, jež nám staví v cestu náš myslící princip, který se bouří proti otroctví, do něhož jej chceme uvrhnouti svou vůlí. Celá naše přirozenost, celá naše povaha, veškeré naše okolí, a řekl bych celá příroda staví se jaksi proti nám na počátku našich cvičení, jako by nám chtělo to vše zabrániti vstup na mystickou cestu.

Kdokoliv počal s tímto cvičením, zví zakrátko osobně, co znamená toto moje tvrzení. Veškeré naše vnitřní city se počínají bouřiti a chtějí se projevovati silou netušenou. Ale nejen to, jakmile doma usedneme nebo uleháme k cvičení, počnou přicházeti návštěvy, na dvoře počnou hráti kolovrátky nebo naproti našemu bytu gramofony. Ve vedlejších bytech se ozývají hádky, smích anebo jen hlasité hovory. A jiné a jiné podobné překážky, které nás vytrhují z koncentrací, dostavují se pravidelně a jestliže jsme změnilí schválně hodinu svého cvičení, přichází toto vyrušování rovnoběžně s naší změnou a dostavuje se poznovu, právě tehdy, když se již domníváme, že máme kolem sebe úplný klid.

Jestliže se uchýlíme venku do samoty a v přírodě na nejoblehlejší místo, tu se tam objevují lidé — třebaže na podobná místa po celý rok nevstoupil člověk — a vyrušují nás otázkami. A nejsou-li to lidé, tu přicházejí zvířata. Přiletují ptáci a přichází plachá lesní zvěř bez bázně až k nám a dívá se na nás zvědavě ze vzdálenosti dvou, tří kroků. Viděl jsem sám, jak mně veverka při podobné příležitosti sedla téměř na samou nohu. Ale to vše děje se jen s p o č á t k u. Jakmile jsme dosáhli jistého výcviku v koncentracích, je celý tento odpor »ducha světa« zlomen a pak nás nevyrušuje již nic.

Proto každému radím, aby v prvních dnech určil si cvičnou hodinu v noci, za úplného ticha a ovšem v uzavřeném pokoji.

Při tom ovšem bude pozorovati i v této době jistý způsob vyrušování, ale jiného druhu. V nábytku, ve stěnách, v podlaze, stropě i oknech ozývá se klepání, podobné tomu, které slýcháme ve spiritualistických kroužcích. Namnoze jsou to jednotlivé, ale velmi silné rány, které se ozývají kolem žáka. Někdy je naše cvičení doprovázeno ještě fenomény jinými, ale nikoliv nějakými zjevy — to připomínám úmyslně, aby si nikdo nemyslil, že při cvičení mystickém uvidí elementály nebo duchy. To se děje až později a jen zřídka.

Chceme-li se věnovati mystickým koncentracím, je k tomu skoro vždy třeba, abychom byli při tom úplně sami. Konáme-li cvičení tato v noci, není správné a není prospěšné, když někdo jiný spí v téže místnosti, kde cvičíme. Jakmile jsme totiž dosáhli správné koncentrace, probouzí se ihned osoba, která předtím spala a jestliže nakrátko usne, probudí se vždy znovu a znovu. To bylo pozorováno u každého, kdo cvičil za udaných podmínek. Vím dobře, že o těchto a mnohých jiných předmětech z této knihy, mluvím zde vůbec po prvé, vím, že o tom nikdy nikdo nepsal, a proto poznamenávám, že to vše, co píši, je vzato z praktických zkušeností — v knihách nic podobného nenajdeme.

Jakmile počneme správně soustřeďovati svoji mysl, způsobíme tím v astrálu kolem sebe nesmírně prudký vír, jehož jsme středem a jehož průměr měří někdy deset i dvanáct metrů. Do tohoto víru nemůže vstoupiti žádná astrální bytost a nemůže se k nám tedy nic přiblížiti v době posvátné mystické koncentrace. Žádný duch, žádná bytost elementární, ba ani žádný anděl nemůže vstoupiti v této době do našeho okruhu, poněvadž veškeré tyto bytosti by byly zmíněným vírem roztrhány. Protože ve spánku vystupuje lidský duch z těla a zdržuje se na astrální úrovni, je právě tímto vírem, který vytvořil žák nablízku cvičící, donucen vrátiti se do těla a tělo se musí probuditi, neboť lidskému duchu vystouplému z těla hrozí nebezpečí, že kdyby vytrval v astrálu, bylo by jeho astrální tělo právě tak porušeno vzniklými, úžasně rychle se pohybujícími proudy, tak jako by se to stalo u astrální bytosti volné, k tělu nepřipoutané.

Jak tento astrální vír působí, viděli jsme také několikráte, když někteří členové mystické školy, o které jsem se zmínil již dříve, byli přítomni séanci spiritualistické. Jakmile některý mystický žák počne prováděti v takové séanci svoje cvičení,

přestávají ihned veškeré projevy, ať to jsou projevy hmotné anebo tak zvané rozumové. Ovšem je k tomu třeba, aby žák prováděl koncentraci řádně a aby dovedl vstoupiti aspoň do prvního stadia, totiž do dharany. Tento vír znají dobře Indové a jmenují jej pitha. V poznámkách k mému překladu Bhagavad-Gity píše o tom podrobněji.

Viděl jsem také, jak popsaná mystická koncentrace působí u osob posedlých, anebo u takových, které mají schopnosti mediumistické a jsou vydány nezřízeným vlivům ze světa neviditelného.

V jednom případě počal jistý můj přítel cvičiti z nevědomosti slovo »já«, které je uvedeno pouze jako příklad a nikoliv, aby bylo opravdu cvičeno, v jednom ze spisů Kerningových. Náhodou se stalo, že jsem onoho přítele delší dobu neviděl, — asi tři týdny. Pak jsme se sešli a on mně s radostí sděloval, že »již vidí, že má téměř stále kolem sebe řadu pohybujících se postav«. Žasl jsem nad touto zprávou a tázal jsem se ho, jak k tomu došlo. Pověděl mi, že četl onen Kerningův spis a že počal s dobrou vírou cvičiti to, co je tam uvedeno, a že se postavy počaly znenáhla objevovati.

Viděl jsem, že mám před sebou muže mysticky nadaného a že kdybych mu neporadil, upadl by zcela jistě do nebezpečných visí, po případě i věcí horších, a proto jsem mu věc vysvětlil a pověděl jsem mu krátce, jak se má soustřeďovati a na co. Můj přítel pochopil hned, oč jde a za týden mně již sdělil, že kruh jeho postav se počíná kolem něho otáčeti (byl to ovšem vliv duchovního víru, který jsem vyličoval nahoře) a pomalu mizeti. Další týden uplynul a u mého přítele se objevily prvé známky mystické cesty. Musím ovšem podotknouti, že zmíněný pán je člověkem neobyčejného psychického nadání a že je zvláště citlivý.

Jiný případ byl mnohem horší. Byla k nám do Prahy přivezena jistá dáma, velice vzdělaná, která se stala kořistí zlé astrální bytosti. Ubohá byla jí tak posedlá, že jí co chvíli hrozilo nebezpečí života, zvláště také proto, že měla velmi mocné síly mediumistické, pokud se týká projevů hmotných. Když jí byla vysvětlena mystická koncentrace beze slov, jak jí popíši na konci této kapitoly, počala jí ihned prováděti v naší přítomnosti a téměř okamžitě byla osvobozena od svého mučitele a nejen to, počala ihned prožívat celou řadu tak zvaných mystických

stavů, jež označují vnitřní vývin, a my jsme s úžasem naslouchali, jak dosahovala ve dvou ve třech hodinách toho, čeho mnozí z nás nemohli dosáhnouti po pilné praxi několikaleté. Také u ní bylo ovšem hlavní pákou tohoto rychlého úspěchu to, že měla psychické schopnosti a že také celé její utrpení a osvobození bylo vlastně předurčeno.

Z těchto ukázek lze viděti, jak důležité jest pokusit se alespoň o mystické soustředění, když nám hrozí nějaký útok nebo jiné nebezpečí ze světa astrálního.

Napsal jsem již jinde, že předmětem našeho soustředění musí býti vždy něco ideálního, nanejvýš čistého a přímo božského. Nejlepší jest ovšem, soustřediti se na božského Mistra, který v nás sídlí. Jinak nalezne čtenář snadnější cvičení v kapitole V.

Poznamenal jsem však, že v této kapitole popíši cvičení, které nám poradil mystický vůdce před svou smrtí, při čemž podotkl, že nastala teď tak příznivá doba pro všechny, kdo chtějí dosáhnouti vyšších cílů mystických, že není nutno míti vůdce a každý může cvičiti sám a sice po dlouhou dobu. Jakmile pak žák dosáhl jistého vyššího stupně, dostaví se vůdce vyššího řádu. Ale ani toho není vždy třeba. Mistr Rama Krišna podle knihy »The Gospel of Rama Krishna« (Evangelium Rama Krišny) praví několikrát, abychom hledali jen vůdce vnitřního.

Cvičení, které onen vůdce poradil a jež je také — to zvláště podotýkám — s úspěchem prováděno mnohými jeho žáky, je cvičení beze slov. V Bhagavad-Gitě se praví na mnohých a mnohých místech: »Budeš-li na Mne (t. j. na Boha) stále mysliti, přijdeš dojísta ke Mně.« Tak radí Krišna (Kristus) ve mnohých formách Ardžunovj (člověku). Ono cvičení nutno si představiť asi takto:

Usedneme do pohodlného křesla nebo na pohovku. Při tom nutno dbáti toho, aby naše záda, týl a hlava byly v jediné kolmé čáře. Ruce složíme buď vedle sebe nebo na kolena a zavřeme oči, aby nás spočátku nerušily zevní dojmy, a pak vyslovíme krátkou modlitbu k Nejvyššímu, pomyslíme si, že chceme veškeré svoje bytí i svoje nitro obětovati svému Mistru, načež vnoříme svoji mysl a celou svoji pozornost do svého nitra, v němž si představíme, jak jsem již napřed uvedl, Božství v nějaké ideální podobě. Čím je tento tvar jednodušší a prostší, tím lépe. Někteří používají při této představě svítícího trojhranu, jiní svi-

tícího plamene, opět jiní hvězdy nebo perličky. Složitější představy jsou vždycky těžší. A ještě k tomu prostší představa odpovídá spíše účelu tohoto cvičení, ve kterém máme zameziti vstup všem myšlenkám a dojmům a v němž se máme svou myslí ztotožniti se svým vnitřním Božstvím, se kterým chceme s p l y n o u t i.

Představa plaménku, nebo hvězdy či svílicího trojhranu je také jen počáteční pomůckou. neboť i ta musí při delším cvičení zmizeti a naše vědomí, naše já, zakotveno v hlubinách našeho nitra a v klíně našeho Boha, je si sice vědomo sama sebe a zároveň předmětu své snahy, totiž svého Boha, ale ničeho jiného. Žádná myšlenka, ani nejvyšší, žádná představa, ani nejčistší, žádný obraz, ani nejsvětější nemá v této době zastíniti naši mysl. Ať se tam objeví cokoliv, vše musíme ihned vypuditi a vrátiti se do hlubiny, abychom tam hleděli setrvat nepohnutě v klínu Božství. Sluší se podotknouti, že o b r a z y a s o c h y Božství a různých světců jsou vlastně k tomu, aby napomáhaly k o n c e n t r a c i. Kdo má slabou obraznost, nechť se dívá na obraz Krista, Panny Marie nebo nějakého světce a nechť viděný dojem přeneše do svého nitra a soustřeďuje se naň. Tak si lze počínat před k a ž d ý m cvičením.

Tím způsobem docílíme naprostého vyprázdnění své mysli, přerušíme přeměny myslícího principu a po čase dosáhneme správné schopnosti koncentrační. Toto cvičení může bez nebezpečí konati každý a dojde cíle. Ovšem, kdo nemá víry, nemá také k němu síly. Radím každému, kdo by chtěl toto cvičení prováděti, aby napřed důkladně a několikrátě přečetl některý správný překlad Bhagavad-Gity, dále spisy Kerningovy a knihy doporučované v časopise »Psyche«. Na konci této kapitoly musíme se ještě zmíniti o tak zvaných cvičeních nesprávných, která jsou dávana nesvědomitými lidmi důvěřivým žákům. Máme v Evropě i v Americe celé okultní školy, jež jsou vedeny osobami nezasevěcenými, které se vydávají za vůdce. Je to jedovaté býlí, které vyrostlo na záhonech okultismu a moderní mystiky a jest nutno, aby každý upřímný vyznavač těchto nauk bojoval neúprosně proti těmto nebezpečným nestvůrám, jež se maskují škraboškou pravého poznání. Bylo mně na příklad sděleno, že zde v Praze jeden takový nepravý vůdce dával svým žákům cvičení rozmanitá. Při mystické meditaci i koncentraci platí zásada nejvyšší čistoty, ideálnosti, pravdy a svatosti. A kdo tato

cvičení ustanovil, nezná léto zásady a nemůže býti opravdovým mystikem a jako takový není oprávněn někomu cvičení udíleti.

Takové odvážné kousky se trestají ve světech neviditelných i viditelných tresty hroznými. Doufám, že toto upozornění stačí.

K usnadnění tohoto cvičení lze do nitra »naslouchati«, t. j. duševně i tělesně ztichnouti tak, jako bychom z nitra očekávali nějakou zprávu. Při tomto i následujících cvičeních musí žák vždy dýchatí nosem.

Pravá jóga a mystika je koncentrace a nic jiného. Znali ji také mnozí křesťanští světci pod jménem »modlitba klidu«, na př. sv. Terezie.

Kapitola V.

Tichá koncentrace u světců křesťanských

V mystice neběží o názory, nýbrž o fakta.

Kdo zápasí dosud o názory, kdo se brzy kloní k tomu, brzy k onomu, je pouhou třtinou, klátící se větrem, a nemůže býti pravým mystikem. Pravý mystik vstoupil do duchovního života a zakotvil na nehybné skále, která je mu tak pevnou základnou, že kdyby pominuly země i nebesa, zůstane nepohnutý, protože došel jistoty.

V žádném odvětví okultním nedojde člověk k důkazům tak přesvědčivým, tak hmatatelným a bezpečným, jako v mystice. Toto tvrzení by se snad zdálo lidem věci neznalým velikou nadsázkou, poněvadž průměrní lidé se domnívají, že mystika je něco naprosto mlhavého, nejasného, plného snění a domněnek. Na štěstí máme nerozbornou metodu koncentrační, jak je vylíčena v této knize, která vede k přesvědčení zcela opačnému. Mystická fakta jsou tu a každý jich může dosáhnouti. Ale jsou to fakta ne pro dav, ne pro veřejnost, nýbrž fakta tajná, čistě osobní a subjektivní. Ale u každého jsou stejná a to ovšem samo sebou dokazuje, že mystika jde cestou určitých zákonů a pravidel a že mystický vývoj krystalisuje podle věčného thematicu do tvarů vždycky stejných a při tom jedinečných.

Když jsem poznal před mnohými a mnohými lety mystickou Cestu, domníval jsem se sám, zcela omylně, že tato mystická Cesta se svými projevy, fakty a stavy existuje jedině na základě nauky křesťanské. Nevěděl jsem tehdy, že mi bude poskytnuta příležitost najít naprosto stejné a souhlasné jevy u mystiků indických, jak brahmínských tak budhistických, u jóginů, u mystiků mohamedánských, že naleznu stejné a paralelní pochody u starých gnostiků pohanských i křesťanských, že tím naleznu klíč k mysteriím starých Řeků a Římanů, Asyřanů i Babyloňanů a Chaldeců, že stejné pochody mystické znali staří Číňané a také Egypťané.

Některé důkazy o těchto věcech jsem podal v této knize. Jiné jsou roztroušeny v některých mých ostatních spisech a také v mystické revui »Psyche«.

Jediná věc mně byla tehdy nejasná, k jediné pravdě jsem nemohl dojít, ačkoliv jsem ji tušil — neměl jsem totiž důkazů, že tak zv. křesťanští světcí, kteří dosáhli podle líčení svých současníků zcela určitě mystických stavů a jógických sil, prováděli také mystickou koncentraci, o které jsem svého času prohlásil, že jest jediným prostředkem k probuzení vnitřního života, a tím také mystických sil a stavů, a že je jedinou cestou ke spojení s Bohem.

Ale zvláštním řízením se mi dostala do ruky kniha, která mně poskytla světlo i v této věci a zároveň nezvratný důkaz, že křesťanští světcí znali soustředování myšlenek, čili jejich zastavení, a že je prováděli a že tedy konali totéž, co činili a činí indiští jóginové. Tím je uzavřen řetěz důkazů a naše moderní mystická škola má o jeden sloup více.

V poslední době mne zvláště těší také jiná okolnost. Některé moje spisy, zvláště »Pravda o stigmatované Terezii v Konnersreuthu« se dostaly do rukou katolického kléru. Tím byly tyto kruhy upozorněny na moderní české práce o mystice které pilně studují. Je nasnadě, že vliv mystických knih se musí dříve či později všude uplatnit.

Sémě pravé mystiky není nikdy ztraceno, a proto nalezne i tam, kde tomu dosud tak není, schopnost ke svému vyklíčení a ponese časem ovoce. —

Je z toho vidět, jak Duch vede svoji setbu i na místa taková, o nichž by toho nikdo nepředpokládal!

Nyní je však třeba vrátit se ke zmíněnému spisu a vyložit,

kde a jak jsem našel důkazy o koncentračních cvičeních křesťanských světců.

Kniha, kterou mám na mysli, je moderní. Vyšla v původním jazyku roku 1922 a jmenuje se: »Příruční kniha mystiky«. Jejím autorem je člen řádu Jesuitů, August Poulain. Do ruky se mi dostal německý překlad této knihy. Originál je francouzský.

Autor této knihy studoval dlouhá léta historie světců a napsal skutečně věc výbornou, poněvadž nestojí na stanovisku snad nějakého kněze fanatika, nýbrž píše velmi objektivně a věcně, přiznává na příklad omyly některých theologů, doznává i, že mnozí světcí se klamali ve svých výpovědích, když puzení vlastní zvědavostí, anebo více nátlakem svých zpozděnků, hleděli obdržeti příliš mnoho odpovědí nebo zjevení ze světa duchovního a pod.

Poulain ovšem nezná jména koncentrace, ale jmenuje ji jinak, jak ihned uvidíme.

Klíčem k tomuto odhalení jest vlastně spis svaté Terezie »Vnitřní hrad«, neboť tato veliká křesťanská jóginka popsala různé vnitřní stavy, jakož i způsob, jak se k nim dostala.

Také i jiní světcí popisují podrobněji mystické stavy stejně i různé stupně koncentrace. Uvádím na př. sv. Jana z Kříže, k němuž se ještě vrátím.

Které mystické stavy znali vlastně křesťanští světcí?

Předně znali mystickou smrt, totiž stigmatisace, čítají v to i trnovou korunu.

Za druhé znali různé stavy milosti Páně, jako vnitřní osvětlení, vnitřní sladkost a podobné zjevy.

Za třetí znali dokonalý stav koncentrace, který theologové nazývají »poloviční extasí«.

Za čtvrté pak znali mystickou svatbu, kterýžto stav však někteří theologové zaměňují s mystickou extasí, totiž oním stavem, jenž je znám u indických jóginů jménem samadhi.

Kromě toho se ovšem projevovaly u křesťanských světců různé mystické síly, ale jejich postup a zkrátka celá soustava mystické Cesty od smrti ke křtům a znovuzrození a konečně ke svatbě jim byly naprosto neznámé. Zkrátka mystická Cesta, tak jak je vylíčena ve spisech velkých mystiků středověkých a Rosikrucianů, jakož i v Kerningovi a konečně v této knize, zůstávala u těchto světců bez povšimnutí a byla jim tajemstvím. Je ovšem jisto, že mnozí z nich vnitřním nazíráním ji poznali.

ale mlčeli o ní, domnívajíce se buď, že to jsou tajemství božská, jichž nesmějí prozradit, anebo se báli, že by se s takovým odhalením uvedli do nebezpečí střetnutí se s církví. Tím by se bylo stalo, že takový světec by byl prohlášen za kacíře a když by byl svého učení neodvolal, hrozilo mu upálení za živa.

Poulain nazývá mystickým spojením t. zv. modlitbu klidu, a praví:

»Modlitba klidu je, když božská pomoc milosti je ještě příliš slabá oddálení veškeré rozptýlení, zkrátka když obrazotvornost podržuje ještě svoji volnost.«

Tím je řečeno vše!

Pro nás to znamená, že modlitba klidu je zápas s koncentrací, totiž onen boj s myšlenkami a představami, jak je vylíčen v této knize, kdy mystik nutí svoji mysl, aby zůstávala v klidu, a kdy se mu to nedaří, poněvadž různé potlačené představy se v této době tím více vynořují na povrch a vplížují se nenápadně do našeho vědomí, rušíce tak ustálený klid koncentrace. —

Poulain praví dále:

»Plné spojení jest, když má následující dvě vlastnosti: a) Když jeho síla je tak veliká, že duše je zcela naplněna božským předmětem, když tedy není od něho odvrácena žádnou myšlenkou a když tedy je vyloučeno veškeré rozptylování. Při tom však b) přece ien smysly víceméně pokračují ve své činnosti, takže větší či menší námahou se můžeme zase spojit se světem. Můžeme mluvit, chodit atd., a lze také přerušit tento stav modlitby.« (Příruční kniha mystiky, str. 64.)

Tedy toto úplné spojení je právě tím, co nazýváme mystickou koncentrací. Je to zadržování božského předmětu v představě, bez jakéhokoliv kolísání nebo přerušování jinými myšlenkami. Jinými slovy, je to totéž, čemu říkají Indové *dharana*. A když tato *dharana* trvá déle, tu vzniká to, co nazývá Poulain *extasí*. —

Přše o tom:

»Extase nastane, když božské působení má takovou sílu, že každé spojení smyslů se zevním světem je úplně anebo skoro úplně přerušeno. Člověk se tedy nemůže volně pohybovat a také mu nelze podle libosti přerušit modlitbu. To je všemi přijatá definice extase.« (Tamtéž str. 65.)

Již z těchto slov vidíme, že křesťanští světci znali zcela dobře mystickou koncentraci a že jí užívali a dále vidíme, že tato věc,

kteřá je tak důležitá pro duchovní život každého člověka, byla dlouho a dlouho theology zatajována.

Svatý Jan z Kříže nazývá tento stav trochu jinak, totiž tento stav latentního mystického stavu, neboť mluví o »temné noci«, která bude ještě vysvětlena.

Nesmíme zapomenouti, že většina středověkých mystiků, kteří nepsali ve smyslu katolickém, jako Böhme, Jana Leadová a jiní, nevšimli si předcházejících mystických stavů a že psali většinou jen o stavu posledním, totiž o mystické svatbě nebo o extasi. —

Podobně také křesťanští světci. Mnozi z nich zůstavovali bez povšimnutí veškeré předcházející stavy mystické a psali a líčili jenom stavy extatické a popisovali dojmy, které přicházejí z tohoto spojení s Bohem a rovněž i stavy paralelní s naší mystickou svatbou.

Při tom theologové středověcí zatracovali t. zv. kvietisty, totiž mystiky, jakým byl Molinos nebo paní Guyon de la Motheová, nebo František La Combe, kteří doporučovali známou mystickou cestu, totiž koncentraci nejvyšší, ve které žák nemá vůbec žádně představu.

Poulain o tom praví:

»Modlitbu prostou nesmíme směšovati s modlitbou klidu quietistů.*) Tito quietisté hledí potlačiti podle možnosti každou činnost myšlení. Ale při modlitbě prosté zůstáváme v činnosti pokud to lze. Oni nemyslí na nic — ale zde se rozplýváme úplně v nějaké myšlence, pocitu, nebo skutku vůle. Je tu tedy ohromný rozdíl stejně ve snaze, jako ve výsledku.« (Tamtéž str. 75—76.)—

Z těchto slov Poulainových vidíme, jak theologové jsou někdy neobratní, když píší o mystických věcech. Kdyby studovali indickou jógu, došli by ke zcela jiným názorům, ale poněvadž se často domnívají, že spisy vzniklé z jiných náboženských soustav jsou pohanské, chybuji.

Nyní budu citovati některá místa ze spisu sv. Terezie a j.

»Od té doby jsem začala míti zbožnost trochu nadpřirozenou, čímž míním modlitbu klidu. Namáhala jsem se odvrátiti svoje myšlenky od všech věcí tělesných . . . Zdálo se mi, že cítím pří-

*) Toto slovo pochází od slova quiet, což znamená tichý nebo klidný, tedy jinak vnitřní utišení. Pozn. spis.

tomnost Boží, totiž takovou, jakou je skutečně, a namáhala jsem se zůstat v ní soustředěnou.« (Život, kap. XXII.)

»Nazývám to modlitbou odpočinku nebo klidu, pro ticho, do kterého uvede veškeré síly duše a které je takové, že se duši zdá, jako by měla vroucně Boha, jak by si to jen přáti mohla . . .« (Fragment o Písni písní, kapitola IV.)

Svatá Terezie píše jinde:

»Představme si tedy, abychom zůstali u podobenství, které jsem zvolila, abych vysvětlila tyto věci, že smysly a síly duševní, totiž obyvatelé tohoto Hradu, jak jsem je nazvala, se z něho vzdálili a že přešli k jinému národu, nepřátelskému vůči blahu jmenovaného Hradu. Přejdou dny a roky a tu teprve uzří svoji zkázu a blíží se zase ke Hradu, ale nemohou naprosto vstoupiti dovnitř a vrátit se. I když již nejsou zrádci a když se potulují kolem Hradu, tu přece jen tento zvyk jejich bloudění je obtížně přemožitelný.«

(Tím je pověděno, že myšlenky a city a smysly, které se zvykem dlouho vzdalovaly Hradu, čili našeho nitra, nemohou se tam ihned zase vrátit i když by chtěly. Proto je koncentrace pro člověka s počátku velmi obtížná.)

»Když však velký Král, který sídlí ve Hradu vidí jejich dobrou vůli, tu ve svém velikém milosrdenství je přitáhne zase k Sobě a dovolí jim, jako dobrý Pastýř, slyšeti Jeho hlas a sice hvízdáním tak jemným a tichým, že sotva toho pozorují. A tento Jeho hlas je napomíná, aby již netrvaly v tomto bludu, ale aby se vrátily do svého obydlí. Toto hvízdání Pastýře má takovou moc, že opustí smysly a síly duše zevní věci a odeberou se do Hradu. Domnívám se, že jsem tuto věc nikdy tak dobře nevyvětlila jako nyní.«

(Toto jemné hvízdání je probouzející se Hadí Síla, jak vědí všichni pokročilejší žáci mystiky a je právě velmi zajímavé, že i svatá Terezie se o něm zmiňuje. Onen tón patří k mnohým jiným, jež jsem popsal v této knize v kapitole o Kundalini.)

»Jestliže Bůh propůjčí tuto milost, tu jest duši nápomocen způsobem neobyčejným, aby Ho hledala ve vlastním nitru. Tam Ho nalezne mnohem lépe a s větším užitkem, nežli mimo sebe v zevních bytostech. Také svatý Augustin přiznává, že našel Boha ve svém nitru, když ho před tím hledal na mnohých místech. — Ale nedomnívejte se, že toto soustředění lze dosáhnouti rozumem, když se totiž namáháme, zpřítomniti si Boha ve svém

nitru myšlením, nebo snad obrazností, když si Ho totiž sami v sobě představujeme. Je to sice dobré a je to výbornou pomůckou k hloubání, neboť se to zakládá na pravdě, že Bůh je v nás přítomný, ale není to soustředování, které zde míním, poněvadž to může činiti každý — ovšem jako vše dobré, s pomocí Boží. To, co zde míním, se děje způsobem zcela jiným a mnohdy se ocitnou smysly a síly duše již ve Hradu dříve, než jsme počali na Boha mysliti, takže vůbec nevím, jak se tam dostaly, nebo jak slyšely hvízdání svého Pastýře, poněvadž nic z toho nedolehlo k sluchu. Neboť nic z toho nepozorujeme, ale cítíme zřetelně lehounké stahování se dovnitř, do nitra, jak to zkusili ti, kterým byl dán tento druh modlitby.«

(K tomu je třeba podotknouti, že svatá Terezie neznala přesných technických návodů ke koncentraci, jak je na příklad máme v indických jógických spisech. Ale přes to popisuje věc správně. Bez milosti Boží totiž se koncentrace nikomu nepodaří a tato milost, jak jsem již často podotkl, musí býti žákovi dána, chce-li to Bůh, i k nejmenším výsledkům i k pouhému začátku a prvému pokusu. Síla koncentrační, jak jsem jinde napsal, jest zvláštní silou, kterou nelze popsati a kterou zná jen ten, kdo ji vydobyl. Proto se ocitneme v hlubinách nitra, aniž víme jak. Postup onen je jedním z největších tajemství, které může řešiti jen nejvyšší adept!)

»Nevím věru jak bych se vyjádřila lépe.«

»Domnívám se, že jsem kdesi četla, že je to tak, jako když se ježek nebo želva stáhnou do sebe. Kdo to napsal, musil tomu rozuměti, ale přece jen se zcela správně nehodí toto podobenství. Zmíněná zvířata se totiž stáhnou, kdykoliv je jim libo, ale zde se to neděje podle naší libosti, nýbrž stane se tak jen tehdy, když nám Bůh chce popřáti této milosti. Podle mého mínění, však dává ji Jeho Majestát pouze těm, kteří se již zbavili světských věcí, čímž rozumím u těch, jejichž stav toho nepřipouští, alespoň jejich touhu po tom. Neboť takové duše povolává Bůh, aby svoji pozornost věnovaly vnitřním věcem, zvláštním způsobem.«

(Svatá Terezie rozuměla velmi dobře oněm pochodům, jimiž jsou k mystice povolávány Bohem osoby světské. Bůh v takovém případě stíhá ponejvíce takové lidi různými ranami, jimiž dopouští, aby lidé poznali, že žádná světská moc nemá vlastně ceny, a tím je vede k jediné opravdové hodnotě a k onomu pokladu,

který převyšuje vše myslitelné, totiž k vnitřnímu životu. Vidíme i zde, že již pouhá touha zbaviti se světských věcí stačí k mystické cestě — je to důležité, poněvadž to potvrzuje naše učení, které právě s této stránky bylo mnohými odpůrci pravdy potíráno.)

»Proto také věřím, že Pán těm lidem, které počal povolávat k vyššímu, nedá jim pouze této milosti, když jen Jeho Majestátu se jinak nechtějí protivit. Proto chval každý, kdo v sobě zpozoroval tuto milost, Pána velice, neboť je správně, abychom ji uznali. Pak bude za to člověk Pánu děkovati a učiní se hodným ještě větších milostí.« (»Vnitřní Hrad«, str. 84.—87.)

Velmi zajímavé je sdělení sv. Terezie o jezkovi a želvě. Zvláště želva je, jak známo symbolem koncentrace v indických spisech. Je jasno, že tohoto podobenství musil užiti také některý křesťanský světec, poněvadž indické spisy byly v těchto dobách v Evropě naprosto neznámé a také by jich jistě svatá Terezie nebyla četla, i kdyby byly přeloženy, poněvadž by je pokládala za spisy pohanské.

Podnět k tomuto článku poskytl rozhovor s vynikajícím jedním pražským mystikem, který mně řekl, že užívá při koncentraci představu želvy — totiž na počátku — a že tím se daří znamenitě vstoupení do nitra. Téhož dne jsem doma vzal namátkou do ruky německý překlad »Vnitřního Hradu« od sv. Terezie a otevřel jsem onu knihu právě na místě, kde světice píše o jezkovi a želvě. Lidé světských by řekli: »Podivná náhoda!«

Sv. František ze Salesu píše: »V tomto klidu nepotřebuje duše paměti, neboť má u sebe svého milence. Právě tak jí není třeba obrazotvornosti, neboť k čemu bychom si musili vnitřně nebo zevně představovati obrazu toho, jehož přítomnosti požíváme?« (Pojednání o lásce Boží, kniha VI. kapitola VIII.)*)

Čtenáři mých mystických spisů, zejména této knihy vědí, že tam popisují pět duchovních smyslů, které se vyvinou na mystické cestě a jimiž vnitřní člověk vnímá svět Ducha.

Nebude nezajímavé pověděti, že také křesťanští světci znají těchto pět duchovních smyslů a že je přímo jmenují. Rovněž Poulain píše o těchto pěti smyslech, a sice na straně 102—104 citované knihy. O pěti vnitřních smyslech se zmiňuje také svatý Augustin, na př.:

*) Zde běží o nejvyšší koncentraci beze všech představ. Pozn. spis.

»A přece jen je to, co u něho miluji, jisté světlo, jistý hlas, jistá vůně, jistá potrava a jisté objetí. A vše to je pocíkováno tím, co je v mém nitru.« (Vyznání.)

Také sv. Bonaventura ve svém spise: »Sedm cest věčnosti« praví: »Tak jako pocíkováání tělesných věcí se děje tělesnými smysly, tak vnímáme duchovní věci schopnostmi duševními, duchovními smysly.«

Ctihodný Ludvík da Ponte praví ve spise: »Úvahy«: »Tak jako tělo poznává city a jako zevními smysly vnímá, co v tomto světě je viditelno a příjemno, tak také náš duch a obě jeho síly, totiž rozum a vůle, mají pět schopností, které odpovídají zevním smyslům. Jmenujeme je vidění, slyšení atd. Jimi poznáváme to, co je neviditelno a milováníhodno v Bohu a cítíme to. Tím vzniká jistý pojem nebo poznání Boha, což cítíme a co znamenitě překonává vše to, co lze dosáhnouti závěry rozumovými.«

Nyní se ještě vrátíme k sv. Janu z Kříže, který praví ve své »Knize noci« II. kapitola XVII.:

»Tato mystická theologie nebo vnitřní moudrost je tak prostá, tak duchovní a všeobecná, že rozum ji přijímá bez jakéhokoliv obrazného roucha, anebo smyslově postřehnutelných představ.« Dále praví: »Ve druhé noci duše jsou smysly a duch úplně odpoutány od každé představy obrazotvornosti a od všeho smyslového.« (Tamtéž, kap. II.)

Slovo »noc smyslů«, jímž popisuje světec stav, který připravuje na mystické spojení, zaujímá celou jeho nauku o této věci. Chce tím naznačiti zmizení všeho cititelného v modlitbě.

Jinými slovy, je to onen stav prázdnoty, která nastupuje při dokonalé koncentraci, ve které, dívá-li se nevyvinutý žák mystiky do svého nitra, spatřuje černou noc.

Po těchto důkazech mystické koncentrace u křesťanských světců, které jsem uvedl úmyslně, protože toho je třeba pro povzbuzení žáka při čtení této knihy, můžeme přistoupiti k dalšímu. —

Písmo svaté je také vlastně popisem mystické cesty a také poučením z pramenů nejčistších, jak si má člověk počínati, aby dosáhl onoho nejvyššího cíle lidských snah — spojení se Stvořitelem. — To jsem dokázal ve svém velkém díle: »Bible ve světle mystiky«.

To spojení je vlastně ukončením lidské evoluce — je to zákonitá, jediná cesta, kterou se jednou — dříve nebo později

musí dáti každý člověk, neboť jedině tato Cesta vede k závěru, ke slavnému zmrtvýchvstání, ke znovuzrození, ku přetvoření člověka, který je zpolovic zvířetem — v Boha!

Jaké nesprávnosti a jaké chyby vznikly u theologů právě tím, že vše to, co je obsaženo v Písmu, chtěli vykládati z e v n í m rozumem! Jaké války, jaká krveprolití a jaké utrpení tisíců a milionů lidí přišlo na svět a jaké pronásledování nevinných obětí přivodil tento opravdový moloch — tento prokletý »zdravý rozum«, jenž je vpravdě satanským darem, kdy ho člověk ve své zpupnosti a hlouposti počne z n e u ž í v a t i, aby mu »osvětlil« záhady božských mysterií! Hekatomby obětí leží jen proto, že tak mnozí směrodatní činitele nechápali pravdy.

Jestliže se dají vepřům perle a slepicím zlaté náhrdelníky, jak se vyslovuje Jakub Böhme, tu jsou takové klenoty šlapány do bláta. Není jinak se slovy Písma, když je chtějí vykládati lidé, kteří nepoznali vnitřního života. Pak musí vyjít na světlo jen zkrouceniny a pravda je nadále ukryta pod sterým závojem.

Chci-li někoho poučit, musím znáti svoji věc až na dno, musím ji napřed sám zažít a pak ji teprve mohu vykládat.

Je štěstím, že zvláště v katolické církvi zůstalo tolik, abychom viděli, že její z á k l a d byl čistě mystický, že její zakladatelé byli zasvěcenci, kteří věděli proč přijímají odjinud, na př. od některých gnostiků, určité obřady a symboly, ve kterých každý mystik spatřuje zpodobnění jistých stavů niterných a jistých pochodů ve svém osobním vývoji. Důkazy o tom jsou uloženy v mém novém, již uvedeném díle: »Bible ve světle mystiky«. Pravím, »na štěstí« se tak stalo. Musilo to býti určeno Nejvyšším, aby bylo zachováno s v ě d e c t v í, že Duch Svätý byl a jest stále týmž Duchem, který osvěcoval právě tak staré Egvpfany, jako Peršany, Indy, staré Řeky a Římány a který i dnes stejně osvěcuje každého, kdo se k Němu obrátí s pravou vírou a snahou.

Kapitola VI.

Cvičení mantrická

Mantra je slovo sanskrtské a znamená svatý verš nebo zpěv nebo magickou větu či formuli nebo konečně i magické slabiky nebo písmeny. V mystice existuje pro nás dvojí způsob cvičení. Prvním ješť bezeslovná, tichá koncentrace, jak byla popsána v předešlé kapitole. Druhým způsobem, který je mnohem snadnější a u mnohých žáků účinnější, je cvičení písmenové, slabikové, slovní a nakonec větní. Lze je prováděti za těchže podmínek jako cvičení tiché a pro začátek stačí, když mu žák věnuje s počátku nejméně čtvrt hodiny denně, vždy ve stejnou chvíli, vždy pokud možno na stejném místě a beze všeho vrušování. Stejná doba odpovídá rytmu, podle něhož se děje i v přírodě vše. Má-li žák příležitost oddávati se tomuto druhému cvičení ve volné přírodě, nechť to učiní, kdykoliv je mu to možno, poněvadž má pak cvičení mnohem rychlejší výsledky. Zejména k tomu doporučuji denní doby při jasné obloze a v plném světle slunečném. Nejvhodnější doba ke cvičení je při východu slunce, poněvadž slunce je vesmírovým symbolem Ježíše Krista. V takové době vsřebáváme do svého těla veliké množství étherické životní síly, tak zvané prany a tato prana podporuje u veliké míře mystický vývoj. Nesmíme nikdy zapomenouti, že naše tělesné zdraví je velmi důležitým faktorem při všech mystických cvičeních. Kdo není zdrav, musí napřed hleděti, aby se řádně vyléčil, a sice pokud je to možno, prostředky okulními, magnetismem, nebo vdechováním prany a teprve když ani tím ani oním způsobem, ani cvičením mentálním podle návodů Mulfordových, nelze mu docíliti zdraví, tu ovšem nezbyvá než léčiti se způsobem hmotným. Osoby duševně choré nemohou ovšem cvičiti, ale osoby nervosní pocítí brzy blahodárný vliv těchto cvičení.

Bo-Yin-Ra ve své knize »O Živém Bohu« mluví o cvičení, které se týká opakování nějaké zvolené věty ze svatých knih, nebo z mystických spisů, po případě i ze spisů nějakého velkého spisovatele. Ale tyto věci musí býti vždycky takové, jaké na naši duši činí nejhlubší a největší dojem. Takové cvičení krátké věty nebo i jednoho slova sluje v Indii džapa. Bylo známo

již starým Egypťanům a ve všech mysteriích bylo předpisováno novozasvěcencům. Spisovatel Kerning dospěl po svém duchovním vývoji, patrně svou jasnovidností, k odhalení cvičení ještě prostšího, jež má veliké úspěchy a které může nahraditi cvičení slovní nebo větní.

Každá věta a každé slovo je složeno z písmen. A poněvadž jsou písmeny elementy řeči a protože mystik má dosáhnouti božského Slova, jest cvičení písmen, totiž stálé jejich opakování v myšlenkách ve všech částech těla nejlepším a nejosvědčenějším prostředkem k dosažení onoho vysokého cíle.

Kristus řekl: »Já jsem alfa a omega«. Zevně se to vykládá jako počátek a konec. Ale to je ohromný omyl, neboť to znamená: **J á j s e m c e l á a b e c e d a**. Tuto věc, která se bude zdát mnohým podivnou, dokáží v následující kapitole ze starých gnostických spisů.

Písmeny, jako elementy řeči, jsou představami nejjednoduššími, jsou základem nejen našeho mluvení, ale také myšlení a jestliže promítáme svou myslí a představou do celého těla nejdříve samohlásky a pak souhlásky, naučíme celé své tělo až do každého vlákna a buňky **m l u v i t i** Duchem. Celé tělo bude proniknuto novým životem a celé tělo bude znovuzrozeno. V písmenách jsou skryty božské síly, a proto písmenové cvičení spojí člověka s Bohem.

Spisovatel knihy »Znovuzrození«, který byl žákem Kerningovým, praví: »Když se člověk narodí, učí se s počátku zpřímá státi, choditi a mluvit. Zevní řečí se v něm oživí vědomí. Tak se vyvine rozum, chápavost a vůle. A pak, jako se učil zevní člověk myslit a cítit řečí úst, tak také se musí naučit člověk **d u c h o v n í** ve svém nitru řečí myšlenek, čili musí řečí myšlenou chtít, mysliti a cítiti. Tak jako dítě musilo nejprve vyslovovati písmeny, tak také duchovní, vnitřní člověk musí se naučit v sobě nejdříve myslit a cítit písmeny. Ale tak jako dítě se musilo nejprve naučiti státi a choditi, tak také člověk, chce-li v sobě zápasem probudit vnitřní život, a chce-li býti samostatným, naučí se nejdříve myslit a cítit písmeny **v e s v ý c h n o h á c h**, jež jsou jeho základnou.«

Zde přicházím k nejdůležitějšímu tajemství těchto cvičení, že totiž nutno počítí **v n o h á c h**. Doklady o tom, že tyto věci jsou známy v Indii a že v jedné z nejstarších tradic okultních,

totiž v tarotových kartách byly rovněž uloženy, podám v následující kapitole.

Člověk je spojen s vyššími světy ne svojí hlavou, nýbrž svými nohama. Víme zajisté, že když člověk umírá přirozeným způsobem, ztrácí nejprve cit a vládu v nohách. Totéž se děje, když astrální tělo vystupuje do druhého světa, neboť i pak pociťuje každý, že nejprve ztrnou nohy. Dalším důvodem, proč je nutno myslit písmena a slova od nohou vzhůru, jest, že člověk má vésti myšlení všude jinač do těla a vypudit jejich vliv z hlavy, aby bylo celé tělo oživeno. Rovněž směr Hadí Síly (o níž později), je z d o l a n a h o r u.

Písmena jest si představovati s počátku v chodidlech nohou a pak pokračovati podél nohy, stále na povrchu kůže k prstům a pak pokračovati pomalu výše až dojdeme po stranách ke kotníkům. V kotnících je zvláštní mystické středisko, a kdo takto pokračuje, dojde k určitým úkazům a může pak postupovati výše až ke kolenům. V kolenech je druhé mystické středisko, které pak působí na celé tělo. Nejprve počneme cvičiti samohlásky, a sice v tomto pořadí: I, E, O, U, A. Vlastním základem tohoto cvičení je mystické slovo nebo božské jméno IAO, které bylo známo stejně dobře starým Číňanům jako gnostikům a v němž jest obsaženo viditelné tajemství květu a plodu, totiž I je čnělka, A je blizna a O je vaječník, v němž jsou také ukryta prastará mysteria pohlavních orgánů v kosmickém smyslu, totiž phallu, vaginy a spojení obou v tvůrčím aktu mateřského těla. Zkratka IAO jest symbolem duchovního oplodnění a znovuzrození.

K a ž d ý, kdo začal s mystickým cvičením, vstoupil ve spojení duchovní, třeba o tom nevěděl, a proto nechť se nedomnívá, že by byl opuštěn a že, když nemá vůdce, nevěděl by, co a jak cvičiti dále. K a ž d ý žák v mystice v pravou dobu nalezne buď vůdce anebo alespoň pokročilého jiného žáka, který mu poradí, jak má postupovati dále. Proto se nikdo nemusí obávati, že by zůstal při těchto cvičeních na holičkách. Takové starosti mají jen lidé, kteří nikdy opravdově cvičiti nezačali a kteří nemají ponětí, — jak organisován jest svět Ducha. Kromě toho lze docíliti také pokynů d u c h o v n í m způsobem, jak pokračovati ve cvičeních dále. Alespoň se tak děje u všech pokročilejších žáků, jak víme ze zkušenosti.

Kdo si již navykl na tato cvičení, je třeba prováděti je nejméně půl hodiny denně.

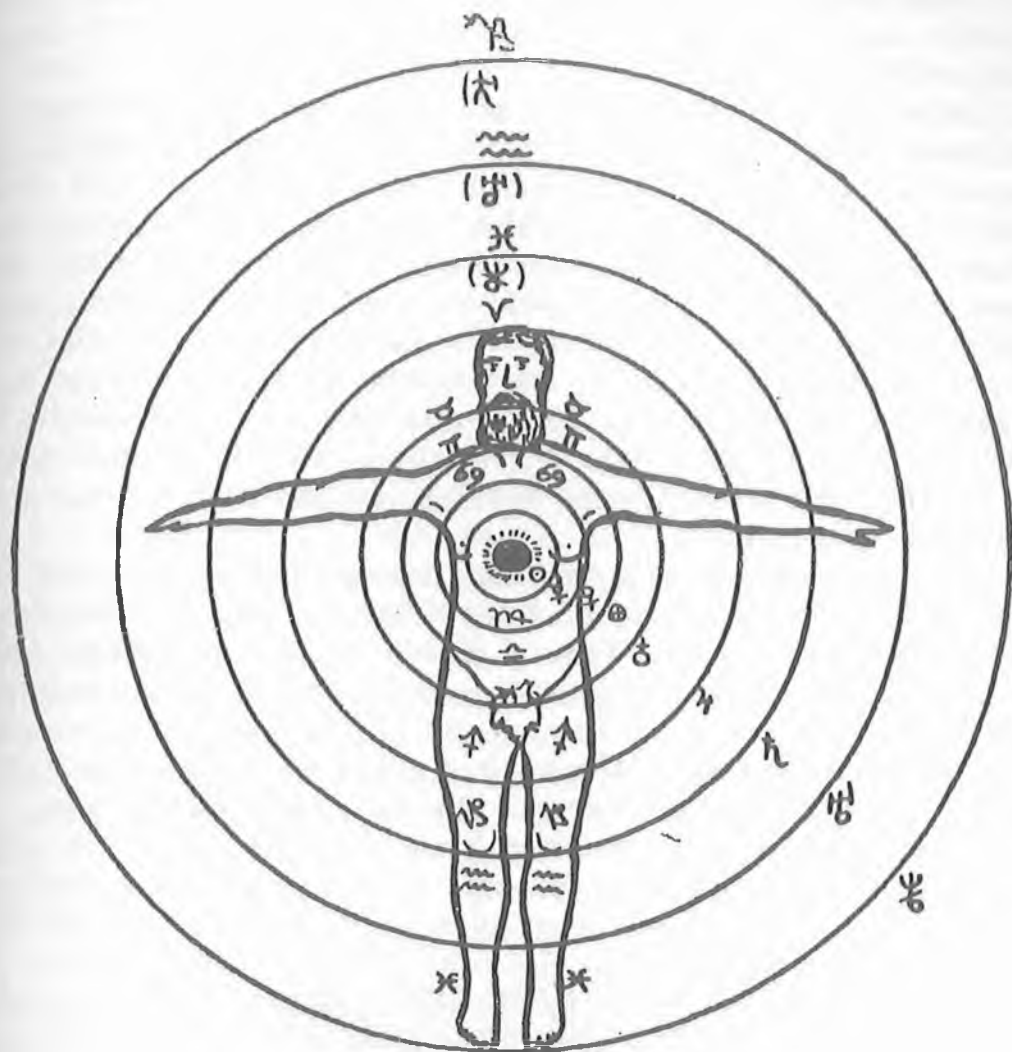
Podle prastarých mystických pramenů, jež později uvedeme a které znal ovšem také Kerning, je člověk rozdělen na sedm odstavců, které lze přirovnati k sedmi příčkám žebříku, jehož začátek je v nohách a vrchol v hlavě. Po tomto žebříku žák ve svém nitru stoupá. První příčka je v kotnících, druhá jest v kolenech, třetí něco málo pod sexuálními orgány, čtvrtá v pupku, pátá v prsou v krajině srdeční, šestá v krčním důlku a sedmá na temenu hlavy. Kdo počne opravdově cvičiti, pozná, že lidské tělo je naladěno jako nějaký hudební nástroj, jenž obsahuje jednu velikou oktávu, ve které jest sedm podoktáv.

Podle indických jógických spisů je toto rozdělení zmíněného žebříku poněkud jiné, neboť Indové počínají se svou koncentrací v jistém centru, jež se nalézá na spodním konci páteře a stoupají pak do ostatních středisk až k temenu hlavy. Tato střediska neboli čakramy budou na svém místě podrobně popsána.

Mystický vývoj souhlasí ovšem také s vývojem člověka »zodiakálního« čili podle kabbaly Adama Kadmona, kterýžto vývoj podle všech astrologických spisů se počal zvířetníkovým souhvězdím Ryb, které jsou v n o h á c h člověka zodiakálního. Vývoj pokračuje a teď se nalézá v lýtkách Adama Kadmona a sice ve znamení Vodnáře. Protože, jak praví smaragdová deska, je vše nahoře jako dole, tak i zde, v člověku pozemském, totiž v mikrokosmu, se děje mystický vývoj o d n o h o u. Značkou Ježíše Krista byly Ryby a teď po periodě téměř 2.300 let má se objeviti nový Spasitel ve znamení Vodnáře. (Viz obraz číslo 1.)

Tato cvičení s písmeny provádíme nejlépe tímto způsobem: V duchu si řekneme I, ale zároveň při tom myslíme na nohy. V krátkých, několik vteřin trvajících přestávkách myslíme si pak stejným způsobem ostatní písmeny, totiž E, O, U, A. Ale s t á l e při tom myslíme na souhlasné body v obou nohách, na počátku v chodidlech, nebo v jiných částech těla, podle svého vývoje. Někteřím lidem jest obtížno mysliti si písmeny v obou nohách současně. Těm doporučujeme, aby si myslii každou řadu písmen nejdříve v noze levé a pak v noze pravé na souhlasném místě. Všechna písmena musí býti opakována několikrát na jednom místě, nejméně minutu, načež postoupíme ve své představě na místo jiné.

Na počátku jest výhodné, představovati si tato písmena jako by byla napsána v nohách v tom okamžiku, kdy si je myslíme,

Obraz č. 1.
Vývoj člověka zodiakálního.

a sice buď ve tvaru tištěných anebo psaných písmen. Později toho nebude třeba. Rovněž tak si počínáme i s písmeny ostatními. Nejdříve cvičíme jen na povrchu kůže a po holení a lýtku vzhůru. Později cvičíme i uvnitř, ve svařech, v cévách, nervech, kostech až do morku kostí. Při všech cvičeních, jak tichém, tak

mantrickém, dýcháme nosem. Písmeny, slova i věty musíme cvičiti rytmicky a s jistým úsilím, ne vlažně. Důležité jest, abychom při cvičení nemyslili na jiné věci. Docílíme to tím, když se snažíme nepustiti se z řetele místa, kde cvičíme.

Předešlá i tato mystická cvičení nutno prováděti při úplném tělesném klidu. Buď při nich pohodlně sedíme, anebo ležíme na znanu. Páteř a hlava buďtež v rovné čáře. Cvičiti při chůzi jest nevýhodné. U některých žáků byly urychleny výsledky tím, že při cvičení se dívali na nahé nohy a tak v nich cvičili. Jiní zase, aby jejich představa nebyla rušena, zavírají v době cvičení oči. Vše to si může každý upravit sám podle své libovůle. Velice se zesílí účinek cvičení, když podle soustavy gnostické opakujeme vždy jistou dobou na jednom místě jedno písmeno. Na příklad: i i i i i i i, e e e e e e e, atd. Každý žák, poctivě cvičící, obdrží od Ducha Svatého pokyny buď ve snu nebo viděním nebo i jinak.

Nejdůležitější jest, aby ten, kdo započal takto cvičiti měl neustále na paměti, že se dal na cestu k Bohu, a aby nekonal těchto cvičení s lehkovážností. Takový člověk nechť toho raději ihned nechá. Ostatně Duch toho nepřipustí a záhy mu buď bude odňata trpělivost a vůle k tomu, anebo mu to bude zamezeno překážkami jinými. Před cvičením jest radno vyslati do svého nitra k Božskému Já králkou prosbu, aby byla naše oběť přijata;

Spisovatel knihy »Znovuzrození« praví na str. 52.: »Toto umění odříkávatí písmeny jest pranáboženstvím. Ono jest všeobecným zákonem života, bez kterého nelze dosáhnouti poznání Boha ani poznání sebe, ani poznání pravdy, ani vnitřního života, ani znovuzrození, ani věčného trvalého štěstí. Jakmile je člověku sedm let, měl by denně cvičiti a věnovati se pilně této činnosti. Tato činnost jest sama o sobě lehká jako hračka. Není třeba nic jiného, nežli se zpříma postaviti, vyslovovati v duchu písmena a svoje já promítnouti představou do nohou. Vykonávání tohoto cvičení je snadné, ale k vytrvalosti je třeba celé síly, jaké je člověk schopen.«

Nutno zde dodati, že Mistr Kerning v jedné své rukopisné knize doporučuje dopodrobná tato cvičení písmenová. Jakmile učiníme jisté pokroky, je třeba cvičiti písmeny nejen v nohou, nýbrž ve všech částech těla, ve všech svalech, ve všech orgánech, kostech, v žilách, v mozku, nervech, v jazyku, zubech, v uších,

nose, očích atd. Písmeny musí zkrátka proniknouti všechny naše atomy a oživit je. Varuji však každého, aby příliš nespěchal se cvičením v horních částech těla, i kdyby měl výsledky značné. Průměrná doba cvičení po kotníky má trvati nejméně rok i déle. Po kolena dva až tři roky. Čím déle cvičíme v nohou, tím si vytváříme mohutnější základy a tím máme pak i rychlejší výsledky. Ostatní se pak ukáže samo. Podotýkám, že zde v Praze, i na venkově je řada pokročilých žáků v mystice, kteří znají důkladně tuto cestu a tedy i ti, kteří se k ní odhodlají nebudou bez rady a nutných pokynů. Těm pak, kteří podají důkazy, že skutečně cestu započali, budou také dána potřebná vysvětlení o dalším. Větní i písmenová cvičení jsou nám tradicí zanechány vlastně Rosikruciány. Jeden z nich také zasvětil onoho vůdce, kterého nalezl, jak jsem dříve vylíčil jeden náš člen, pan R.

Všechny další podrobnosti o této cestě znají jenom zasvěcení, totiž ti, kteří skutečně touto cestou jdou. Každý žák musí projíti celou řadou jevů, jež bývají u každého stejné. Jsou to jevy a zážitky tak nápadné, že jsou často pozorovány i jinými lidmi v žakově okolí. Proto každá domněnka o halucinaci odpadá.

Pravím to výslovně proto, aby si někdo nemyslí, že tyto mystické stavy jsou pouhými představami nebo duševními pochody nejistými a mlhavými, jako se o nich mluví ve mnohých tak zvaných »mystických spisech«, jejichž autoři však nemají o skutečné mystické cestě ani ponětí. Píši schválně tuto knihu beze všech alegorií, podobenství a obrazů, abych čtenáři poskytl reálné a skutečné ponětí co jest opravdu mystická Cesta. Píši pokud možno nejzjevněji, asi tak, jako jsou psány některé indické spisy o mystice indické. »Básniti« lze o mystice velmi krásně a rozsáhle, jenže při tom praxe smutně vzadu pokulhává. My však chceme podat čtenářům klíč k praktické činnosti a nikoli k chimérám a neuskutečnitelným bludům.

Každé jiné soustředování na věci zevní nebo vnitřní je škodlivé a může vésti ke strašným tělesným i duševním rozvratům.

Vraťme se však k jevům, o kterých jsem se již zmínil a jež doprovázejí žáka na mystické cestě, jsouce jakoby mezníky, aby

viděl, kam až dospěl. Celá mystická Cesta má několik hlavních oddílů, které budou podrobněji vyličený ve zvláštní kapitole.

Duchovní vývoj člověka jest již od počátku světa u všech národů stejný a byl takový za všech dob. Tytéž přerody a změny, které se dějí dnes v nitru žákově, děly se již ve staré Atlantidě, v Egyptě, v Indii, v Persii i ve starém Řecku a u starých Římanů, jejichž mystérie jsou právě zobrazením vnitřního pochodu u každého mystika. Proto také, jak jsem již mnohokrátě pověděl, je mystika jediným klíčem ke všem mysteriím, které jsou ve své podstatě jednotny.

Následující vyjímám z Kerningova spisku »Mysteria«:

»Jsou mystérie? — Ano. — Proč nejsou odhaleny? — Nelze jich odhaliti. — Proč? — Poněvadž zůstanou skryty dokud je nehledáme. — Ale hledá je celý svět! — Ne správně. — Proč ne? — Lidé nemají o d v a h y a také ne víry. —

Odvaha jest nutná, neboť bez odvahy nelze nic dokonalého vybojovati. Víra jest nutná, neboť kdo by se bez víry namáhal?*)

Mystérie jsou a jenom málo lidí má odvahu popírati to. Kdo věří v Boha, věří v mystérie, poněvadž právě podstata boží jest každému největším tajemstvím (mysteriem). Kdo má náboženský smysl a řídí se náboženskými příkázáními, věří v mystérie, poněvadž každé pozitivní náboženství se zakládá na mysteriích a úlohou vyznavačů jest jejich odhalení.

Je sice jedna třída lidí, kteří nevěří ani v Boha, ani v náboženskou pravdu. Pro takové nejsou tyto řádky psány.

Když se díváme na pozitivní náboženství, vidíme, že zde stojí dokonalé jako přírodní zákon, o němž nemůžeme pochybovati a na němž nelze nic měnit. A tu se zdá, jako by tato náboženství nebyla již mysteriemi, poněvadž zvyk a slepá víra je tak spojuje s člověkem, že vstupují do jeho podstaty a stávají se částí jeho já.

Avšak mnohým nepostačuje slepá víra. Chtějí poznání a z toho důvodu si vytvářejí sami Boha, tak velikého a kolosálního, jak jej dovedla stvořiti jejich roznícená obrazotvornost. Ale čím většího si Ho stvořili a představují, tím více se od něho vzdá-

*) Těchto dvou věcí, totiž odvahy a víry nemají lidé, kteří chtějí snížiti ohromný význam mystiky, která jest nejušlechtilejší a nejvyšší okultní cestou a kteří by chtěli vzíti tuto odvahu a víru i těm, kteří je mají. O nich platí slovo evangelia: »Sami do království božího vstoupiti nemohou a jiným v tom zabraňují.«

Pozn. spis.

lují a nakonec jsou jim Bůh a nebe cizím světem, do něhož vstoupiti jest nemožností.

Co takovým lidem pak zbývá? Poněvadž nemohou obsáhnouti své Božství v celku, musí vyhledati jeho vlastnosti, které jsou jim bližší, jež se dají lépe spojití s jejich myšlením a cítěním, takže pak tvoří jakési přičky žebříku, po němž mohou vystoupiti od jednotlivostí k celku.

Toto jest pravým polem mysterií, polem, které vzdělávati jest lidskou povinností a nutností, nechceme-li zase upadnouti do chaotické tmy. Poznání Boha v Jeho vlastnostech jest účelem veškerého snažení, kterému se musí podrobiti také filosofie a theologie, chtějí-li dospěti k výsledkům. Přejchody od člověka k Bohu, od tvora ke Stvořiteli, jsou základem našeho vědění, veškeré vzdělanosti a blahobytu, a proto by měla míti každá země zákon, podle něhož by musil býti dán všem badatelům v mysteriích útulek, kde by jim nepřekážely předsudky a pověra a kde by mohli uložití svoje bádání pro lidstvo.

Kdysi měla téměř každá země svoje vlastní mysterie. Toho se chápou protivníci a uvádějí mysterie v podezření a chtějí tím ukázati jejich nedostatečnost. Pravda, říkají, je vždycky stejná a nemůže ani svými formami strpěti nějakého odchýlení, poněvadž jinak její věčný zákon, totiž souhlasnost, by byl zrušen. Tito lidé nepomyslí, že Bůh jest ve všem nekonečný a že takovým musí býti také ve svých vlastnostech.

Indie, stát starozidovský a Egypt jsou badateli základními zeměmi pro mysterie, poněvadž až k nim sahají dějiny, poněvadž v oněch zemích byly mysterie prováděny téměř systematicky a školsky a poněvadž jsme po nich dědili památky, jež nám podávají dosti jasný obraz o jejich plánu a jejich výsledcích.

Tyto mysterie se od sebe lišily podle formy a účelu jenom zdánlivě, ale v hlavní věci byly stejné a rovněž byly stejné ve svých snahách po poznání Boha v Jeho vznešených vlastnostech.

Indové se snažili ponejvíce probuditi vnitřní oko, aby viděli Boha v jeho prasevětle. K tomu účelu používali různých znamení a poloh, které byly částečně velmi obtížné.*)

*) Jest podivuhodno, že Kerning znal již jógické posice (asany) a také jiné praktiky indické. V době, kdy psal svoje spisy, nebyly ještě jógické knihy přeloženy do žádného evropského jazyka, a proto si lze tuto věc vysvětliti jenom jeho schopností jasnovídnou. Pozn. spis.

Uzavření všech otvorů těla rukama i nohama bylo úkolem, který pro svou obtížnost se jen málo komu podařil. Měli také slova, jejichž cvičení bylo jednotvárné, ale nejvýš prosté a ulehčovalo hledajícímu odhalení vnitřního oka. *) Jejich učiliště byla velmi hledaná a účastníci byli bohatě odměňováni za svoji námahu zíráním na nebeské světlo, jehož paprsky na ně vylévaly osvěžení a životní balsám.

Practové Israele a část jejich potomků hledali slovo Boží v jeho nejširším pojmu, a proto jsou badateli vždycky vzorem nejpřednějším. Mluvit s Bohem, žádati Ho o radu, býti poučován Jeho slovem a býti Jím veden — to bylo cílem jejich života a poskytovalo jim to klid a jistotu, jaké nenalzáme u žádného jiného národa.

Egypt byl zemí nejčetnějších mysterií, kde jejich bádání se dělo přímo vědecky. Kdo obdržel první posvěcení, musil v nějakém odvětví dospěti k jisté dokonalosti i kdyby bylo nutno donutiti ho k tomu násilnými prostředky. Jejich hlavním zaměstnáním bylo léčení, měřičství, astronomie, astrologie a věštění, a sice stejně pokud se týká orby a úrodnosti roku jako osudu člověka a národů. K dosažení svých cílů užívali znamení, slov, dotyků a tělesných poloh. Znamení brali z kruhu, který rozdělovali v úhly nebo kvadraturu. Jednotlivá slova jim byla modlitbami, která vyslovovali se zavřenými ústy do svého nitra, aby probudili vnitřní život a aby vstoupili do Ducha.

Dotyk byl jim prostředkem k probuzení Ducha na libovolném místě. Posicí konečně, spojenou se znamením, slovy a dotykem, postřehli veškerá »odstupňování« těla a jejich duševní činnost. (Kerning má zde na mysli mystické lotosy v míše, o nichž promluvíme později.)

Jejich škola se skládala z těchto příprav. Žáci musili vše cvičiti několik hodin denně a doba učení trvala, měl-li žák projíti všemi stupni, nejméně sedm let. Teprve když člen byl uznán za vhodného byl mu vykázán okruh jeho působnosti, v němž to, co vydobyl, mohl svou činností v sobě upevniti, při čemž mu zároveň bylo možno ukázati důkazy neomylnosti nauky a božského vlivu.

Egyptané ještě k dosažení svého cíle měli vlastní pomocné pro-

*) Tato posice sluje »lví«. Nejnámějším takovým slovem jest Aum (Om), které se v duchu musí nesčetněkrát opakovati. Pozn. spis.

středky, kterých neměla žádná jiná země. Obrovské stavby, jejichž zbytky probouzejí ještě dnes náš podiv, byly zbudovány jedině k podpoře jejich nauky. Obelisky, pyramidy, hrobky, a chrámy se svými nápisy byly značkami a písmeny, a sice ne podle tvaru a výslovnosti země. nýbrž tak, jak je pocítuje a vidí Duch, když mluví prařečí Božství.« (Kerning: *Mysterien*, strana 1—8.)

Pokud se týká značek, o nichž zde náš autor mluví, mohu k tomu dodat již zde, že každý mystik, prakticky cvičící, dojde důkazů, že hieroglyfy, totiž písmo obrazové, vzniklo působením božského Ducha na tělo mystikovo. Již tato věc sama o sobě postačí nepředpojatému, aby uznal, že mystika je jedinou pravou Cestou, neboť na ní mluví již s počátku Bůh k žákovi prostřednictvím jeho těla. Lidské tělo je vybudováno až do poslední buňky Duchem. V pravdě život každé jednotlivé buňky je projevem božského Ducha. Proto je Duchu možno ve kterékoliv době vyvolati na lidském těle, stejně jako v jeho nitru úkazy, které se nazývají mystickými stavy a jež jsou velmi často pozorovány i jinými lidmi. Tyto úkazy jsou stejné, ať žák cvičí tichou koncentrací na vnitřní své Božství nebo písmeny a jsou také stejné, když žák cvičí střídavě oba způsoby koncentrace: tichou i písmenovou.

K těmto mystickým výjevům, náleží také jistý druh písma obrazového, písmen a číslic, ba celých vět, které se objevuje občasné na těle žakově určitým způsobem, ale tak, že je může viděti každý. Je ovšem jisto, že žádný žák nebude tyto značky ukazovati skeptikům nebo lidem laickým, ale může je ukázati těm, kdo se o mystickou Cestu vážně zajímají. Přesto se však může státi, že tyto značky nebo stigmatisace (neboť tím skutečně jsou), mohou býti spatřeny i jinými — lidmi profánními — když se nenadále, třeba ve společnosti, na těle žakově objevily. Zmíněné značky (symboly) ukazují žákovi, na který bod cesty došel, anebo jsou mu poukazem ke cvičení (cvičime je jako písmena), či mohou býti předzvěstmi (zaslíbením) budoucího pokroku.

Odpůrci mystiky — je jich dosti i mezi nepravými okultisty — se domnívají, že mystická cvičení působí nejprve, ne-li výlučně, na mysl a duši. To je veliký omyl, poněvadž se děje pravý opak. Mystická cvičení působí nejdříve na hmotné tělo — a sice blahodárně. Mystická cvičení upevňují zdraví, pů-

sobí léčivě, jak doloženo i lékařskými výroky, vyvolávají velmi znatelné změny v celém organismu, uklidňují nervy a teprve pak působí postupně na jemnější součástky člověka, na tělo éterické, astrální atd.

Vím dobře, že jako mnohé v této knize, tak i toto tvrzení nikdo před tím nenapsal. Až dosud bylo vše, týkající se mystického vývoje, zachováváno v nejhlubším tajemství, ačkoliv někteří mystikové, zejména Kerning, se o tom ve svých spisech zmiňují, ale tak zakrytě, že člověk profanní toho nevidí.

Vraťme se však ještě ke zmíněným značkám. Objevují se na těle každého cvičícího v době poměrně krátké a ohlašují se napřed zvláštním pocitem, aby žák byl upozorněn a podíval se na ono místo, kde se značka objevila. Někdy jsou jednotlivé a jindy se jich objevuje zároveň na různých částech těla celá řada. Tyto stigmatisace jsou první řečí božského Ducha, a proto si jich musí žák všimati a bedlivě je zaznamenávati a řídit se jimi, neboť jsou mu vodítkem, k dalším cvičením. Proto nechť se nikdo nedomnívá, že kdyby i neměl vůdce, nebude věděti, jakým způsobem má pokračovati ve svých cvičeních. O to se u každého postará jeho božské Já, a sice způsobem neomylným. Ostatně slavný Mistr Rama Krišna řekl několikrát, že nejlepším vůdcem je naše božské Já, čili Ježíš Kristus. Zevního vůdce je třeba jen v magii a v některých soustavách indických.

Zmíněné značky jsou nejen pravým původem hieroglyfů, nýbrž i pravým původem písma vůbec. Prvotní člověk, který žil životem mystickým a byl více proniknut Duchem než naše pokolení, napodoboval tyto značky a naučil se psáti. A nejen to. Poněvadž, jak praveno, objevují se na těle žakově také nejrozmanitější symboly a posvátné pečeti, jakož i figury lidské i zvířecí a jiné, naučil se člověk napodobovati tyto tvary a to vedlo v dávných dobách k archaickým formám umění.*) Rovněž tak zvané tetování těla u národů nekulturních má svůj jediný původ v těchto mystických značkách.

Podotýkám ještě, aby se nikdo nedomníval, že tyto značky vznikají nějakou autosugescí. Předně jich žák ani svou vůlí, ani svou imaginací vyvolati nedovede a za druhé objevují se vždycky značky takové, že je to překvapující, poněvadž na ně

*) Tato věc již sama o sobě vede k důležitým dedukcím o vývoji lidské kultury. Pozn. spis.

žák nikdy nemyslí. V ostatním odkazují každého jedině na praxi, ve které lze dojíti poměrně snadným způsobem přesvědčení.

Člověk dospěje k pravdě jenom zkouškami, ale nemíním tím zkoušky pozemského osudu, nýbrž odvalu překročení k praktické mystice a pokusiti se. Slepá víra je škodlivá jako slepé odmítání. Oboje je hluboko ve tmě, protože stejně bázeň jako pýcha a také často i lenost jsou člověku překážkami, pro něž nemůže překročiti ku praktické Cestě. Vše musíme vyzkoušeti osobně. Pokud toho neučiníme, nemůžeme míti ponětí o nádheře vnitřního života, o které mluví všichni, do mystiky zasvěcení.

Celá mystická Cesta má několik hlavních oddílů, které důsledně naznačují, že duchovní vývoj člověka byl a jest u všech národů a za všech dob vždycky stejný. Tytéž přerody a změny, které se dějí dnes v nitru učedníka, opakuji, děly se již ve staré Atlantidě, v Egyptě, v Indii a rovněž tak i u řeckých a římských zasvěcenců do mysterií, u starých gnostiků, u mystiků středověkých, Rosikrucianů atd.

Podkladem těchto vnitřních zjevů jest kříž, totiž smrt na kříži. Kristus přišel na svět jen proto, aby ukázal mystickou Cestu tak názorně, jako nikdo před ním. Ale stejná mystická Cesta byla již v šerém dávnověku známá těm, kteří se duchovně vyvíjeli, protože je to cesta kosmického vývoje, jak jsem již poukázal napřed. Ve starém Egyptě, jakož i všude jinde na nejstarších památkách po národech zaniklých, jejichž jména nejsou dnes ani známa, shledáváme jako hlavní symbol kříž. V Egyptě byly nalezeny kovové i jiné kříže s lidskou postavou, na nich rozepíatou, nebo stojící pod nimi. Již toto faktum by mělo býti každému myslícímu člověku mohutným připomenutím!

Ve všech starých mythech o héroech shledáváme se se stejným schematem mystické Cesty. Vybírám zde mythos o řeckém králi — Oidipovi, poněvadž jest jedním z nejmarkantnějších.

Král Laios obdržel věštbu, že jeho vlastní syn pojme vlastní matku za choť. Když tedy královna Jokasta mu porodila chlapce, chtěl učiniti věštbu neplatnou, probodal nohy dítěte u kotníků a provaz jimi provléknuv a svázav je, dal pohoditi chlapce do neschůdných hor. Ale chlapce vychoval pastýř, nazvav jej po naběhlých nohách Oidipem. Po čase se vyrostlý Oidipus tázal na svůj původ a obdržel v odpověď hroznou zvěst, že mu souzeno

zavražditi otce a matku pojmuti za manželku. Vyhnul se Korintu, své domovině, a dal se na rozcestí v zemi fokidské, kde se setkal s povozem svého otce, krále Laia. Vozka se mu nechtěl vyhnouti s cesty, ale on šel mlčky a hrdě dále a koně mu zkrváceli nohy úderem kopyt. A tu — zabil syn otce. Potom šel do Théb, kde zahubil řádící Sfingu, rozluštil její hádanky. A tak neznámý cizinec Oidipus, poněvadž bylo povoláno, že osvoboditel, který Sfingu zahubí, obdrží královnu za manželku, si vzal vlastní matku, Jokastu, za ženu.

Tento mythos je klíčem k mystickému vývoji člověka. Král Laios je starý člověk, starý Adam, který musí být usmrčen člověkem novým, který se v našem nitru zrodí, totiž Ježíšem Kristem. A znovuzrozený Ježíš Kristus vezme si za manželku svou matku, totiž Duši, která jest jeho neposkvrněnou nevěstou a která Ho před tím porodila. V tomto mythu je skryto velké tajemství neposkvrněného početí. Každému jest jasno, že symbol probodených nohou u kotníků Oidipových je totéž, jako nohy Kristovy, probodené hřeby. Kromě toho jsou v tomto mythu skryty ještě jiné důležité mystické symboly, kterých však nelze prozrazovati. Zakrvácené nohy Oidipovy úderem koňských kopyt znamenají křest krví, po němž následuje usmrcení Sfingy, t. j. Starého Hada nebo Draka, totiž hrubé moci světské nebo také hmotného těla. Toto usmrcení se stane pouze, když byla rozluštna hádanka. Kdo totiž poznal pravou podstatu hmoty, ten nad ní zvítězil a zároveň ji usmrtil, poněvadž pro něho již neexistuje.

Nakonec následuje tak zvaná mystická svatba, naznačená sňatkem Oidipa s Jokastou. Tato mystická svatba jest vrcholem vnitřního vývoje člověka, je to spojení Krále a Královny. Je při ní ženichem Ježíš Kristus a nevěstou Duše. Tato svatba znamená sloučení se duše žákovy s Duchem svatým a tím jest mystický vývoj ukončen a žák se stal Mistrem královského učení.

Ale nejen mythos o Oidipovi, nýbrž i veškeré staré báje o héroech u všech národů jsou vlastně naznačením mystické Cesty člověka. Se stejnými symboly setkáváme se také ve mnohých starých pohádkách. Nelze mi zde vypočítávati veškeré souhlasnosti v těchto starých zkazkách a tradicích. Soudný čtenář nechť si je nalezne sám podle udaného schematu a kdo to učiní, získá jistě užitek nemalý. Začátkem mystické Cesty je tedy smrt na Kříži a to se jeví stigmatizacemi, čili ranami Kristovými na ru-

kou i na nohou a trnovou korunou. Málo žáků má stigmatisace zjevně, jako na př. Terezie Neumannová v Konnersreuthu, ale stačí, když je máme vnitřně, v pocitu, jako je měli mnozí světci křesťanští.

Kapitola VII.

Původ mantrických cvičení

»Na počátku bylo Slovo
a to Slovo bylo u Boha
a to Slovo byl Bůh.«
Jan, I, 1.

Chceme-li mluvit o mantrických cvičeních, musíme sáhnouti hluboko do nejstarších tradic okultních a porovnávat posvátné zkazky mnohých národů. Poněvadž indické svaté knihy mluví řečí nejzřetelnější a poněvadž indická mystika jest prakticky i theoreticky nejpracovanější, musíme sáhnouti nejdříve k jejím pramenům, aby dalšímu čtenář snáze porozuměl.

Zmínil jsem se již dříve, že moderní okultní směry přinesly na západ velmi mnoho překladů z indické mystické literatury, ale že tyto práce nejsou vždy korektní, nýbrž velmi často přibarvené názory překladatele. U tak důležitých věcí je to fakt hodný politování, poněvadž se tím na západě překrucují pravdy, obsažené v indické literatuře a zamlčuje se mnohé, co právě má důležitost největší.

Příkladem toho je H. P. Blavacké »Hlas ticha«, který jsem přeložil do češtiny. Blavacká, neznajíc mystiky a sama jdouc pouze cestou magickou, uložila do původních vět některé své názory, na př. na str. 14., odstavec začínající slovy: »Když tvoje duše počne sílit, vyklouzne ze svého bezpečného útulku... nape svoji stříbrnou nit atd.«

To znamená vystupování do astrálu, které v mystice skoro nepřichází, nebo jen nepozorovaně a bez vědomí žáka. Dále píše Blavacká na str. 15. »Jméno druhé síně sluje Učebna, atd.« To je zase astrální úroveň. Poněvadž »Hlas Ticha« je jinak veskrze mystický spis, vložila jistě Blavacká tyto věty, poněvadž se do-

mnívala, že duchovní vývoj musí jít astrální říší jako v magii. Podobných míst je ve spisech Blavacké mnoho.

Bylo tedy třeba, když jsme chtěli porovnat mystiku západní s prameny mystiky orientálské, opatřiti si díla, která jsou přeložena věrně a nestranně. Z nich jmenujeme v první řadě knihy A. Avalona, o němž byla již učiněna zmínka. Citáty z jeho spisů jsou v následujícím uvedeny vždy v úvozovkách (»—«), aby čtenář nebyl nikde uveden v omyl, pokud se týká mínění autora tohoto spisu a mínění jiných.

Nejdůležitější mystickou silou, v pravdě kořenem věčného života a obnovitelkou těla, jeho udržovatelkou a vůbec základem všeho života ve vesmíru, je posvátná Hadí Síla,*) tak zvaná Kundalini, která je však v Indii známá také ještě celou řadou jiných jmen, jako kutilangi, bhuzangi, Isvari, arundhati, fanavati, mahašakti a paramesvari. Jméno Kundalini přinesla do Evropy po první H. P. Blavacká. Ale nepovídá o této svaté síle mnoho. Píše pouze, že je svinutá jako had ve třech a půl závitech a že leží na konci lidské míchy (dole) a že je to »ohnivá, mystická síla«.

O Hadí Síle vládnou vůbec názory velmi bludné. Tak na příklad tvrdí jeden německý okultista, že Hadí Sílu probudit z vlastní vůle, úsilovným cvičením, je nebezpečno, že vytáhnouti ji skrze kost kostrčnou výše znamená vždy těžké onemocnění míchy, které může býti i smrtelné. Tvrdí dále, že i jemu se to přihodilo, ač mně je známo, že onen muž byl postižen onou chorobou z příčin zcela jiných, úplně hmotných.

Týž okultista tvrdí dále, že podle předpisů »Tajné nauky« — nevím, má-li na mysli Tajnou Nauku od Blavacké, či jinou — je třeba upravit si nejdříve průchod ze středu čela dolů a sice imaginací a pak čekati, až vůdce sám pomůže Hadí Sílu probudit a vytáhnout do výše. To jsou hrubé omyly, ba věci nesmyslné, které může tvrdit jen ten, kdo nemá ani ponětí o těchto vnitřních mystériích člověka. Hadí Síla se předně neprobouzí vůlí žákovou, nýbrž musí se probudit z milosti Boží. Že je to pak zcela něco jiného, pochopí každý, kdo je nábožen- sky a mysticky založen. Hadí Sílu nemůže naprosto pro-

*) Správnost názorů K. Weinfurtera na Hadí Sílu potvrdil autorovi dopisem sám Mistr Mahariši, muž nad jiné v duchovních věcech zkušený.
(Pozn. Dr. O. Č.)

bouzet nebo přispět k jejímu stoupání nějaký »vůdce«. Žák musí jít svou cestou zcela sám a jen jeho vnitřní Mistr je oním činitelem, který pomáhá a který vše vede. A ten, kdo je mu plně oddán a kdo spoléhá jenom na Jeho milost, může být zcela jist, že dosáhne cíle beze všeho nebezpečí, které tu ostatně ani není. Máme důkazy od sterých žáků, kteří probudili Hadí Sílu a vytáhli ji až do šestého centra — jedině mystickým cvičením, beze všech škodlivých následků. Opakuji, že Blavacká měla sice svoje zásluhy, ale že svým předsudkem proti křesťanství také mnoho uškodila. Byla pouhým mediem, které se dostalo do styků s některými magiky, kteří ji naučili ovládnouti její mediální síly — nic jiného. Těmi pak v jisté době pracovala. Měla obrovskou energii a měla ducha velikého, toť nesporné, ale její tvrzení o domnělých mahatmech se zakládá na sugescích, které jí byly vnuceny jejími vůdci-magiky. A tak celá mystika, ač o ní také psala, jí zůstala branou zavřenou. Neboť psát o něčem může každý, ale zažít to, o čem chci psát, je něco zcela jiného!

Blavacká také vyvolala zmatky, týkající se »vůdců«. Z jejích spisů je mnohdy obtížno pochopiti, mluvili o vůdci zevním nebo o božském vnitřním. Nám běží jen o vůdce božského a jiného vůbec nepotřebujeme. Ježíš Kristus, jako vůdce nejvyšší, jako Bůh ovládá vše a vede nás správnou cestou a napravuje také naše možné omyly na cestě. Kdo se na Něho spoléhá, jde přímo i se zavázanýma očima, neboť On je nejvyšším a nejjasnějším světlem.

Ponechme tedy theosofům a jiným, aby se přeli o těchto a jiných věcech a hledejme jenom pravdu. Nestarejme se o probuzení Kundalini a jiné síly, nýbrž cvičme s vírou a oddaností k Bohu a pak obdržíme vše.

Později uvedu také několik citátů z Avalona, jako již v prvním vydání, které potvrzují nesmyslnost názoru, že by svaté Hadí Síly, která je ve skutečnosti Pannou Marií a nejsvětějším Božstvím, mohlo být zneužito.

Konečně ještě dokládám, že kdyby bylo nejmenšího nějakého nebezpečí při probouzení Kundalini, poukázal bych na ně a že v takovém případě by musilo být u nás na tisíce osob, které ji probudili a zavedli do různých center, chorobno míchou. Proto necht nikdo, komu záleží na nesmrtelném životě, nedbá podob-

ných pohádek od těch, jimž nebyla dána milost, aby poznali pravdu.

Pokusím se, pokud to bude možno, odhrnouti trochu roušku z této tajemné Síly, a sice bez všech básnických obrátů a alegorických výrazů, jako to činívají mnozí moderní spisovatelé, když mluví o silách mystických. Tím se jen snadno zakrývá mělkost vlastního poznání a nedostatek nefalšovaných pramenů.

Jméno kundalini jest odvozeno od slova »kundala«, což znamená svinutý. Proto se tato síla jmenuje silou hadí, a byla tak známá u všech národů. I my ji tak po většině budeme nazývat. V Indii je známá Hadí Síla jako Bohyně Kundalini. Je tedy ženského rodu a její tvar se podobá svinutému a spícímu hadovi, dokud není probuzena jógickým cvičením, které se jmenuje podle ní, totiž »kundalini-jóga«. »Tato hadí síla jest »šabdabrahman — t. j. božská kosmická energie v těle.« (Viz A. Avalon, Serpent Power, str. 1.)

»Tato forma jógického cvičení je však ve zvláštním spojení se spisy tantrickými čili agamasickými, poněvadž se jí tyto spisy v největší míře týkají. A skutečně, řádný popis a úplné podrobnosti o této síle a jejím probuzení lze najíti hlavně v dílech jednajících o hathajóga a v tantrách, které jsou příručkami nejen náboženství Hindů, nýbrž také jejich okultismu.« (Str. 3.)

Slovo tantra znamená po česku síť. Jinak jsou tantra zvláštní jógickou soustavou, podle které se cvičí písmena a slabiky. Ale tantrické spisy, vlivem jistých theosofických autorů mají velmi špatnou pověst, poněvadž se dosud o nich mluvilo a psalo vždycky jako o spisech týkajících se černé magie. Naprosto neprávem. Právě tak neprávem, jako o cvičeních hathajógických se tvrdí, že se týkají jenom utužení, posílení a ozdravení těla a že nevedou k vlastní spáse. Právě tak tantra jako hathajóga jsou hluboké náboženské spisy, které předpisují nejtvrdší askesi a ve svých cílech mají nejvyšší Božství. Že jsou také spisy tantrické, jejichž původcem jest jistá indická sekta a které jednájí o černé magii pomocí slabikových cvičení, nelze ovšem popírat. Ale to jest jenom pranepatrná část těchto tantrických spisů. Byla to právě paní H. P. Blavacká, která se dopustila tohoto omylu o tantrách, poněvadž za jejího pobytu v Indii jí nebylo povědno vše. Od té doby se tato špatná pověst tantrických spisů udržuje houževnatě, ovšem jenom těmi, kteří jich neznají.

Hadí Síla, jak jsme již řekli, je v nejnižší části míchy a sice ve zvláštním mystickém, nikoliv tělesném centru, které se nazývá čakra a má podobu lotosu se čtyřmi plátky. Indické jméno tohoto čakra jest muladhara. Takových středisek jest v lidském těle sedm, jak vidno z následující tabulky. (Viz tabulku na následující stránce.)

Hadí Síla je svinuta v centru muladhara a když se toto centrum z a h ř e je mystickým ohněm, t. j. koncentrací na vnitřní Božství nebo opakováním písmen v mysli, po případě některou jinou methodou indickou, probudí se tím Hadí Síla a vstupuje po řadě do všech čakramů, což jest spojeno se zvláštními, někdy dosti bolestnými pocity u žáka. Když Hadí Síla dostoupila centra anahaty, t. j. srdečního lotosu, nastal nejdůležitější obrat, neboť odtud vzhůru jest její vystoupení nejobtížnější. Hadí Síla, když byla probuzena, nevyjede najednou až nahoru, nýbrž děje se tak po stupních, a tyto stupně se nazývají mystickým žebříkem. Je to onen žebřík z Jakubova snu, po němž andělé vystupovali a sestupovali. Je to onen žebřík, který je znám všem egyptologům jako zvláštní symbol, objevující se nesmírně zhusta v egyptských nápisech na hrobech a rakvích, chrámových zdech a papyrusech, je to symbol, který byl vkládán, když byl zhotoven z různého materiálu, mrtvým do hrobu. Později uvidíme jak o něm mluví Kerning.

Vytáhnouti posvátnou Hadí Sílu do třech posledních středisek jest nad pomyslení obtížné, ale v Indii jsou přece podle Avalona experti, kteří to dovedou za hodinu, jenže mystická tato síla klesá zase dolů do posledního centra a musí býti vždy poznovu probouzena. Že je to vždy snadnější je jasné, ale cíle není dosaženo, dokud nebyla Hadí Síla udržena na vrcholu hlavy v lotosu, který sluje sahasrara, jistou dobu, o které bude ještě promluveno.

Jak jest viděti z uvedené tabulky, koresponduje součet všech plátek mystických lotosů s počtem všech písmen sanskrtské abecedy. Podle tantrických spisů opakuje jógin v každém ze jmenovaných středisek (čakra) ona písmena, která jsou ve všech plátcích lotosu, korespondujícího s oním střediskem, a toto cvičení sluje mantra. Jest zřejmo, že tedy v Indii znali od dávných dob cvičení písmenová, kterými probouzejí nejmocnější z mystických sil, totiž kundalini. Síla Hadí, jakmile vstoupila až do sahasrary, spojí se tam s Brahmou, nebo božským Duchem. To

Pořadí mystických „lotosů“ v míše

Čakra (lotos)	Místo	Počet plátků	Písmena na plátcích	Tatwa, vládnoucí v lotosu	Barva	Mystická figura uvnitř lotosu	Smysly a orgány spojené s lotosem
Muladhara	Mišní centrum oblasti pod genitáliemi	4	va, ša, sha, sa	Prithivi	žlutá. Plátky karmínové	čtverec	čich, nohy
Svadhista	Mišní centrum oblasti nad genitáliemi	6	ba, bha, ma, ja, ra, la	Apas	bílá. Plátky cinobrové	půlměsíc	chuť, ruce
Manipura	Mišní centrum naproti pupku	10	đa, đha, ňa, ta, da, tha, na, dha, pa, pha,	Težas	červená. Plátky černé	trojúhelník	zrak, anus
Anahata	Mišní centrum srdeční	12	ka, kha, ga, gha, nga, cha, chha, za, zha, nia, ta, tha	Vaju	jako kouř. Plátky cinobrové	hexagram, (dva protilehlé trojúhelníky)	hmat, genitálie
Višudha	Mišní centrum hrdla	16	a, á, i, í, u, ú, ri, rí, bu, bú, e, é, o, ó, ang, ah	Akáša	bílá. Plátky černošedé	kruh	zvuk, ústa
Adžná	Mezi obočím	2	ha, kša	Manas, (duševní síla)	bílá i na plátcích	měsíc a slunce	Mahať, Duch Svatý

Nad adžnou je na temenu hlavy Sahasrara, lotos s tisíci plátky a všemi písmenami, kde je nejvyšší sídlo Ducha a kudy vyráží plamen božství.

jest totožné s mystickou nebo alchymistickou »svatbou« u mystiků západních. Poněvadž však u těchto západních mystiků jest »nevěsta« jmenovaná Pannou Sofií (božskou Moudrostí), vysvítá z toho, že tímto termínem byla míněna božská lidská Duše (Buddhi) a že touto Duší není nic jiného než jógická svatá Síla Hadí, totiž Kundalini, která, jak z dalšího bude zjevno, je manifestací Slova evangelického.

Dlouho mně nebyla tato pravda zjevena. Trvalo to celých dvacet let, než mně bylo dáno toto poznání a než jsem je mohl doložití použitím porovnávací metody mezi jednotlivými soustavami náboženskými.

Podle indických spisů jest nazývána Hadí Síla také Mantra-devata, totiž bohyně všech mantramů, jejichž podstatou jsou písmena; ona jest také rodičkou celého vesmíru. (Avalon, str. 256.) »Ona jest rodičkou, poněvadž jest matkou všech a není dítětem nikoho. Jest světovým vědomím celku. Jest nejjemnější z jemného, drží v sobě tajemství stvoření a proud ambrosie, který vytéká z Brahmy, nemá přívlastku. Jejím zářením jest osvícován vesmír a jím jest probouzeno věčné vědění — t. j. ona poutá nevědomostí stejně jako dává osvobození. »Kundalini je Šabdabrahman (zvukem božím) a všechna mantra jsou jejím projevem.« (Avalon, str. 235.) »Tělo kundalini je složeno z 50 písmen (sanskrtské abecedy) nebo zvukových sil.« (Avalon, str. 184.) Proto se praví v knize Hathajóga Pradipika, že Ona dává jógimu osvobození a že je poutem nevědomému. Ten, kdo zná Ji, zná jógu a ti, kteří neznají jógy, jsou udržováni v poutech tohoto světského života. Její sladké mumlání se podobá bzukotu roje včel a něžné kadenci rozkošné, harmonické hudby.« (Tamtéž.)

Jakmile byla Hadí Síla probuzena, ohlásí se to žákovi několikerým způsobem. Všechny nelze vypočítávati, poněvadž je to tajemství mystické školy, ale uvedeme alespoň ty, které vypočítává i Avalon ve svém citovaném spise. Nejdříve vidí žák krátké blesky, ale ne takové jako blesky na obloze, nýbrž tak, jako když při bouři vnikne do pokoje prudké a krátké světlo, které ihned uhasne. Dalším neomylným znakem probuzené Hadí Síly jest bzukot včel, jakož i ještě řada jiných zvuků, počínajíc cvrčáním cvrčka až ke hřmění a děsným úderům hromu.

»Ona udržuje veškeré bytosti světa vdechováním a vydechováním a svítí v hlubině lotosu muladhara jako řetěz skvělých

světel. Mantras jsou ve všech případech manifestacemi Kundalini, neboť Ona obsahuje všechna písmena, všechna slova a celou řeč lidskou. Proto k jejímu probuzení se používá cvičení mantrických. Slova sama o sobě zdají se býti bezživotná, ale mantrická síla, která je v ní vtčlena, jest sidha (magická síla), t. j. je v nich pravda, jakož i schopnost, naučiti pravdě.« (Str. 237).

Jakmile pronikla Hadí Síla některý lotos, obrátí se květ tohoto lotosu vzhůru, kdežto před tím je obrácen dolů. Probuzená Hadí Síla působí, že prana (životní síla), která před tím proudila dvěma průchody, jež se nazývají idá a pingalá, proudí teď středním průchodem, tak zvanou sušumnou a oba pobočné průchody jsou prázdné, »jsou zbaveny života«. Idá a pingalá nejdou souběžně s míchou, jak v některých spisech psáno, nýbrž ubírají se vlevo a vpravo dalekými oblouky. Ale když jest prana v sušumně, tu není ani den ani noc, neboť sušumna pohlcuje čas. Jógin vstoupil do věčnosti.

Jakmile počne prana proudit sušumnou, tu dech úplně ustane, plíce jsou zcela prázdné a nelze jimi dýchat, nemohou se vydmouti ani stáhnouti, ale žák má při tom zcela blažený pocit a nijak mu to nepřekáží, že nedýchá. Je to stav nepopsatelný a neuvěřitelný každému, kdo ho nezažil.

Toto naprosté zastavení dechu beze všech dechových cvičení, přichází jako vše ostatní v mystickém vývoji jenom cvičením, ať tichou koncentrací nebo písmenami a je to předzvěst tak zvaného mystického vytržení čili samadhi. — Totéž jsem našel jako výrok velikého indického Mistra Rama Krišny a sice v knize: »Evangelium Rama Krišny«. (The Gospel of Rama Krishna), která vyšla v New Yorku nákladem The Vedanta Society r. 1907. *)

Veškeré stavy, ba i některé indické posice, popsané v mé knize »Divy a kouzla indických fakirů«, i některé tak zvané »mudry« (viz tamtéž), přijdou mystikovi zcela samovolně, právě tak, jako se dostaví zastavení dechu bez pranajamy neboli dýchacího cvičení, které mimochodem je u nás nebezpečné, poněvadž je k němu třeba velmi přísného asketického života. O těchto jevech a výsledcích křesťanské mystiky jsem nechtěl psát v prvním vydání, poněvadž bylo tehdy málo dokladů. Ale

*) a později v českých překladech K. Weinfurtera.

dnes, kdy tyto stavy přicházejí u každého pokročilého žáka, je ovšem jinak.

»Obyčejně je k tomu potřebí několik let cvičení než Hadí Síla jest dovedena do sahasrary. S počátku může být vedena jen k určitému bodu a pak postupně výše. Kdo ji dovedl do jistého lotosu, může ji dovésti do téhož lotosu snadněji při následujícím úsilí. Ale vésti ji výše, vyžaduje větší síly. V každém lotosu zažívá jógi vlastní rozkoš a také obdrží zvláštní síly, až ve středisku adžná pozná celý vesmír.« (Str. 240.)

»Hadí Síla nezůstává s počátku dlouho v nejvyšším středisku sahasrara. Trvání jejího pobytu tam záleží na síle, s jakou jógin cvičí. Když v některém životě nedosáhl jógin úplného osvobození, totiž, když svatou Sílu nedovedl do sahasrary, nebo když ji tam nedovedl udržeti navždy, počne v příštím vtělení právě tam, kde přestal, dokud svého díla nedokončil. S počátku má Hadí Síla sklon vrátit se dolů. Jógi musí užití veškerého svého úsilí, aby Ji udržel nahoře, neboť čím déle se mu to podaří, tím více se přiblíží k době, kdy Ji dovede udržeti nahoře trvale. Nutno totiž poznamenati, že osvobození není získáno pouhým probuzením Kundalini nebo jejím dovedením do sahasrary a tím méně snad, když byla upevněna v některém nižším středisku. Osvobození je získáno jenom tehdy, když Hadí Síla se trvale usídlí ve středisku sahasrara, takže se vrátí jenom podle vůle sadhaky (žáka). Praví se, že někteří jóginové, když dovedli Hadí Sílu do nejvyššího lotosu, zavedou Ji do srdce, kde se Ji klaní. Činí to ti, kteří Ji nemohou udržeti nahoře.« (Str. 250 a dále.)

»Jakmile se Hadí Síla probudila, je slyšeti silné syčení jako hadí a jest viděti zmíněné již ostré blýskání.« (Str. 257.)

Zde je nutno zmíniti se o jedné velmi důležité věci. Jak jest viděti z naší tabulky, týkající se mystických lotosů, jest v šestém lotosu mystická figura měsíce a slunce. Tato figura objevuje se ve všech dobách a ve všech i nejstarších spisech a znamená královskou svatbu, t. j. spojení duše s Ježíšem Kristem. Měsíc v tomto aspektu znamená Duši a slunce Krista. Rovněž i ve spisech alchymistických (které jsou vlastně významu dvojího, totiž alchymistického a mystického) setkáváme se všude s těmito symboly královské svatby. Totéž nalézáme i u starých gnostiků. Přes to jsem byl překvapen, když jsem spatřil toto spojení »planet« i v díle Avalonově »Serpent Power« na jedné

z barevných tabulí, představujících jednotlivé »čakramy«. Je to důkazem, že mystická cesta je všude stejná a že její symboly se jeví a jeví stejně za všech dob a všude jejím žákům. Ve čtvrtém lotosu, srdečním, vidí žák dva protilehlé trojúhelníky, což je vlastně předzvěstí mystické svatby. Trojhran, hrotem vzhůru obrácený, je oheň, Slunce, Duch a hrotem dolů je voda, Měsíc, Duše (Buddhi). To je pravý význam tohoto symbolu.

Přistupuji teď k věci velmi zajímavé a pro západní okultisty naprosto nové, totiž k problému, proč každý adept nebo mystik nestane se nesmrtelným v těle, jak to všude a s naprostou jistotou slibují spisy indické, o jógických praktikách pojednávající.

Kdo v sobě probudil Hadí Sílu a přivedl ji trvale až na temeno hlavy, stane se za všech okolností nesmrtelným v těle, alespoň do té doby, kdy mu bude libo, hmotné tělo opustí. Při tom je důležité vědět, že takový mystik je naprosto obrněn proti všem nemocem a že nepodléhá ani stáří. Naproti tomu je známo, že bylo mnoho uznaných vysokých zasvěcenců v mystice, kteří přece jen zemřeli nemocí nebo stářím. Tento zdánlivý rozpor vysvětluje fakt, že »osvobození« lze dosáhnouti dvojitou cestou — jednak prostřednictvím Hadí Síly — při tom je to spojeno s udržení hmotného těla a jednak bez Hadí Síly, totiž buďto džanajógou, (vědění) nebo také bhakti jógou (oddaností a láskou). Jestliže takový jógin pracuje bez o h l e d u na Kundalini a hledí dosáhnouti niterného osvětlení spojením s Bohem, dosáhne toho, ale jeho tělo zůstane křehké a podlehne smrti. Když je takový jógin v samadhi (nejvyšším spojení s Bohem), tu jeho Hadí Síla dosud spí v nejspodnějším lotosu. Proto nemůže zemřít podle své vůle, ačkoliv hodina smrti je mu známa. Takovým způsobem zemřel na př. vynikající Bhakta, Mistr Rama Krišna, rakovinou v hrdle. Ale zemřeli tak i jiní, jako veliký zasvěcenec Jakub Böhme a řada dalších. Za to je známo o mnohých brátrech Růžového Kříže, že nezemřeli, ale že ve skrytu dosud trvají nepoznání na zemi. Ti buďto toho dosáhli probuzením Kundalini anebo životním elixírem, který však nemůže prodloužit života hmotného navždy, nýbrž jenom na určité období a vždy je nutno vpraviti do těla dávku jeho novou. (Blíže o těchto věcech viz Avalon, Serpent Power, str. 265 a dále.)

Z uvedeného také vysvítá, že pouhé probuzení Hadí Síly ne-

bo snad její dovedení do některých středisek vyšších není v Indii ještě považováno za nic, poněvadž je to stupněm s jógického stanoviska začátečním. Nebude tedy nikoho překvapovati, když uvedu, že při cvičeních Kerningových, i tichou koncentrací, se probouzí tato síla velmi záhy. Ale přes to je to právě předností těchto cvičení, poněvadž, jsou-li prováděna nepřetržitě a pilně, dovedou žáka k nejvyšším cílům, jak vysvítá z předcházejícího a nejenom k pouhému spojení Ducha s duší jako u jógických systémů jiných. Křesťanští světcí neznali většinou správné koncentrace ani písmenových cvičení, proto tolik tělesně trpěli a nedosáhli nesmrtelnosti v těle. Prováděli sice jógu lásky (bhakti jógu), ale ne vždy dokonale, poněvadž i při ní je třeba koncentrace.

Zde je třeba dotknouti se jednoho problému, k jehož řešení jsem dospěl v posledních letech. Je to problém askese čili sebe-trýznění. Je známo, že mnozí křesťanští světcí, tak jako indiští asketi prováděli a provádějí nesmírně těžkou, ba úžasnou askesi a že pak všichni dosáhli a dosahují vysokých magických sil. Ale nedosahují ani znovuzrození, ani vykoupení. Magické síly se probudí u takového askety proto, že si samovolně uložil větší utrpení, než mu bylo uloženo karmickým zákonem, čili vlivy planetárními. Takový asketa zaplatil více, než byl dlužen, a proto jeho odměnou jsou ony síly, které však ve skutečnosti jsou vlastně velikými překážkami, poněvadž pravý jógi ani mystik jich nikdy neužije, neboť by si způsobil nová pouta a jestliže není tak moudrý a užije jich přece, tu musí se znovu a znovu vraceti do dalších vtělení na zem. Ovšem, v některých případech je určeno moudrostí božskou, aby takový jógi nebo světec svými zázračnými skutky působil na mnohé a mnohé lidi a aby je vedl k víře v Boha.

Kundalini se probouzí někdy bezděčně, t. j. i u člověka, který nemá o ní ani tušení, ani ponětí. Může se tak státi třeba při rychlém běhu, totiž úsilovným dýcháním. Ale ovšem tato božská síla klesne zase zpět, poněvadž ten, u koho se takto probudila, nedovede ji udržet ve výši.

V často citované knize »Serpent Power« praví autor:

»Pokud se týká praxe, bylo mně pověděno, že Hadí Síla nemůže býti probuzena jinak než ve středisku muladhara a prostředky zde naznačenými, ačkoliv se tak může státi náhodou, když někdo vystihl nutné posice a podmínky, ale ne jinak. Tak

se vypravuje o jistém muži, jehož tělo bylo nalezeno chladné jako mrtvola, ačkoliv temeno hlavy bylo poněkud teplé. To jest právě stav v tak zvaném Kundali Jóga Samadhi. Byl podroben masáži přepuštěným máslem a pak se jeho hlava postupně otepila. Teplo sestoupilo do vazů a vtom jako návalem celé tělo bylo zase teplé. Onen člověk nabyl vědomí a vyprávěl, jak se do tohoto stavu dostal. Řekl, že prováděl různé šprýmy, napodobuje jógické posice, když vtom náhle byl přepaden »spánkem«. Byla domněnka, že se mu musil zastavit dech a poněvadž byl ve správné posici a ve správných podmínkách, probudil bezděčně Kundalini, která vystoupila do mozkového střediska. Poněvadž však nebyl jóginem, nedovedl ji dovésti zase dolů. Vyprávěl mně to jeden pandit (učenec, sběhlý v indických svatých knihách), jenž znal tato jógická cvičení a jehož bratr je prováděl. (str. 47.) (Tam, kde vystupuje Hadí Síla z hlavy, nosí dodnes kněžší kruhovitě tonsury.)

Na počátku této kapitoly jsme slíbili, že poněkud osvětlíme pojem slova mantra. Je to jednak magická formule, jednak modlitba, po případě posvátná slabika nebo i písmeno, které žák opakuje buď polohlasitě, nebo je zpívá anebo si je pouze myslí. Poslední způsob přichází v úvahu při cvičeních mystických, jak se provádějí u nás. Každé mantram musí býti tak dlouho cvičeno, až se ozývá v celém těle. Jak se to děje zví ten, kdo nastoupil Cestu. Jinak je každé mantram bez účinku.

Avalon o tom píše ve své citované knize o mantrech následovně:

»Není snad jediného předmětu v indických spisech, kterému by bylo méně rozuměno než mantra. Obyčejní orientalisté a jiní popisují mantra jako modlitbu, vzývací formulku, mystickou slabiku atd. Jsou to domněnky těch, kteří tohoto předmětu neznají. Neznám sice jediného díla v jakémkoliv evropském jazyku, které by vykládalo bližší vědomosti o mantrách a o vědě, jež se jich týká, ale přece jen není snad jediného předmětu, kterému by se lidé tak posmívali — což jest zcela obvyklou známkou nevědomosti. (Avalon neznal ovšem spisy Kerningovy.) Předně nemusí býti v mantrách nutně nic posvátného nebo nic podobného modlitbě. Mantra je síla, která se propůjčuje nerozdílně ke všemu. Mantrou může býti člověk poraněn nebo zabít. S mantrou můžeme spojití jakoukoliv fysickou sílu, aby bylo cokoli provedeno, při zasvěcení mantrou, které se jmenuje Vedhadikšá, dochází k takovému přenosu síly od guru (vůdce)

na žáka, takže poslednějším jejím nárazem omdlévá, mantrou lze zapalovati oběti i jiné věci, mantrou lze člověka zachrániti atd. Mantra jest zkrátka síla (šakti,) která jest pohybem myšlenek, vyjádřeným pomocí řeči. Kořen »man« znamená »mysliti«. Abych uvedl jeden příklad, který jsem nedávno četl od autora, který není v nijakém podezření, že by byl okultistou nebo theosofem, cituji nasledující: Generál J. T. Harris zpozoroval blíže nohy jednoho sadhua (kajícníka) štíra. »Nehýbejte se«, řekl, »u vaší nohy je štír«. Sadhu se nahnul a když spatřil štíra, namířil naň svoje prsty, načež zvíře okamžitě u přítomnosti generála se scvrklo a zahynulo. »Zdá se, že máte již jisté síly«, řekl generál, ale Sadhu mávl jen rukou, jako by to bylo naprosto nedůležité. (Viz Incidents in the Life of a Mutiny Veteran, od generála J. T. Harrise, str. 74.) Slyšel jsem dále o jistém neobyčejném způsobu užívání mantra od členů sekty Bhairava. Muž vrhne mantra na ženu, která pak má pocit tělesného spojení. Ve Vishnu Purana se mluví o plození silou vůle. Pokud se týče zasvěcení Vedhadikšá, praví spis Kularnava Tantra, je snadno pochopitelno, že takového vůdce jest obtížno získati. Žák, který obdrží toto zasvěcení, dostane veškeré síly zasvětitelce. Praví se, že jsou guruové, kteří dovedou ihned učiniti své žáky schopnými k dosažení nejvyšších cílů. Nedávno se stalo v domě jednoho mého přítele a spolupracovníka, že jeden člověk zapálil pouhou mantrou, a sice tak zvaným »semenem ohně« (je to slabika ram) palivo beze všeho světla a zápalek.

»Tvůrčí síla myšlenek nabývá teď stoupajícího přijetí na západě. Čtení myšlenek, přenášení myšlenek, hypnotická sugesce, magické projekce (mokšana) a štíty (grahana) stávají se známými a užívá se jich, ale ne vždycky s dobrými výsledky. (Sanskrtský výraz grahana neznámě vlastně plot, nýbrž dovednost, jak člověk může zachytit »mantra«, které naň bylo vrženo.) Toto vědění jest v Indii prastaré a provádí se podle návodů, které se nalézají v tantrách, z nichž některé jsou utajovány, aby jich nebylo zneužito. Ale čemu na západě nerozumějí, jest zvláštní forma vědy o myšlenkách, která se jmenuje Mantra vidya. Ti, kteří znají západní výklad podobných předmětů, pochopí snadněji, když řeknu, že podle indické nauky zde popisované je myšlenka silou nebo šakti právě tak jako mysl, jejímž je výsledkem. Proto je myšlenka nejenom právě tak sku-

tečná, nýbrž v jistém smyslu ještě skutečnější než zevní hmotné předměty, které vlastně nejsou nic jiného než projekcemi tvůrčí myšlenky Toho, jenž vymyslíl svět.« (Avalon, str. 103 a dále.)

V Indii mají tedy celou vědu o mantrech, která jest zčásti také vyložena v citovaném díle Avalonově. To však, co jsme pověděli, postačí jako důkaz, že Kerningova cvičení jsou naprosto správná a že s nepatrnými změnami byla a jsou prováděna také v Indii podle prastarých spisů, z nichž do angličtiny přeložil A. Avalon dva, totiž Sat-čakra-nirupana a Paduka-pančaka.

»Mějme jenom na paměti, že síla Kundalini jest jistou formou nejvyšší božské Síly, která udržuje vše, co dýchá. Zároveň jest pramenem, ze kterého se projevuje každý zvuk nebo energie buď jako idea nebo jako řeč. Zvuk, který se nazývá Matrika, když jest pronesen lidskou řečí, přijímá tvar písmen, buď v prose nebo verších, které jsou kombinacemi písmen.« (Avalon, str. 181.) Z toho vychází najevo velmi mnoho souhlasnosti mezi učením indickým a učením křesťanským o Slově, jak ukážeme citáty z některých spisovatelů evropských. I židovská kabbala má týž základ.

Přistupujeme teď k dalším pramenům, týkajícím se písmenových cvičení (mantrických).

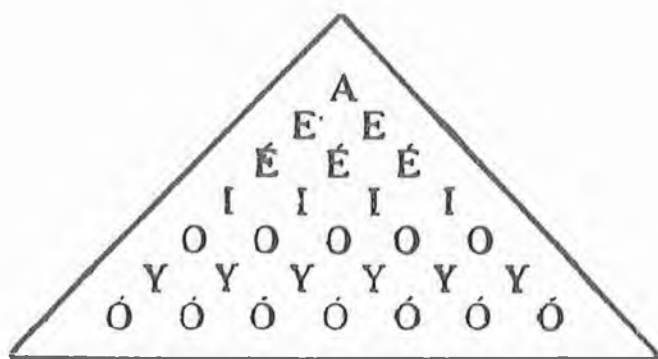
Sáhneme k nejstarším, které historie zachovala, totiž k pramenům egyptským. V kapitolách »Knihy Mrtvých«, zejména v CLXII., CLXIII., CLXIV., a CLXV. nalézáme veliké množství jmen »magické síly«, kterých kněží používali nejen jako modliteb, nýbrž také k zaklínání a tato slova byla jistě opakována jako mystická cvičení k probuzení vnitřního života. V »Kapitolách o vyjití za dne« vidíme, že bůh Amen, což znamená »skrytý«, měl velmi mnoho jmen a zemřelý spoléhal, že když je bude znáti, bude jimi chráněn před škodlivými vlivy ve světě záhrobním. Na mnohých jiných místech téže knihy se opakují stále jména jiných bohů a přímo se tam praví: »Já mám tvoje božské jméno v ústech a budu je vyslovovati«. (Kapitoly o vyjití za dne, angl. překladu, str. 289.)

To, co se nám ze starého Egypta zachovalo, jsou ovšem jen nepatrné zlomky jejich rituálů a vlastní cvičení mystická byla jistě tajena i v době rozkvětu egyptské mystiky, takže snad o nich vůbec nebylo nikde psáno a přenášela se jen tradicí —

ústně. Přece však z uvedeného je jasno, že Egypťané musili tento způsob vnitřního vývoje znáti. Teprve z pozdějších dob, z papyrusů řecko-egyptských vychází najevo, že tehdejší magikové a mystikové znali již písmenová mantra, skládající se ze samohlásek: *ieaouy*. Také je jisto, že kabbala, t. j. tajná nauka o písmenách, byla přijata z Egypta.

V jednom takovém papyrusu čteme následující zařikávací formuli:

Volám k tobě, jenž jsi stvořil zemi a kosti a všechna těla a všechny duchy, jenž jsi založil moře a jenž třeseš nebesy, jenž jsi rozdělil tmu a světlo, oko světa, *IAOUEI*, slyš můj hlas. Volám k tobě, vládce bohů, vysoko hřmící Zeve, Ževe, králi, Adonai, Pane, *Iaoueé*, atd.« (Goodwin, *Fragment of a greco-egyptian Work upon Magic*, str. 21.) Zaklínání toto končí se ujištěním, že »trhá pouta, přináší sny, tvoří přízeň (boží), oslepuje (nepřítele) atd. Kdo rozumí mystickému vývoji, pozná, že tu běží skutečně o vnitřní život, neboť jenom jím se přetrhají pouta hmoty, jenom v něm obdržíme sny z Ducha (které jsou prvním způsobem Jeho řeči) a že jen Duch nás může přede vším uchrániti. V této formulce se setkáváme se jménem sedmi samohlásek, »v němž jsou obsažena všechna jména a všechno světlo a všechny Síly«. Že jsou zde již vlivy židovské kabbaly a stejně vlivy z řecké mythologie, nevdá nikterak, poněvadž základy všech mysterií byly stejné a jen jejich zevní roucho bylo jiné. Na papyrusech a amuletech jsou samohlásky psány v trojúhelnících nebo čtvercích jako na př.:

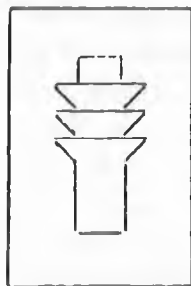

Takové nápisy na trojúhelnících nebo čtvercích byly dělány na kovových nebo jiných destičkách a sloužily později jako talismany. Pravý význam oněch písmen se v pozdějších dobách,

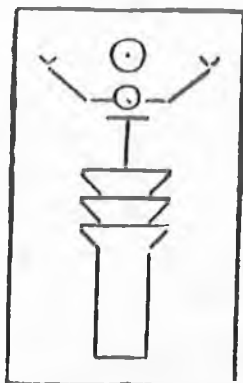
nebo když se tyto mystické značky dostaly do rukou nezasvěcených, ztratil, a pak jich bylo užíváno lidem profánním k účelům »magickým«. Stejně se děje i u nás, když davy milionové nemají tušení, že kříž je znakem mystické Cesty a používají ho jen jako značky ochranné...

Staří Egypťané znali jistě mystickou Cestu právě takovou, jako ji známe dnes. O tom svědčí různé jejich symbolické ideografy, jimž po většině egyptologové nerozumějí, poněvadž neznají okultismu a tím méně mystiky. Na některé z těchto nejnapadnějších hieroglyfických značek poukážeme.

V první řadě je to značka teth nebo tet, která vypadala takto:

a byla dlouhou dobu nepochopena badateli v egyptských památkách. Konečně bylo nalezeno v jednom textu, že je to páteř boha Osirida. Ale při tom zůstalo. Mystik na první ráz pozná, že je to skutečně kus páteře s obratly, poněvadž právě v páteři je mícha a v míše je ukryta nejdůležitější ze všech mystických sil, Kundalini. Jestliže pak ještě nalezneme složený ideograf tohoto tvaru:

je jasno, že máme před sebou značku zasvěcence, který probuzením Hadí Síly došel spásy a vzývá Boha (v podobě slunečního

kolouče). Je tu také značka ankh, t. j. tau se smyčkou, známý egyptský kříž, znamená to smrti i života. Tedy zase kříž! Pozvednuté paže nad Tau jsou hieroglyfem modlitby nebo vzývání. Slunce značí také duchovní osvětlení. Egypťané dovedli výtečně symbolisovati sestavováním svých písemných značek. Zde také vidíme, že znak života (Tau) vyrůstá přímo z páteře, neboť Hadí Síla, v páteři ukrytá, je jediným dárcem věčného života. Značka nahoře uvedená byla velmi často dávana do hrobů v (pozdějších dobách) jako ochranný amulet mrtvého. V kapitole CLV. Knihy Mrtvých se praví: »Vstaň, ó, Osiride! Máš svoji páteř, ó, Tiché Srdce! (t. j. ty, jenž jsi dovedl utišiti svoje myšlenky, dovedl jsi je soustřediti). Tvoje hrdlo a Tvoje záda jsou upevněna, ó, Tiché Srdce!« Podotýkám, že podle indických jógických předpisů musí každý žák míti při cvičeních vzpřímená záda, jinak by mu jógická cvičení mohla uškoditi. Hadí Síla proudí vzhůru jen když je páteř narovnaná. To se týká úsilovného cvičení dechového, ale přes to je třeba i při mystických cvičeních míti páteř pokud možno zpříma.

Než přistoupíme k významu dalších amuletů egyptských, nutno podotknouti, že tyto mystické symboly byly známy v Egyptě od nejstarších dob a že představují jisté duchovní ideje, tak staré, že sami Egypťané byli někdy v pochybnostech o jejich původu a významu. (Viz Prof. Budge, *Egyptian Magic*, str. 26. a dále.) Nejstarší egyptské amulety z kusu zelené břidlice, různého tvaru, v podobě zvířat a jiné byly pokládány na prsa zemřelého. Tyto amulety nalézáme u velikém množství ve hrobech předhistorických nebo předdynastických na různých místech v Egyptě. Podle bádání egyptologů byly hlavní kultury přineseny do Egypta z Lydie. Ale je dojista nepochybné, že pravý původ těchto mystických znaků jako vůbec mystické Cesty sluší hledati ještě dále na západ a v dobách nejdávnějších, totiž v Atlantidě. Jedna kapitola Knihy Mrtvých byla nalezena podle nápisu na sarkofagu královny Khnem-nefert, manželky Mentu-Hetepa, krále jedenácté dynastie (asi 2.500 př. Kr.) za vlády pátého krále první dynastie Hesepti, který žil kolem roku 4.266 př. Kr. Že se mluví r. 2.500 př. Kr. o této kapitole, jako by již tehdy byla stará dalších 2.000 let, je věru úžasné a lidský rozum kolísá při myšlence na tradici, která tolik století byla zachována a která obsahuje náboženské formule téměř neporovnatelného významu. A právě tato kapitola podivuhodné Knihy

Mrtvých byla považována za nesmírně starou, tajemnou a obtížně pochopitelnou. Byla ovšem obtížně pochopitelná jenom nezasvěceným. Je také významné, že onen nápis na sarkofagu královny Khnem-nefert praví, že zmíněná kapitola byla »objevena« asi 4.266 let př. Kr. Byla-li pouze objevena v oněch dávných dobách, jaké časové periody leží mezi onou epochou a dobou, kdy ona kapitola byla po prvé napsána? Jestliže byla tehdy jenom objevena, tu zajisté nebyla původu egyptského. Tuto věc uvádím jenom proto, aby bylo zřejmo, že okultní a mystické vědění Atlantovců jest vlastním původem oněch nepatrných zbytků, které víme dnes a že duchovní vyspělost onoho národa musila býti úžasná a nám úplně nepochopitelná.

Podobně, jak nahoře praveno, se to má i s jistými amulety. Jejich používání bylo podle de Morgana, kterého cituje Budge, velmi rozšířeno až ke konci periody neolithické čili mladší doby kamenné. Ale s příchodem národa, který nazýváme Egypťany, staly se tyto amulety velmi vzácnými. Na místě zvířecích tvarů vznikly čtverhranné destičky z břidlice, na nichž jsou zhruba nakresleny figury zvířat a jiných tvorů a věcí, jakož i nápisy. Tyto nápisy byly tak zvaná »mocná slova« čili kouzelné formule, které sluly egyptsky »hekau«. Takových magických slov měli Egypťané celé knihy, neboť na chodbách a v komnatách pyramidy krále Uny, který vládl kolem roku 3.300 před Kr., činí se zmínka, že taková kniha byla s ním pochována.

V následujícím zmíníme se pouze o těch egyptských amuletech, při nichž jsme zjistili význam mystický. Jedním z nich jest amulet s r d c e.

Význam tohoto znaku jest každému, kdo zná jen trochu okultní tradice, jasný, neboť v srdci sídlí božské Já člověka. Zajímavé jest pouze, že i staří Egypťané znali význam tohoto symbolu. Symbol lidského srdce byl jedním z nejdůležitějších v egyptském náboženství. Po smrti bylo lidské srdce váženo u přítomnosti boha Osirida, při čemž na druhé misce vah byl zemřelý. Z toho vysvítá božský význam a závažnost tohoto symbolu.

Dalším amuletem byl pták s lidskou hlavou a tento symbol naznačoval Egypťanům d u š i. Kdo se zabývá praktickou mystikou, pozná velmi brzy, že ve světě duchovním ještě dnešního dne platí tento symbol, neboť objevuje se na mystické cestě v různých stupních a formách velmi často.

Jedním z nejdůležitějších mystických symbolů v podobě amu-

letu jest žebřík. Ve starých egyptských hrobech nalézáme velmi často žebříky ze dřeva nebo z jiných látek. Ale egyptologové neznají jejich pravého významu, poněvadž to nejsou mystikové, a proto jim uchází interpretace tohoto žebříku, která jest každému mystikovi naráz jasná. Tento žebřík není ničím jiným než biblickým žebříkem Jakubovým čili žebříkem, po němž vystupuje božská Síla Hadí (kundalini) v pořadí jednotlivých lotosů, které jsou v míše, na temeno hlavy. Tento žebřík je tedy v lidském těle, či vlastně člověk sám je tímto žebříkem, neboť po něm vystupuje k duchovnímu poznání a jeho jednotlivé příčky jsou ony lotosy, které jsme popsali v předcházejících odstavcích, když jsme mluvili o Hadí Síle. Podle egyptských tradic měl i sám Osiris jisté obtíže, když chtěl »vystoupiti na nebesa«. Podařilo se mu to teprve, když jeho otec Ra mu opatřil žebřík. V egyptských rituálech se ovšem mluví také velmi často o tomto žebříku, po kterém zemřelý vystupuje »do nebe«. To bylo ovšem psáno jen pro laiky, neboť kněží věděli dobře, že tento žebřík má význam jen pro živé, že jen ten, kdo za živa po něm vystoupí, se dostane do pravého nebe. V textu, určeném pro krále Pepiho se praví: Hold tobě, ó, božský žebříku! Hold tobě, ó, žebříku boha Seta! Stůj zpříma,*) ó, žebříku Hora, po kterém Osiris vstoupil do nebe, neboť Pepi je tvůj syn a Pepi jest Horus atd.« Tento žebřík zachoval se také jako symbol až do dnešní doby v jistých tajných společnostech, jenže jejich členové neznají jeho významu.

Velmi důležitým symbolem jest amulet d v o u p r s t ů. Představuje ukazováček a prst prostřední, které jsou k sobě přiloženy a nataženy. Jsou to prsty, kterými bůh Horus pomáhal svému otci Osiridovi po žebříku do nebe, jak bylo poznamenáno shora. V předešle zmíněném textu pro krále Pepiho se praví dále: »Pepi vystupuje jako ureus na čele Setově a všichni bohové a všichni duchové napřahují svoje ruce k Pepimu na žebříku... Přišel rychle do nebe pomocí dvou prstů boha žebříku (Hora)«. Ureus jest had, který vystupuje z čela mnohých bohů a jenž také jest ozdobou královské koruny. Není třeba mnoho důmyslu uhodnouti, že tento had není ničím jiným, než božskou silou Kundalini, která se zevně projevuje teprve tehdy, když vstoupila do

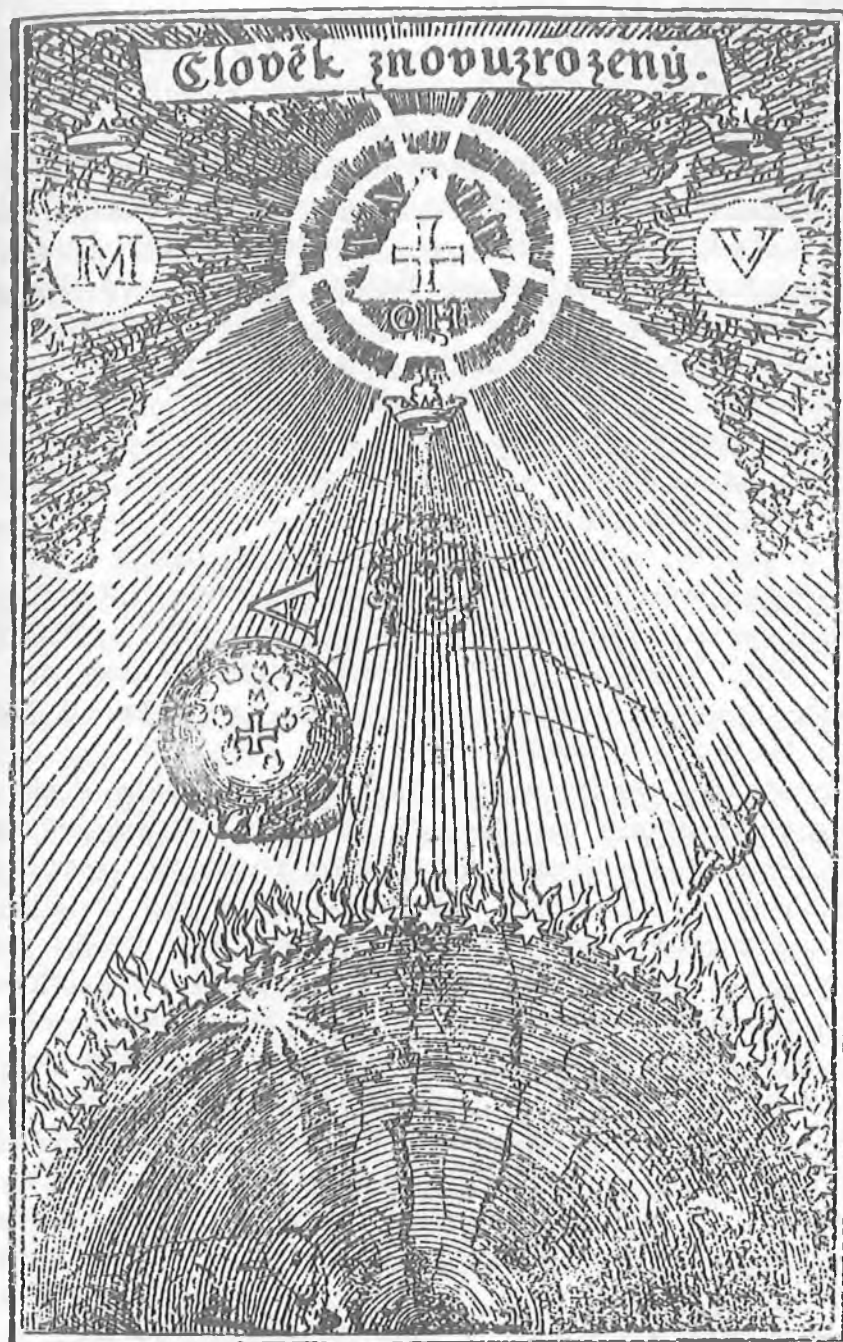
*) Páteř musí býti vždycky při mystických cvičeních vzpřímena, odtud tento výrok.

Pozn. spis.

centra čelního. Není také nadarmo, že v tomto textu se uvádí ureus do spojení s mystickým žebříkem, a je to zase novým dokladem, že zde běží o míšňní centra a o sílu Kundalini.

Symbol dvou prstů jest nejvýš důležitý na mystické Cestě a shledáváme se s ním také velmi často jinde, na příklad na známé »smaragdové desce« Herma Trismegista, kde jej vidíme po obou stranách u rukou, vystupujících z oblaků, t. j. »s nebe«. Praktický mystik pozná bližší význam těchto prstů po delším cvičení. Jiného o tom nelze uveřejniti.

Známým amuletem egyptským jest také o k o b o h a H o r a. Jest nejobyčejnějším ze všech a byl používán všeobecně ve všech obdobích. Tento amulet slul egyptsky utšat a je dvojího druhu, jedno oko jest na levé straně a druhé na pravé a obě představují oči Hora, z nichž jedno podle starých textů bylo bílé a druhé černé. Jedno představovalo Slunce a druhé Měsíc. Máme zde tedy zase oba symboly tak zvané královské svatby čili spojení Ježíše Krista s Duší. Ve všech mystických spisech, starých i nových, jak již jinde bylo poznamenáno, nalézáme tyto dva symboly pohromadě, totiž srpek měsíce a v něm menší slunce. Tento dvojitý symbol nechybí ani na smaragdové desce a také jest naznačen v mystických tarotech. Rovněž jsme jej našli na indických obrazech, znázorňujících vnitřní lotosy, jimiž se ubírá Hadí Síla do výše. Nejvýznačnější jsou uvedeny měsíc se sluncem v lotosu čelním, t. zv. adžná, neboť teprve tam dochází k onomu spojení, ke královské svatbě. (Viz Avalon, Serpent Power, tab. 7.) Rovněž na našem vyobrazení, představujícím znovuzrozeného člověka nebo Mistra, podle staré rytiny ze spisů Jakuba Böhmeho, vidíme dole Slunce s Měsícem. (Obr. č. 2.) Oboje uvedené značky shledáváme také ve hvězdářském znamení pro planetu Merkura. Nahoře je srpek měsíce a dole je slunce, pod nímž je křížek. Merkur slul u Řeků Hermes a je planetou obojetnou. Jeho symbolem byl caduceus, t. j. hůl, kolem níž se vinou dva hadi a na jejímž konci jsou dvě křídla. Význam této hole je jasný — je to zase Kundalini, která se vine po páteři do výše. Dvě křídla jsou dva plátky lotosu mezi obočím. O tom jsme ostatně mluvili již jinde. Význam spojeného Měsíce se Sluncem je viděti i z toho, že ve značce astronomické je spojen srpek měsíce se znamením Venuše čili Afrodity. Hermes, (Merkur) a Afrodita spojeny, dali boha Hermafrodita, t. j.

Obraz č. 2.

bytost obojpohlavní, jež právě naznačuje mystickou svatbu, spojení Panny Duše s Ježíšem Kristem.

Amulet »n e f e r« představuje jakýsi druh loutny. Egyptologové vykládají, že znamená »štěstí«. Ale jeho pravý význam je mystický. Týká se jistých hudebních zvuků, které mystik slyší ve svém vývoji a jež jsou velice důležité.

Amulet h a d í h l a v y je symbolem Isidy, která je velmi často naznačována hadem. Je to Duše, čili Hadí Síla, jak jsme vysvětlili vpředu. Had, jako symbol Kundalini, se udržel až na naše dny na jistých obrazech Panny Marie, která, jak známo, je moderním aspektem Isidy a mnohých jiných božstev z dávných dob, které byly spojovány s představou »hada«.

Amulet schodů je podobného významu jako amulet žebříku. Značí různé stupně mystického vývoje u žáka a je zajímavé, že jako mnohé jiné z těchto symbolů se udržel až do dnešních dnů v okulních tajných společnostech.

Pravý a skrytý význam většiny těchto symbolů musí zůstatí utajen laikům, neboť se týká mystického vývoje, kterého nelze v podrobnostech uveřejniti. Kdo však se odhodlal upřímně k nastoupení Cesty, nalezne jejich výklad snadno a pak mu budou tyto stručné poukazy velikým důkazem o pravdivosti řečeného. Jen proto jsme je zde uvešli.

Od Egypťanů vede nás cesta přímo ke gnostikům, kteří v hlavních rysech existovali asi dvě stě let před Kristem až do roku 200. po Kristu. Gnostika nebo gnóse znamená poznání, t. j. hlubší náhled do náboženských pravd. Gnostika je vlastně starou formou mystiky. Gnostických systémů bylo veliké množství a všechny byly jednak filosofickými a jednak praktickými. To, co bude následovati z gnostiky, je v této knize vyloženo s mystického stanoviska po prvé. Jsou to nesporné doklady, že mantrický systém písmenový, jak byl obnoven Kerningem a jak je znám také v Indii, byl prováděn prakticky u veliké míře i gnostiky. Nepadá nijak na váhu, že moderní učenci se domnívají, že běží zde pouze o jakési »čarodějné formule«, neboť je známo, jak se učenci ve mnohých směrech klamou, neznajíce tajemství okulních a zejména mystických. Gnostikové znali ovšem také Hadí Sílu, Kundalini. Důkazem toho jsou různé jejich symboly, na př. lidské postavy, kolem níž se od n o h o u k h l a v ě vine velký had, jenž vznáší svou hlavu nad t e m e n e m člověka. Jiný takový symbol nalézáme na gemách

boha Khnubise (nebo Khnumise), jenž je egyptským bohem Khnemu, t. j. tvůrcem všeho, co dýše, totiž lidí i zvířat. Na gemách je zobrazen jako velký had se lví hlavou. Kolem ní je sedm nebo dvanáct paprsků. Nad ním je sedm samohlásek řecké abecedy. To je zřetelné, protože Kundalini je matkou písmen a zvuků. Na druhé straně pak bývá značka, totiž 3 S a čára ^{ccc}sss, co značí Kundalini ve třech závitech a páteř. (Viz, Budge Egyptian Magic, str. 179. a dále.)

Nemůžeme zdaleka vyčerpávati gnostických soustav, neboť to se stanoviska mystického by vyplnilo několik svazků. Pukážeme jenom na ty systémy, které obsahují zcela jasné principy mantrických cvičení písmenových. Nechť se však nikdo nedomnívá, že gnostikové přijali svůj číselný systém, spojený s písmeny, neboli přehodnocení písmen v čísla ze židovské kabbaly! Ačkoliv by taková domněnka byla nasnadě, není tomu přece tak. Gnose přijala tuto nauku od Pythagorejců. Jeví se to již v tom, že znění samohlásek je u gnostiků hudbou nebes — totiž sfér. Hudba sfér jest specifický pojem pythagorejský.

Obraťme svůj zřetel k zakladateli jedné ze známých soustav gnostických, Markovi.

Markos vypracoval celou soustavu písmenovou, kterou zde uvádíme podle překladu W. Schulze z knihy »Dokumente der Gnosis«, str. 189. a dále. Výtahy zde uvedené podává Irenaios, Hyppolitos a Epiphanos.

»Z neviditelných a nepojmenovatelných oblastí sestoupila ke mně Čtveřice v podstatě ženy, poněvadž její mužské postavy by svět nesnesl, a oznámila mně, kým jest a jak vesmír vznikl, což byla tajemství, která před tím nebyla odhalena žádnému bohu a žádnému člověku. Mluvila ke mně:

»Na počátku, když nepomyslitelný a nepodstatný (t. j. neprojevený) otec, který jest mužem a ženou, kroužil, chtěl, aby se zrodilo Nevyslovitelné a Neviditelné. Proto otevřel ústa a vyslal Slovo, které se jemu rovnalo, vstoupilo vedle něho a ukázalo mu jaký jest, poněvadž představovalo postavu Neviditelného.

»Vyslovení onoho jména se stalo následovně:

»Vyřkl první slovo svého jména, které slulo Počátek (arche). Skládalo se ze čtyř elementů. Potom připojil druhé slovo, kte-

ré se skládalo rovněž ze čtyř elementů, pak řekl třetí slovo, skládající se z deseti elementů a čtvrté, jež bylo složeno z elementů dvanácti. Tak se stalo vyslovení celého jména čtyřmi slovy a třiceti elementy.

»Každý z těchto třiceti elementů má svoje vlastní písmeno a svoji vlastní značku a svoji výslovnost, svůj tvar a obraz. Neboť jména těchto elementů jsou používaná a nevyslovitelná znamení pro skryté a nevyslovitelné věci, pro slova, kořeny, semena, pro vyplnění a ovoce. A žádný z těchto elementů nespátří podstatu toho, jehož je sám pouze elementem, ba ani nepozná výslovnost sousedního elementu, nýbrž zní tak, jako by sám mohl vyjádřiti tónem vesmír, poněvadž se domnívá, že může sám naznačiti celek. Neboť, ač každý z těchto elementů, je jen částí celku, podržuje přece svůj tón pro vesmír a nepřestává, nechává je zníti. A toho se nevzdá, pokud tón posledního elementu nedospěl k poslednímu slovu.

»Avšak při prvním jako při posledním elementu celého jména se stalo, že každý z těchto elementů nechal zníti svůj hlas, jehož zvuk vystoupil na venek podle obrazů dřívějších elementů a stvořil elementy nové, z nichž byly vytvořeny později následující a z nichž se skládaly předcházející. (Zkušeným okultistům netřeba připomínati, že zde běží o nauku podobnou indické, že tu jsou základy vědy o mantrách.) Neboť písmeno, jehož zvuk následoval za zvukem celého jména, znějícího do hlubiny v tomto směru, byl oním slovem celého jména, k němuž náleželo, ve výši přijat a jeho doznění bylo k vyplnění celku užito, zatím kdy zvuk sám padal do hlubiny, jsa jaksi zapuzen v dálku.

»Celé slovo však, jehož jednotlivé písmeny po vyslovení vnikají do hlubiny, skládalo se z třiceti takových písmen a každá jednotlivá z těchto třiceti písmen se skládala z jiných písmen, jimiž jest jméno písmeny označeno. (Na příklad a sluje řecky alfa a skládá se tedy z písmen a, l, f, a.) Tyto nové písmeny mají zase svoje jména, jež se nanovo skládají z dalších písmen a tak vždy dále, takže tím vzniká nekonečná náplň písmen, jejichž jména jsou zase písmeny napsána. Tak na příklad má element d jméno delta a skládá se z pěti písmen, totiž d, e, l, t, a, z nichž každé má zase svoje vlastní jméno, které dává nové písmeny, takže takový element odpovídá nekonečnému počtu písmen. Ale když jednotlivý element rodí takto stále nová

písmena, z nichž bez přestání vznikají zase jiná, tu pohleď do propasti náplně, která jest ukryta ze jména Praotce, jež se skládá z třiceti takových elementů.

»Ale když veškeré tyto elementy, z nichž každý má svůj vlastní zvuk, znějí dále, poněvadž jednotlivý element nemůže celého jména vysloviti, a když každý počal zníti teprve po vyslovení celého jména po elementech předcházejících, aby jeho tón zněl jako ostatní, potom se vrátí vesmír zase k sobě a tón, který pak zazní, bude slouti amen.« (Totiž konec manvantary a začátek pralayi.) »A dále ke mně mluvila Čtveřice:

»Viz, chci ti ukázati pravdu. Přivedla jsem ji dolů z jejího nadzemského bytu, abys ji viděl nahou a poznal její krásu, ale také abys slyšel její slova a obdivoval se jejímu rozumu:

Viz její hlavu:	A Ó	(alfa, omega)
» » hrdlo:	B P	(beta, psi)
» » ramena:	G Ch	(gamma, chi)
» » prsy:	D F	(delta, phy)
» » pás (život):	E Y	(epsilon (krátké e,) ypsilon)
» » břicho:	Z T	(dzeta, tau)
» » pohlaví:	E S	(eta, dlouhé é a sigma)
» » stehna:	T R	(theta, anglické th a rho)
» » kolena:	I P	(iota, pi)
» » holeně:	K O	(kappa, omikron, malé o)
» » kotníky:	L X	(lambda, xi)
» » nohy:	M N	(my, ny).

To je tělo Pravdy, to je tvar jejího jména, to jsou značky jejích písmen. A ona slove také člověk, Ona je pramenem každého slova a původem každého hlasu, vyslovením všeho nevyslovitelného a ústy zamlčeného mlčení. Ale ty probuď veškerou nebeskou sílu svého rozumu a slyš to, co se samo povědělo ústy Pravdy Slovem, jež jí bylo Otcem propůjčeno.«

Z posledních vět vidíme, že zde běží zase o stejnou nauku, jako jsme ji uvedli z indické soustavy mantrické o Hadí Síle, o které se také praví, že jest matkou všech zvuků, písmen, slov atd. To, co zde Markos nazývá Pravdou, není ničím jiným než manifestací evangelického Slova.

»Když to Čtveřice vyslovila, pohleděla na mne Pravda, otevřela ústa a vyslovila slovo a to slovo bylo jménem a toto jméno byl ten, kterého známe a kterého vyznáváme: Ježíš Kristus

(Iesoys Christos). A když ho jmenovala, umlkla ihned. Ale poněvadž jsem se domníval, že bude chtít mluvit ještě dále, přistoupila zase Čtveřice a promluvila:

»Považuješ slovo, které jsi slyšel z úst Pravdy za tak bezvýznamné? Ne tak! Neboť to, co víš a o čem se domníváš, že již dávno máš, jest jméno, jehož znáš pouhý zvuk, ale jehož význam je ti uzavřen, neboť Ježíš jest jméno významné, které se skládá ze šesti písmen (Iesoys), jež jsou všemi vzývána. Ale Kristus jest jméno jiné podstaty a jiného tvaru, který jest poznáván jenom těmi příbuznými duchy, jejichž velikost u něho přebývá veškeren čas.

»A proto slyš: Ona dvacetčtyři písmena abecedy (řecké), která znáš, jsou výrony, které zobrazují ony tři síly, jež obkličují vesmír a počet elementů ve výši. Oněch devět bezezvukných (b, g, d, th, k, p, s, t, f) náleží Otci a Pravdě, poněvadž jsou bez tónu, totiž jsou nevyslovitelné a nezvěstovatelné. Písmena polozvukná (l, m, n, r, z, x, ch, f), jejich počet je osm, vztahují se na Slovo a život, poněvadž stojí mezi zvuknými a nezvuknými a přijímají od těchto odtok s výše a od oněch vystupování z hlubiny. Konečně jsou znějící, kterých je sedm (a, e, é, i, o, y, ó) a naznačují člověka a církev, poněvadž hlas vyšel z člověka a utvořil vesmír. Neboť zvuk hlasu dal věcem jejich tvar.

»A proto náleží oněch osm Slovu a životu, oněch sedm člověku a církvi a oněch devět Otci a Pravdě.

»Ale k onomu číslu, které zbylo, přišel ten, jenž byl svého sídla v Otci zproštěn a jenž byl vyslán tím, od něhož byl oddělen, aby zlepšil, co se stalo, aby jednotka naplnění v dobru trvala a aby v každé její části vytvořila sílu všech jako plod. A tak byla sedma vyrovnána s devítkou na osmičku a tři místa hořejšího, středního a spodního se stala všechna osmičkami.

»A tato tři spojení dají číslo 24. A tři páry sil, které obkličují vesmír a jejich jest tedy šest, dávají, i podle tajných poměrů čtveřice zjednodušeny, ono číslo, které odpovídá Nevyslovitelnému.

»Ale podepřeny jsou šesti písmeny jména Ježíš (Iesoys), která jsou odznaky a podobenstvím oněch neviditelných mocí, při čemž, když těchto šest písmen připočteme ke 24 písmenům abecedy, obdržíme číslo 30, odpovídající elementům Praotce, když při stvoření světa vyslovil jméno.

»Tento Ježíš však povstal následujícím tajemným způsobem.

Z první Čtveřice, matky Vesmíru, vznikla, jako dcera, druhá čtveřice, vyslovením božského jména Praotcem a vznikla tak osma, ze které vznikla desítka. Tak povstala osmnáctka, desítka přistoupila k osmičce a ta jí znásobená, dala osmdesát a tato znásobená zase desítkou, dala osm set, takže celý součet číslic, které vyšly z osmi a desítky, byl následující: osm, osmdesát, osm set. Ale osm set osmdesát osm je číselná hodnota písmen slova Ježíš (Iesoys, a sice: $10 + 8 + 200 + 70 + 400 + 200 = 888$.)

(Viz připojenou tabulku s abecedou a číselnými hodnotami.) Proto také obsahuje abeceda Řeků osm jednotek, osm desítek a osm stovek. Proto také se Ježíš nazývá alfou a omegou (t. j. celou abecedou). Proto cvičí mystikové podle školy Kerningovy písmena.

»A dále ke mně mluvila čtveřice o vzniku čtyřiadvaceti písmen následovně:

»Ve všejednotě byla jednotka obsažena a z nich vznikly jedna a jedno. A tak byly čtyři, neboť dvakrát dvě jsou čtyři. A dále daly dvě, připojeny ke čtyřem, číslo šest, ale těchto šest vzato čtvernásobně, dává číslo dvacetčtyři. A jména první Čtveřice svatě Svatým smyšlená a nevyslovitelná poznává jenom Syn, kdežto Otec ví, čím jsou.

»Ona jména však, která slují pod závorou mlčení věřícími, jsou: Nevyslovitelný a Mlčení, Otec a Pravda. Součet této čtveřice se skládá ze čtyřiadvaceti písmen. Nevyslovitelný (arrétos) má sedm písmen, Mlčení (seigé) (5), Otec (pater) (5) a Pravda (alétheia) zase 7 písmen — a 7 a 5 a 5 a 7 jest dvacetčtyři.

»Právě tak dává druhá Čtveřice stejný počet písmen, a sice slovo (logos) a život (zón), člověk (anthropos) a církev (ekklésia); neboť je to $5+3=8$ a $8+8$, což se rovná 24. A nevyslovitelné jméno Syna (yios) má dvanáct písmen (y-ióta-oy-sigma), ale jméno Pomazaného (Chreistos) má čtyřiadvacet písmen, a sice se skládá jeho jméno (Chreistos) z osmi písmen, ale jeho nevyslovitelné jméno z písmen dvacetičtyř, neboť chei má tři písmena, ro dvě, ei dvě, ióta čtyři, sigma pět, tau tři, oy dvě, san (sigma) konečně tři. Tímto způsobem jest obsaženo ve jméne Pomazaného Jeho nevyslovitelné jméno, složené ze čtyřiadvaceti písmen.

»Jenom pro tento svůj stav k abecedě praví o sobě Pomazaný: Já jsem alfa a omega. Neboť holubice se na něho snesla,

když byl pomazán a číselná hodnota písmen, které tvoří jméno tohoto ptáka (t. j. řecky peristera), jest 801, t. j. napsáno zase v písmenách alfa a omega (alfa má číselnou hodnotu 1 a omega 800). (Viz dále.)

»A dále ke mně mluvila Čtveřice o duši světa a duši lidské následovně:

»Oněch šest, které jsou vyjádřeny písmeny ve jménu Ježíš (Iésoys), používá velikosti sedmičky, aby plod samovolného rozhodnutí byl projeven. A svou silou a svým věděním stvořila a oduševněla vlivem, který z ní vychází, svět, jehož celé oduševnění, pokud je lze viděti, není ničím jiným, než napodobením sedmi sil, jejichž ctnosti jsou obsaženy v oné sedmičce. A ona používá tohoto zařízení, jako by bylo jí zbudováno, zatím kdy oněch sedm vykonává službu jako napodobení Nenapodobitelného, které jest obsaženo v myšlenkách její matky, totiž šestky. Toto napodobení je naznačeno slovy »smaragdové desky«. Jako nahoře, tak dole, totiž, že pozemské věci jsou obrazem nebeských.

»A první nebe zní	a (alfa)
následující »	e (ei)
třetí »	é (éta) (é)
čtvrté »	i (iota)
páté »	o (oy)
šesté »	y (ü nebo u)
a sedmé nebo čtvrté po středním	ó (omega)

»Veškeré tyto síly znějí a chválí spojeny v jednotu, toho, jímž byly vyslány a sláva tohoto znění vniká k Praotci. A když zvuk tohoto oslavení vnikl opět na zem, stal se výtvarníkem a tvůrcem všech věcí pozemských.« (Tamtéž, str. 194.)

Zde máme nový, veledůležitý aspekt písmen, hlavně samohlásek, o nichž se praví, že každou z nich zní jedna nebesa. Cvičíme-li tedy v mysli (v nohách) samohlásky, dáváme ve svém těle znění *n e b e s k é t ó n y*. Tím se vysvětluje jejich rychlý účinek na lidské tělo a lidskou duši v mystickém smyslu. Z toho je jasno, proč takové počínání je nejlepší a nejjistější mystickou Cestou, která *m u s í v é s t i* k nejvyššímu cíli — k Bohu.

Nevím, jak badatelé v gnosticizmu se mohli dát svést na nepravou stopu tak, že pozdější znetvoření této slavné a překrásné a hluboké nauky, kdy byla profanována nevědomým davem v bizarní zaklínací formule (jež se rovněž skládají většinou ze samohláskových skupin), považují jen tyto formulky za přední

část tajů pozdější gnostiky a nic nevědí o jejich mystickém významu. Kdyby si byli lépe všimli uvedených textů, nemohli se tak klamati.

Poněvadž gnostické nauky platily za tajnou nauku, nebyly předmětem tradice, leda jen v nezřetelných poukazích, takže jest jen šťastnou náhodou, že nám zůstal od Marka právě jenom onen díl jeho nauky, týkající se Slova Božího. Ale přesto můžeme pochopiti vlastní jádro gnostického učení o Logosu. Důsledky, vycházející z myšlenky, že svět je slovem božím a že ústa jsou oblastí jeho vzniku, jsou podle W. Schultze následující:

»Jestliže má svět odpovídati Slovu a vznik světa vzniku Slova a toto zase má-li odpovídati vzniku dítěte, pak musí také veškeré součástky světa mít jakousi analogii k jednotlivým součástkám Slova a Dítěte. Součástky světa jsou elementy, součástky slova jsou písmeny a součástky dítěte jsou údy. Musí tedy elementy, písmeny a údy lidského těla státi k sobě v mystických vztazích. Tento myšlenkový pochod byl podporován tím, že písmena a element v řeči řecké jsou označeny stejným výrazem (stoicheion). Dále obsahuje abeceda čtyřadvacet písmen, které mohly býti čtyřem elementům přiděleny po šesti, že dále ve vesmíru jest založen Zvířetník na dvanácti souhvězdích, jimž mohlo býti po dvou přiděleno čtyřadvacet písmen, takže konečně mohlo býti i lidské tělo, jak dokazuje rozdělení těla Pravdy u Marka, rozloženo na dvanáct oddílů, takže mikrokosmos, svět v malém (t. j. člověk), byl v témž vztahu k písmenám, jako bylo u makrokosmu prostřednictvím znamení zvířetníkových. (O vývoji Adama Kadmona, prostřednictvím znamení zvířetníkových jsme se zmínili již napřed.)

»Dále bylo asi uvažováno, že veškeré dění ve světě, jakož i veškeré myšlení lze vyjádřiti slovy, že tedy slova jsou všem věcem a myšlenkám přiměřena a z toho bylo vyvozeno, že rozložení slov v písmena musí odpovídati rozložení věcí a myšlenek v elementy.« (Schultz, str. 197 a dále.)

Nevím, zdali mystický spisovatel Kerning založil svůj systém na zásadách gnostických. Nevím také, zdali jej založil na zásadách indických, které jsem již vyložil a jež se naprosto shodují ve všech principech s tímto gnostickým učení. Avšak později ukáží citáty z Kerninga, že chod jeho myšlenek souhlasí úplně s tím, co jsem citoval z tantrického systému, jakož i ze soustavy gnostické. Že by byl Kerning znal indické spisy jógické a

zejména tantrické, je naprosto nemožno, poněvadž v době jeho života nebylo nic takového přeloženo a Kerning sanskrtu ne-
uměl. Rovněž je velice pochybno, že by byl znal řecké a koptické
texty gnostické, které mluví o těchto soustavách. Nezbývá jiná
domněnka, nežli ta, že Kerning jako vyvinutý mystik byl jasno-
vidný a že našel tyto zákony ve svém nitru prostřednictvím pro-
buzeného vnitřního Slova. Je ovšem možno, že Kerningovi se
dostaly do rukou některé staré zednářské rukopisy, které po-
jednávají o těchto věcech.

Jestliže však již dříve číslice, které se objevují v rozdělení
roku, měsíce, Zvířetníku a abecedy, se zdály význačnými, tu
otevřela se teď ještě možnost pomocí skládání jmen z písmen,
přikázati každé jednotlivé věci podle jejího jména jistou čísel-
nou hodnotu. To vzniklo jednak z toho, že každé jméno je
složeno z určitého počtu písmen — z toho vznikla symbolika
počtu písmen, na níž jsme již několikrát při mystických jmé-
nech ukázali — a jednak zase, že byli lidé již od nejstarších dob
uvyklí přikazovati každé písmeně abecedy jistou číselnou hod-
notu. To se dělo ve smyslu tabulky uvedené dále.

Když na příklad chceme vypočítati číselnou hodnotu slova
Abraxas, obdržíme:

A	—	1
B	—	2
R	—	100
A	—	1
X	—	60
A	—	1
S	—	200
		365

(Abraxas jest jméno jednoho důležitého gnostického božství,
které má lidské tělo, hlavu kohoutí a jehož nohy končí hady.
V ruce drží dýku a ve druhé štít, na němž jest napsáno posvátné
jméno IAO. Je to tajný symbol, pochopitelný jen pokročilej-
ším mystikům.)

›Rovněž tak slovo Amen, v němž podle Marka má vyznítí světové dění písmenami, nutno vypočítati takto:

A	=	1
M	=	40
E	=	8
N	=	50
		<hr/>
		99

›Podobně lze obdržeti ze slova Iésoys:

I	=	10
É	=	8
S	=	200
O	=	70
Y	=	400
S	=	200
		<hr/>
		888

›Jméno holubice, která sluje řecky Peristera dává součet 801.

›Při tom můžeme číslo 801 napsati zase písmeny, poněvadž 800 jest tolik jako omega, ale 1 jest alfa. Obdržíme tedy omega a alfa jako symbol, což jest obrácená značka alfa omega, která jest přidělena Ježíšovi. Zvláštností počtů Markových je to, že rozeznává jména vyslovitelná a nevyslovitelná. Vyslovitelné jméno jest ono dotyčné slovo, na příklad Iesoys a nevyslovitelné vznikne z něho, když napíšeme do řady pod sebe jména jednotlivých písmen v něm obsažených. Proto vyslovitelné jméno Iesoys má písmen šest, kdežto nevyslovitelné dvacetčtyry.

Iota	=	4
Éta	=	3
Sigma	=	5
O	=	1
Ypsilon	=	6
Sigma	=	5
		<hr/>

24 písmen v celku.

Tabulka řecké abecedy s číselnými hodnotami

J m é n o	České znění	Číselná hodnota
alpha	a	1
beta	b	2
gamma	g	3
delta	đ	4
epsilon (ei)	e	5
stigma	jen číselné znaménko	6
zeta	z	7
éta	é	8
theta	th	9
<hr/>		
iota	i	10
kappa	k	20
lambda	l	30
my	m	40
ny	n	50
xi	x	60
omikron (oy)	o	70
pi	p	80
koppa	jen číselné znaménko	90
<hr/>		
rho	r	100
sigma nebo san	s	200
tau	t	300
ypsilon	y	400
phy	f	500
chi	ch	600
psi	ps	700
omega	ó	800
sampi	jen číselné znaménko	900

»Pythagorejský vliv na soustavu Markovu, bez něhož tak vyvinutá číselná symbolika není myslitelná, lze poznati zejména v tom, že »Čtveřice«, která se jmenuje řecky Tetraktys, odhaluje Markovi veškerou tuto moudrost. Čtveřice je totiž jedním ze základních pojmů Pythagorejské číselné spekulace a děkuje za svůj význam pozorování, že první čtyry číslice 1, 2, 3, 4 dají

kteřá je vzata z »kouzelného papyrusu«, chovaného v Pařiži. Tento papyrus pochází asi z druhého století po Kristu. Uvádíme téměř celý překlad této liturgie, poněvadž v něm žáci mystiky naleznou velmi mnoho známých věcí, které se týkají vývinu vnitřního života. Bude jim to jednak velikou podporou a povzbuzením a zároveň důkazem, že mystická cesta byla v ž d y c k y stejná. Kromě toho nalezne zde čtenář evokační formulky, složené ze samohlásek, čímž jest podán důkaz, že také v Persii, neboť vznik této liturgie Mithrovy je perský, byli v dávných dobách zasvěcenci, kteří znali mantrická cvičení písmenová. V uvedené liturgii jest ovšem převedeno vše do zevní formy a čtenář mějž tedy na paměti, že vše popsane se odehrává v n i t r u ž á k o v ě a nikoliv zevně. Že je tato liturgie badatelům nesrozumitelná, je zcela jasné. Chybí jim totiž mystický klíč, bez něhož je pochopení nemožné. Mithras byl vlastně perským bohem slunce a jeho vzývání se rozšířilo z Persie přes Itálii do Gallie a do římské Germanie a stalo se tak všeobecným, že do jeho mysterií byla zasvěcena snad polovina obyvatelstva Říma. Liturgie uvedená se prováděla v jeskyních, které byly upraveny tak, že představovaly obraz světa.

Uvádím zde ve výtahu hlavní odstavce zmíněné liturgie podle překladu profesora W. Schultzeho:

»Počátek svatého konání:

Jsa obrácen k západu slunce a maje zetlelé látky z hrobu na rukou, modlí se: (následuje veršovaná modlitba, v níž jsou dvě řady samohlásek: a i é e í a a k tomu »kouzelná slova«).

Když jsem vyslovil tuto modlitbu, objevil se mi démon a to jsou ta prvně tradicí převedená tajemství, ó, mystové,*) jež se stala touto naší silou, která mně nařídil odevzdati svým archandělům veliký bůh Helios Mithras, abych mohl sám jako orel vstoupiti na nebesa a vše spatřiti.

Toto jest evokace modlitby:

Původe původu, původu ve mně prvý prvého!

— a e ó i o y é —

*) Mystové jsou zasvěcenci, vlastně kněží při tajných bohoslužbách, totiž mysteriích. Pozn. spis.

Počátku počátku, počátku ve mně prvý prvého!
— třikráte mlasknutí *) —

Výdechu ducha, výdechu ducha ve mně prvého!
— třikrát zavytí —

Ohni ohně, ohně ve mně prvého!
— zafunění —

Vodo vody, vody ve mně prvého!
— r —

Látka země, z látky země, látky země ve mně první!
— Trojnásobné zařvání —

Moje dokonalé tělo,
utvořené paží, bohatou ctí
a nepomíjitelnou pravicí
ve světle beze světla a prosvíceném,
na místě neoduševnělém a plném duše,
činí podstatou, která na jeho dně spočívá,
že podle přítomné a velice mne tísnící nouze vidím.
Pro svůj smrtelný původ,
pro svůj nesmrtelný počátek,
pro nesmrtelný dech ducha, pro nesmrtelný oheň,
pro nesmrtelnou vodu,
pro nejvyšš pevnou látku země,
že ve mně dýchá posvátný dech ducha,
že se podivuji svatému ohni,
že zírám na nezbadatelnou vodu,
že ochutnávám hliněnou směs,
že mne slyší život skýtající, vůkol vylitý lesk světla,
že dnes budu viděti nesmrtelným okem
já, smrtelník, zrozený ze smrtelného mateřského těla,
zlepšený silou, která velmi mnoho zmůže,
a nepomíjející pravicí,
skrze nesmrtelný dech ducha nesmrtelného Věčného,
posvěceného ve svatém konání,
že moje duše byla posvěcena,
kterou zase obdržím
po nynější a tísnící mne hořké nouzi,

*) Zvuky zde uvedené mají nejvyšší důležitost v mystickém vývoji. Že jejich význam nemůže býti uveřejněn, je samozřejmé.

Pozn. spis.

kteřá jest podle ustanovení božího prosta všeho přinucení
a jest nepohnutelná,
poněvaď by mně jinak, smrtelně zrozenému nebylo dáno
vystoupiti do výše ve zlaté paprskovité záři nesmrtelného světla.

A ihned uvidíš lesk nejvýš přetékařící a ty nabeř z paprsků
dech, vtáhna jej třikráte do sebe pokud možno nejsilněji a pak
budeš viděti, že jsi zdvižen, takže se budeš domnívat, že jsi upro-
střed vzduchu. V oné hodině nebudeš slyšeti nic, ani člověka ani
zvíře, ale také nebudeš viděti nic ze smrtelného na zemi, nýbrž
vše nesmrtelné uvidíš.

Neboť spatříš onoho dne a v oné hodině božské postavení
hvězd a bohy na výšinách nebeských a takové, kteří vystupují
vzhůru na nebe a jiné, kteří zase sestupují.*) Ale toto putování
spatřovaných bohů bude viditelné skřze kotouč mého Otce, Boha;
ale stejným způsobem bude také roura východem větru službu
majícího: neboť uvidíš z kotouče jako rouru viseti směrem k zá-
padu, která je nekonečná a rovněž také, když jest obrácena na
východ odtud, uvidíš protějšek tohoto zjevení. Také spatříš, jak
bohové na tebe zírají a jak na tebe útočí. Ale polož ihned prst
pravice na ústa a modli se:

Mlčení! Mlčení! Mlčení!
Střez mne, mlčení.«

Potom zahvízdni silně dvakrát,
pak mlaskni silně dvakrát.

A spatříš, jak bohové se na tebe dívají laskavě a že se již k to-
bě neženou, nýbrž odcházejí na místo své činnosti. Když pak
uvidíš hoření svět čistě a když budeš sám a žádný z bohů nebo
andělů nebude se k tobě hnáti, měj se napozoru, až uslyšíš moc-
ného hromu třesk, takže budeš otřesen. Ale pak se modli znovu:

Mlčení! Mlčení!
Jsem hvězdou, která s vámi jde po schodišti
a která září z hlubiny:
oxyr oxer thuth.

Když se pak pomodlíš, tu ihned se kotouč rozvíje a jakmile
řekneš druhou modlitbu, s dvojnásobným mlčením a s tím, co

*) Biblický žebřík Jakubův s vystupujícími a sestupujícími anděly.

Pozn. spis.

po něm následuje, zahvízdni dvakrát a mlaskni dvakrát**) a ihned spatříš hvězdy, které přijdou dolů z onoho kotouče, hvězdy s pěti výřezy, které naplní celý vzduch. Ale ty se modli znovu: Mlčení! Mlčení!***)

A jakmile se kotouč otevřel, spatříš nekonečný okruh a zavřené ohnivé dveře. A řekni rychle následující modlitbu se zavřenými očima.

»Vyslyš mne, Pane, kterýž jsi uzavřel dechem ducha ohnivé zámky nebeské,

na druhém místě svatý, oheň dýchající, z ohně se radující, ohnivé tělo mající, oheň dusající, světlo probouzející, světlo zvětšující, ohněm vládnoucí, v ohni odhodlaný, krásně zářící, světlo-
lodárče, světlem žijící, blesky metající, ohnivého světla držitel, tvůrče světla, duchovně zářící, vládce světla, oheň zasévající, ohněm vířící, slávo světla, vládce hvězd,

otevři mně, neboť volám pro nouzi, která mne tiskne a je hořká a neúprosná,

jména, která dosud nevstoupila do smrtelné podstaty,

kteřá dosud nikdy nebyla vyslovena článkovou řečí lidským jazykem,

nebo smrtelným hlasem, nebo smrtelným zvukem, jména nesmrtelná, živá a nejvyš uctívaná:

eeo e eeo ioo eeo o eeo ioo
oeo eoe o oee cie o ooe ie ooe
ooe ie ooe ie eoe oe i oe oeo
io eo oie oie eo oi iii
eoe ooe eoe ooe eoe aea aea ee ee eee eee
ieo ieo oee oee eeo eo eo oe
a ee eee iii ooooo yyyyyy oooooo.**) ◀

(Vše to se modli, když jsi ukončil první ohněm a dechem ducha, načež začni stejným způsobem druhé až skončíš se sedmi nesmrtelnými bohy vesmíru.)

Když se to pomodlíš, uslyšíš hrom a třeskot obruby a podle

**) Znovu připomínám, že jsou zde míněny mystické zvuky hlubokého významu. Pozn. spis.

***) Netřeba podotýkati, že toto mlčení znamená zastavení myšlenek čili mystickou koncentrací. Pozn. spis.

*) Překladatel profesor Schultz udává v poznámce, že vynechává značky, které z těchto samohlásek jsou dlouhé a které krátké, poněvadž prý neznáme správný způsob, jak je přednáseti. K tomu podotýkám, že gnostičtí

toho pocítíš také sám, jak jsi otřesen. Potom otevři oči a uvidíš otevřené brány a svět bohů, který jest za branou, takže z rozkoše nad tímto pohledem tvůj dech ducha bude stržen a vystoupí vzhůru.*)

Přístup teď ihned a dívaje se přímo před sebe, vtáhni do sebe dech ducha. Jakmile tvoje duše bude zase uklidněna, modli se:

»Pojď ke mně, Pane, prativůrče člověka, osvětlovači, ohněm osvětlovači, Zakladateli.«

Když se to pomodlíš, obrátí se k tobě paprsky a ty budeš jejich středem a spatříš Boha, mladistvého, krásně utvořeného s ohnivými vrkoči v bílém rouchu a v šarlachově červeném plášti s ohnivým věncem. Ihned jej pozdrav ohnivou zdravicí:

»Budiž pozdraven, Pane, velmožný, vysocemocný králi, nejvyšší z Bohů!

badatelé se domnívají, že tyto evokace hláskové byly zpívány a že také je mnoho okultistů, kteří mají stejnou domněnku, a myslí si, že kdybychom znali správnou intonaci těchto hlásek, bylo by lze docílit magických účinků, jakých docílovali staří gnostikové. To vše spočívá na velikém omylu. Ritual zde předváděný, jakož i mnohé podobné se snad zpíval, poněvadž tajemství mystických cvičení písmenových během doby přešlo do rukou profanních nezasvěcenců, kteří mu ovšem nerozuměli a strhli vysoké mystérie do povrchních a zcela zevních obřadů, při jejichž provádění se právě tak nic nedělo, jako by se nedělo teď, kdybychom je opakovali. To, co zde uvádím, jest pouhý takový rituál, ve kterém však jest pravdivé mystické jádro. Podobně se to má také s obřady křesťanskými, zejména s naší mší. Také při mši, která je od počátku až do konce mystickým rituálem, ale převedeným na hmotnou úroveň, nedějí se žádné zázračné zjevy ani ve světě hmotném, ba ani ne ve světě astrálním. Ale na úrovni vyšší, t. j. duchovní, jest viděti při ní jisté účinky, které vyzařují nejen na přítomné, ale i do okolí kostela, v němž je mše sloužena. Tyto účinky vznikají vždycky, ať je kněz mši sloužící jakékoliv povahy s morálního stanoviska, ať je sám věřící či nevěřící, jen když byl k tomuto svému úřadu správně povolán, t. j. biskupem vysvěcen. Proto má přítomnost při mši na každého zvláštní velecenný účinek, a proto také mystický spisovatel Kerning se zmiňuje o této věci v knize »Student«, kdy otec svému synovi na studia odcházejícímu kromě jiných věcí nařizuje, aby každé neděle byl přítomen celé mši. Kombinace písmen, které zde byly uvedeny, mohou sice sloužiti mystikovi jako mantrické cvičení, ale nikoliv zpívané, nýbrž jenom myšlené. Tak se to má s tajemstvím těchto písmen, v němž není naprosto žádné nízké magie, kterou by do této věci rádi vložili mnozí okultisté nezasvěcení.

Pozn. spis.

*) Tento dech ducha jest prana, která podle indické jógy vstupuje u osvíceného do hlavy.

Pozn. spis.

Helie, pane nebes a země, Bože Bohů:

Mocný je tvůj dech!

Mocná je tvoje síla!

Pane, je-li ti libo, oznam nejvyššímu Bohu,
který tě zplodil a stvořil, následující:

Člověk, který ze smrtelného mateřského těla a z tekutého semene, který tebou byl dnes znovuzrozen,
a povolán z tolika tisíců k nesmrtelnosti,
v této hodině podle ustanovení boží rady:
přeje si, klaněti se ti,
a prosí podle lidské síly.«

Když se to pomodlíš, bude vystupovat na výšiny nebes a ty spatříš ho kráčet jako po cestě.

Ale ty se dívej na Boha a jako řevem mocný, jako znějícím rohem, vydej celý svůj dech ducha, stiskni si boky a řvi a líbej amulety a modli se obrácen na pravo:

»Opatruj mne, prosymeri.«

Když se to pomodlíš, spatříš otevřené brány a z nich vycházejících z hlubiny sedmero panen, oděných byssovými rouchy a s obličejí hadími: jsou to mocné hohyně osudu na nebesích. Když je spatříš, pozdrav je takto:

»Buďtež pozdraveny, vy, sedmero bohyň osudu na nebesích,
vy ctihodné a dobré panny,
vy svaté dívky, které žijete s Mimimrophorem,
vy, vysoce svaté strážkyně čtyř sloupů:
budiž pozdravena ty první, Chrepsenthaes,
budiž pozdravena ty druhá, Meneschees,
budiž pozdravena ty třetí, Mechran,
budiž pozdravena ty čtvrtá, Ararmaches,
budiž pozdravena ty pátá, Echommie,
budiž pozdravena ty šestá, Tichnondaes,
budiž pozdravena ty sedmá, Eruombries.«

A předstoupí také jiných sedm bohů s obličejí černých býků se lněnými zástěrami, se sedmi zlatými diadémy: jsou to vládcové nebeských výšin, které musíš stejným způsobem pozdraviti:

»Buďtež pozdraveni, vy strážcové čepu (t. j. světové osy),
vy svatí a silní mládenci,
vy, kteří otáčíte točivou osou nebes
a kteří hrom a blesky a zemětřesení a krupobití
posíláte na zástupy rouhačů,

ale na mne, zbožného miláčka Boha,
zdraví tělesné
a neporušenost duše,
sílu sluchu
a bystrost zraku
jakož i klid duše v těchto dobrých hodinách
vy, moji pánové, a vysoce mocní bohové:
budiž pozdraven první Aieronthi,
budiž pozdraven druhý Mercheimeros,
budiž pozdraven třetí Achrichiur,
budiž pozdraven čtvrtý Mesargilto,
budiž pozdraven pátý Chichroalitho,
budiž pozdraven šestý Ermichthathops,
budiž pozdraven sedmý Eorasiche.«

Ale když počnou předstupovati tu a tam podle pořadí, dívej se přímo do vzduchu a uvidíš, jak přicházejí dolů blesky a světla, která jiskří a spalíš, jak se země třese a jak dolů přichází přemocný Bůh se svítícím obličejem, mladý, se zlatou kšticí na hlavě, v bílém rouchu a se širokými spodky a se zlatým věncem. V pravici bude mít zlaté plece volské, kteréž jsou souhvězdím Medvěda, jež pohybuje a obrací nebesy, putující podle hodin vzhůru i dolů.

Potom uvidíš, jak z jeho očí a z jeho těla vyskakují blesky a hvězdy. Ale ty stiskni ihned svoje tělo*), abys zároveň roznítil svých pět smyslů (t. j. vnitřních) a mocně řvi (násilně vydechuj, až budeš nucen na chvílku ustati a líbej svoje amulety a modli se:

»Mokri mopheri mophere rizon
zůstaň u mne v mé duši,
Neopouštěj mne, neboť ti poroučí
enthophenenthropioth.«

A upni zrak na Boha, řvi při tom mocně a pozdrav jej takto:
Budiž pozdraven, Pane, Vládce vody,
budiž pozdraven, Pane, Vůdce země,
budiž pozdraven, Pane, jenž jsi mocným držitelem dechu
ducha.
budiž pozdraven, Pane, mocný vládce ohně!
Znovuzrozený umírám,

*) Toto stisknutí boků a těla je známo z indických jógických cvičení při násilném puzení »hadí síly« (kundaliny) do výše. Pozu. spis.

rostu a vzrůstající končím.

Zrozený z původu životrodícího

rozplývám se, k umírání.

Jdu Cestou, Pane,

jak jsi ji založil,

jak jsi ji pozdvihl k zákonu.

jak jsi ji vytvořil, aby byla tajemstvím.«

Když to vše řekneš, dá ti Bůh ihned věštbu, ale jakmile ti odpoví, budeš se svou duší u vytržení a nebudeš při sobě. Ale poví ti věštbu ve verších a pak odejde. Ale ty budeš státi u vytržení a vše to sám pochopíš a neklamně se budeš pamatovati na slova velikého Boha, i kdyby věštba měla tisíc veršů. Kdybys však chtěl míti soudruha při tomto posvěcení, který by měl slyšeti s tebou jenom ona slova, pak nechť žije sedm dní cudně a nechť se zdržuje jídla ze živých tvorů a koupele.

Ale když bys mu chtěl jen ukázati, co sám uvidíš, při povýšení k nesmrtelnosti, tu mu jenom nadiktuj modlitbu, která se počíná: »Původe původu, původu ve mně první — aeéioyō. — Ale ostatní mluv jako zasvěcenec k jeho hlavě přitlumeným tónem, aby toho neslyšel a natři jeho obličej myrrhou.

Toto pozvednutí k nesmrtelnosti se děje třikráte do roka.«
(Schultz, str. 83. a dále.)

Na tomto místě nutno podotknouti, že písmeny, uvedené podle vidění Markova na těle Pravdy, o které se praví, že je to člověk, vztahují se stejně na člověka pozemského jako na Adama Kadmona, t. j. člověka vesmírného neboli zodiakálního. (Viz obr. čís. 1.) Znamení zvířetníková na obrázku patrná, souhlasí s řeckými písmenami, která jsou uvedena u Markova vidění. Planetární kruhy, které protínají tělo zodiakálního člověka na obrázku, týkají se mystického žebříku v lidském těle, o němž jsem mluvil vpředu.

Přistupuji teď k mystickému výkladu, jak jest obsažen v t a r o t á c h.

Karty tarotové, jež jsou mnohými okultisty pokládány za nejstarší knihu světa, jmenují se také knihou Thotovou a pocházejí prý z Egypta a snad, podle jiných, až z Atlantidy. Hra karet se skládá ze 78 listů, z nichž jest 22 velkých arkán (tajemství), která odpovídají 22 písmenám hebrejské abecedy. V těchto arkánech jest obsažena celá mystická cesta a jest jimi zřetelně

naznačena, ale jenom těm, kteří ji znají. Egypťané měli taroty na kovových destičkách. Dnes jsou překreslovány a znetvořeny různými osobami podle vědění kreslíře, který je zobrazoval. Víím na příklad, že ještě na tarotech ze XIV. století, byla karta XVIII. čili tak zvaná karta měsíční zcela jiná, než ji máme dnes. Na dnešní měsíční kartě jsou zobrazeni psi, kdežto na kartě staré byli to lvi. Po stránce symbolické je to ovšem veliký rozdíl!

Ale přes to hlavní symboly zůstaly na tarotech až do dnešního dne.

Mystická cesta začíná se vlastně šestou kartou. Listy — V, jakož i 0 se týkají zevního světa. I. jest mag, neboli kejklíč, II. jest Isida, III. je císařovna, IV. je císař a V. jest papež. Karta označená nulou představuje blázna. Je to světský člověk, který dosud mystické cesty nenastoupil. Obraz Isidy na druhé kartě představuje zevní formu náboženství.*)

VI. Herkules a rozcestí. Je to lidská duše, která vstupuje na rozcestí. Karta představuje mladého muže, po jehož obou stranách stojí ženská postava. Na pravo je žena s korunou na hlavě. Levá postava koruny nemá. Karta znamená okamžik, kdy člověk se rozhoduje buďto pro mystiku, pro cestu pravou, nebo pro magii, pro cestu levou. Tato karta je nesprávně nazývána »láskou« nebo »zamilovaností«.

VII. Vůz. Je zde duch, který ovládá tělo, jež je znázorněno vozem. Koně u vozu znázorňují mysl.

VIII. Spravedlnost. Tato karta se týká duševního života člověka, který cestu nastoupil.

IX. Eremit. Ukazuje cestu lampou, kterou zakrývá pláštěm. Není to však poustevník, nýbrž z a k u k l e n e c, t. j. tajný (mystický) vůdce. V ruce má hůl se sedmi suký, které jsou označeny sedmery lotosů v páteři, kudy prochází Hadí Síla.

X. Kolo osudu. Tato karta znázorňuje působení karmy.

XI. Síla. Tato karta znamená ovládnutí nižšího já, které jest

*) Připomínám, že taroty připouštějí mnoho jiných výkladů a že to, co zde podávám je první výklad s hlediska mystického vůbec, alespoň pokud se týká slova psaného nebo tištěného. Lze k němu dojít jen mystickým školením, ne jinak. Ale moje výklady musily být všeobecné, ne podrobné, aby nebyla prozrazena mysteria. Ostatní známé výklady týkají se nižších úrovní (zejména astrálu), ale ani ty nejsou úplné.

Pozn. spis.

znázorněno zvířetem, lvem. Toto ovládnutí docili mystik koncentrací.

XII. Viselec. Tato dvanáctá karta byla a jest všem vykladačům tarotů nejtvrdějším oříškem, poněvadž jí žádný nerozumí. Je to pochopitelné, poněvadž tato karta je klíčem k celé mystické cestě a jejím základem. Představuje mladého muže, který visí na příčném bidle, jež jest položeno na dva stromy. Mezi jejich kmeny visí přivázan za nohu onen muž hlavou dolů, kdežto druhá jeho noha jest v koleně ohnuta tak, že obě lýtka tvoří znamení kříže. Již Papus uhodl, že je zde kříž, ale nevěděl, že cesta kříže je jedinou Cestou mystickou u všech národů — již dávno před Kristem. Na mnohých kartách má muž kolem hlavy gloriolu světců, čímž jest doloženo, že je to muž svatý nebo že něco svatého vykonává. Je proto naprosto bludné vykládati tuto kartu jako by znamenala nějaký trest — jakéhosi zasvěcence. Nikoliv, tato karta je klíčem k mystickým cvičením, které nanovo odhalil Kerning a jež byla od dávných dob známá. Muž takto visící má hlavu tam, kde jiný člověk má nohy. To znamená, že máme mysliti v nohách, tak, jak to předpisuje Kerning a jak je to naznačeno také v některých indických spisech, z nichž pro zajímavost uvádím jenom jednu stať z knihy »Hatha-Jóga Pradipika«, str. 61 a dále.

Mluví se tam o tak zvaném nektaru, který vytéká z měsíce a jenž jinde je nazýván také ambrosií, čili pokrmem bohů. Ale jest v obyčejném lidském těle pohlcován sluncem. Z toho následuje, že lidské tělo stárne.

Měsíc podle indických názorů jest položen na kořenu patra a vylévá neustále dolů proud nektaru, který však jest pohlcován vesměs sluncem, jež leží blíže pupku lidského těla.

»Je však jeden nejvýbornější postup, kterým lze slunce o k l a m a t i. Tento postup lze však zvědět jenom od guru (vůdce). Theologické studium celých spoust knih nemůže nijak osvětliti této věci.« (Poněvadž je to tajemství nejvyšších cvičení, proto ho nenalezneme v žádné knize. Indové, jak vidět, o této věci zachovávali nejhlubší mlčení. Ale tajný klíč jsme našli jinde. Ukážeme to ihned.)

»Je to známo jako posice viparitakarani, kterou docílíme, když slunce a měsíc se uvedou právě do opačného postavení, t. j. slunce, které je teď pod pupkem a měsíc, který je na patře, změní svoje místa. Tomu se můžeme naučiti jenom od guru.«

Komentář k těmto větám. Jehož autor sám nebyl nikdy jógi-
nem, a proto jógické ani mystické cestě nerozumí, vykládá si
to tak, že tělo se má zvednouti do vzduchu, stojíc na hlavě,
s rameny, opřenými o zemi. při čemž boky jsou podepřeny ru-
kama a lokte spočívají také na zemi. Zde máme vyjádřenou
tutéž myšlenku jako u dvanácté karty tarotové, totiž člověka,
stojícího na hlavě, anebo visícího hlavou dolů. Že tato věc jest
nejvyšší důležitostí pro mystiku, o tom svědčí i okolnost, že
v jedné staré versi o Parsifalovi se vypravuje, jak Parsifal našel
v lese, když bloudil kolem hradu svatého Grálu, rytíře, visícího
za nohy hlavou dolů.

Vraťme se však ke zmíněné tarotové kartě. To, co jsme řekli,
není ještě vše. Potvrzením toho, co jsme řekli, jest dále okol-
nost, že stromy, mezi nimiž mladý muž visí, mají každý sedm
suků. Když si tyto suky spojíme přímkami, tu vidíme, že člověk
mezi stromy visící, jest přímkami protínán právě tam, kde jsou
mystické uzly v páteři a v ostatním těle, čili kde jsou příčky
m y s t i c k é h o ž e b ř í k u, popsaného v předu. Ale ani to
není ještě vše. Mladý muž drží ruce složené za zády a pod lokty
mu vyčnívá jakýsi pytel, z něhož se sypou jakési malé částičky.
Tento pytel je ve spojení s oním pytlem na kartě, označené
nulou, který nese blázen na zádech. Tento pytel je naplněn po-
zemskou hlinou, které se člověk pomalu, ale jistě zbavuje mys-
tickým cvičením a to je naznačeno tím, že částičky hlíny po-
malu z pytle po obou stranách vypadávají. Aby však byl náš
důkaz dovršen, uvádíme ještě to, že na správně zobrazené kartě
XII. jsou nakresleny na cípech kabátce mladého muže u b ř i-
c h a d v a s r p e č k y m ě s í c e, které znamenají, že planeta
měsíc je zde z úst přesunuta do břicha, právě tak, jak to popi-
suje autor knihy Hatha-Jóga Pradipika. Na některých nověj-
ších kartách jest ovšem tento důležitý symbol z neznalosti vy-
nechán. Na kartě Wirthově je měsíc správně označen. (Viz obraz
č. 3.) Toto přesunutí slunce (jež září muži kolem h l a v y), a
měsíce, nazývají kabbalisté »přemístěním světla«.

To jest správný výklad dvanácté karty tarotové, výklad, kte-
rý byl nalezen teprve po dlouholeté praxi o mystice, neboť nikde
v literatuře není o něčem podobném ani zmínky. Tato karta
znamená tedy člověka, který myslí v nohách, neboť od nohou se
vyvinuje nejen člověk mystický, nýbrž i také člověk zodiakální.

XIII. Tato karta znamená mystickou smrt. Je na ní zobrazen

kostlivec. ale všichni, kdo se pokusili jít cestou vnitřního vývoje, budou vědět pravý význam tohoto symbolu.

XIV. Karta tato se jmenuje »střídmost«. Je to název naprosto nesprávný. Je tu anděl, který přelévá tekutinu z nádoby zlaté do stříbrné. Máme zde symbol přelití Ducha svatého do duše. Duch je naznačen nádobou zlatou, což jest pro vše božské starým symbolem, a duše stříbrnou.

Obraz č. 3.

XV. Dábel. Karta tato značí sestoupení do pekel v tak zvaném »ohni božského hněvu«. (Kde nic bližšího nevykládám, běží o stavy nebo pochody, kterých nelze uveřejnit, aby nebyly profanovány a aby ti, kteří těchto věcí nezažili, nemohli se jimi pošetile vychloubati.)

XVI. Osvobození a znovuzrození. Na kartě je zobrazen blesk bijící do věže, která se řítí a při tom z jejího okna padá po hlavě člověk. Jeho nohy a ruce mají zároveň s tělem podobu hebrejského písmene hain. Je to mystický stav, který musí každý žák zažít.

XVII. Křest vodou. Na kartě je zobrazen motýl na květině, dále slunce a sedm planet.

XVIII. Křest krví. Je zde luna, ze které padají krvavé kapky.

XIX. Křest ohněm. Je zde slunce, ze kterého padají ohnivé

krůpěje na dvojici lidí, muže a ženu. Na jiných kartách jsou tu dvě pacholátka, která se objímají. Oba symboly znamenají člověka zevního a vnitřního, což jest také naznačeno zvířetnickým znamením »Blíženců«. Při křtu ohněm sblízuje se totiž zevní člověk již se svým božstvím.

XX. Vzkříšení z mrtvých. Po mystické smrti vstává člověk z mrtvých v novém těle, jsa probuzen Ježíšem Kristem.

XXI. Jest nazvána »svět«, ale značí mystického adepta, který dosáhl nejvyššího vítězství.

Zmínili jsme se na počátku této stati o tarotech, že dvaadvacet velikých arkán souhlasí s dvaadvaceti písmeny hebrejské abecedy. A právě tato věc a číslování karet od 0—21, bylo příčinou mnohých nesprávných výkladů od nezasvěcených. Spojení karet (velkých arkán) s písmenami hebrejské abecedy je zcela nahodilé, bezpochyby zúmýslně a rovněž je tak s jejich čísly. Mystická cesta je v tarotech sice celá, ale ve skutečnosti se děje většinou jiným postupem, než jak jdou čísla karet za sebou. Pouze tři křesty jsou označeny tak, jak jdou po sobě. Kdyby měla hebrejská písmena spojení s ob-
sahem tarotů, nebyly by tyto karty původu egyptského nebo docela atlantovského, nýbrž židovského. Ale tak tomu není. Ostatně není mou věcí po tom pátrat. Můj důkaz o mystice v tarotech postačí. Dodávám ještě, že podklad k tomuto výkladu mám od vynikajícího pražského mystika, doktora Bartha, dnes již zemřelého.

Že také Židé znali mystický význam písmen, je ovšem nesporné již z knihy Sefer Jezirah. Ale znali také jistě tajemství mystických cvičení s písmeny, jenomže o tomto tajemství nikde nepsali a bylo docela jistě sdělováno pouze ústně. Zajímavé jest však, že týž pražský a velmi pokročilý mystik, našel v posvátném jménu božím, které zní v hebrejštině IHVH, totiž hebrejsky: jod, hé, vau, hé, k l í ě k mystické cestě křesťanské. Podle knihy Dr. Sedláčka, »Základové hebrejského jazyka« značí:

Jod	ruku
hé	štěrbinu
vau	hřeb
hé	štěrbinu

Z toho je zřejmo, že v tomto svatém jménu, totiž IEOUA (Jehova), kterého Židé nesměli nikdy nahlas vysloviti, je skryto

tajemství u křížování, čili mystické smrti na kříži. Dokládám k tomu, že každé písmeno hebrejské abecedy má svoje jméno a že každé takové jméno je zároveň slovem, které v hebrejštině znamená nějakou věc. Poněvadž tyto tři pojmy, ruka, štěrbina a hřeb jsou právě seskupeny v nejsvětějším jménu božském, je to důkazem, že i Židé musili znáti, totiž pokud byli zasvěceni, mystickou smrt na kříži. Poněvadž ta jest základem celé Cesty, znali dojista i celý mystický vývoj. O tom je ostatně plno důkazů v bibli, neboť všichni židovští zasvěcenci, adepti a proroci popisují tu a tam výjevy, které se naprosto shodují se zažitím všech mystiků od časů nejdávnějších až do dnešních dnů. O tom viz moje velké dílo: »Bible ve světle mystiky«. Konečně podotýkám, že židovská sekta Chasidů provádí ještě dnes mantrická cvičení podle staré, tajné soustavy kabbalistické.

Po tomto malém odbočení musím se znovu vrátiti k době, kdy již vyhasínaly plameny gnostických nauk na jihu Evropy, v Asii a i v severní Africe a kdy vznikaly zvláště v Egyptě veliké obce mnichů, kteří zejména náleželi k řeholi světce Pachomia.

Doktor A. Lang v knize »Otec pouště, svatý Jeroným«, (Olomouc 1920) zmiňuje se na str. 151 a dále o jistých překladech svatého Jeronýma, který byl rovněž egyptským poustevníkem a světcem. Svatý Jeroným na počátku byl přísným asketikem, ale když přišel do Egypta, viděl, že tamní mniši sice pracují a žijí v sebekázní, ale provádějí zcela jiná cvičení, než jakým byl Jeroným uvykl. Je jisto, že askese zanechal, ale není přímých zpráv, zdali se věnoval cvičením, která napsal zakladatel egyptských mnichů Pachomius a která (kolem roku 400 po Kr.) požívala v egyptských klášteřích veliké vážnosti. (Návody tohoto Pachomia svatý Jeroným přeložil.)

»Tajemná mluva těchto cvičení (kterým prý anděl naučil Pachomia) užívá jednotlivých písmen řecké abecedy za symboly skrytých smyslů, srozumitelných pouze zasvěceným. Místo dlouhých a planých výkladů stůjž zde jeden překlad z těchto dvanácti podivných listů Pachomiových. (IV.)

Věkové vzkypěly ve zlém, což je Delta. Beta tau ovoce dozrálo na rtech, což je T. Bůh mi dal zapomenouti chudoby v domě mém, od vrcholu hor až k úpatí jejich, což je PO. Lambda ply pro spánek vdovy a slávu chudého, což je Omikron Tau, Epsilon Tau. Slyšte hory jásot země což je Xi Iota. Země je

skryta bez ceny, což je N. NC budou zřejmě před očima až do večera Iota. E. P. Myslíš, že si povšimnou jámy, což je Pi. Pili v radosti skryté, což jest Isot. Rho Omikron se stalo kořisti bez krve. Ny Alfa Xi staly se hlubokými propastmi v zármutku srdce, což je Xi Epsilon. Prehli, skrytí bez bázně, což je Omikron Alfa Omega. Kdož ví, zda se vrátí a bude se káti bůh, Tau Beta Psi. Radujte se nebesa a plesej Země. Omikron Iota Xi. Den očekává spasení Omikron Alfa Phi. Z Nazareta může vyjít něco dobrého Beta, Iota, Beta, Ypsilon. Blahoslavený Bůh dal pokoru těm kteří se Ho bojí Omega Kappa, Zeta Tau. Ovoce úst mých stalo se sladké na rtech mých. Ypsilon Ny, Sigma. Hospodin mi dává řeč kázně. Alfa Theta Ro. Neumru, ale budu žít, abych žádal skutky Hospodinovy. Iota, Omega. Kdo mnou vchází, bude spasen. Tau Kappa Omikron. Hledá se soud Hospodinův nad lidem jeho Damašek. Omikron Lambda Zeta. Protože se Bůh slitoval nad Israelem a potěšil pokorné lidu svého. My Ny. Jako čerstvá voda žiznivému, tak je posel dobrý ze země vzdálené Theta Ro Ny Ypsilon Ny Zeta Omikron Ro Iota Pi.»

Autor citované knihy dodává, že mu to připadá jako dětská hra s kryptogramy, nebo jako blábolení náměsíčníka . . .

Já v tom však vidím zbytky gnostických cvičení s písmeny, spojené s větami ke koncentraci myšlenek. Opakuji, že tyto listy požívaly veliké vážnosti a že podle podání byly sděleny jejich autorovi andělem.

Musil bych vyčerpávati celou velikou literaturu mystiků středověkých a zejména spisy, které se připisují Rosikrucianům, kdybych chtěl srovnávati a šířiti se v důkazech, že všichni autoři v nich zahrnutí znali jedinou a všude stejnou mystickou Cestu a že ji také popisovali. Nejznamenitější spisy alchymistické mají dvojí význam. Jednou mluví o alchymii, totiž o skutečné přeměně kovů obyčejných v drahé, zejména ve zlato a připravě kamene filosofického a elixíru života. Nebudu se zdržovati tvrzením, že lze všeho toho skutečně dosáhnouti cestou chemickou, poněvadž, pokud se týká transmutace kovů, jest i dnešní zevní věda chemická na stanovisku, že tato přeměna jest možná a že se děje vůbec i v přírodě. Pokud se týká ostatních problémů alchymistických, odkazuji čtenáře na příslušnou literaturu.

Avšak alchymistické spisy, totiž ty, které lze počítati k »pravým«, mají ještě význam jiný, skrytý v jejich symbolech a che-

mických značkách a planetárních figurách. Je to Cesta mystická, o níž se mluví v těchto spisech velmi zakrytě a tak, že nezavěcencem nemá o tom vůbec ani tušení. Jedním takovým spisem je »Elixír mudrců«. (Edice Psyche, Vinohrady, Šumavská 7.) Pochody alchymistické, příprava k nim, celý jejich postup a dosažení cíle, totiž obyčejně kamene mudrců — není tu nic jiného než přípravou k mystické Cestě, jejím postupem a dosažením cíle, totiž Ježíše Krista, který je pravým a jediným kamenem mudrců. Obě cesty jsou paralelní. Cesta mystická je ovšem cestou duchovní a tedy původní, kdežto cesta alchymistická jest je jí m o d l e s k e m na úrovni pozemské. Nesmíme zapomenouti, že právě v těchto věcech platí pravidlo uvedené na Smaragdové desce Herma Mercuria Trismegista: Jako nahoře, tak dole. Tedy jak v duchovnu, tak i v pozemské říši.

Na důkaz, že alchymie byla návodem m y s t i c k ý m, uvádím objev vynikajícího pražského mystika (téhož, jenž odhalil tajemství božského jména, I H V H), týkající se tajemné látky« alchymistické, tak zv. »azotu«. Tento azot byl u alchymistů universálním r o z p u s t i d l e m při »dělání zlata« a je dosud moderním chemikům n e j v ě t š í z á h a d o u. Domnívali se, že je to dusík, (francouzsky se dosud jmenuje azot) nebo dusičná kyselina. Ale azot není nic jiného, než t a j n é n a z n a č e n í písmenového cvičení, které vše hmotné, t. j. tělesné r o z k l á d á. Je to tolik jako slova Kristova: »Já jsem Alfa a Omega.« Ve slově azot jsou totiž p r v n í a p o s l e d n í písmena abecedy latinské, řecké a hebrejské, totiž a—z (latinská), alfa—omega (a—o) — (řecká) a alef—tau (hebrejská). Omega (o) je poslední písmena v abecedě řecké a tau (t) v hebrejské.*)

Kdo by se zajímal o takové dílo alchymisticko-mystické, doporučuji mu rosikruciánský spis »Tajné figury Rosikruciánů ze 16. a 17. století«. Tato kniha vyšla původně v Altoně roku 1785, před válkou vydal Bartzdorf v Berlíně její novotisk. V letech osmdesátých vyšla také v jazyku anglickém pod titulem: »The Secret Symbols of the Rosicrucians«, péčí Dra Hartmanna. V této knize ve druhém sešitě je tak zvaná »Parabola«, ve které jest líčen alchymistický proces a zároveň c e l á m y s t i c k á C e s t a. Tato Parabola je napsána neznámým autorem, ale přes

*) Elíphas Lévi vyslovil se sice podobně, ale pravého významu azotu neznal.

to je skvělým důkazem středověkého vědění a také dovednosti, jak staří uměli psátí alegoricky, sledující při tom ještě dva cíle — zde alchymický a mystický. Ovšem, kdo nezná praktické mystiky, nenajde v této Parabole mnoho, neboť stavy tam popisované musí být nejdříve zažity a pak jim teprve rozumíme. Kdo však zná jen poněkud mystiku z praxe, nalezne v takových traktátech bezpečné poučení a také důkazy, že jeho osobní cesta je správná. Takové poznání náleží k největším pozemským radostem, jaké člověk může zažítí... Tuto Parabolu nalezne čtenář dále.

V takových chvílích se sbližuje duševně se starými těmi adepty, kteří do té chvíle se nám zdáli tak vzdálenými, ve svých podivných výrazech a obratech. Přistupují pak zcela blízko k nám a tak, že se nám zdá, jako by nás ovíval jejich dech. V těch chvílích se změnil jejich zdánlivě mlhavá řeč v nejjasnější mluvu na světě, poněvadž žák si k ní ve svém nitru sám rozžehl světlo. Jejich postavy se stanou skutečnými lidmi a vidíme, že tyto slavní adepti byli právě tak hmotnými lidmi z masa a krve jako my, že naše staré představy o nich byly chimérami a fantasiemi, že měli právě tak svoje malé lidské — čistě lidské — vady a nedostatky jako my a že to nebyly žádné nadsmyslné bytosti, jaké byly vynalezeny těmi, kdo o pravé mystice nemají ani ponětí.

Nechci tím však nijak snižovati jejich vznešenosti, pokud se týká duchovního poznání a osvícení, ale byli to přece jen lidé. Jinak ovšem jsou na světě zasvěcenci, kteří opustili již tělesnou schránku pozemskou a smrtelnou a kteří občasně se objevují ve zdánlivě lidském těle. O tom však více pověděno v kapitole o vůdcích.

Mohl bych zajisté citovati na sta paragrafů z různých děl Rosikruciánských, na příklad z Basilia Valentina, Valentina Andrea, Arnolda de Villanova, Flamella, Fludda, Helmonta, Jany Leadové, Tomáše Vaughana, Jakuba Böhmea, Pordagea a mnohých jiných, ale mým úkolem jest odhaliti mystiku slovem prostým a beze všech symbolismů a parabol, a sice tak, aby každý bez námahy pochopil a rozuměl, pokud mu to stupeň duševního vývoje dovolí. Proto se těmto citátům a jejich výkladům až na malé ukázky vyhýbám. Kdo bude mít o věc zájem hlubší, může hledati sám a nalezne zajisté potvrzení uvedených tajemství ve všech spisech z oné doby.

Abych zvýšil zájem o mystiku i v kruzích nejširších, připojuji v této knize reprodukci obrazu, který představuje znovuzrozeného člověka podle Jakuba Böhmeho z knihy »Seraphinisch Blumen-Gärtlein«, která vyšla roku 1700 v Amsterdamu. (Viz obraz čís. 2. na str. 113.)

Tento obrázek zvolil jsem proto, poněvadž potvrzuje Kerningovu nauku o cvičeních písmenových, jak každý pozná, kdo si lépe prohlédne kouli, kterou zobrazený muž drží v pravici. Tato koule je uprostřed ozdobena křížem s plameny a na jejím obvodu je celá abeceda, t. j. Slovo. Tato abeceda jest však bez samohlásek, neboť tyto samohlásky jsou nahoře nad hlavou adeptovou v kruhu kolem trojhranu s křížem. Jsou obsaženy ve slově božím »Jehova«, při čemž V zastupuje U. V levém a pravém rohu jsou zobrazeny dvě koruny nad plamennými kruhy, ve kterých jsou písmena M a V, která znamenají Matka a Otec. Kolem těchto plamenných kruhů jsou nakresleny andělské hlavičky na znamení světa nebeského. Z hlavy zsvěcencovy vystupuje pára na znamení ohnivého výboje a z jeho temena se tyčí krátký sloupek, na jehož vrcholku je koruna. Je to koruna moudrosti, dosažená probuzenou Hadí Silou, která temenem hlavy vyrazila. Nad koulí s písmeny je veliké písmeno A, které znamená Počátek. V levé ruce drží zsvěcencov hořící svíčku, obrácenou plamenem dolů. Znamená to vlastní světlo, které je obráceno proto dolů, aby kanulo na nižší svět. Do půl těla až ke kyčlím sahá zsvěcenci polokruh, utvořený z hvězd a plamenů. Tento polokruh naznačuje ohnivý křest, který přichází zdola. Pod ním jest pozemský svět s oblohou, na níž září slunce a měsíc, které znamenají mystickou svatbu, jak jsem již jinde pověděl. U pravé nohy zsvěcencovy leží beránek a u levé nohy kozel. Jsou to magické síly nebeské a pozemské, které zsvěcencov ovládl.

Z celého obrazu jest naprosto patrné, že také Jakub Böhme znal význam abecedy, jakož i mystická cvičení s ní spojená.

Cituji zde na potvrzenou uvedeného několik paragrafů z knihy *Mysterium Magnum* čili vysvětlení první Knihy Mojžíšovy od Jakuba Böhmeho. V kapitole XXXV. odstavec 49 se praví:

»Duchové písmen v abecedě jsou formou jednotného ducha v přirozené řeči. Pět samohlásek vede svatý jazyk pěti svatých řečí ze jména Jehovah, z něhož mluví Duch svatý, neboť oněch pět samohlásek jsou svatým jménem Božím, podle jeho svatosti.

Neboť jméno Jehovah nemá v sobě nic kromě pěti samohlásek A, E, I, O, U. Ostatní písmeny naznačují a vyslovují přírodu, totiž to, co jméno Boží jest ve vytvořeném slově v přírodě, v lásce a hněvu, ve tmě a světle zároveň. Ale oněch pět samohlásek naznačuje jedině, čím jest Bůh ve světle svatosti, neboť těmi pěti samohláskami je příroda tingovaná, aby mohla býti říší radosti.*)

Že však staří mudrci, kteří rozuměli těmto jazykům, připojili ke jménu Jehova H a že ho nazývali Jehovah, stalo se z velikého důmyslu, neboť právě toto H činí ono svaté jméno skládající se z pěti samohlásek zjevné ve vnější přírodě. Naznačuje to, jak svaté jméno Boží se vdechuje do tvora a jak se v něm projevuje. Oněch pět samohlásek tvoří skryté jméno Boha, jenž sám v sobě sídlí: ale ono H naznačuje božskou radost nebo moudrost a jak tato božská radost se sama sebou vydechuje.« (Jakub Böhme, *Mysterium Magnum*, kap. XXXV. 49 (50).

Mohli bychom ještě naplniti několik svazků různými citáty ze starších mystiků středověkých, zejména také ze spisů Rosikruciánských, ale uvedené nechť zatím postačí čtenáři nepředpojatému.

Jest jisto, a naprosto nesporno, že Cesta mystická a prostředky k ní, které jsem uvedl v této knize, byla odevždy a jest cestou Bratrstva Růžového Kříže, tedy nejvyššího Bratrstva na světě. Je také zcela jisto, že ten, kdo tuto cestu opravdově nastoupil a vytrval v ní, r o z ř e š í ve svém nitru mysterium růže a kříže, o němž však profanním lidem nesmí býti nic pověděno. Rovněž je jisto, že touto mystickou Cestou lze jedině řešit všechny obřady a symboly z e d n á ř s k é. Pokus se každý a zvíš!

Než se prozatím rozloučím se staršími mystiky, musím ještě obrátiti pozornost svých čtenářů na Jana Schefflera,*) lékaře, filosofa a mystika, který napsal známou a věčně krásnou a nedoceněnou knihu mystickou, totiž »Poutníka Cherubínského«.

Jan Scheffler se narodil roku 1624 ve Vratislavi z rodičů lutheránských. Roku 1648 byl povýšen na doktora filosofie a medicíny a po různých životních obrazech věnoval se praktické mystice a dosáhl dojista »druhého břehu«. Přešel roku 1653 ke katolické církvi a napsal kromě uvedené knihy ještě některé jiné, rovněž velice cenné. Doktor Lang prohlašuje, že po stránce filosofické pokládá Cherubínského poutníka za rovnocenného in-

*) Tingovati podle J. Böhmeho znamená proměnit něco neušlechtilého ve věc ušlechtilou. Pozn. spis.

dické Bhagavad-Gitě. Je to zajisté výrok velmi smělý, ale nikoliv neoprávněný.

Teď však k ukázkám Poutníka Cherubínského:

»Mlčením ctíš Boha.«

»Kdo Boží majestát si žádáš v pravdě ctíti,
ve svaté mlčení se musíš ponořiti.«

V těchto verších prozrazuje autor tajemství mystické koncentrace, totiž umlknutí myšlenek, jež jest zároveň nejvyšší modlitbou. Je to také nejvyšší oběť a pravé největší sebezapření, neboť naše myšlenky jsou naše já a když je nutíme k mlčení, usmrcujeme, t. j. obětuje se.

»Kdo v nebi růžemi chce věnčit svoji skrář,
zde musí na zemi být trním popíhán.«

»Máj stojí u dveří. Vzkvěť, zmrzlý křesťane,
kdo nerozkvete dnes, vždy mrtvý zůstane!«

V obou těchto dvojverších je naznačeno mysterium růže a kříže, o němž jsem se nahoře zmínil. Je to zároveň mysterium »Rozvití se květiny«, o kterém mluví Mabel Collinsová ve »Světle na Cestu«.

Prchajícímu před křížem.

»Na mysl nepřišlo ti, dítě, ještě snad,
že nelze na srdci vždy Pánu spočívat.
Ten Bohu nejdražší, kdo v hoři, smrti, kříži,
ve trýzni, úzkosti se nejvíc Jemu blíží.«

V těchto verších jsou naznačeny prvopočáteční mystické stavy, týkající se smrti starého člověka.

Duchovní Matka boží.

»K Marie pokoře Bůh takou láskou vzplál,
že stát se dítětem jí, za blaho pokládal.
Když budeš pokorným, jak Panna bez poruch,
sám matkou staneš se — a dítětem tvojím Bůh.«

Na Pannu Marii.

»Rci, paní vznešená, zda pokora to byla,
jež Bohorodičky ti právo vydobyla?
Neb dívkou, nevěstou a matkou boží sám
se státi na zemi já vroucí touhou plám.«

O svatém Alexiovi.

»Jak mohl Alexej tak statečným se státi,
že doved' nevěstě v den svatby výhost dáti?
Což moh' být ženichem, kdo nevěstou s á m byl
a nebes ženichu se navždy zasnoubil?«

V uvedených citátech je naznačeno mysterium Duše, jež musí býti nejdříve Pannou a pak neposkvrněnou Matkou Boží. Je to mystické znovuzrození v člověku, jež podá jedině klíč k těmto záhadám. Duše každého člověka musí býti duchem Svatým oplodněna, aby v dalším postupu mohla poroditi Jezulátko. Mysterium narození Ježíše Krista je vysvětleno v díle »Bible dle mystiky«. Maria Panna, tak jako veškerá veliká ženská božstva starověku, představuje tedy Duši lidskou a zároveň ženský božský princip ve vesmíru. Proto také učily mnohé staré školy okultní i náboženské, že vesmír vznikl působením božím na pravejce, jež se zrodilo z Panny. Tedy zase jen, jako vždy docházíme k základní větě smaragdové desky: »Jako nahoře, tak i dole.« Onen postup oplodnění Duchem svatým a znovuzrození je v lidském těle naznačován a prováděn tak, že žák mystické cesty není nikdy na pochybách, jak daleko na ni postoupil.

Podivuhodný sňatek.

»Ó, jaké manželství! Bůh slávy, králů král,
si dceru otroka, mou duši, za chof vzal.«

Kdo četl pozorně předcházející kapitoly mé knihy, pozná z těchto veršů, že zde běží o »mystickou svatbu«, ve které je ženichem Kristus a nevěstou duše. Tato mystická svatba, jak jsem se dříve již zmínil, jest vrcholným bodem mystické Cesty, poněvadž znamená splynutí Boha s člověkem.

Jiné verše, naznačující tajemství růže v mystickém smyslu, znějí:

»Věz, růži, již tvůj zrak zde vidí v květu stát,
tu v sobě věčně kvést zřel boží majestát.«

Jiná ukázka, naznačující zřejmě mystickou cestu zní:

»Přepevně střežena je nebes věčná říš:
jen ohněm, železem si přístup vynutiš.«

Bližšího výkladu k těmto veršům mi podati nelze, protože by to bylo prozrazování mysterií. Kdo se odhodlá ke cvičení

mystickému, rozřeší je brzy. Tolik však mohu říci, že »ohně«, je ohnivý křest a »železo« hřeby, jež vedou k mystické smrti. Jiné verše, týkající se mystické Cesty a znovuzrození jsou:

»Bůh sebe zmařil sám (jak zní to přetajemně),
by znovu k životu se zrodit mohl ve mně.«

M l č e n í m s e u č í m e.

»Mlč, miláčku můj, mlč: či duše zmlkla zcela,
více vezme od Boha, než vůbec přijat chtěla.«

Toto dvojverší, jak čtenář jistě uhodl, vztahuje se zase na zastavení myšlenek a jejich upjetí v mystickém soustředění k vnitřní podstatě člověka — Bohu. Všimněme si slov druhého verše, kde autor praví, že vezme duše více od Boha, než chtěla vůbec přijmouti. I to je doslova pravda, neboť dojistá žádný i nejvyšší světec ve svých představách nejposvátnějších nedovedl a nedovede si představit, co Otec nebeský přichystal těm, kteří ho milují. Je to ovšem věc přirozená, neboť člověk pozemský nemůže mít ani vzdáleného ponětí o věcech nebeských.

Abych ukázal alespoň v jednom příkladu na přetvoření se člověka opravdu osvíceného, uvádím následující verše, v nichž jest zřejmě naznačeno, že duchovní osvětlení jest skutečně spojeno se světlem ve všech smyslech, i tedy ve smyslu našem, to jest, hmotném a nejen tak, jak osvětlení vykládá církev nebo lidé laičtí — že totiž takové osvětlení se týká jenom duše.

B ů h j e p l n s l u n c í.

»Když spravedlivý plá jak slunce bleskný třpyt,
pak Bůh na věčnosti pln sluncí musí být.«

Podotýkám, že od nejstarších dob bylo slunce a bude symbolem nejvyššího Božství. Čtenář nechť se upamatuje na mithraickou liturgii, kterou jsem uvedl v celém znění v této knize, jakož i na mnohé staré náboženské soustavy jiné — zejména egyptskou — kdy slunce bylo zevním symbolem Boha. Také Kristus přichází k mystikovi j a k o s l u n c e. Pro duše probudilé postačí tato poznámka úplně.

O c h l é v ě.

»U chléva v Betlemě, poutníče, zůstaň stát.
nad Jerusalem on ti lepší mnohokrát.
V něm nocleh kyne ti, neb věčné Boží dítě
s nevěstou, matkou svou, a pannou uhostí tě.«

V tomto čtyřverší jest obsaženo mysterium znovuzrození Ježíše Krista ve chlévě, jímž jest lidské tělo. Zároveň jest zde narážka na mystickou svatbu a na tajemství matky a Panny. Další verše, věnované

Učenci.

»Ty v písmenech zpytuješ, svou hledáš chytrostí
tam Syna Božího: vzdej své se žádosti.
A pospěš do chléva: tam zlíbej božské dítě
a divnou jeho moc zakusíš okamžitě.«

Autor zde poukazuje zřejmými slovy na veliký omyl těch, kteří chtějí pochopiti zevním rozumem tajemství Boží. Radí takovým lidem, aby se toho vzdali a pospíšili do chléva, to jest do svého nitra s láskou k božskému dítěti a přislubuje jim, že okamžitě zakusí jeho podivuhodnou moc. Tento slib velikého mystika je zajisté jen potvrzením toho, co jsem vždycky tvrdil s mnohými jinými, že totiž není třeba nic jiného než s láskou vstoupiti do svého nitra a hledati tam Boha. Jsi-li i největším hříšníkem, dojdeš Boží milosti, poněvadž Bůh není jako člověk, který nezapomíná křivd, nýbrž přijímá ihned toho, kdo se k Němu utíká. Proto také praví autor na jiném místě:

Lékař hledá nemocné.

»Ptáš se, proč s hříšníky Pán časté styky má?
Přec věrný lékař vždy se chorých ujímá.«

Proto také dí básník a mystik jinde:

Kajcník hasí oheň.

»Zda pekel plameny nezhasitelné jsou,
když slzou kajcník je zhasí jedinou?«

K tomu podotýkám, že cesta Kristova opravdově nastoupená z b a v u j e h ř í c h ů. Těm, kdo toho nemohou pochopiti, domnívajíce se, že tak zvaná karma neboli zákon odplaty za všech okolností musí býti usmířena, připomínám pouze slova modlitby Páně: »Odpusť nám naše viny«. Tuto modlitbu poradil sám Kristus svým učedníkům a věděl zajisté lépe než kdokoliv jiný, jaký dosah mají tato slova. Kdo věří, tomu budou hříchy odpuštěny, kdo Jeho slovům nevěří, tomu odpuštěny nebudou. Víra je kouzelný klíč ke všem světům neviditelným. Bez ní nelze vstoupiti ani do světa nejnižšího, nadtož do světa nejvyššího. Jestliže se mnozí dávají sváděti nesprávně

vykládanou naukou o »karmě«, pak jim ovšem nelze pomoci — budou sklízeti jen to, co si zasili. Je to asi tak jako s lidmi, kteří za pozemského žití nevěřili v život posmrtný. Když pak zemrou, nevědí, že zemřeli a bloudí třeba staletí ve světech temných, ale teprve po dlouhém utrpení poznali, jaká se s nimi stala změna. Proto znovu připomínám: v í r a je hybnou pákou duchovního i pozemského života. Kdo nemá víry, nemá nic a kdo by ji neměl ani tolik, mnoho-li jí je třeba k prostému životu pozemskému, nemohl by ani na zemi existovati. Každý, i nejnižší člověk věří totiž, že »zítra« vstane s lože živ a zdrav. Tato jeho víra ho přenáší bez jeho vědomí přes mnohé nemoci a jiná nebezpečí — bez této víry v zítřek by člověk záhy zahynul. Tak je to i s vírou ve věci jiné, ať malé, ať veliké. Víme dobře, co říkal o víře Kristus a to, co říkal, je doslova pravdou.

Ukázal jsem předcházejícími citáty, že mystickou Cestu znal Jan Scheffler (Angelus Silesius) právě tak jako všichni ostatní mystikové. Nemůže jinak býti. Cesta je jenom jedna a každý, kdo jí prochází nebo prošel, musil dojít ke stejným poznatkům. N e n í p r a v d a, že cesty mohou býti různé, neboť cesta k osvobození jest a musí býti pouze jedna a jenom p ř í p r a v y k ní mohou býti rozmanité. Na těchto přípravách ovšem velice záleží, poněvadž některé z nich jsou dlouhé a jiné krátké. Některé jsou lehčí a některé jsou obtížnější.

Na tomto místě je třeba zmíniti se ještě o okolnostech, které mě vedly k mystické Cestě, již v této knize popisuji. V kapitole druhé jsem se již zmínil o naší společnosti mystické, která měla jenom několik málo členů a počala pracovati v Praze v letech devadesátých. Pověděl jsem také, že jeden z nás po dlouhém hledání a veliké trýzni všech našel křesťanského vůdce. Tento vůdce byl pokud se týká jeho zevního povolání, prostým tkalcem, mužem již velmi starým, v době, kdy se náš člen s ním seznámil — ale duchovně byl velice vyvinutý a osvícený. Zdůrazňuji zde okolnost, že tento vůdce byl zasvěcen jedním z Bratrů Růžového Kříže, který k němu přišel samovolně a pověděl mu jisté věci, kterých mu bylo třeba. Tento vůdce měl tak zvané vnitřní Slovo, totiž hlas Ducha svatého, který v sobě probudil. Jestliže někdo žádal, aby jím byl přijat za žáka, otázal se vůdce nejprve svého vnitřního Slova a teprve když mu bylo z nitra rozkázáno, aby onoho žáka přijal, učinil

to. Jinak bylo marno žádati ho o mystické vedení. Byli mnozí, kteří jím přijati nebyli. Ale přes to měl žáků velmi mnoho, — téměř po celé Evropě. Mohu zde prozraditi, že k jeho žákům náležel také MUDr. Frant. Hartmann, známý mystický a okultní spisovatel, který se za svého života stýkal také s paní H. P. Blavackou. Za života onoho vůdce musil každý přísně tajiti, že jest jeho žákem. Proto také Dr. Hartmann, ač psal dosti mnoho o mystice, nikde se o tom nezmínil, ba ani nenaznačil nic z vlastní mystické Cesty, jak je vyložena v této knize.

Zmíněný vůdce měl kolem sebe několik vysoce vyvinutých mystiků, k nimž náležela i jeho manželka a jeden jeho příbuzný, který zejména měl také vnitřní Slovo. Vůdcem však býti nemohl, protože vnitřní hlas mu odpovídal pouze na otázky, které se týkaly jeho osoby. Oba byli zaměstnáni v jedné veliké tkalcovně a byli to lidé zcela chudí. Jednoho dne v sobotu odcházeli večer společně domů a tu vůdce pravil svému příbuznému: »Dnes jsem dal výpověď z práce« Jeho druh na to odpověděl: »Já jsem to učinil také.« Oba k tomu byli pohnuti vnitřním Slovem, které jim to rozkázalo. Nevěděli ovšem, z čeho budou živi, ale uposlechli hlasu Božího bez námitek a učinili, jak jim bylo nařízeno.

Jejich nejistota netrvala však dlouho. Následujícího týdne byl již vůdce majitelem slušného domku, který obdržel darem i s příslušnými polnostmi od jedné své žákyně, bohaté šlechtičny.

Uvádím zde tyto věci jenom proto, aby bylo zachováno spojení tradice a aby bylo zřejmo, že Cesta v této knize naznačená má svůj původ u Rosikrucianů a před nimi v nejšerejším dávnověku v náboženských mystériích.

Jak jsem již jinde pověděl, vedl tento vůdce svoje žáky pomocí cvičení v ě t n í c h, která jim ukládal nikoliv sám, nýbrž z nařízení vnitřního Slova. Každý žák měl cvičení jiné a každé takové cvičení po čase bylo vystřídáno jiným. U každého žáka však jinak. To se dělo podle vnitřního postupu žákovy a tento postup byl pomalejší nebo rychlejší podle jeho osobní individuality a také podle jeho píce, totiž podle vroucnosti i času, který věnoval předepsaným cvičením. Každý žák musil vůdčovi občas sděliti svoje mystické zážitky a obdržel pak od něho výklady — jestliže nebyl ve styku s jinými žáky pokro-

čilejšími, kteří mu věci neznámé vyložili sami. Duchovní cvičení, která onen vůdce ukládal, měla tedy úplně ráz kerningovský. Také veškeré podrobnosti cesty daly se přesně podle Kerningových tu a tam roztroušených poznámek v jeho spisech, jenže ovšem těchto poznámek všimne si jen ten, kdo skutečně Cestou prochází nebo prošel. Všem jiným lidem zůstávají tyto věci ukryty. Ale každý, kdo se na Cestu vydá, musí veškeré tyto věci sám odhaliti, t. j. jsou mu odhaleny vlivem Ducha. Ke konci svého života prohlásil onen vůdce, že se blíží doba, kdy říše Ducha bude snadněji otevřena těm, kteří s upřímným srdcem se k ní budou chtít vydati. Prohlásil, že jest jedno cvičení, které může prováděti každý, a sice bez jakéhokoliv vůdce, a které každého povede ke stejnému cíli jako cvičení jím stanovená. Toto cvičení jest tichá koncentrace, kterou jsem popisoval v začátečních kapitolách tohoto spisu.

Kromě toho zaslal všem pražským mystikům zvláštní poselství Ducha, které, jak řekl, na každého, kdo je procítí, bude míti jistý vliv. Uveřejňuji zde po prvé toto poselství, které znělo:

»Řekl jsem vám již častokráte, že chci míti duchy síly, t. j. takové, kteří vytrvají na stráži, neboť ten, kdo chce přinášeti zápalné oběti, přizná bez falše. Neboť je to větší zisk, než to, co se leskne a mihotá a čeho nelze uchopiti.«

Přístupme nyní k citátům z Kerningových spisů, které budou jistě vítány všem přátelům mystiky.

Z knihy »Příliv a odliv«:

»Z čeho je vlastně složen Duch?

»Skládá se z cítění, milování a nenávidění. Sídlí v srdci člověka a dává mu určitý charakter. Jeho celou podstatou je slovo, je řeč. Zbudoval člověka k mluvení, aby člověk prostřednictvím řeči mohl do něho vniknouti a s ním se spojití. Písmeny jsou jeho elementy, slova jsou označením jeho představ a pojmů, z nichž vznikají rozum a smysl.

»Ale jak lze Ducha poznati?

»Zíráním do sebe, slyšením a cítěním. Ale kdo by chtěl jen zírati, nezískal by nikdy vibrace a pružnosti života, jež jsou podstatně nutny k přemýšlení. Nepocítil by nikdy radosti a lásky a nikdy by se nemohl povznést k vyššímu bytí. Díval by se do věčného étheru a ztrácel by se v modři nebes, anebo v nesčetných hvězdách. Kdo by chtěl jen slyšeti, neviděl by modrého a ohvězděného nebe. Veškeré barvy, tvary a krásy

přírody by proň byly ztraceny a on by neměl žádných pozitivních prostředků zachovati samostatně svoji individualitu. A co by měl ten, kdo by chtěl jen cítiti? Takový člověk by se musil rozplynouti, jsa ponořen v bolesti a radování a musil by se zřici samostatnosti. Vidění, slyšení a cítění jsou moci života a jsou-li jednou spojeny, dovedou si získati vstup do svatyně žití. Ale ovšem toto vidění, slyšení a cítění musí býti obráceno nejen na venek, nýbrž dovnů, do útrob nejhloběji ležících, ba i do morku kostí,*) pak se přiblížíme silám života a smíme u nich prositi o světlo, pravdu a ochranu. (Str. 82 a 83.)

»Ústa jsou tvůrčím orgánem vnitřního duševního života. Ústa, jako hmotný nástroj řeči, musí umět slova a písmeny posílati do hlubiny a základů, z čehož vyrostou rty, zuby a patra a potom se povznese celé tělo vnitřně i zevně k řeči a ke schopnosti myšlení. Naše já, když je mluvíme do nitra, získá schopnost postavit se do všech částí těla, na každý libovolný oltář, aby tam vyřklo a položilo svá přání. To jest pro člověka nepředpojatého celou naukou, poněvadž se vším, co činíme na světě, co nejpřesněji souhlasí. Předpojatému nepomohou nijak dlouholeté výklady a celé knihovny: Kdo má odvahu považovati elementy řeči, vyslovované ústy a také slabiky a slova za jistý druh řeči, vyslovované ústy a také slabiky a slova za jistý druh tělesného pokrmu a kdo je právě tak poťká, pocítí brzy, jakou nádhernou potravu přijal a jak nutné jest vyživovati duchovní život nejen matnými pojmy, nýbrž elementárními silami.« (Str. 88 a 89.)

Z knihy »Misionáři«:

»Náladový prostředek, o němž teď budu mluvit,**) byl za všech dob od mnohých lidí považován za pouhé blouznění. a proto mu nebylo věřeno; jenom málokterí jej chápali a ještě jich bylo méně, kteří se jím zabývali. Z toho důvodu bych vás s ním ani neseznamoval, kdybyste neměli v úmyslu cestovati do Indie, kde tento prostředek existuje dosud mezi brahmíny a který ten, jenž tamním národům chce přinésti

*) Morek kostí znamená hlavně m i c h u, ve které musí žák cvičiti, aby probudil Kundalini. Pozn. spis.

***) Před tím mluví autor o jiných prostředcích, jak je nazývá, náladových, jež vedou člověka k tak zvané duchovní svobodě a k počátkům vnitřního slova. Pomíjím je zde, poněvadž jsou méně důležité. Pozn. spis.

novou duchovní nauku, musí znáti, aby nebyl napaden neznámými zbraněmi. Je to umění laditi se slovy. Každý brahmín, který dosáhl jistého stupně, obdrží od vrchního brahmína zvláštní slovo, které mu musí sloužiti jako prostředek ladící ve všech okolnostech života při mluvení, modlitbách, při přinášení pomoci a při těšení nešťastných a nemocných.*)

»První křesťanští církevní otcové užívali tohoto prostředku s nejlepším výsledkem a záleží jenom na tom, naučit se takové slovo v sobě cítiti a mysliti — pak jest jeho působení tak jisté a neomylné jako žádného jiného prostředku v celém stvoření.

»Rád bych vyhověl vaší prosbě (pokračuje autor ve své řeči k budoucím misionářům) a dal bych vám úplný návod, ale — nesmím. Avšak tolik mohu říci, že prostřednictvím tohoto způsobu vyvodíme v sobě sílu, která náš život povznesse na takový stupeň, že zapomeneme na prchavost času a spojíme se již na této zemi s věčností.« (Str. 91 a 93.)

Kerning má na mysli jistá posvátná slova, která se časem otevrou v nitru žáka, když delší dobu krácel mystickou Cestou. Takovými svatými slovy byla na příklad u Židů některá jména boží a také jména některých andělů.

»Mluvení jest nejkrásnějším, nejvznešenějším ale také nejtěžším uměním v lidském životě. Ale již napřed bylo řečeno, že vlastním mluvením nemá býti rozuměno odříkávání nějakých obyčejných poznámek, ať jsou to denní novinky, anebo učené články, nýbrž svobodné vystupování našich nejvnitřnějších myšlenek a pocitů. Tento způsob mluvení jest pak zjevením onoho duševního stavu, do kterého jsme byli náladou uvedeni, který vše co kolem nás zaznívá, přijímá do sebe a vyvinuje z toho myšlenky a obrazy, o nichž řečník před tím často neměl sám ani zdání.

»Mluvili jsme o pěti způsobech, jak se lze k řeči naladiti.

1. Dojmem předmětů a vůkolních okolností.
2. Díváním se nebo dotýkáním se různých nástrojů ladících.
3. Schopností našich rukou a údů, poněvadž z nich lze utvořiti různé tvary a zároveň posicemi tělesnými a dotýkáním se různých částí těla prsty a rukama.

*) Netřeba čtenářům dokládati, že autor má na mysli indická mantra.
Pozn. spis.

4. Pouhou představou takových náladových prostředků prostřednictvím naší fantazie a myšlením.

5. Slovem, které myslíme do svého nitra a které elementárně a jako prasíla probouzí a oživuje řeč.

»Pátý způsob, laditi se slovy, jest uhelným kamenem myšlení, jest korunou svobody, je to nezhasitelné světlo mudrců, je to kámen filosofů, který byl tak často nesprávně chápán a který učinil již z mnohého nemoudrého blázna; je to klíč k pravému poznání Boha. (Str. 107, 110.)

»Nejvyšší vlastnost člověka, kterou musíme považovati za pramen všech jeho skvostných darů rozumu, urovnaného citění a samostatnosti, jest po všem tom, co jsme již řekli a slyšeli, obsažena v řeči. Jestliže budeme schopni poznati řeč oním nejvyšším způsobem, pak budeme míti prapříčinu lidského vědění, chtění a citění nejenom v sobě, nýbrž poznáme ji také ve stvoření jako Slovo, které potom bude slovem božím, Bohem ve Slově. V tomto věčném vyznání víry, v tomto prapojmu všeho vědění, v této věčně žijící filosofii, jež jest zároveň první podstatou všech náboženství, ba vlastním pranáboženstvím, našli jsme k našemu badání pozitivní cíl a budeme-li naň zírati, ušetří nás všeho zmatku a všeho klamu.

»Abychom poznali podstatu řeči nebo slova v přírodě, musíme nejdříve věděti, že každé samostatné písmeno, t. j. každá samohláska má svoji zvláštní a jenom jí přináležející praformu — tento prarvar není poután žádnou vzdáleností ani žádnou velikostí. Rozlévá se od hvězdy ke hvězdě, od oblaku k oblaku, od hory k hoře, od stromu ke stromu, od kamene ke kamenu, od tvora ke tvorů, od údu k údu, až do nejnuitnějších záhybů srdce a všemi vnitřními a zevními orgány těla. Jestliže se naučíme toto hláskování v sobě pocílovati, bude nám dán duch Boží a my se připojíme k věčné tvůrčí síle, která jako my může vše mysliti, vše chtíti, a poněvadž je nekonečná, vše vykonati. (Str. 115 a 116)

»Ve slově jsou nejen obsaženy veškeré tvary tónů, nýbrž rozmnožují se ještě různými zvuky samohlásek, rozmanitým přerušováním souhláskami a konečně umělým spojováním písmen ve slabiky a slova. Ve slově nalézáme veškeré tvary měřičství. Každá samohláska má kromě svého tónu ještě svůj zvuk, kterým samohlásky tvoří svoje stupnice nejenom do výše a do hloubky harmonických poměrů, nýbrž také podle svého původ-

ního zvuku. Tímto způsobem máme bohatství nezměrné a poněvadž tvar zvukový se vyjadřuje mnohem rozhodněji a určitěji než tvar tónový, musí mnohem mocněji působiti na náš cit a ožíví jej ke svobodné řeči.

»Abychom se na věc lépe podívali, můžeme porovnat jenom zvuky pěti základních samohlásek I E O U A, které se od sebe rozlišují s největší jasností — s nedokonalými zvuky hudebních nástrojů, které slyšíme vždycky v nedokonalých hlasech ü, ö, ä. Hudebníkům musíme vzdáti pochvalu, poněvadž přes nedokonalost elementů uvedli tóny v dokonalý systém. Naproti tomu se musíme nejvýš diviti, že učenci, tak zvaní filosofové, ztratili nadobro soustavu zvukové stupnice a že ve své slepotě zapírají i stopy, po kterých šli: Mohli by dospěti k vlastní jistotě — že ve slově je tvůrčí síla. Slovo je ve stvoření věcí nejvyšší. Bůh jest tvůrčí Slovo, a proto plán stvoření spočívá již předem ve Slově, a proto jest Bůh zároveň vůlí, silou a moudrostí.

»Ve Slově jsou obsaženy všechny tvary. Každá samohláska má svůj vlastní prátvar, který se jeví spojováním v nesčetných modifikacích. Je-li tomu tak, tu musí také každý tvar býti slovem, který se vibracemi vyjadřuje v našem citu. — Chaos byl ve stavu kvasení. Toto kvasení znamená odlučování hrubšího od čistšího a duchovnějšiho, jak to vidíme zřetelně u vína. Duchovno se rozšiřuje ve stavu kvasení v čarách křivých a rovných, v úhlech a kruzích, skrze nekonečnou nádobu, prostor. získává nadvládu a pohybuje se když se přetvořilo tvarovými poměry ve Slovo, ve vlastní životní činnosti. — Takovýmto způsobem působí a hýbe se nejvyšší vlastnost všehomíra, totiž Slovo ve svých věčných liniích, tvarech a vibracích a poněvadž hrubší části, ačkoliv jsou zanuzovány jeho silou, zůstávají, aby jím byly obklopeny a proniknuty, podržují tak ve svých formacích charakter slova, kulí se ve vlastním bodu, staví se do určitých linií a úhlů k jiným bodům a kreslí v těchto poměrech písmena tvůrčího Slova božího, v přírodě a v jejích tvarech.

»Podle pověděného přináleží nám hlavně, abychom slovo neslyšeli jen podle zvuku, nýbrž abychom se ho naučili viděti a cítiti podle tvaru. Prátvary písmen ztratily se v obyčejném životě do té míry, že teď lidé považují celou tuto věc za blouznivý výtvar buďto oklamaných ztřeštěnců nebo podvodníků.

Přes to však takovéto pratyvary jsou v přírodě a každý, kdo se nebojí času a námahy, může se o tom přesvědčiti. Běží teď o to, jakým způsobem je zase možno poznati takové pratyvary.

»Mechanik, když spatří nějaký přístroj, jakého dříve neviděl, vyšetřuje jeho účel a jeho jednotlivé části a posuzuje při tom nástroje a prostředky, jimiž byl přístroj zhotoven a tím se uvádí do stavu, že bude sám schopen podobný stroj zbudovati. Tak a ne jinak si musíme počínati i my. — Dílo stojí před našima očima a nikdo nám nebrání, abychom si je neprohlédli se všech stran. Avšak pouhé zírání nepomáhá. Musíme hledět, abychom poznali prostředky, jakými celek byl zbudován tak a ne jinak. — Vidíme čáry a kruhy a body a úhly, vidíme změnu dní a roků a nekonečný prostor nebeský, posetý nespočetnými světy. Ale tato nezměrnost spočívá na čarách, kruzích a úhlech, její působení zase na vibracích forem jako slovo, a na stupňování se světla. Proto jsou našimi elementy, v nichž musíme hledati linie, kruhy a úhly, a když poměry přírody by nám byly k badání příliš veliké, nebrání nám nikdo, abychom jednali jako hvězdáři a abychom předměty našeho badání si přiblížili pokud možno nejvíce ve zmenšeném měřítku. Hvězdář kreslí nebo rýsuje nekonečné nebe na list papíru a vypočítává běh slunce a hvězd na vteřinu. A tak také badatel, míní-li to vážně, a chce-li najíti pravdu, nechává ve svém nitru chvěti se linie, kruhy a úhly a měří jako hvězdář nebe, hranice mezi časem a věčností.« (Str. 131, 134.)

K předcházejícímu poznamenávám, že Kerning zde ukazuje na souvztažnost vesmíru a člověka, čili makrokosmu a mikrokosmu. Totéž, co jest v celém vesmíru, je také v člověku a jest-liže podstatou vesmíru je Slovo, je také podstatou člověka. Ale slovo skládá se z písmen a písmena nejsou nic jiného než geometrickými tvary, složenými z čar, kruhů a úhlů. Necháme-li tedy tyto prazákladní síly vesmírové vibrovati ve svém těle, poznáváme tím svoji vnitřní, základní podstatu, t. j. Božího Ducha a souvztažností zároveň také Božího Ducha ve vesmíru a tím celý vesmír.

»O možnosti viděti okem tón a slovo a cítiti je v mysli, bylo již mnoho mluveno, ale zatvrzelému pochybovači není pomoci: Nepředpojatému nechť k posile poslouží následující:

»Hudebník vezme do rukou nějakou skladbu, projde ji očima, aniž vydá při tom nějakého zvuku nebo pohne ústy a pak

udá její obsah a cenu velmi přesně. Jiný se naučí celým foliantům, přijme do sebe celé světové dějiny anebo část vědeckých soustav, aniž vyslovil jediného slova nebo otevřel úst, aby promluvil. Nejsou-li to skutečné důkazy, že oko je schopno viděti slovo a že je může přenést do naší mysli a představ? Po takovýchto poznámkách neshledá nikdo, že by bylo odvážné, ustaviti následující věty jako základní výsledky.

»Tvar je slovo a světlo je slovo.

»Každé kvasení je uvolňováním světla od tmy nebo oddělováním hrubších látek od jemnějších a duchovních.

»Každá světelná činnost se děje zářením, tedy tvořením čar, kruhů a úhlů.

»Celý vesmír jest velikým prstenem, nezměrnou koulí, a proto je tvarem, je slovním elementem.

»Slovo jest živé, stále činné a tvoří bez klidu a zastávky.«

»Čáry, kruhy a úhly jsou kořeny slova a vyrážejí větve života a pohybu do světů a životních soustav.

»Slovo vstupuje do hrubších látek a stává se zvukem a nabývá tak významu pro viditelné smysly.

»Bůh mluví a člověk mluví.

»Bůh se dal sám člověku, a tím se může člověk povýšiti až ke Slovu cítěním, při čemž pocítuje pratyby a také řeč boží.«

»Tímto způsobem stojí člověk na vrcholu Boží slávy a je schopen hmotnými nástroji dosvědčiti bytost Boží a vybojovati si tak svobodu a nesmrtelnost.

»Myslečmu člověku nepostačí tušiti jenom nějakou věc, neboť takový se snaží míti jistotu. Teď nastává otázka, jakým způsobem lze vydobýti věčného života.

»Máme elementy slova ve věčném prostoru a poněvadž tento prostor nemá hranic ani co do času ani co do místa, máme elementy slova ve věčnosti. Když se budeme snažit pocílovati tyto elementy v jejich tvarech a působení, ponese v sobě nepopíratelnou pečeť věčnosti a budeme ve zmenšeném měřítku tím, čím je praslovo v nekonečném celku.

»Hudbě se učíme obyčejně na nějakém nástroji, ale když jsme se jí důkladně naučili, nepotřebujeme již nástroje, neboť nosíme pak hudbu v sobě. Některým lidem slouží sice jako nástroj hrdlo a ústa, ale i tyto orgány nutno považovati za zevní nástroje, poněvadž všechno jejich působení jde navenek. Ale nechte jen nějakého důkladného hudebníka ztratiti řeč a sluch

a hudba bude žít v jeho citu dále a žádný z jejích nesčetných obrátů nebude ztracen. Tak je také u slova! — Hrdlo, jazyk, zuby a rty jsou s to projevovati slovo navenek, ale jakmile elementy a ohyby řeči se začnou pohybovati v našem nitru a oznamovati se tam, potom mohou zevní mluvicí orgány oněmět, můžeme ztratiti sluch a v našem nitru zůstane živá řeč a již nezemře, i když tělo se rozplyne v atomy.

»Ale jak lze poznati slovo v jeho prátvarech? Čím se můžeme přesvědčiti, že máme slovo nejenom v ústech, tedy v nástroji pro venek, nýbrž i ve svém nitru? Ústa jsou nástrojem pro zevní svět, ale také jsou tvůrčím orgánem pro vnitřní život. Člověk nechť si navykne mluvit i do nitra jako mluví navenek, a velmi záhy pocítí nepochybné výsledky. — Bůh vdechl člověku nosem živý dech, praví bible. Pokusme se místo vzduchu vdechovati samohlásky, pak slova a konečně celé věty tak, aby pronikly celým naším tělem a potom záhy zvíme, co to značí, vydávati se náhodě, anebo živiti se vzduchem života. Jestliže tímto způsobem dojdeme k tomu, že svůj vnitřní život budeme zřetelně pocífovati, pak můžeme vdechovati do nitra otázky a při vydechování můžeme očekávati odpověď.

»To, co bylo právě řečeno, mělo by býti pověděno v celé knize, aby bylo pochopeno. Ale kdo má vážnou víru, tomu postačí několik slov. — Mluvili jsme již dříve o slově jako o prostředku ladícím. Zde jest nejen prostředkem, nýbrž silou, a proto má ten, kdo se jím ladí, nejen vůdce a pomocníka, ne, takový člověk nabírá vlastníma rukama z pračky a používá toho, co nabral, podle své svobodné vůle.« (Str. 135—142).

V předcházejícím jest zmínka o v d e c h o v á n í slov, které vede k tomu, že později můžeme vdechovati otázku a při vydechování obdržíme odpovědi. Nutno zde upozorniti, že lidé velmi často, již po krátké době cvičení a po malých výsledcích se domnívají, že jsou schopni docíliti ozvy vnitřního Slova ve své duši. Před tím musím velice varovati, poněvadž s počátku se mohou ozývati různá jiná nižší já, takže odpovědi by byly nesprávné a vedly by žáka k pochybnostem, anebo k velikým chybám — když by se podle nich řídil. Jsou sice případy, kdy v jednotlivých chvílích, když je toho zvláště třeba, ozve se v nitru žáka nějaká zcela jasná rada nebo pokyn, ale to je projevem nevyvolaným a něčím zcela jiným, než když žák položí otázku a pak o č e k á v á odpověď. V tomto pří-

padu je největší nebezpečí v tom, že žák je obyčejně v neklidu a tím již jest vyloučena správná odpověď.

»Mluvili jsme dříve o vibracích tónů. Poněvadž zvuk slova je ještě více vyjádřený než obyčejný hudební tón, proto musí také jeho záchvěvy jeviti mnohem větší působení.«

O těchto vibracích myšlenkových písmen nebo slov přesvědčí se každý, kdo počne cvičiti. Působení takových cvičení je tak mocné, že uvádí žáka v pravý úžas.

»O moci vibrací zvuku lze mluvit s důvěrou proto, že o tom můžeme denně nasbírat zkušenosti. Jednou jsem přišel do hudební síně, jejíž podlaha a stěny se třásly a okna řinčela, když někdo zahrál na basu jen poněkud silněji D na dotyčné struně. Tázel jsem se hudebníka po příčině tohoto nápadného účinku a on mi odpověděl, že sál je laděn v tónině D. Projevil jsem o tom poněkud pochybnosti, ale on zůstal při svém tvrzení a hrál jiné tóny s mnohem větší silou než dříve a nic se nepohnulo, ale jakmile nechal zazníti D, tu se zachvěl celý sál. Přemýšlel jsem o tomto zjevu, ale nedospěl jsem k ničemu moudřejšímu než k tomu, co mi pověděl hudebník. Tázel jsem se jednoho přírodozpytce. Zdálo se, že ho to uvedlo do rozpaků, pokud se týkalo odpovědi. Ale mínil, že účinek vzniká otřesem vzduchu. Vyhledal jsem zase onoho hudebníka a žádal jsem ho, aby mi v onom sále zahrál několikrát D, ale přesvědčil jsem se, že nedocházelo ani k nejmenšímu pohybu vzduchu.

»Jindy jsem činil podobné pozorování v jednom kostele, jehož zdi, okna a oltáře se třásly, když byla zahrána jistá tónina. Není to vzduchem, myslil jsem si určitě, který by způsoboval takové účinky, poněvadž tyto zdi se nechvěly při největších vichřicích. Tázel jsem se ředitele chóru po příčině těchto zjevů. Řekl mi: »Je to kostelní tón, který činí, že se celý chrám chvěje.« — »Je to působením vzduchu?« tázel jsem se. »Nikoliv«, odpověděl, »je to vibracemi tónů, které souhlasí se stavbou. Tento tón jako duch je ve vzduchu, či spíše v étheru.« Děkoval jsem za toto poučení a vpravdě poskytlo mi velmi mnoho látky k přemýšlení.

»Jestliže přeneseme tato pozorování na působení slova, které ještě hlouběji a duchovněji je skryto ve hrubých elementech a jež podléhá ještě působivějším vibracím, tu máme najednou božskou sílu, která otřásá chaosem, buduje světy, nutí hvězdy

k jejich drahám, a může vykonati vše, co kolem sebe vidíme vykonáno. — Když si jen pomyslíme, že slovo působí zároveň jako zvuk a tvar a když musíme vyvoditi z těchto tvarů zjevy přitažlivosti, tu jest dosaženo základů nauky a my můžeme z vět vpředu vyslovených: »Když je slovo tvarem, tu je také tvar slovem,« dojíti k dalšímu závěru:

»Jestliže může tón otřásati stěnami, tu může také zvuk slova otřásati horami.

»Tón a zvuk zesilují své působení v obráceném poměru, takže při tónu působí vibrace silněji podle síly tónu ale při zvuku silněji podle formy.

»Toto jest vlastní hádankou sfingy, je to proslulé, ale hluboce skryté tajemství Boha a přírody. Lidský rozum toho rozřešiti nedovede, ale prosté myslí byla vždycky objasněna. Slyšme nějaký tón a chvění bude silnější, než když si jej budeme mysliti podle formy. Ale myslíme si tvar latinského A nebo Ó a chvění bude silnější, než když tyto samohlásky promluvíme. — Slovo působí hluboce skryté jako tajemství Boží, tón je sice také součástí slova, ale je zamilován do smyslů a opřádá je milostnými melodiemi. Kdo to může pochopiti, nechť to pochopí. Snad někdy přijde doba, kdy bude možno vysloviti to zřetelněji. Až do těch časů musí to každý v sobě hledati sám a musí s nalezeným nakládati jako s vlastnictvím, které si vydobyl.

»Jak viděti, tato doba dosud nenadešla, neboť žádnému není možno prozraditi mysteria takto nalezená člověku nezasvěcenému. Již sama podstata těchto tajemství toho nepřipouští. Ale možná, že v nejbližších periodách lidského pokroku nadejde čas, kdy nastane pravé vylití Ducha svatého do všech duší, takže bude »všem zjeveno.« (Str. 143, 146.)

Z knihy »Křesťanství« (Christentum):

»V umění prositi, hledati a klepati, je obsaženo a ukryto veliké tajemství lidstva a my nemusíme činiti nic jiného než naučiti se tomuto umění, abychom tak učinili ze svého života ráj.« (Str. 4.)

Tímto uměním rozumí autor hledání a klepání v našem nitru buď soustředováním se na božské Já anebo opakováním myšlených písmen, slov a vět. Je zajímavé, že staří mystikové a také Rosikrucíáni zobrazovali umění koncentrační postavou lukostřelce, který střílí šípy do terče. Terčem je ovšem buďto bož-

ská podstata v našem nitru, anebo ono místo v těle, kam vysíláme mantrická cvičení. Lukem je naše duše, která musí být při tom napiata jako tetiva na kuši a myšlenkou je šíp a konečně střelcem je zevní člověk. Každý, kdo dovede střelci do terče, ví, že je při míření třeba nejvyšší pozornosti a klidu. A právě takové pozornosti a takového klidu je také třeba při mystických cvičeních. Bez klidu a pozornosti létají šípy mimo a také naše myšlenky nedosahují svého určeného cíle. Staří byli mistři v symbolu — to se jeví i v příkladu uvedeném.

»Nejvznešenější vlastností lidskou je řeč. Ale musí být probuzena nejen v ústech, odkud vychází pouze na venek, nýbrž ve všech částech těla, ve všech zevních i vnitřních orgánech. Potom zví člověk, co znamená síla Ducha a volnost, pak bude svou rukou zmírňovati nemoci, zaháněti hady a odstraňovati nebezpečí smrti.« (Str. 79.)

U člověka znovuzrozeného, ba ještě dříve, u mystika, který urazil alespoň jistou část své cesty, jeví se v první řadě kromě vnitřního Slova také síla léčivá a to alespoň do jisté míry.

»Židé měli prorocké školy. Všichni důkladní dějepisci a theologové svědčí, že Eliáš byl takové školy vůdcem. Bible mluví o dětech proroků. Jaké by to mohly být děti? Jistě nebyly nic jiného než muži, kteří chodili do takových škol prorockých a byli jejich členy.« (Str. 87).

Je jisto, že již v nejstarších dobách, již u Babyloňanů a Egypťanů a později u Řeků, byly prorocké, či jak bychom to teď nazvali mystické školy, v nichž se žáci učili poznávati nikoliv přírodu zevní, nýbrž vnitřní, v nichž byli vedeni některým vysokým zasvěcencem a ten jim dával cvičení pokud se týká života vnitřního a vedl je také asi v životě vezdějším. Z řecké literatury je velmi mnoho známo o takových školách, ale ze starších dob se nezachovalo téměř nic. Tak také bylo u Židů.

»Poněvadž křesťanské náboženství není také nic jiného nežli prorockou školou, není alespoň je m u třeba žádného vyznání. (Str. 88.)

Tím autor míní, že ten, kdo je křesťanem a řídí se podle ducha evangelia a nikoliv podle předpisů svatých otců, kteří většinou neměli o vnitřním životě ani zdání, nemusí náležeti k žádné církvi a může dojít vnitřního posvěcení.

»Co je to prorocký dar? — Je to zjevení probuzeného Ducha nebo Genia, které je uděleno zevnímu člověku. Duch se nám

projevuje, když odložíme vše, co jsme slyšeli, čemu jsme se učili a co jsme si pamatovali, když se zbavíme všeho, k čemu nás lákají časné chůtce, když zvítězíme nad vášněmi a tak dáme vnitřnímu životu místa, aby mohl jednat podle libosti a poučovat nás pocity, slovy a viděními.« (Str. 97.)

›Osoba Kristova je objektivní, ale jeho Duch jest subjektivní. Bez ducha nemá osoba ceny. Sám Kristus pravil: ›Moje tělo a krev nejsou k užitku, ale moje slova jsou Duchem a životem.« Čím více se staráme o Jeho osobu, tím nejasnějším se nám stává Jeho Duch ale čím více poznáváme Jeho Ducha, tím blahodárněji působí na nás Jeho osobnost, poněvadž tím, že se nám stává ideálem a vzorem, vchází do nás a přetváří nás podle něho.«

V této poslední větě je obsaženo jisté tajemství mystického vývoje, totiž přetvoření se člověka ›pozemského« v člověka ›nebeského«. Tento nebeský, neboli božský člověk je vtištěn neboli nalit do duše mystikovy a přetváří jeho nitro. Poutník Cherubínský vyjadřuje tuto transformaci těmito slovy: ›Jakmile roztavil tě výhně Boží žár, hned vlastní podstaty své Bůh ti vtisknul tvar.«

›Dějinný zápas o osobu Kristovu vedl a vede k nevěře, dogmatům, sektám, ke specialisování a ke sklonu hádati se.« (Str. 110.)

›Kdo nebude jako jedno z těchto maličkých, nevejde do království nebeského.« Čím se zabývají děti nejdříve? Učí se mluvit, nejdříve písmeny, pak slabiky a pak slova. ›Čiň každý se svým nitrem rovněž tak.« (Str. 116.)

›Kdo by popíral, že Kristus nevstoupil do těla, není křesťanem. Slova Kristova jsou duchem a životem. Duch a život nemají v těle žádného zvláštního místa. Jsou rozšířeny po celém těle a sídlí v něm. Posvěť tělo, vyprosť ducha cvičením jako dítě a pak v tobě Kristus vstane z mrtvých. Proto se staňte dětmi, čiňte, jak nahoře praveno, a znovuzrození musí následovat, tak jako hrozen uzraje na slunci. (Str. 117.)

›Mluvit se musíme učiti nejdříve písmena, pak slabiky, potom slova a nakonec celé věty. Teď pochopujete legendu o čínském císaři Iao, který, aby učinil zemi šťastnou, zvolil si spoluvládce. Iao je kořenem biblického Slova, je to Bůh, ale jeho spoluvládce je Bohem zvolený a stvořený vladař. Teď nahlédnete, proč

pozdějším učedníkům Jana Křtitele a Gnostikům a Novoplatonikům byly tyto tři písmeny tak důležité.« (Str. 118.)

V kapitole o písmenových cvičeních jsme tyto věci vyložili dosti důkladně, takže netřeba dalších poznámek.

»Organickými elementy řeči jsou rty, zuby, jazyk a patro. Jsou v přírodě tak upevněny jako písmeny a nemohou se vzájemně nahraditi. Rty nemůžeme říci d, jazykem nemůžeme říci b a patrem nic z obou. Zrovna tak nemůžeme vysloviti rty, jazykem nebo zuby k nebo ch. Všimněte si toho! Je to nejvyšší důležité, poněvadž tím můžeme vniknouti do nitra přírody a badati v jejích duchovních silách. Rty představují kůži a svaly člověka. Zuby jsou ssacími větvemi kostry. Jazyk je ve spojení s vnitřními orgány těla, s cévami a nervy a krví. Patro je vždy v nejzazším koutu každé věci nebo v jejím středu.«

Tyto poučky Kerningovy jsou pro praktického mystika nesmírně důležité, neboť jsou klíčem k tajemství přírody zevní. Kdo se naučil ve svém nitru abecedě a vnitřnímu Slovu, může tentýž proces prováděti i v zevní přírodě a probuditi v ní hlasy u věcí živých i neživých. K zasvěcenci mluví celá příroda. Proto se pravi o mnohých Rosikrucianech, že rozuměli řeči zvířat. Jakub Böhme znal »adamovská«, totiž rajská jména všech zvířat a rostlin a dovedl plachou lesní zvěř oním magickým jménem, kterou jí dal Adam, povolati k sobě.

Ale tohoto klíče dovede použít jenom ten, kdo si jej v sobě vyhledá. Pro všechny ostatní lidi nemají tato učení smyslu a ceny. Abych ukázal, jaká hluboká symbolika je v těchto mystériích ukryta, poukazuji jen na př. na symbol kruhu s tečkou uprostřed. Každý okultista ví, že je to značka slunce, ale nejen to, slunce je zároveň hmotným symbolem božství, a proto je kruh s tečkou také symbolem manifestovaného nebo projeveného Boha. Bod uprostřed kruhu je však podle hoření poučky Kerningovy »patrem«. Obvod kruhu je zevní manifestací neboli stvořením. Patrem můžeme říci písmeny g h ch. Proto také staří přidali ke jménu božskému nakonec h (Jehovah), neboť toto písmeno je silou projevoací. Právě tak i písmeno ch a g. Písmeno ch znamená vdechnutí, a proto se pravi v bibli: »A vdechl mu (Adamovi) chřípěmi duši.« Písmeno g má nejmocnější vibrační účinky na všechny tři světy. Podobně je to také se všemi ostatními písmeny a jestliže kdo dovede najíti v pří-

rodních tvarech souvztažné mluvící orgány, uslyší řeč přírody.

›Vše co existuje, má ráz těchto čtyř organických elementů. Každá věc má zevnějšek, má něco upevňujícího, něco vnitřního a středního. Vrchní vrstvu Země cítíme, když si ji představíme jako rty, prahory s jejich hroty a skalami, které se táhnou celou zeměkouli, cítíme jako zuby a kosti. Za touto skalní kóstrou cítíme jazyk a střed Země si dovedeme představit zřetelně jen p a t r e m. (Str. 153.)

›Kdo tedy dovede ve svém nitru představovati si tyto mluvící elementy v přírodě, ale zároveň souvztažně s mluvícími elementy svého organismu, obdrží klíč k poznání zevní přírody.«

Na jiném místě citované knihy dokazuje Kerning duchovní vjemy, které každý může pocítit, není-li přeplněn předsudky, jaké bývají u každého nepravého filosofa. Píše takto:

›Když si představíte hrot naší kostelní věže, kde jej cítíte?«

›Ovšemže v hlavě.«

›Ale když si představíte hluboko ležící základy téže věže, kde je cítíte?«

›Podivno! V nohách!«

›Když si představíte odstávající větev tohoto stromu, kde ji cítíte?«

›Na rameně.«

›A kořeny stromu?«

›Zase v nohách.«

›Tím jsem vás chtěl přesvědčiti, že ačkoliv jste se nedotekl ani hrotu věže, ani kořenů stromu, přece jste je pocítil.«

›A co z toho?«

›Od mládí jsme se učili a namáhali jsme se hledati Boha ve výši a představovati si Ho tam. Tím se stalo, že nám vstoupil do hlavy, kde naň myslíme a rozebíráme Ho potud, až se konečně rozplyne a zmizí. Bůh je všude. Celý člověk, t. j. celá lidská postava, se musí naučit pociťovati Ho a pak Ho budeme mítí celého. V nohách, kolenech, stehnech, kyčlích, bedrech, na břiše, na prsou a na zádech, ano ve všech útrokách a orgánech až do morku v kostech musí se Bůh pohnouti — pak jej pocítíme, pak pocítíme svůj pozitivní život a nesmrtelnost nebude jen možností, nýbrž nutností. Hlava je hrotem věže, je větrničkou na ní, je kohoutem, který křičí do světa a řídí se podle každého větru, který vše přehlíží, ale také je odevšad viděn. Ve věži jsou hodiny, které jdou podle pevných pravidel,

a měří minuty, hodiny a dny. Ale vše to by bylo nemožné, kdyby věž nestála na pevném základě, na pevných nohách. Uvažujte o tom.« (Str. 167 a dále.)

Mistr Kerning poukazuje neustále na fakt, že Bůh je v člověku přítomen v celém těle. Proto také, jakmile počneme hledati Boha v sobě, ať již cvičením v mystickém srdci, anebo cvičením v nohách, počne se Bůh projevovati v celém těle. Devadesát devět procent okultistů a také theosofů se domnívá, že mystický vývoj se počíná u člověka v duši. *Tato domněnka jest z nejuvětších omylů moderní okultní literatury.* Vznikla z naprosté neznalosti duchovních zákonů a vznikla proto, že o těchto věcech píší a psali lidé, kteří nikdy nezažili mystického vývoje — ani jeho prvopočátků.

Pravda je právě opačná. Mystický vývoj se počíná v těle, jde tělesnými pocity, ale takového druhu a rázu, že jich nikdo nezná a nikdo jich nezažil, kdo nenastoupil cesty mystické. Také vývoj vnitřních smyslů je zdánlivě rázu zcela tělesného. Zde působí magické síly duševní na organismus, ale jejich působení cítíme zcela hmotně. Jejich působení je tajné a člověku, dokud se nestal znovuzrozeným, naprosto nepochopitelné. Ale účinky těchto sil jeví se zjevně v těle.

»Postavte se čelem k jihu a představte si východ slunce. Kde je cítíte?«

»Na levé straně.«

»A západ?«

»Na pravé straně.«

»Kde cítíte zemi protinožců?«

»V nohách.«

»A kde cítíte nebe nad protinožci?«

»Těž v nohách, ale ve velkém oblouku.«

»Které představy jsou čistší, ty, které si činíme bezprostředně z oblaků nad námi, anebo ony, které procházejí zdola celou zeměkoulí?«

»Druhé.«

»Dovedete si představit si něco čistšího nad to?«

»Nikoliv.« (Poněvadž myšlenka zdola musí projíti celým tělem, tedy celou podstatou Boží.)

»Nejčistší představa, již člověk může míti a již může pocítit, jest Duch Boží. Probuzení přirozené této citlivosti a její zjemnění je poznání sebe, ale pocítěné je Bohem, jehož poznání

bylo cílem všech zakladatelů náboženství a všech duchovních institucí.

»A to byl základ, na němž spočívají náboženství a jejich kněžstva?«

»Ano.«

»Proč nevidíme ani stopy takové nauky?«

»Poněvadž se ztratila a protože chceme dosáhnouti všeho toho kohoutem na věži.« (Str. 168 a dále.)

Je jasno, že tímto kohoutem na věži míní Kerning lidský rozum, jenž svým prasevětlem oslňuje naše oči, takže nevidíme pravdy.

»Pak chápeme, proč staří kladli svoje bohoslužby vždy na dobu ranní nebo večerní a nikdy na hodinu polední. Mithraisté a Pythagorejci pozdravovali slunce při východu a nechávali zjevu takto zářícímu působiti na svá těla, při čemž se zároveň nebe nad jejich hlavami jasnilo.*) První křesťané volili dobu noční a katolíci slaví narození Krista dosud o půlnoci. Když si představíme pravé poledne našich protinožců o naší půlnoci, cítíme se obklopeni světelnou klenbou, která na nás působí blahodárně, posiluje a oživuje nás, a poučuje nás. (Str. 169.)

»Žák:

»Poněvadž jsem si uvědomil přísloví: Cvičení dává umění, počal jsem si všemožné předměty představovati a poznal jsem zřetelně, že jakmile jsem vyslal svoje myšlenky do výše, byla moje hlava podrážděna nepříjemným a skoro bolestným způsobem. Ale naproti tomu, když jsem přijímal do své představy předměty ležící vodorovně nebo pod sebou, cítil jsem působení zčásti milé a zčásti posilující. Poněvadž jsem se konečně rozhodl, že budu růsti přirozeně zdola nahoru, zabýval jsem se kořeny stromů, základy domů a protinožci na druhé straně zeměkoule. Výsledek toho byl, že se mi zdá, jako bych chodil ve vodě. — Co je to? Zavedl jste mne do bludiště a musíte mi teď pomoci.

»Z tohoto bludiště si můžete pomoci jedině sám.

»Jak?

»Pokračováním v tom, co jste začal. Duchovní síly, jež pocítujete, působí zprvu chaoticky. Pak vyrostou a vyvinou se

*) Rosikrucíáni měli povinnost vycházeti z městských bran o svátcích Panny Marie při východu slunce.

Pozn. spis.

v určité působení, při čemž se naučíte poznávat jejich pravdivost a důležitost.«

Nejen cvičení písmen v nohách, ale jak jsme se přesvědčili, pouhé přenesení vědomí do nohou, působí stejně, totiž vyvinuje mystické síly a ten, kdo to činí, nastupuje cestu. Ovšem, cvičení písmenové je mnohem mocnější a vede přímo k vnitřnímu Slovu proroků.

»Ale tato věc je tak nová a neobyčejná, že v dějinách minulosti ani přítomnosti není o ní zmínky.

»Kdo hledá zmínky, nalézá je, ale kdo se jim vyhýbá a prohlašuje již předem, že jsou nesmysly, nevidí jich.

»Povězte mi jen j e d e n příklad!

»Kristus pravil k Petrovi při mytí nohou: »Když ti myji nohy, bude celé tvoje tělo čisté.

»A domníváte se, že toto mytí nohou se vztahuje na něco podobného?

»Na co jiného?

»Na očištění morální.

»Omezenec a člověk orthodoxní hledá všude morálku, jako volný myslitel hledá všude přírodu.

»Pak by nebyla bible knihou lživou?

»Je to kniha odhalených duchovních sil, jež jsou v lidské podstatě.

»Proč teď nevidíme žádných takových odhalených sil?

»Poněvadž v bibli není obsaženo žádné nauky k takovému odhalení.

»Pak je bible knihou nedokonalou!

»Pokud se týká nauky, ano, ale pokud běží o působení vyvinutých sil, je to kniha božská.

»Proč tam není nauky?

»Buďto shledali, že je radno, aby nebyla do bible přijata, anebo byla nauka již ztracena.

»A je dosud ztracena?

»U několika lidí dosud existuje.

»A těch několik?

»Nechce se vydati pronásledování kněžstvem a útokům racionalistů.

»Ale věc, jak ji provádíte vy, je zcela racionelní.«

»Domnívám se také, ale otažte se jiných a uslyšíte, jakými jmény jsem poctíván.« (Str. 174 a dále.)*

V tomto posledním odstavci se zmiňuje Kerning o jistých stupních mystického vývoje. Činí to ledakdes ve svých knihách, ale vždy tak, že nezasvěcenec nikdy nepochopí. Kdo však kráčí mystickou Cestou, nalezne ihned na nesčetných místech potvrzení svých vlastních zkušeností. Pokud se týká nauky o vnitřním vývoji člověka, která byla dlouho utajovaná, vstupuje teď do stadia zjevného, o čemž svědčí nejlépe tato kniha. Nebylo by nikdy došlo k jejímu napsání a vydání, kdyby toho nechtěla božská moc. Kromě toho mohu říci, že dosud nikdy nebyl uveřejněn spis, který by mluvil o těchto mystériích tak neodhaleně jako tato kniha. Také to jest možno pouze s vyšším dovolením. Je tak proto, že nastává nová éra na zemi, že v nedaleké budoucnosti rozšíří se mystická Cesta mezi lidmi více než kdy v minulosti.

Z Kerningovy knihy »Základní rysy bible«.

»Jsou tři druhy dětí Božích, o nichž mluví kanon, totiž ony biblické knihy, které považuje církev za inspirované a jež uznává.

1. Jsou to předně takové děti Boží, které vystupují na světlo světa bez tělesných rodičů působením Božského Ducha na měkkou zemi, která vytváří uterus.

2. Takové, které se rodí ze ženy, aniž se před tím spojila s mužem.

3. Děti přirozených rodičů, které samy sebou a silou Ducha v sobě vytvořily Spasitele a povýšily se na Syny Boží znovuzrozením.

»O všech třech druzích nám podává bible příklady a nazývá je na rozdíl od obyčejných lidských dětí, dětmi Božími. Kolem poslednějších se shromažďuje obec, která vírou v kanonický zákon doufá mít účastenství na zaslíbeních, která v dětech božích vidí splněna již zde. Takovým způsobem tvoří se církev, říše boží, jež vzdálena temných dogmat a poslouchajíc jen vyšší zákony přírody, může v sobě spojit všechny lidi a dovésti je k nesmrtelnosti. (Str. 80.)

»Jsou tedy tři druhy dětí Božích základními pilíři bible, bez nichž ani křesťanství by nemělo základu a pevnosti.

*) Je zajímavé, že také spisovatel této knihy má stejné zkušenosti, ještě před jejím vyjitím.

›Jest jeden Bůh! Kdo by toho chtěl popírati? Je také nesmrtnost a my všichni v ni věříme. Ale nesmrtnost je nejzáračnější věcí ve stvoření, a proto není příčiny pochybovati o možnosti jakýchkoliv zázraků biblických. Zevní člověk není nesmrtný. Vše, z čeho je složen, vrací se k praelementům a pak nevidíme ani stopy z předešlé jeho individuality. Nesmrtnost je vybojována, když Duch v člověku vytvoří nové nepomíjející tělo, které spojí se zevním člověkem a přijme v sebe jeho myšlenky a city. Čím je éthericko-duchovní tělo čistší a vzdálenější těla hrubého a čím je toto tělo hrubší, tím nedokonalejší bude mezi oběma spojení a tím bude také nejistější stav věčného života. Ale čím je nové, étherické tělo bližší stvořenému a čím je stvořené tělo čistší, tím budeme míti větší jistotu jejich spojení a tím určitěji můžeme doufati, že s sebou vezmeme na onen svět svoji celou individualitu.

›Když si představíme étherické tělo jako jemnou a lehkou essenci, která se má spojit s nečistou, hustou vodou, totiž stvořeným tělem, bude naše snaha, utvořiti toto spojení, marná. Lehká tresť bude plovati nahoře, voda zůstane dole a když oboje vylijeme, spatříme, že se obě látky úplně od sebe oddělily a že ve vodě nezůstane ani stopa trestí a v této zase ani nejmenší částička vody. Ale když se pokusíme zhustiti tresť lihovitými, hutnějšími tekutinami a když zároveň vyčistíme a zdestilujeme vodu, tu obě části se smísí tak, jako by již od počátku byly jednotou. První případ znázorňuje nejchladnější lhostejnost a naprostou vládu smyslů, druhý jest však kulmináčním bodem lidského zušlechtění, při němž tvor zvítězí i nad smrtí a nezažívá rozkladu.

›Existuje znovuzrození v Duchu. Vytvoření étherického těla Duchem je tímto znovuzrozením. Toto étherické tělo vzniká právě tak jako stvořené tělo v uteru a roste odtud do všech částí a orgánů životních. Poněvadž jest zplození takového božského těla opodstatněno přírodou a poněvadž jeho přiblížení se k tělu stvořenému slouží nám k zušlechtění, tu nečiníme závěru proti rozumu, když řekneme, že při vhodných okolnostech étherické tělo se může tělesnou stravou tak zhustiti, že jako lidský tvor, stvořený Duchem, může opustit svoje mateřské sídlo a vstoupit do zevního světa, jsa vybaven lidskými vlastnostmi. Když jest jedno, může, ba musí býti při příznivých poměrech také druhé.

»Toto jest, ačkoliv neúplné, přece jenom přírodou souhlasné naznačení toho, jak vznikají děti boží třídy druhé. Tvar prvý musí býti možný, jinak by nebylo vůbec lidí. Počátky skoro všech národů, veškeré mytologie a mystérie tomu učí a naznačují toto vzniknutí člověka názornými symboly a podoběnstvím. V tomto směru, když veškerí národové z veškerých dob jsou v souhlasu, nesmíme se báti klamu a musíme si pomyslit, že bez poučení z přírody nemohlo by nikdy dojíti k takové souhlasnosti.«

Tento výňatek jsem uvedl hlavně proto, že Kerning se v něm dotýká palčivé otázky nesmrtelnosti a za druhé nejtajnějších mysterií lidstva, totiž vzniku člověka v přírodě a jeho převodu ze stavu hmotného do stavu duchovního. Jak jsme viděli, nevěří Kerning v nesmrtelný život bez duchovního znovuzrození v těle, k jakému má dojíti u každého mystika.

Jestliže Kerning nevěřil v individuální život posmrtný bez znovuzrození, nevadilo mu to pranic, poněvadž sám dosáhl do jista znovuzrození. Stejně také nevadilo Buddhovi, že popřel Boha a uznával jenom Zákon. Dosáhl přes to nejvyššího stupně osvícenosti. Naše individuální víra, pokud jsme lidmi obyčejnými, má však *magický vliv* na naše vědomé trvání po smrti. Kdo nevěří, že je život posmrtný, nebude takový život pro něj po smrti existovati. A naopak, kdo v tento život věří, bude i po smrti vědomě žítí dále. Důkladné vysvětlení o osudu člověka po smrti nalezne čtenář v mé knize: »Zázraky a jejich vysvětlení okultními naukami«.

U každého zasvěcence všech věků nalézáme jisté individuálně zbarvené názory, které se v jednotlivostech liší od názorů zasvěcenců jiných. V podstatě jsou ovšem všichni za jedno, a proto se nesmíme dít másti nepatrnostmi a jednotlivostmi. Pokud je duch lidský v těle, byť to byl i vtělený nejvyšší adept, zůstane na něm lpěti značka lidská. A pamatujme, — že se praví: Ó, nedokonalosti, tvoje jméno jest člověk! Byl jenom jeden ve všech věcech dokonalý a neomylný a to byl Ježíš Kristus. On však nebyl člověkem v našem smyslu, nýbrž vtěleným Synem Božím, proto na něm nebylo nic lidského.

Z knihy »Klíč ke světu duchů«:

»Slyšte tedy: Když zemře vše, nemůže zemřít Stvořitel. A kdvž vše zemře, tu také tvor, ve kterém se Stvořitel oslavil, nemůže zemřít. Hledatí Stvořitele, uskutečnití v sobě jeho oslavení

ní, jest úlohou. Prostředků je mnoho, ale vedou různým krokem. Některé působí pomalu, některé rychleji. Kdo má odhodlanost a sílu, může voliti poslednější. Slabému musíme dáti prostředky lehčí. Do které třídy se řadíte?»

K silným prostředkům patří na příklad askese a přísná jógická cvičení, jak se odedávna až podnes předpisují a vykonávají v Indii. Také Egypťané znali prostředky rychlé a pomalé. Rychlé prostředky jsou pro Evropana nemožné, ba nebezpečné, poněvadž nejsou vhodny pro okolnosti, v nichž žijeme. Již Řekové znali ve svých mystériích několik stupňů různých prostředků. Znali prostředky silné a rychlé a také slabší a pomalé a jejich zasvěcenci je předpisovali svým žákům podle individuálního nadání a schopností.

»Žák: Odvahu mám, ale mám-li také sílu, toho si nejsem jist. Neznám přece výkony, které mám provést, a proto jednejte podle vlastního úsudku.

»Učitel: Nuže, slyšte: Nech v sobě mysliti člověka, pak to bude dosaženo.

»Žák: Jak?

»Učitel: Nech v sobě člověka mysliti, pak to bude dosaženo.«

»Žák: Tuším, co chcete říci. Čistá lidská přirozenost! Zdali ji budu moci někdy najíti?

»Učitel jej uchopil za ruku, pohlédl mu pevně do očí a řekl: Kdo má odvahu a vytrvalost, tomu není žádný cíl daleký. (Str. 101.)

»Nečiňte mnoho slov,« praví bible. »Když se chcete modliti, modlete se takto: Otče náš, atd

»Tím jest řečeno: Nemáš se modliti nic jiného než toto. Musíš to opakovati tak tiše a tak často, že nejen tvoje ústa, nýbrž tvoje srdce, ano tvoje celá přirozenost, od kůže až k nejvnitřnějšímu bodu tvého těla se tomu naučí po paměti. Když pak pocítíš toho působení, když se ti budou ježít vlasy, pálení tě tvoje kosti, tu si pomysli, že jsi přijal křest. Zdá se to málem, ale k provedení jest třeba nejvyšší síly člověka.« (Str. 104.)

Zde vyslovuje Kerning poučku o větním cvičení a doporučuje modliti se v duchu a ve všech částech těla — Otčenáš. Že máme i toto cvičení prováděti zase od nohou potvrzuje jeho výrok o něco dále:

»Rostlina roste zdola a v půdě se upevňuje vše, co touží po jistotě. Pevnost jest pro nás jenom v pevných látkách a co by

bylo pevnější než země, která ve vlastním kruhu se nezměnitelně pohybuje a každému vznikajícímu tvorů skýtá podporu k jeho vzrůstu? Na nohou stojí člověk, na ně se opírá. Nestojí-li podpory za nic, je ztracen. (Str. 106.)

»Ode dne mytí nohou až k smrti na kříži je vše psáno jenom pro nás. Když budeme dětsky věřiti a slepě cvičiti, tu také vstaneme z mrtvých. Vše, co se stalo s velikým Mistrem v těchto třech dnech, jest nám vzorem. Musíme pocítiti rány do tváří a zažiti bičování, tíha kříže nás musí tísniti a aby měl nový člověk místa, musí se rozšířiti ve všech našich údech zemdenost. Ať se proti tomu vzpírá rozum, ať se bouří smysly, ať se třeba celé naše tělo vzpírá, nesmíme kolísati, musíme statečně trpěti, aby se bolestná koruna proměnila v korunu života. Kdo nečiní mnoho slov a těch několik slov uvede všude v činnost, čímž povýší celé svoje tělo ke schopnosti myšlení, ten jde cestou k vítězství a bude oslaven na kříži života.« (Str. 108.)

Z knihy »Cesta k nesmrtelnosti«:

»Které jsou elementy myšlení? Jsou to řeč, číslice a tvary. Musíte se naučit celým svým tělem počítati, tvořiti formy a mluvit, pak se vám objasní světové dějiny a vaše vlastní bytost.« (Str. 123.)

Zde vyslovuje Kerning přesně novou poučku, že totiž je také třeba cvičiti číslice a různé tvary a dále naznačuje, že žák ve svém konečném vývoji pozná celé dějiny světa, že tedy může dojít jasnovidnosti. Pokud se týká cvičení číslic a forem, o to nechť se s počátku žák nestará, neboť kdykoliv to bude nutné, bude mu to dáno. Jenom lidé, nemající víry a odhodlanosti, obávají se již napřed, že nebudou věděti, jak by dále postupovali se svým cvičením. Ale jak praví Kerning, mystice se každý musí oddati slepě. Kdo nemá této odvahy, nechť věci nechá, neboť bylo by marné namáhati se.

»Člověk se musí míti celý, to jest cílem veškeré nauky a tam také hledíme žáka dovésti. Nejen v srdci nebo hlavě, nýbrž celým tělem musí se člověk pocíťovati a poznati. Jinak se ochromí a nebude schopen věčného života.

»A v této věci spočívá právě omezenost člověka, že jedné části těla přiznává větší svatost než druhé, při čemž lidé přece deně docházejí ke zkušenosti, že žádný úd není bez užitku a

že každý musí nutně býti, aby byl splněn úmysl Stvořitelův.

›Hleď si udržeti to, co máš, a myslí tam, kde se život jeví nejzřetelněji, tam jsi Bohu nejdříve. Ale nebuď stranický — se svými silami a buď přesvědčen, že dokonalost musí míti síly veškeré.

›V nejhlubším tónu hudby jsou obsaženy vyšší tóny. Proto sestup do nejnižších komnat svého těla a vzpomeň si, že Kristus také vstoupil do pekel, aby povolal k životu veškeré duše a síly.

›Nelen, dokud sis neutvořil všude čočku, kterou se můžeš dívat do věčnosti, a nedej se zavést, když svět si všímá jenom tvé hlavy a když ji chce naplniti všemožným poznáním, takže nakonec se chce tvoje hlava od tebe oddělití a chce se vzdáliti tvému citění. Buď stálý a zachovej se celý, jinak budeš ukřižovaným, jemuž na kříži byly zlomeny kosti a který proto nesmí býtí sňat. Důvěřuj času a ovládej okamžik. Tato nauka jest vyslovena v předcházejících příkladech, neboť bude třeba let, než člověk dospěje ke zralosti, kdy objeví jádro svého života, aby ho použil jako vůdce.« (Str. 168. a dále.)

Mnozí, nemajíce dosti trpělivosti, chtěli by dosáhnouti celého mystického vývoje v několika měsících nebo v několika málo letech. Takové počínání je nesmyslné a zde jest k němu dána odpověď Mistrem. Trvá mnoho let, než se kdo dopracuje dokonale vnitřního Slova a naprosté jasnovidnosti, aby mohl býti vůdcem, a jsou žáci v mystice, kteří vůbec nejsou určeni k vůdcovství, ale k úlohám jiným, neboť každému je dáno podle jeho sil a schopností. Dalšího poučení v praktické mystice se dostane čtenáři četbou revue ›P s y c h e« (Vinohrady, Šumavská 7), věnované mystickému školení, jejíž XVIII ročník právě vychází.

Kapitola VIII.

Výňatky z některých mystiků středověkých

Po dlouhých úvahách, jak nejlépe popsati celou mystickou cestu, rozhodl jsem se zařaditi na tomto místě tak zvanou ›Parabolu« z Rosikruciánského spisu, zvaného ›Tajné figury Rosikruciánů ze XVI. a XVII. století.« Jinak se vlastně tento spis

jmenuje: »Prostý slabikář pro mladé žáky, kteří se denně cvičí ve škole Ducha Svatého, na způsob obrazů očím malovaný k novoročnímu cvičení v přirozeném a theologickém světle od jednoho Bratra Fraternity Kristovy Růžového Kříže P. F., po prvé uveřejněný a několika figurami stejného obsahu rozmnožený od P. S.«

Parabola.

(Moje vysvětlivky jsou uvedeny v závorkách.)

1. Když jsem se jednou procházel v krásném, zeleném a mladém lese, hloubaje o námahách tohoto života, a také o tom, jak jsme těžkým pádem svých prvních rodičů se ocitli v takové bídě a strasti, nad čímž jsem zaplakal, odchýlil jsem se v takovýchto myšlenkách od všeobecné cesty a dostal jsem se, ačkoliv nevím jak, na úzkou pěšinu, která byla nesmírně hrubá, nerovná a neschůdná. Byla také porostlá tak mnohými křovínami, že bylo snadno viděti, jak jest jí málo užíváno. Nad tím jsem se zalekl a byl bych se zase rád vrátil -- ale to již nebylo v mé moci, neboť se za mnou zvedl tak mocný vítr, že jsem sotva mohl učiniti jeden krok nazad než deset do předu.*)

2. Proto jsem musil jíti dále a nesměl jsem si všimati svých nejistých kroků.

3. Když jsem takto krácel delší dobu, přišel jsem konečně na krásnou louku, která vypadala jako kruh a byla obrostlá krásnými plodnými stromy a je nazvána obyvatelstvem Pratum Felicitatis. Tam jsem se ocitl v zástupu starých mužů, kteří měli všichni sněhobílé vousy, kromě jediného, jenž byl dosti mladým mužem a měl hrotité, černé vousy. Také byl mezi nimi jeden, jehož jméno mi bylo sice známo, ale jehož obličej jsem zatím nemohl viděti. Tento byl ještě mladší. Tito mužové hovořili o různých věcech, zvláště však o jednom vysokém a velkém tajemství, které je obsaženo v přírodě a jež Bůh utahuje velikému světu a zjevuje je jenom málo lidem, kteří Ho milují.

*1 Spisovatel začíná zde tím, že popisuje jak po hloubání o marnostech života a utrpení vkročil na mystickou cestu, která je úzká, nerovná a neschůdná a málo používaná. Když se chtěl vrátiti, nebylo mu to možno, poněvadž přírodní síla — vítr — mu v tom zabránila. Vítr je symbolem Ducha Svatého. Zde tedy je jinotajně řečeno, že autor byl hnán k další cestě Duchem Svatým.

4. Naslouchal jsem jim dlouho a jejich hovor se mi velice líbil. Avšak někteří z nich se odchyľili od věci, ne sice stran předmětu nebo práce samé, nýbrž pokud se týká podobenství. V tom sledovali Aristotela, Plinia a jiná obrazná líčení, která druh od druhu vzájemně opsali.

Tu jsem se již nemohl déle zdržeti a musil jsem přidati svoje zrunko, odmítl jsem takové nicotné věci ze zkušenosti a praxe a většina jich se mnou souhlasila, ale dotazovali se mne, a zkoušeli mne ve své škole, vehnali mne dosti do úzkých, avšak moje doklady byly tak dobré, že jsem obstál s veškerou ctí, nad čímž se všichni velice divili, a rozhodli se jednomyslně, že mě přijmou do svého kolégia, nad čímž jsem se od srdce zaradoval. (Autor byl přijat do mystické školy.)

5. Řekli však, že ještě nemohu býti jejich pravým druhem, dokud nepoznám zcela dobře jejich lva a dokud nebudu věděti, co tento lev dovede vnitřně, jakož i zevně. Proto se mám přičinili, abych ho učinil svým poddaným. Důvěřoval jsem v sebe dosti dobře a slíbil jsem jim, že se při tom co nejlépe přičiním, neboť jejich společnost se mi velmi líbila, takže za nic na světě byl bych se nechtěl s nimi rozloučiti.

(Lev, o kterém se zde mluví, je člověk, totiž člověk zevní.)

6. Dovedli mne ke lvu a popisovali mi ho velice pilně. Ale nikdo mi nechtěl říci, jak s ním mám s počátku zacházeti. Někteří z nich činili o tom sice jakési poznámky, ale tak zmatečné, že sotva jeden z tisíců by jim byl rozuměl, avšak řekli mi, že mi nic nebudou utajovati, jakmile se mi podaří lva svázati, a zabezpečiti se před jeho ostrými drápy a hrotitými zuby.

Ale onen lev byl velmi starý, byl zuřivý a veliký. Jeho žlutá hřívá mu visela přes krk a zdál se býti naprosto nepřekonatelný, takže pro svoji bázlivost jsem se zpola zděsil a byl bych se rád zase vrátil, kdyby mě nebyl zdržel můj slib a pak okolnost, že starci stáli kolem mne a čekali, jak si budu počínati.

Přistoupil jsem ke lvu v jeho příkopu s důvěrou, počal jsem mu lichotiti, ale on se na mne podíval tak mocně svýma jasně se lesknoucíma očima, že strachem jsem málem utekl, avšak vzpomněl jsem si ihned, že jeden ze starců, když jsme šli ke lví jámě, se zmínil, jak velmi mnoho lidí chce tohoto lva krotiti, ale jak jest jich velmi málo, kteří toho dovedou. Chtěl jsem se vyhnouti ostudě a vzpomněl jsem si na ty různé h m a t y, jimž jsem se učil velmi pilně v těchto zápasech. Přitom jsem byl

také velmi dobře zkušený v přirozené magii. Zanechal jsem tedy laskání a útočil jsem na lva tak rychle a dovedně a zchytale, že, než si to uvědomil, vydobyl jsem již krev z jeho těla, ano i z jeho srdce. Byla krásně červená, ale velice horká. Pitval jsem jej dále a shledal jsem u lva něco, nad čímž jsem se velice podivil, že totiž jeho kosti byly bílé jako sníh a že jich bylo mnohem více než krve.

(Zde je již velmi mnoho tajných pokynů mystické praxe. Autor byl vycvičen v přirozené magii — to znamená, že znal královské umění, neboli jógu. K tomu se také vztahuje zmínka o hmatech, z nichž některé se symbolicky zachovaly v některých tajných společnostech, zejména také u svobodných zednářů. Jáma, ve které se lev nalézá, znamená nitro člověka, pitvání lva znamená procházení koncentrací všemi částmi lidského těla, jak vysvětleno v kapitole o písmenových cvičeních. Krev a jako sníh bílé kosti znamenají alchymisticky a mysticky červenou a bílou tinkturu, jinak princip ženský (menstruum) a princip mužský (semen). Oboje má v mystice ohromný význam, ale uveřejniti bližších podrobností o tom nelze.)

7. Když ti milí, kteří stáli nahoře kolem jámy a na mne se dívali, to viděli, disputovali prudce mezi sebou, což jsem mohl pozorovati podle jejich pohybů. Ale co mluví, nemohl jsem vyrozuměti, poněvadž jsem stál dosud hluboko v jámě. Ale když na sebe slovy prudce dotírali, slyšel jsem, jak jeden z nich řekl, že musím lva zase oživit, jinak že se nemohu státi jejich druhem. Nechtěl jsem již déle prodlévati a vystoupil jsem z jámy na veliké místo a přišel jsem, ačkoliv nevím jak, na nějakou velmi vysokou zeď, jejíž výše sahala přes sto loket k oblakům. Ale nahoře byla sotva na stopu široká a od jejího počátku, kam jsem přišel, až nakonec — vedla železná opora právě uprostřed zdi, která byla v ní upevněna mnohými do zdi zalitými tyčemi. Na tuto zeď jsem přišel, pravím, a zdálo se mi, že nějaký člověk jde několik kroků přede mnou po pravé straně zábradlí.

(Autor popisuje usmrcení zevního člověka, totiž lva a zároveň se zmiňuje o povinnosti, že jej musí zase oživit, což jest v mystickém smyslu znovuzrození.)

8. Ale když jsem nějaký čas toho člověka sledoval, viděl jsem, že na druhé straně mne také někdo následuje. Nevěděl jsem, zdali je to muž nebo žena. Tato postava na mne volala

a řekla, že na její straně lze lépe jít než tam, kde jsem šel já, čemuž jsem snadno uvěřil pro ono zábradlí, které stálo uprostřed a pro něž byla cesta velmi úzká, zvláště v takové výši.

Pak jsem také viděl, jak někteří, již chtěli jít touže cestou za mnou, padali dolů. Proto jsem podlehl pod zábradlí, drže se velmi pevně rukama, a šel jsem dále také na druhé straně (totiž levé), až jsem konečně přišel na jedno místo zdi, které se velmi nebezpečně sklánělo dolů.

A tu jsem litoval, že jsem nezůstal na druhé (pravé) straně, ale teď jsem se tam již nemohl dostat a také mi nebylo možno obrátit se — a dát si cestou druhou. Proto jsem se odvážil, spoléhaje na své dobré nohy, držel jsem se pevně a dospěl jsem beze škody dolů a když jsem se pak trochu obrátil, neviděl jsem již žádného nebezpečí a také jsem nevěděl, kam se poděla zeď nebo zábradlí.

9. Když jsem přišel dolů, stál tam krásný, růžový keř, na němž byly rozkošné, červené a bílé růže, ale červených bylo mnohem více než bílých. Utrhl jsem některé z nich a dal jsem si je na klobouk. Ale spatřil jsem tam také nějakou zeď, která obkličovala jednu velikou zahradu, ve které byli mladí muži a nějaké panny byly zase zevně zahrady. Byly by se rády dostaly do zahrady k oněm mladíkům, avšak nechtěly si příliš daleko zajít a namáhati se, aby došly ke dveřím. Tu jsem se nad nimi smíloval a šel jsem zase cestou, kterou jsem přišel, ale po rovině a šel jsem tak rychle, že jsem záhy dospěl k několika domům. Domníval jsem se, že mezi nimi naleznu dům zahradníka.

Ale našel jsem tam velmi mnoho lidí, z nichž každý měl vlastní komůrku. Dva z nich pracovali pohromadě a byli velmi pilní. Ale každý z nich měl práci vlastní.

Zdálo se mi však, že to, co činí, vykonával jsem sám již před tím a celá jejich práce mi byla známa. Zvláště jsem si myslel, že také mnozí jiní lidé provádějí takovou špinavou a nečistou práci, která je jenom zdáním a každého člověka jenom domněnkou, ale nemá v přírodě pražádného podkladu. Poněvadž jsem věděl, že taková umění mizejí jako kouř, nechtěl jsem se zde déle zdržovati a šel jsem dále cestou předsevzatou.

(Zde činí autor zmínku o bílých a červených růžích, které jsou jedním z velikých tajemství mystické cesty. Lze o něm

řící jenom to, že rozvitá růže jest přívlastkem, vlastností a ozdobou Panny Sofie čili Duše, božského principu ženského, který v mystikovi se spojuje tak zvanou chemickou svatbou s Ježíšem Kristem. Růže je tolik jako bílý lotos, totiž rozvíjí vnitřních smyslů a sil mystických. Ale růže znamená ještě mnohem více, o čemž nemohu veřejně mluvit.

10. Když jsem pak přistoupil ke dveřím do zahrady, dívali se někteří na mne se strany a kysele, takže jsem se obával, že mi budou chtít bránit v mém předsevzetí. Ale jiní pravili: »Vizte, tento chce do zahrady a my jsme již od dávné doby vykonávali zde zahradní práce a přece jsme tam nikdy nevstoupili, jak se mu vysmějeme, až se mu to nezdaří.«

Ale já jsem si všeho toho naprosto nevšimal, poněvadž lépe než oni jsem věděl, k čemu by byla tato zahrada, ačkoliv jsem tam nikdy nebyl. Kráčel jsem doprostřed k jednomu dveřím, které byly velmi pevně uzavřeny a také zevně nebylo viděti žádného klíčního otvoru. Ale zpozoroval jsem, že malý kulatý otvor, který však nebyl viditelný prostýma očima, byl ve dveřích a myslil jsem si ihned, že tam musím dveře otevřít. Proto jsem měl ihned po ruce svůj zvláště k tomu připravený klíč, otevřel jsem a vstoupil jsem. Když jsem tyto první dveře otevřel, našel jsem ještě jiné, závorami zavřené dveře, ale ty jsem otevřel bez námahy. Ocítl jsem se v jakési chodbě jako v nějakém dobře stavěném domě, která byla asi šest stop široká a dvacet stop dlouhá a nahoře pokrytá. A ačkoliv ostatní dveře byly ještě zavřeny, mohl jsem se přece dívat dostatečně do zahrady, jakmile byly první dveře otevřeny.

11. Putoval jsem ve jménu Božím zahradou dále a tu jsem našel uprostřed ní malinkou zahrádku, čtverhranou a na každé straně šest stop dlouhou. Byla obklíčena šípkovými keři a růže na nich velmi krásně kvetly. Poněvadž však trochu přešlo a dovnitř svítilo slunce, způsobilo to, že tam byla velmi krásná duha. Když jsem prošel mimo onu zahrádku a chtěl jsem jíti k místu, kde jsem chtěl oněm pannám pomoci, tu, hle, spatřil jsem, že místo zdi tam byl nízký, pletený plot a kráčela tam nejkrásnější panna, oděná v bílý atlas a doprovázena nejstatnějším mladíkem, jenž byl oblečen v roucho šarlatové. Oba kráčeli kolem růžové zahrady, vedouce se pod paži a v rukou si nesli mnoho libě vonících růží.

Promluvil jsem k nim a tázal jsem se jich, jak se dostali přes plot.

»Tento můj nejmilejší ženich,« pravila, »mi pomohl a teď jdeme z této zahrady do našeho pokoje, abychom se přátelsky pobavili.«

»Jest mi milé,« řekl jsem, »že bez mé další námahy se děje dostatečně po vaší vůli, ale vizte přece, jak jsem pospíchal a jak, abych vám mohl posloužiti, jsem proběhl tak dalekou cestu v krátké době.«

Potom jsem přišel k jednomu velikému mlýnu, který byl uvnitř zbudován z kamene. Ale nebylo v něm truhlic na mouku, ani jiných věcí, které patří do mlýna, nýbrž bylo viděti skrze zeď několik vodních kol otáčeti se ve vodě. Tázal jsem se, k čemu by to bylo a tu mi odpověděl jeden starý mlynář, že mlecí zařízení je na druhé straně zavřeno a pak jsem také spatřil, jak po lávce kráčí jeden mlynářský a chce dovnitř. Za ním jsem následoval i já.

Ale když jsem šel přes lávku, po jejíž levé straně byla vodní kola, stanul jsem tam a divil jsem se tomu, co jsem viděl. Kola byla nad lávkou, voda byla černá jako uhlí a její kapky byly bílé (To jsou symboly alchymické.) Lávka u stavidel nebyla ani tři prsty široká. Přes to však odvážil jsem se jíti zpět a držel jsem se dřeva, které bylo nad stavidly a dostal jsem se šťastně a bez promočení přes vodu.

Pak jsem se tázal starého mlynáře, kolik má vodních kol. Odpověděl, že deset. Toto dobrodružství mi leželo v hlavě a byl bych velmi rád věděl co znamenalo. Když jsem však pozoroval, že mlynář nechce nic pověděti, odešel jsem a našel jsem před mlýnem vysoký, dlážděný kopec, na němž bylo několik z oněch dřívějších starců, kteří se procházeli na slunci, jež tehdy velmi teple svítilo. Napsali slunci nějaký dopis od celé školy a radili se o něm. Pozoroval jsem záhy, jaký může býti jeho obsah a že se týká mne. Proto jsem přistoupil k nim a řekl jsem: »Pánové, běží zde o mne?« — »Ano,« řekli, »musíte svoji ženu, kterou jste si nedávno vzal, podržeti v manželství, jinak bychom to musili oznámiti našemu knížeti.«

Odpověděl jsem, že k tomu není třeba žádné námahy, poněvadž jsem s ní takřka zároveň zrozen a od dětství vychován a poněvadž jsem si ji jednou vzal, že si ji chci navždy ponechatí a že ani smrt nás nerozloučí, neboť ji miluji z vroucího srdce.

»Z čeho bychom tedy žalovali?« odpověděli, »nevěsta je s tím také spokojena a my máme projev její vůle. Musíte se tedy dáti oddati.« — »Jsem s tím spokojen«, řekl jsem. »Nuže,« řekl jeden z nich, »tak bude lev zase povolán k životu a bude mnohem mocnější a silnější než dříve.«

(Zahrada s malým otvorem ve dveřích a zvláštní klíč k ní jsou jisté pochody mystické, kterým porozumí jenom ten, kdo je skutečně na cestě. Klíč znamená mystické cvičení, jímž se otevrou dveře k »lotosům« (růžím v zahradě), které jsou v místě. (Viz tabulku na str. 98.). Veškeré zevní výklady by byly marné. V paragrafu jedenáctém se objevuje po prvé ženich s nevěstou. Tímto ženichem je sám autor, který zde popisuje svoje vidění. Mlýn, do kterého přišel, je dílna přírody, ovšem se stanoviska nepozemského. Starci mluví k autorovi o jeho nastávající svatbě s nevěstou, se kterou se autor takřka zároveň narodil a byl s ní od dětství vychován, poněvadž tato nevěsta jest, jak již často vysvětlováno, jeho duší. Touto svatbou ožíví se lev, totiž mystický mrtvý člověk, aby byl mocnější a silnější, totiž, aby se stal jako adept a zasvěcenec pánem všeho v mystickém znovuzrození.)

12. Tu jsem si vzpomněl na svoji předešlou námahu a práci a myslil jsem u sebe na zvláštní toho příčiny a na to, že se to musí týkati nikoliv mne, nýbrž někoho jiného, jenž jest mi velmi dobře znám, poněvadž jsem viděl našeho ženicha s nevěstou jíti mi ke svatbě, k níž byli připraveni a ochotni. Z toho jsem se velice radoval, poněvadž jsem byl ve velikých úzkostech, že tato věc by se mohla týkati mne.

(Zde se zmiňuje autor o jistých duševních zápasech, kterými musí projíti každý mystik. Běží tu o přesunutí vědomí z nižšího já do vyššího Já, což jest doprovázeno nemalými boji a úzkostmi. Člověk se domnívá, že přestoupením vědomí do vyššího Já ztratí svoji pozemskou osobnost nebo individualitu. Tento strach je tak mocný, že přemnohé lidi zdržuje od nastoupení mystické cesty. Ale tento strach je klamný, neboť ten, kdo se znovuzrodí, jehož vědomí splyne s universálním vědomím božským, neztratí přece své individuality a jenom tak může právě zachrániti svoji osobnost. Je to mysterium, kterého nelze vyložiti.)

13. Když tedy, jak pověděno, náš ženich ve svých šarlato- vých lesklých šatech se svou nejsličnější nevěstou, jejíž hlé

atlasové roucho vydávalo velmi jasné paprsky, přišli k oněm starcům, oddali je tito velmi záhy a já jsem se nemálo divil, že tato panna, která měla býti přece matkou svého ženicha, byla přece tak mladá, že se zdálo, jako by se byla právě teď narodila.

(Zde je třeba zmíniti se poněkud obšírněji o mystickém vývojovém systému, který byl znám v nejstarších dobách všem lidem zasvěceným a jenž, jak již řečeno jinde, byl a je podkladem všech mysterií světa.

Všechny mythy, legendy o starověkých hrdinech, většina národních pohádek a všechna mysteria starých okultních nebo mystických společností u všech národů mluví o jedné a téže věci, totiž o smrti starého člověka, totiž smrti mystické a jeho zmrtvýchvstání nebo znovuzrození. Tento starý člověk (starý Adam) je usmrcen svým synem a tento jeho syn si vezme svoji matku za choť. Nejjasněji je tento postup podán ve starořeckém mythu o králi Laiovi. (Viz str. 91.) To jest trestí všech mysterií. V jiných mythech nalézáme alespoň zlomky této soustavy nebo její obměny, ale kdo zná podstatu mystického pochodu, nalezne jej snadno všude. Vývoj mystický se děje podle nezměnitelných duchovních zákonů od chvíle, pokud je člověk na zemi a jistě že tyto zákony platí i v celém vesmíru na všech světech stejně.

I v této mystické »Parabole« shledáváme se s týmiž myšlenkami. Proto praví autor, jak se divil, že nevěsta, jež měla být matkou svého ženicha, je tak mladá.)

14. Ale teď nevím, jak se tito dva prohřešili, že, ačkoliv byli bratrem a sestrou, byli spojeni takovou láskou, že jich nebylo lze odloučiti a že se jaksí chtěli dát potrestati za krvesmilství. Oba byli dáni místo na svatební lože a místo, aby měli skvostnou svatbu, do pevného a trvalého vězení. Ale toto vězení, do něhož byli odsouzeni a uzavřeni, bylo, pro jejich vysoký rod a znamenitý stav a také proto, aby v budoucnu nemohli nic tajného vykonávati, nýbrž aby veškeré jejich činy byly před očima jejich ustanoveného strážce, zcela průhledné, jasné a čisté, jako z křišťálu a kulaté jako nebeská koule. Tam byli uzavřeni, aby tam za ustavičných slz a s pravou lítostí činili pokání a učinili zadost za svoje přestupky.

Ale před tím jim byly vzaty všechny části oděvu a všechny ozdoby, které na sobě měli, aby v onom pokojíku spolu obývali

zcela nazí a nepokrytí. Také jim nebyl nikdo ustanoven k posluze, kdo by byl mohl do jejich pokojíku vcházeti nebo z něho vycházeti, nýbrž, když jim byla dána potřebná potrava a nápoj, jenž byl načerpán z vody, o níž bylo mluveno vpředu, tu byly dveře komnaty velmi pevně zavřeny na zámek a závory, a ještě k tomu byla na ně vložena pečeť školy a mně bylo poručeno, abych je tam střežil a poněvadž byla zima přede dveřmi, abych pokoj řádně zahříval, tak aby ani nemrzli ani je to nepálilo, ale aby také ničím způsobem nemohli uprchnouti. Kdyby však proti všemu očekávání se jim stala nějaká škoda, nebo kdybych byl nejednal podle tohoto rozkazu, byl bych za to velice a přísně potrestán.

Nebylo mi právě při této věci dobře. Moje bázeň a starost mne činily malomyslným, neboť jsem si u sebe myslel, že není maličkostí, co mi bylo poručeno, a také jsem věděl, že kollegium nelže a že to, co řeklo, také jistě provádí. Poněvadž jsem však nemohl na věci nic změnit a protože ještě k tomu onen uzavřený pokoj byl v jedné pevné věži, která byla ještě silnými hradbami a vysokými zdmi obklíčena tak, že bylo možno celý pokoj dostatečným a trvalým ohněm zahřívat, ujal jsem se tohoto úřadu a počal jsem ve jménu Božím pokoj vytápěti, abych uvězněné manžele chránil před chladem.

Ale, co se stalo? Jakmile pocítili nejmenší teplo, objali se tak milostně, že něco podobného nebude tak záhy spatřeno a zůstali spolu v takové vřelosti, že mladému ženichu srdce v těle horoucí láskou se rozplynulo a také jeho celé tělo v jejích roztomilých pažích zrovna tálo a rozpadalo se. Poněvadž ona ho právě tak milovala jako on ji, tu když to viděla, plakala nad ním srdečně svými slzami, takže ho pod nimi přímo pohřbila a těmito prolitými slzami vše tak zaplavila, že ani nebylo viděti, kam se poděl.

Tento její pláč a smutek trval nějakou krátkou dobu, ale nakonec pro veliký bol srdce nechtěla již sama dále zůstat na živu, nýbrž chtěla dobrovolně jíti na smrt.

Ach, běda mi, v jaké bázni, nouzi a starosti jsem se ocitl, když oba snoubence, takto mi svěřené, viděl jsem rozplývati se ve vodu, takže pro mne leželi mrtvi. Měl jsem před očima svůj vlastní konec, ale ještě strašnější mi bylo, že jsem se více obával výsměchu, který mi tanul na mysli a jehož se mi dostane.

(Čtenář snad uhodl sám, že tajemný pokoj, ve kterém se tato scéna se snoubenci odehrává, je zase jenom lidské nitro, v němž dospívá mystický ženich se svou nevěstou k úplnému svému spojení čili k tak zvané mystické svatbě. Ono topení pod pokojem, ono zahřívání, není nic jiného, než mystická koncentrace. Mystické cvičení, neboli koncentrace je jako palivo, které přikládáme do kamen, aby v nich oheň neuhasl. Jsou jisté sny, které má každý žák a jež to potvrzují. Když žák přestane cvičiti, hoří sice mystický plamen v jeho nitru ještě po nějakou dobu dále, ale konečně se skryje jaksi pod popelem — a veškerý mystický vývoj pomalu ustává. Může to ovšem trvati několik let, než přestanou veškeré mystické stavy, které se u žáka objevovaly, zvláště když žák přestal se svým cvičením z nějakého důvodu, když byl již na vyšším stupni. Jakmile však nanovo počne cvičiti, roznítí se znovu onen mystický oheň a žák na své cestě pokračuje dále. Nemáme zapomenouti, že tato parabola byla napsána jenom pro ty, kteří měli již jistý stupeň mystického vývinu a spojení. Pro všechny ostatní lidi nemá významu. Autor také schválně zakrývá vše jinotajnými obrazy a symboly jako všichni spisovatelé mystičtí. To se dělo hlavně ovšem proto, aby posvátné věci, o kterých se zde mluví, nebyly nepovolanými lidmi profanovány. Ale tyto alegorie zavádějí také mnohé nepravé alchymisty k tomu, že se domnívají, že v podobných traktátech se mluví pouze o alchymii zevní, že jsou v nich uvedeny pouhé návody pro práce v laboratoři. Tak přemnozí vykládají, že pokoj obou snoubenců není nic jiného než chemická křivule, do které se musí vložit jisté látky, aby v ní byly, jistou dobu zahřívány. Rosikruciánské spisy mají skutečně dvojí význam, jak již jinde pověděno, jednak mystický a dále alchymistický. Oboje směřuje k témuž cíli, totiž k dobytí kamene mudrců, který však není ničím jiným ve smyslu mystickém, nežli nalezeným Ježíšem Kristem v našem nitru. Ten, kdo jej našel mysticky, může také snadno najíti kámen mudrců alchymisticky, t. j. zevně. Ale naopak bylo a bude marnou prací hledati tento kámen jen cestou chemickou bez předcházejícího znovuzrození operátéra. Veliké Dílo, o němž se v těchto spisech všude mluví, týká se nejdříve transmutace člověka v bytost božskou, v adepta nebo zasvěcence, který může pak

prováděti nejen projekce drahých kovů, nýbrž nalezne také elixír života a kámen mudrců.)

15. Když jsem v takovýchto starostlivých myšlenkách prožil několik dní a když jsem sem a tam hloubal, jak bych si v této věci poradil, vstoupilo mi konečně na mysl, jak Medea oživila znovu mrtvé tělo Iasonovo. Tu jsem si u sebe myslil: »Když něco podobného mohla učiniti Medea, proč by se to nezdařilo i tobě?«

Dále jsem přemýšlel o tom, jak bych to provedl. Ale neviděl jsem žádnou lepší cestu než té, že budu udržovati neustálou teplotu, až voda odejde, tak abych zase viděl mrtvolu našich milenců a pak jsem doufal, že ujdu s velikým užitkem a chválou všemu nebezpečí. Proto jsem pokračoval se započatým teplem a pokračoval jsem v něm celých čtyřicet dní. Potom jsem zpozoroval, že vody čím dále tím více ubývalo a že mrtvolu, ačkoliv byly černé jako uhlí, se počínají zase objevovati. To by se bylo asi stalo již dříve, kdyby pokoj nebyl tak příliš pevně uzavřen a zapečetěn. Avšak nesměl jsem ho žádným způsobem otevřít. Pozoroval jsem totiž dobře, že voda, která vystupovala nahoru a chtěla spěchat k oblakům, srážela se nahore v pokoji nanovo a jako déšť padala dolů, že tedy nemohla uniknouti, takže náš ženich se svojí milou nevěstou leželi před mýma očima mrtví a shnilí a ještě k tomu nad všechnu míru zle zapáchali. Mezitím se objevila v pokoji probuzena slunečním svitem, ve vlhkém ovzduší, nesmírně krásná duha s neobyčejně jasnými barvami, která mě v mých přestálých starostech nemálo potěšila a ještě k tomu jsem byl rád, že oba milence jsem zase viděl před sebou ležeti. Ale není zajisté radosti tak veliké, aby nebyla spojena s mnohým smutkem. A tak také já jsem byl zarmoucen ve své veselosti, poněvadž moji svěřenci leželi pro mne ještě mrtví a nebylo při nich pozorovati žádného života. Viděl jsem však, že jejich komůrka je zhotovena z tak čisté a husté látky a že je také tak pevně uzavřena, že jejich duše a duch nemohly odejít a že jsou pevně uzavřeny ještě uvnitř. Pokračoval jsem s nepřetržitým teplem dále ve dne v noci, abych se zachoval podle svěřeného úřadu, ale při tom jsem si neustále myslil, že obě těla se nevrátí k životu, dokud potrvá ona vlhkost. A o tom jsem se také skutečně a v pravdě přesvědčil. Zpozoroval jsem totiž při pilném nazírání, že ze země k západu silou slunce vystupuje

mnoho par a že se táhnou do výše, jako by slunce táhlo vodu. Tyto páry se srážely přes noc v překrásnou a plodnou rosu, která časně zrána padala dolů a zvlhčovala zemi a také omývala naše mrtvoly, takže den za dnem, čím častěji se toto mytí a omývání dělo, se stávaly krásnější a bělejší.

Ale čím byly krásnější a bělejší, tím více se ztrácela vlhkost, až konečně když se stal vzduch jasným a krásným a když přešlo vše mlhavé a vlhké počasí, tu duch a duše nevěsty v jasném vzduchu se již nemohly udržeti, nýbrž vstoupili zase do očištěného a oslaveného těla královnina a toto tělo také záhy jejího ducha i její duši přijalo, takže okamžitě zase oživila. Jak snadno můžete uhodnouti; byl jsem tím nemálo potěšen, zvláště proto; že jsem ji viděl vstáti v nesmírně skvostném rouchu, jemuž podobné zřídka vídáte na zemi a krásnou korunou ze samých diamantů ozdobenou, při čemž jsem ji slyšel takto promluvit: »Slyšte, děti lidské, a vyslechněte vy, již jste zrozeni z žen, že nejvyšší Moc může krále dosazovati a krále svrhovati — On činí bohaté a chudé podle své vůle — On usmrcuje a zase oživuje.«

(V tomto odstavci jsou popisovány další mystické stavy, odehrávající se v nitru člověka na cestě. Všichni žáci mystické školy naleznou zde známé věci.)

16. »Vidíte podle toho na mně pravý a živý příklad: byla jsem veliká a stala jsem se malou. Ale teď, když jsem byla pokořena, stala jsem se vznešenou královnou nad mnohým královstvím. Byla jsem usmrcena a znovu k životu povolána a mně chudé jsou svěřeny veliké poklady moudrých a mocných a jsou mi odevzdány.«

17. »Proto mi byla dána také moc, učiniti chudása bohatým, dáti milost pokornému a nemocnému zdraví. Ale nejsem dosud rovna svému nejmilejšímu bratru, velmožnému králi, který musí býti ještě probuzen z mrtvých: Až on přijde, dokáže, že moje slova jsou pravdivá.«

(Tak mluví probuzená duše čili Panna Sofia v člověku před mystickou svatbou.)

18. A když takto promluvila, svítilo slunce velmi jasně a den byl teplejší než dříve a přede dveřmi byly psí dny. Poněvadž však dlouho před tím byla pro královnu připravena k její nádherné a veliké svatbě mnohá drahocenná roucha, jako z černého sametu, z popelavého damašku, šedého hedvábí,

stříbřitého taftu, sněhobílého atlasu, ano jedno z krásné stříbřité látky, která byla vyšívána drahocennými perlami a nádhernými, jasně svítícími diamanty, a také byly zároveň zhotovovány a připravovány pro mladého krále různé šaty, totiž v barvě nachově žluté, zlatité z drahocenných látek a konečně jeden oděv z červeného sametu s drahými rubíny a karbunkuly, jimiž byl vyšíván u velikém množství, ale krejčí, kteří tyto šaty zhotovovali, byli neviditelní, takže jsem se nad tím velice divil, když jsem viděl hotové jedny šaty za druhými a jedno roucho za druhým, jak se to vše stalo, poněvadž jsem také věděl, že nikdo kromě ženicha a nevěsty do komůrky nevstoupil. Ale nejvíce jsem se podívoval tomu, že jakmile byl jeden šat nebo jeden oděv zhotoven, tu předešlý zmizel jaksi před mýma očima, takže jsem nevěděl, kam nebo kdo by jej uklidil.

(Zde je nutno učiniti zmínku o poznámce, týkající se psích dnů. Tyto psí dny spadají v našich dobách na nejteplejší dny léta, ale zde se tím míní něco zcela jiného. Psí hvězda, čili Sirius byla zasvěcena v Egyptě Anubisovi, totiž Bohu mrtvých, který, jak známo, byl zobrazován s psí hlavou. Tento Anubis, neboli podle řeckého Cerberus, je strážcem podsvětí a jeho přítomnost ohlásí se každému žákovi, jenž při svém vývoji vstupuje do pekla, způsobem neomylným.)

19. Když byly ony nádherné oděvy zhotoveny, objevil se také veliký a mocný král ve velikém lesku a nádheře, jimž se nic nevyrovná. Když viděl, že jest uzavřen, prosil mě přivítavě a slovy velice blahosklonnými, abych jim otevřel dveře a nechal je jíti, že mi to bude k velikému užitku. Ačkoliv mi bylo nejprůšněji zapovězeno onen pokoj otvírati, přece jsem byl nejvš potěšen majestátností a roztomilou výmluvností krále, takže jsem mu z dobré vůle otevřel. Když pak vyšel, byl tak laskavý, tak milostný a tak pokorný, že dokázal věru, jak vysoké osoby nic nekrášlí tolik jako ctnosti.

20. Poněvadž však prožil psí dny u velikém horku, měl velikou žízeň a byl chabý a unavený a rozkázal mi, abych mu načerpal vody z rychle tekoucího potoka pod mlýnskými koly a abych mu ji přinesl a když jsem to učinil, vypil jí dosti mnoho s velikou chutí, vrátil se pak do své komnaty a nařídil mi, abych za ním pevně zavřel dveře tak, aby ho nikdo nemohl znepokojovati nebo probuditi ze spánku.

21. Tam odpočíval několik dní a pak na mne volal, abych

mu otevřel dveře. Ale mně se zdálo, že je mnohem krásnější, skvostnější a krevnatější než dříve. On to zpozoroval také sám a shledal také, že voda, kterou jsem mu přinesl, je skvostná a zdravá a žádal ihned o více vody; také jí mnoho vypil, více než před tím a také žádal, abych nařídil, aby komnata byla vystavěna větší. Když tento král se napil podle své vůle dosti onoho drahocenného nápoje, který nevědomci považují za nic, stal se tak krásným a skvostným, že za svého života jsem neviděl osoby nádhernější. Potom mne uvedl do svého království a ukázal mi veškeré poklady a bohatství světa, takže musím doznati, že nejen královna prohlásila pravdu, nýbrž že také větší část tohoto bohatství zanechala těm, kteří krále znají. Zlata a skvostných drahokamů nebylo tu konce a omládnutí a obnovení přirozených sil, jakož i obnovení ztraceného zdraví a zapuzení všech nemocí bylo zde věcí obyčejnou. Ale nejdrahocennějším bylo to, že lidé oné země znají svého Stvořitele, že se ho bojí a že ho ctí a že od něho dostávají moudrost a rozum a konečně po této časné slávě věčnou blaženost. K tomu nám dopomáhej Bůh Otec, Syn a Duch Svatý.

A m e n.

(Tato parabola je tedy obrazem vnitřního vývoje člověka na cestě mystické, čili hermetického umění, jak se jí říkalo ve středověku. Doporučuji všem čtenářům, aby ji často četli a hloubali o ní. To, co nebylo vysvětleno, nelze říci prostě proto, že toho vyzraditi nelze. Kdo bude hledati, nalezne zcela jistě pravý význam každého slova.)

Kapitola IX.

Mystické stavy

Než počnu vyličovati tak zvané mystické stavy čili soustavu duchovní, podle níž se každý člověk vnitřně vyvinuje (mohu tak učiniti jenom v širokých obrysech, aby nebylo prozrazeno to, co zjeveno býti nesmí), musím se zmíniti o některých křesťanských obřadech ve světle mystiky, poněvadž tyto obřady

nejsou ničím více ani méně než symbolickým znázorněním jistých mystických pochodů každého žáka.

Nejdůležitější z těchto obřadů jsou tak zvané svátosti, t. j. podle výrazu církevního svaté symbolické obřady, které pod zevními viditelnými znameními mají způsobiti vnitřní duchovní statky. V katolické církvi jest jich sedm, totiž křest, svátost oltářní, biřmování, svátost pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a svátost stavu manželského. Tyto svátosti byly teprve v šestnáctém století prohlášeny některými reformátory za svaté obřady. Že by byl sám Kristus ustanovil tyto svátosti ve formě, jak jsou nyní prováděny, bylo by ovšem sporné, a proto zmínění reformátoři se usnesli, že jen první dvě, totiž křest a svátost oltářní ustanovil Kristus sám. Původ ostatních svátostí je naprosto temný a neznámý. Byly ovšem založeny svatými Otcí, ale kdy a jak vznikly, není možno doložiti, poněvadž prameny se buď ztratily, anebo byly zničeny nešťastným požárem slavné knihovny v Alexandrii. Též je možno, že jsou ukryty v tajném oddělení vatikánské knihovny nebo v cařihradské knihovně, která je však přes 300 let zavřená. Je však jisto, že tyto obřady vznikly v některé sektě gnostické, které kvetly od roku 200 před Kristem až asi do roku 200 po Kristu, že tyto obřady byly přijaty sektou křesťanskou, při čemž ona sekta, ze které byly vzaty, byla v urputných zápasech tehdejší doby naprosto potlačena a zničena. Je zajímavé, že ve všech svátostních obřadech jsou symbolisovány skutečné mystické pochody a stavy a je samozřejmé, že ten, kdo je nařizoval, musil býti sám zasvěcencem nejvyššího stupně. Pravému mystikovi nestačí ovšem pouze první dvě svátosti, totiž křest a svátost oltářní, nýbrž musí projíti všemi až do svěcení kněžstva a svátostí stavu manželského. To je ovšem míněno ve smyslu mystickém a nikoliv zevním. Křest znamená očištění Duchem Svatým a rozvoj vnitřních duchovních smyslů, svátost oltářní znamená vstoupení Ducha Svatého do mystika, biřmování značí upevnění vnitřního života, svátost pokání znamená komunikaci s božským vnitřním Já, poslední pomazání jest mystickou smrtí, která všemu tomu musí předcházeti, svěcení kněžstva jest vnitřní posvěcení a povýšení mystika na učitele nebo vůdce, když úplně se v něm vyvinulo vnitřní Slovo, t. j. hlas Ducha Svatého, když se zkrátka stal prorokem. A svátost stavu manželského je tak zvanou mystickou svatbou, čili spo-

jení se ducha mystikova (Ježíše Krista) s Pannou Sofií, která není ničím jiným než panenskou ohnivou duší, kterou Indové nazývají Kundalini. To znamenají svátosti ve smyslu mystickém.

Kromě těchto svátostí jest ovšem nejdůležitějším obřadem mše. Při mši jest nejdůležitější okamžik »pozdvihování«, kdy kněz zvedá hostii, aby ji ukázal lidu a poté kalich s vínem, neboť v tomto okamžiku se skutečně děje mystická proměna obou substancí v tělo a krev Kristovu. Kdokoliv je přítomen mši a má vnitřní zrak otevřen, spatří vlastníma očima tuto proměnu, která jeví se zvláštním vyzařováním, jež se dotýká všech přítomných., takže se ne nadarmo radí (k těmto rádcům náleží na příklad i Kerning, viz jeho spis »Student«) každému, aby v neděli vyslechl celou mši. Tato skutečná proměna mystická působí blahodárně na duši každého člověka a děje se po každé, ať je kněz, který mši slouží, jakýkoliv. Tento pochod se odehrává na nejvyšší úrovni duchovní a třebaže nástroj k tomu byl nečistý, přece jen to nemá vlivu na účinky onoho obřadu. Je to totéž jako u člověka nejbídnějšího a nejhříšnějšího, když v něm plane oheň božského Já a není žádnými jeho skutky nijak poskvřován, neboť božství prostě poskvřiti nelze. Je pouze třeba, aby kněz byl skutečně vysvěcen biskupem — pak je naň přenesena ona moc proměňovati obřadem hostii a víno v tělo a krev Kristovu. Kdyby tomu tak nebylo, bylo by křesťanství pouhou fraškou a milionů věřícího lidu, který nemá a nezná nic jiného, byly by klamány tím, jenž tyto obřady připouští. To ovšem není myslitelné.

Že skutečně dochází při mši k této mystické proměně a k onomu viditelnému záření, jež se přenáší jistým způsobem na člověka a plní jeho nitro zvláštní silou, bylo v posledních letech v Praze nesčetněkrát zjištěno několika mystickými žáky. Podotýkám ovšem, že jako vše předešlé, tak i tento odstavec píší jen pro ty, kteří mají touhu odhaliti ve svém nitru mysterium boží, — pro všechny ostatní to psáno není, neboť by to byla zrna, která dopadla na skálu.

Z následujícího vysvítá, že i pro mystika jest důležité alespoň v neděli navštěvovati chrám a zúčastniti se mše. Kdo to bude činiti pravidelně, pozná brzy veliký vliv a veliké dobro, které mu přinese na C e s t ě i jinak.

První mystický stav, kterým žák musí projít a jenž má na sta různých oddílů a pododdílů, jmenuje se mystikou smrtí.

Když se má někdo narodit, nemohl před tím ve skutečnosti žít a mohl nanejvýš vést jenom jakýsi život zdánlivý. Takovým zdánlivým životem je obyčejný pozemský život všech obyčejných smrtelníků, tedy všech lidí, kteří nenastoupili Cesty mystické. Kdo to učinil a vstoupil na svatou stezku, oddělil se od zástupu, jenž jde širokou pohodlnou silnicí, a vydal se cestičkami postranními, aby vystoupil na vzdálené pohoří. Tím jest symbolisována cesta mystika, jenž vybočil od ostatního lidstva, čímž však se také v y m k l obyčejným zákonům, jimž podléhají všichni ostatní lidé, neboť většina těchto zákonů nemá již nad ním moci a on podléhá zákonům vyšším, které řídí svět duchovní. Děje se tak, aby nakonec mohl říci, že přemohl i posledního, nejzarputilejšího nepřítele smrt, a mohl zajásati: »Ó smrti, kde je tvůj ostěn«! Nové zrození člověka, již žijícího a vzrostlého, může se státi jen s tou podmínkou, že se jaksí vrací do stavu nezrozence a že se tedy vzdává svého nynějšího života. Proto se dělí svatý pochod znovuzrození na dva akty a prvním z nich jest vzdání se života čili mystická smrt. Mystik umírá, a sice podle starých mythů a tradic, buď dobrovolně, nebo nedobrovolně, buď se musí usmrtiti sám, nebo jest usmrcen. To se ovšem vztahuje na z e v n í o b ř a d y tajných společností, k nimž náležely i starověké mysterie, kdežto ve skutečnosti se to děje postupem vnitřním, znenáhla, ale přece jen velice citelně a zároveň je to naznačováno mnohými dojmy z duchovního světa.

Většina mých čtenářů slyšela jistě o svobodných zednářích, kteří jsou starou okultní společností a ve svých obřadech přijímacích a zasvěcovacích naznačují některé mystické stavy, o nichž mluvím v této kapitole. Ale děje se to jenom zevně a symbolicky. I u svobodných zednářů jest novic kladen do rakve, což naznačuje jeho smrt.

Ve skutečnosti je spojena mystická smrt s mnohými velmi zajímavými zjevy, které mystikovi zároveň dávají klíč k nejrozmanitějším tajemstvím, jež mu byla až dosud naprosto záhadná.

Co vlastně umírá v člověku při mystické smrti?

Jakým způsobem lze z vlastní vůle přivoditi mystickou smrt? A je to vůbec možné?

Mystická smrt, která trvá po celý život mystikův, dokud nedosáhl úplného znovuzrození, křtu ohněm a mystického znovuzrození, se týká jedině zevního člověka.

Co je zevní člověk? To, co známe z člověka svými pozemskými, neboli zevními smysly. Je to jeho hmotné tělo, je to jeho zevní celá osobnost, tak, jak se nám na zemi jeví. Domnívám se, že všichni moji čtenáři znají rozdělení člověka podle okultních zákonů, jak jsem je vylíčil v knize »Tajné síly přírody a člověka« a jinde. Tak zv. smrtelná čtveřice, která stojí pod nesmrtelnou trojicí, jest onou částí, která zmírá mystickou smrtí. Patří k ní tedy pozemské tělo, životní síla čili prana, astrální tělo a kama, čili středisko pozemských chťičů a hmotných žádostí.

Tyto čtyři součástky člověka musí zemřít, aby se mohl člověk znovuzrodit, čili, aby v něm mohl vystoupiti do plného života Nový Adam, Ježíš Kristus. Tři ostatní, totiž manas, čili duše lidská, buddhi čili duše božská a atma čili Duch Boží, jsou nesmrtelné, jestliže člověk je udržel pohromadě mystickým školením. Jinak jenom část jeho lidské duše přichází po smrti do »ráje« čili místa blažených, jsouc na tu dobu spojena s Duchem a duší božskou a pak se nanovo vtěluje. Když však člověk žil jen zevnímu světu, velmi hmotným způsobem a oddán svým chťičům, tu skoro celá jeho lidská duše je stržena po smrti k oné čtveřici, z níž ovšem zbyla po úmrtí těla hmotného jen část neviditelná — astrální tělo, kama a prana — a žije na astrální úrovni jistou dobu, aby se rozplynula pozvolna do svých elementů, jako tělo se rozpadne ve své elementy.

Jakub Böhme praví v knize »Čtyřicet otázek o duši«, že je trojí druh duší, totiž těch, které vystoupily z těla zemřelých po smrti. Jedny se starají o pozemské věci, o své závěti a o rodinu a to jsou nejnižší. Ve skutečnosti to jsou astrální těla takových osob, které zemřely bez náboženského přesvědčení — neboť víra i zde činí zázraky a vyvolává ona jedině různé stavy posmrtné — a ta jsou oživena částečně zbylou pranou, kamou a duší lidskou nebo její částí, pokud byla stržena při smrti ke čtveřici.

Tyto bytosti, které nemají v sobě Ducha Svatého ani božské duše (ty sídlí v ráji až do příštího vtělení), se projevují pro-

střednictvím medií ve spiritistických sezeních, kromě bytostí jiných, jež nepřicházejí na tento svět v lidské podobě. Jsou to elementálové, čili živelní duchové a konečně i démoni nebo — někdy — i astrální těla lidí dosud v těle hmotném žijících. Někdy, ale to se děje velmi zřídka, může tu zakročit svým projevem i některá magicky oživená postava, stvořená na kratší či delší dobu některým magikem.

Druhý druh takových duší patřil lidem, kteří měli jisté náboženské představy a ty přicházejí na místa astrální říše, kde existují nepravá nebesa všech náboženských soustav. Jsou tam křesťané, katolíci, evangelíci atd., jsou tam obrazy katolických světců, které se pohybují jako živé bytosti, jsou tam obrazy Krista a Marie a svaté Trojice a vůbec vše, co si katolíci představují ve svém »nebi«. Je to nebe nepravé, ale přesto takové duše tam zažívají jistý stupeň blaženosti.

Podobné »nebe« mají také buddhisté a vůbec všichni lidé, kteří patřili k nějaké církvi a kteří pevně věřili jejímu zevnímu učení. To se děje a musí dít na základě zákona myšlenkových útvarů a také zákonem magické přitažlivosti.

Mnohá media vniknou svým zrakem do těchto nepravých nebes a domnívají se, že se ocitla skutečně v nebi pravém. Přesto, že je v těchto »nebesích« vše vlastně jen obrazem, je přece jen tento klam tak skutečný, že se duším zdá, jako by vše bylo naprostou skutečností. Není to na podiv, neboť i my na zemi jsme v podobném klamu s naší hmotou, která ve skutečnosti vůbec neexistuje a která nás přece zdánlivě obklopuje, ve které žijeme a pohybujeme se — a přece je vše jen přeludem.

Třetí druh duší pak podle Jakuba Böhmeho odchází s tohoto světa v »Lůně Abrahamově« a to jsou duše znovuzrozených, které se vzdalují do pravého nebe, poněvadž byly znovuzrozeny. S těmi může vejít do styku jenom adept, který sám v sobě probudil mystické síly, jenž je sám znovuzrozen. Se dvěma ostatními lze vstoupiti do spojení magicky. K prvním stačí pravá touha a víra, ke druhým již magický obřad. Duše jmenované na druhém místě, mají někdy dosti velikou moc, takže ve snech mohou působiti na lidi a zjevují se jim (totiž ve snech) a mohou je také poučovati o různých tajných věcech přírody.

Když totiž byla taková věřící duše osvobozena od hmot-

ného těla, vidí samu sebe a vidí také všechny svoje síly a mnohé z nich může žijícímu člověku zjevití.

Ale tento druhý stupeň duši se neprojevuje nikdy ve spiritistických séancích, nýbrž jenom určitým lidem ve snech.

Vraťme se nyní k mystické smrti.

Při tomto magicko-mystickém postupu zmírání pomalu, ale jistě pozemské hmotné tělo po nepatrných částech, které jsou vylučovány a na jejichž místo přistupují částice jiné, nesmrtelné. Toto pozvolné odumírání hmotného těla je v určitých mystických stavech zcela zřetelně pozorovatelné a také onen nový život, který se musí uplatňovati zároveň, je žákovi mystiky zcela dobře pozorovatelný určitými jevy.

Toto odumírání zevního těla je zcela paralelní s rozkladem hmotného těla ve hrobě, a proto také jsou tu jisté věci, které připomínají hrob, tlení, odpadávání masa od kostí, objevení se kostry a podobné věci. Proto také nalézáme v knihách starých mystiků velmi často vyobrazení, která naznačují tento postup.

Poněvadž nový život, který musí zároveň s pocitem mystické smrti vnikati do člověka z božského principu, nastupuje na místě života starého, je i tato věc zcela zřejmě pozorovatelná. Protože Kristus ukázal mystickou smrt svým Ukřížováním, jsou nejprřednějšími známkami tohoto nového života vlastně stigmatisace, čili rány Kristovy na kříži v ruku, nohu a boku, a tak kříž je zároveň symbolem mystické smrti, ale také symbolem věčného života, protože onen nový život, vycházející z Božství a vlévající se do člověka, dává mu nesmrtelnost.

Proto je tak důležité, aby každý mystik po celou svoji cestu až do konce měl opakující se stigmatisace, buď viditelné nebo neviditelné.

Nyní přicházíme ke druhému principu, který v člověku zmírání mystickou smrtí. Je to naše astrální tělo, které rovněž po smrti průměrného člověka se za jistou dobu musí rozplynouti ve své elementy. Kdyby nám bylo astrální tělo náhle vzato, nemohli bychom žít, poněvadž astrální tělo jest pojítkem na jedné straně mezi tělem hmotným, hlavně s jeho nervy, a na druhé straně s pátým principem čili lidskou duší nebo manasem.

Proto i zde, když odumírání astrální tělo lidské, musí se zároveň tvořiti astrální tělo nové, nesmrtelné, čili nebeské, které

jest rouchem duše mystikovy a které má jisté vysoké, magické síly a schopnosti. Také toto odumírání a tvoření se astrálního těla je doprovázeno zase jinými jevy u mystika, a sice tak zřetelně, že je mystik svými vnitřními smysly pozoruje, a sice i v denním životě, když se zabývá zcela hmotnými věcmi nebo denním svým zaměstnáním. Je tu tedy zase jiná řada mystických stavů, které se opakují neustále v různé síle a na různých místech a různým způsobem. Toto nové astrální tělo je t. zv. tělo oslavené, o němž se mluví v evangeliu.

Dále je tu princip kárický, který je střediskem chticů a pozemských žádostí, hladu, žízně a jiných hmotných tužeb. Také tato kama musí zahynouti mystickou smrtí, neboť je zároveň střediskem t. zv. »zvířecí duše«, která člověka stahuje neustále ke světu hmotnému. Kárický princip je naznačován v mnohých náboženských soustavách jako drak, nebo had. Mystikové a alchymisté symbolisují tento princip lvem. Křesťané zase satanem. Kárický princip se u mystika jeví také jako býk, nebo kůň, nebo jiná zvířata.

Kárický princip je oním střediskem, kterým se člověk jedině může spojit s bytostmi démonickými, a proto na něm hlavně záleží všem magikům. Bez něho by nebylo žádného spojení démonů s duší lidskou u oněch nešťastníků, jejichž chtíč se stal jejich vládcem.

Kárický princip je u mnohých lidí — i mystiků — velmi mohutně vyvinut, a proto není snadno ho zahubiti. Všechno zevní potlačování čili askese může velmi často vésti jen k tomu, že zdánlivě se kama dá uspati, aby v nestřeženém okamžiku vybuchla se silou trojnásobnou a aby člověka strhla pak k činům často nerozvázným. Proto je nejlépe, když odevzdáme usmrcení tohoto principu do rukou božích.

Jedině z moci Boží, která nám vždycky pomůže, když budeme zcela pokorní, lze si podrobiti tohoto lva, jehož krev a kost, abych mluvil obrazně jak staří alchymisté, nám poskytnou základní nebo »první látku« (prima materia), k výrobě kamene mudrců, jímž je Ježíš Kristus.

Dalším principem, který při mystické smrti odumírá zcela pomalu a pro mystika pozorovatelně, je životní síla čili prana. Tato prana je všude v přírodě a také tedy v lidském těle. Je to princip, který naplňuje naši nervovou soustavu. Bez něho bychom zahynuli. Jejím centrem je Slunce a prana je tedy po-

částečně božského přívodu. Ale ta prana, která tvoří náš životní magnetismus, není již tak čistá jako prana sluneční. Musila projít mnohými obměnami, než vstoupila do našeho ovzduší a do potravin, se kterými ji přijímáme. Je to prana, řekl bych »zvířecí«, totiž asi tak magicky nízkého stupně jako kama.

Na místě této nízké prany vstupuje do těla mystikova při mystické smrti a oživuje ho prana božská, tedy nejvyšší a nejčistší. Tato prana má nejvyšší životní potenci, a proto také světci a mystikové a vůbec zasvěcenci mohli vždy touto pranou léčit všechny lidské choroby, ba mohli i křísiti mrtvé, jako Kristus.

Výměna této prany se děje u mystika pozorovatelně, ale mystické stavy s tím spojené jsou velmi jemné, takže je pociťují jenom mystikové, kteří jsou nadaní nejvyšší vnímavostí pro věci duchovní. Teprve při delším pokroku, když je již tělo mystikovo skoro přetvořeno a když má již větší část obrozeňného těla astrálního, vnímá i tuto novou pranu zřetelněji. Její expansivnost a její vibrace jsou mnohem vyššího druhu než u lidského magnetismu a protože je v nejužším spojení s astrálním tělem, musí býti i astrální tělo zjemněno nebo proměněno, aby s ní mohlo spolupracovat.

Jak lze působiti zevnímu člověku na tyto proměny mystické smrti?

Je tu předně samovolné usmrcování z e v n í osobnosti, což se právě děje zastavováním myšlenek nebo koncentrací. Kdo se dobře soustřeďuje na božské Já, ubíjí tím zevní já, poněvadž zevní já má svůj život jedině v našich myšlenkách a představách. To je tedy klíčem k mystické práci.

Jsou a byly mystické školy, které počínaly usmrcováním zevním, totiž askesí. V takové škole se musili žáci podrobiti přísné kázni tělesné a jinak, jako v katolických řádech se věnovali jen modlitbám zevním, které však dlouho zůstaly bez účinků mystických a jejich vliv se ukázal teprve tehdy, když žák našel tak zvanou »tichou modlitbu« čili koncentraci.

Askese usmrcuje kamu jenom nedokonale a mystický žák nemá n i k d y jistoty, že dosáhl svého cíle. Vždycky číhá v pozadí nebezpečného zvratu, vždycky je tu v záloze pokušení, které může přivoditi náhlý pád. A takový pád při praxi asketické je věru hrozný!

Naproti tomu jsou jiné školy a k nim patří i naše škola mys-

tická, když žák zcela oddaný v milost Boží usmrcuje jen svoje vnitřní já, totiž svoji lidskou duši (její spodní pól) a sice usilovným zastavováním myšlenek, což se děje právě při koncentraci. A když ještě k tomu upírá podle slov Bhagavad Gity svoji mysl na svoje vnitřní Božství, tu dosáhne cíle mnohem snadněji a jistěji.

Tento způsob usmrcování je mnohem dokonalejší a jistější než askese, poněvadž žák při něm počne působiti na silnější a jemnější svoji část, totiž duši.

V okultních věcech je zákon, že vždycky vyšší a jemnější síla si podrobuje každou sílu nižší. To se uplatňuje i zde. Jakmile počne žák takto cvičit, usmrcuje pomalu svoji duševní část, totiž zevní osobnost a tím bezděky a zcela, řekl bych automaticky, působí toto usmrcování postupně na všechny jeho principy nižší a to tak mocně, že žák zanedlouho to pocítuje velmi zřetelně. To jsou pak právě mystické stavy.

Ale kromě toho se dostává žák při takovém cvičení do přímého vlivu svého vyššího Já, totiž šestého a sedmého principu. Vchází do styků se svou nesmrtelnou podstatou, poněvadž se na ni v nitru obrací svou myslí. To má pak účinek ohromný. Tak veliké je toto zpětné působení na zevního člověka, že ho nelze vůbec ani vylíčit ani dosáhnout. Všechny božské síly počnou se probouzeti a hýbati. Vnitřní člověk se počne tvořit z nepatrného zárodku v duchovním srdci, Panna, totiž Duše Božská se počne probouzeti (Kundalini) a oba tyto vznešené vlivy se vlévají více a více do žakovy spodní duše, pomáhají mu svou milostí a svou neodolatelnou božskou mocí a tak žák se ocitl najednou na zcela jiné úrovni všeobecného vývoje lidstva. Stojí mimo ostatní tvory pozemské, vynkl se ze zákona karmy a ještě jiných zákonů, které drží ostatní lidstvo v okovech a nakonec dosáhne pravého osvobození, když se znovuzrodil.

Nejdůležitější věcí však na této cestě praktické mystiky je okolnost, že i časté poklesnutí nebo i pády nemají onoho zdrcujícího vlivu na žáka, jako když by kráčel cestou asketickou.

Jsme všichni lidé chybuující a jsme uzavřeni ve hmotných tělech, která nás vystavují nejrůznějším svodům. Zvláště žáci, kteří žijí ve velkých městech a musí se stýkati s lidmi hmotně založenými.

Jaké je bezpečné znamení, že jsme v mystické smrti?

S t i g m a t i s a c e.

Rány Kristovy na ruku a nohu a v boku ještě s jinými, podřadnějšími jevy jsou bezpečnou známkou, že nastupuje mystická smrt. Kdo neměl stigmatisace, při čemž nesejde naprosto na tom, jak se objevily, zda jen na jedné ruce nebo noze, nemůže s jistotou říci, že dosáhl mystické smrti a tím nejdůležitější věci na mystické Cestě. Jsou totiž žáci, u nichž se na počátku objevují jisté mystické stavy jiného druhu a u nichž stigmatisace se dostavuje o něco později. Dokud tu nebylo a není pravého mystického z á k l a d u, žák si není jist, zdali a jak půjde dále.

Základem mystické Cesty je však k ř í ž, respektive s m r t na k ř í ž i. Tu nám právě ukázal Kristus při svém pozemském životě, a proto kříž je naším nejposvátnějším symbolem a zárukou naší s p á s y. Bez smrti na kříži není spásy, bez smrti na kříži není vstoupení na nebesa, není znovuzrození nebo není mystické svačby, ani osvobození.

Ve spouště různých mystických stavů zapomínáme často na milost, které se nám dostává přijetím značek kříže čili ran Kristových, zapomínáme, že svatý symbol kříže, kterého dosud nikdo dokonale nevysvětlil, je naší přední metou a naším prvním cílem. Ale tento kříž nesmíme mít jen na mysli, nesmíme se mu klanět jako hmotnému předmětu, nýbrž musíme na něm k a ž d ý v i s e t i, tak jako na něm pněl Kristus Ježíš, musíme cítit jeho váhu a rány hřeby.

Kříž, který byl jako symbol mystický znám od nejdávnějších dob předkřesťanských u všech národů, kteří měli náboženské soustavy tajné (mystické), byl nám ukázán teprve Kristem v pravém významu a přece zase jen t a j n ě, ač slova Kristova v Evangelích jsou tak jasná, že i dítě jim rozumí. Jenom lidská zpupnost, lidská pošetilost dala kříži zcela jiný význam a po dva tisíce let, vyjímajíc lidi zasvěcené, je lidstvo stran kříže v nejohromnějším bludu — nezná jeho významu a jeho moci!

Temnota světa je tak veliká, že nelze ani pochopit, jak je možno, aby po dlouhých letech, kdy vyšly na příklad spisy Kerlingovy, ve kterých je význam kříže vysvětlen, si tohoto významu téměř nikdo nevšiml a nikdo se nesnažil rozhlásiti toto ohromné tajemství do celého světa. Zdálo by se, že ta věc tak

důležitá, která osvětluje dlouho hledané náboženské záhady, tajemství života a smrti, tajemství Boha a člověka, musila by býti jako bleskem rozšířena po celém světě, jakmile vyšla tiskem. Ale není tomu tak!

Zprávy o nepatrných a často zbytečných vynálezech nebo vědeckých objevech nebo výkonech sportovních roznáší dnes rozhlas okamžitě do celého světa. A svět žasne a diví se a obdivuje se tomu. Ale zpráva o dosažení spásy a nesmrtelnosti, zpráva o tom, jak lze poznati Boha a jak se s ním lze spojit, jak proměnit člověka, který je ze dvou třetin zvířetem, v boha, zůstává potlačena a jen jednotlivci si jí všimnou a řídí se jí!

A přece to vše je jistě v plánu Božství, které si nepřeje, aby taková veliká tajemství byla prozrazena celému světu. Jsou lidé, kteří toho nejsou hodni a těch je bohužel ještě taková většina, že sotva z jednoho milionu lidských bytostí je jedna, která pochopí správně mystické tajemství Boha a člověka.

Ve všech mystických a okultních spisech je často vyličováno, že mystik i okultista musí v sobě vyvinouti ještě pět duševních nebo, jak se jinde praví, vyšších smyslů, které jsou nezbytny, aby člověk mohl vnímati jemnější dojmy ze světa jinak neviditelného a nehmátatelného. Toto tvrzení je pravdivé.

Nevím ovšem jakou cestou a jakými způsoby se vyvinují tyto vnitřní smysly u okultistů nebo magiků, nikoliv zaklínačů, nýbrž těch, jež se cvičí, aby mohli vstupovati do astrální říše, poněvadž jejich školy jsou mi cizí a neznámé. Ale zato vím, jak se tyto niterné smysly vyvinují ve škole křesťanské mystiky.

Směr, který se vyvinul z nauk školy essenské a z pozdějšího novoplatonismu, nazýváme křesťansko-mystickým. Ke škole essenské náležel i Kristus, ale v Novém Zákoně, který pouze obsahuje poučení a zjevení nábožensko-mravní, není ani zmínky o nějakých cvičeních mystických, které jistě Kristus svým učedníkům ukládal. Zato jsou takové zmínky na př. v Žalmech.

Ve vývoji vnitřních smyslů u okultisty běží hlavně o tak zvané smysly astrální. Ale ne tak u mystika. U poslednějšího vyvinou se ovšem také s počátku smysly nižšího rázu, smysly astrální, ale později vyvinou se také smysly vyšší, kterými může mystik vnímati dojmy ze světa duševního ba i božského. Že je tomu tak, je vidno i u obyčejných jasnovidců a spiritualistických medií. Takové osoby mají velmi často vyvinuty vnitřní

smysly astrální, tedy smysly nižšího druhu. Obyčejně to bývá zrak a sluch, někdy i hmat. Ostatní smysly nebývají tak často u nich vyvinuty. Tento vývoj u jasnovidců a medií, kteří se nepodrobili žádnému předběžnému, ani okultnímu, ani mystickému výcviku, lze vysvětliti pouze vlivem karmickým, totiž tím, že tyto vnitřní smysly u nich jsou výsledkem práce, vykonané v některém vtělení dřívějším.

Nikde tak jako v okultismu a mystice neplatí zásada, kterou označuje přiléhavě naše přísloví: »Nikdo bez práce nejláče«. Uvedu zde citát ze své knihy: »Divy a kouzla indických fakirů«, který vysvětlí lépe tuto okolnost.

Těchto sil (totiž siddhis, neboli sil jógických) možno získati způsobem několikerým. (K těmto silám náležejí také vnitřní smysly.) Starý indický spisovatel Patandžali vypočítává ve svém díle »Yoga Sutra« IV. 1, str. 80, způsob paterý. Jeho výrok zní: »Siddhis jsou výsledkem zrození, rostlin, vyvolávání (incantací) sebetryznění nebo samadhi (vytržení).«

Zrození znamená, že těchto sil nabyl člověk řadou existencí tělesných podle zákona reinkarnace. To právě nalézáme u spiritistických medií a u obyčejných jasnovidců. Rostlinami jsou míněny opiáty, hašiš a jiné prostředky omamné, jejichž použitím uvolňuje se astrální tělo a tím se získává styk se světem nadsmyslným. V Orientě znají takových rostlinných prostředků k probuzení vyšších smyslů a také k získání magických sil velmi mnoho. Indické rostlinné směsi, které vyvozují tyto účinky, jsou tajné a zná je obyčejně jen vůdce (guru), který také ví, kdy a jak jich má použití u svého žáka. Není třeba používat těchto rostlinných prostředků dlouho, neboť jakmile žák vstoupil do astrálu, kde naň již čeká jeho vůdce, rovněž v astrálním těle, dostane se mu od vůdce poučení, jak se má na této úrovni pohybovati, co má činiti, aby se zejména vyhnul velmi prudkým astrálním proudům, které jako v pozemském světě vichřice, vanou různými směry s ohromnou silou a rychlostí, takže uchvátí astrální tělo nezkušeného a nejsou jej s sebou jako vlny oceánu na místa, kam si přijíti nepřál, srážejí ho s určené cesty anebo ho donutí, aby se volky nevolky vrátil do svého hmotného těla, čímž jest astrální výlet přerušen. Pohyb a žití na astrální úrovni není totiž věcí jen tak prostou, jak se zdá většině čtenářů, kteří se ve své představě domnívají, že když vstoupí na astrální úroveň, jsou tam již

hned jako doma a dovedou čeliti různým nepředvídaným okolnostem, které jsou tam právě tak časté a možné jako v našem světě fysickém. Astrální svět je úroveň mnohem živější než náš, mnohem krásnější, ale také mnohem nebezpečnější než svět hmotný. Tyto poznámky o vstupování do astrálu jsou psány podle ústních zpráv jednoho mého přítele, který se osobně stýkal se dvěma východními magiky.

Jakmile si žák jenom poněkud uvykl na dojmy astrální a hlavně na zákony, které tam vládou, může tam vstoupiti beze všech hmotných prostředků, a sice pouhou vzpomínkou na dojmy tak zažité a soustředěním se na ně. Že ke vstupování do astrálu není potřeba právě nějakého mravního očišťování a že tam mohou vstoupiti i lidé zcela obyčejného rázu, kteří se nepodrobili žádnému předběžnému trainingu, o tom svědčí nespočetné případy tak zvaných čarodějů a čarodějnic ve středověku, kteří »létali« do astrální říše, aby se tam scházeli k orgiím a bacchanaliím. Také v tomto případě bylo skoro vždy používáno rostlinných omamných prostředků, a sice v podobě známých čarodějných mastí, zhotovených hlavně z blínu, rulíku, vraního oka a jiných jedovatých rostlin. Těmito mastmi natírají čarodějnice buď celé svoje tělo anebo po případě jen místa pod paží, v rozkroku, a některé jiné krajiny, kde se nalézají určité žlázy.*)

Vyvolávání nebo incantace znamená u Patandžaliho mantrické cvičení, t. j. opakování jednotlivých vět nebo slov nebo i písmen (tantra). Že tím lze docílití jógických, totiž mystických sil, ukázali jsme již dostatečně v předešlých kapitolách. Jinak lze ovšem také hrubých magických sil dosáhnouti evokačními formulkami a spojením se s některým astrálním, vyšším obyvatelem tak zv. paktem čili smlouvou. (Viz o tom zajímavé podrobnosti v mé knize »Odhalená magie«, Praha, A. Hynek 1922.)

Je samozřejmé, že takový pakt jest činem ve všech směrech zavrženímhodným a nejvýš nebezpečným.

Sebetrýznění je vlastně přísná askese v nejširším smyslu a náleží v první řadě do praktik mnohých i křesťanských svět-

*) Tyto praktiky indických magiků jsou zde uváděny jen pro poučení, jak se kde postupuje. Jakékoliv jejich napodobení by žákům jdoucím křesťanskou Cestou anebo podle Weinfurterových pouček, škodilo.

Poznámka Dr. O. Č.

ců a pak indických fakirů, kteří jím dosahují některé síly jó-gické, ale nikoliv osvobození se a spojení s Bohem. Samotné sebetrýznění nevede také k mystické svatbě, totiž spojení duše s Kristem. Kromě toho zažívali křesťanští světci, poněvadž správné, přímé a bezpečné cesty neznali, nesmírné utrpení, jak hodlám vyličiti případnými citáty ve své příští knize o mystice západní. Křesťanští světci nenalezli ovšem ani v bibli, ani v Novém Zákoně žádných praktických návodů k vyvinutí vnitřního života, a proto hleděli prorazit nebeské brány pouze láskou k Bohu a k bližním a umrtvováním svého těla, jakož i nepřetržitými modlitbami a dobrými skutky. Mnohým se podařilo skutečně dojíti cíle, ale za jakou cenu! To vše bude vylíčeno jinde.

Poněvadž světec, který se trýzní, odvrací se mimoděk od zevního světa, provádí vlastně nepřímo introversi, t. j. obracení se do nitra a to již také vede k cestě mystické — ovšem oklikami a s velikým utrpením.

Vraťme se však k mystickým stavům, doprovázejícím vnitřní vývoj. Popsati jich podrobně nelze, poněvadž by to bylo profanací. Kerning v knize »Misionáři« praví na str. 216.:

»Bůh je nejsvětějším světlem. Chce, abychom ho podrželi svatého. Jenom pocit svatosti, který máme v jeho blízkosti, může nás učiniti Jeho hodnými. Kdyby lidské jazyky chtěly jeho blízkost soustavně vysvětlovati, tu právě tato blízkost by zničila pocit svatosti a učinila by nás tohoto statku nehodnými. Proto v tomto bodě se stala mlčelivost zákonem, kterýžto zákon je udržován pokud svět stojí. — Tohoto zákona nemohu, ačkoliv jsem proti němu již často mluvil, přestoupiti s čistým svědomím a místo nauky musím dáti jenom naznačení. Řiďte se jimi!«

Jsou mnozí, kteří by chtěli vyložiti Boha filosofií a jsou přemnozí, kteří by si přáli, aby věci tajné a nesdělitelné byly plně uveřejněny. Těm radím, aby nejdříve nastoupili Cestu mystickou prakticky, pak dosáhnou sami v sobě rozřešení všech záhad, ale budou potom rovněž tak mlčeti jako všichni, kteří to učinili před nimi.

Dalšími mystickými oddíly, jimiž musí každý projíti, (jak jsem nedávno shledal, prochází jimi každý žák i indiští jóginové tak, že zažívají i tam stejně mystickou smrt a znovuzrození!) jsou tři křesty, totiž křest vodou, krví a ohněm.

Ke křtu vodou náleží probuzení vnitřních neboli duchovních smyslů. A těmi žák může vnímati dojmy z oblasti božské.

Tyto vnitřní smysly jsou: zrak, sluch, čich, chuť a hmat, neboli cit. Podle starých rituálů byl při křtu člověk potápěn i s hlavou do vody a chvíli tam podržen, takže mu hrozilo zdánlivě nebezpečí zalknutí. V tomto okamžiku ponoření se do vody »odvykly oči slzám a ucho se stalo bezcitným.« To jest jediný výklad oněch hluboce významných vět na začátku velkolepého spisu Mabel Collinsové »Světlo na cestu«. Kdo provádí mystická cvičení, pozná blíže, co to znamená.

Podle zprávy Philona pořádali egyptští kněží při svých nočních bohoslužbách jistou symbolickou pouť, při které musili procházeti vodou. Po dokonalé pouti se pak klaněli vycházejícímu slunci. Vidíme tedy, že cesta vodou připravuje na zbožnění východu slunce (Krista) a že jenom ti, kteří jsou očištěni křtem (ovšem mystickým a nikoliv zevním), jsou hodni, dívati se na paprsek svatého světla, totiž na vycházející zoru. Ale tuto očišťující cestu neprovádí člověk sám, nýbrž Bůh v něm.

Nemohu zde ovšem vykládati podrobněji tyto mystické stavy. Prostě z té příčiny, aby ten, kdo nastoupil cestu, nemohl míti autosugesci, což by se mohlo u citlivých osob státi a tím by si sami mohli přivoditi jisté zjevy, které by pak omylem pokládali za výsledky své mystické koncentrace. Kdekoliv tedy některé věci zamlčuji, děje se to jen z toho důvodu anebo ještě také proto, že jisté vyšší stavy mystické, poněvadž jsou to věci posvátné, nemohou býti vydány na pospas profanaci dnešního zvrhlému světu. Nepíši pro ukojení zvědavosti, nýbrž pro poučení těch, kteří snad jednou se odhodlají k mystickým cvičením. Ti budou míti v tomto spise jisté, bezpečné vodítko, aniž jim bude třeba hledati nějakého vůdce. Budou moci sami posouditi, zdali jdou cestou správnou. Pověděl jsem již jinde, že o těchto intimnějších věcech stran křesťanské mystiky nepsal dosud nikdo tak obšírně, jako se děje zde. A jestliže někdo psal — byl to na příklad nejslavnější mystik evropský Jakub Böhme — učinil to tak skrytě a symbolicky, že jeho větám rozumí zase jen zasvěcenec, totiž ten, kdo již ony stavy sám na sobě prožil.

O křtu vodou nelze nic dalšího prozraditi z důvodů již uve-

dených, za to však považují za nutné zmíniti se poněkud o vnitřních smyslech, z nichž nejdůležitější a nejvyšší jest *ch u ť*. Na to upozorňuji každého, kdo se odhodlá k cestě mystické.

Pokud se týká zraku vnitřního člověka, jest několikerý. Nejprve jest žák v mystice poučován svým vnitřním vůdcem pomocí symbolických obrazů, které spatřuje buď očima otevřenými nebo zavřenými, buď ve tmě nebo při světle, buď před sebou, nebo za sebou, nebo i v sobě. Symbolika Ducha je tak prostá, že není třeba býti ani příliš sečtělým v mystické literatuře, aby každý uhodl, co mu jest naznačováno. Každý symbol spatřený znamená buďto stav, do kterého mystik vstupuje, anebo *p ř í p o v ě d'* (zaslíbení) stupňů dalších. Zároveň se zrakem se vyvine u mystika jiná schopnost, t. j. *m y s t i c k é s n y*. Každý má občas určité, velmi jasné sny, které rovněž mluví řečí symbolickou a u každého *s t e j n ě* se jeví. V tomto směru vládnou *j i s t é p ř e s n é d u c h o v n í z á k o n y*. Poněvadž nejenom výjevy pomocí vnitřních smyslů, nýbrž i sny jsou vlastně mezníky mystické Cesty, je třeba, aby každý žák již od počátku, jak jsem již jinde pověděl, zapisoval si vše do zvláštní knížky, zároveň s datem, kdy měl tyto zážitky. Takový mystický deník nutno však pečlivě ukrývati před zraky nepovoláných. Jenom bratr mystik může do něho nahlédnouti. Kdo tak nečiní, *z t r a t í* na dlouhou dobu z trestu za prozrazení většinu toho, co získal. Není mu ovšem vzat stupeň, kterého se domohl, ale spojení s Božstvím je přerušeno, takže se žákovi zdá, jako by byl úplně opuštěn.

Pokud se týká vidění astrálních bytostí, dostavují se teprve při posledním zápasu, když se končí křest ohněm. Pak teprve útočí na mystika různé nestvůry, ale on jich nesmí dbáti a soustředováním se na své božské Já, se mu vždycky podaří zapuditi je. Vysoké bytosti duchovní — andělé — nezjevují se tak snadno. Na jistých stupních Cesty *p o c í t í* žák jejich blízkost, nebo je může i slyšeti, ale teprve na vyšších stupních je může spatřiti.

Druhým křtem jest tak zvaný křest krví. Již za starodávna byla krev považována právem za zvláštní tekutinu, za skutečné sídlo duše, jak se domnívali staří Židé. V kultu Mitrově a Kybely byl prováděn zvláštní křest krví, tak zvané *t a u r o b o l i*

u m. Byl to opravdu ritus zasvěcovací, znázorňující znovuzrození, jímž se domnívali docilovati znovuzrození na věky. Podle jedné zprávy musil mystik, který se chtěl tomuto křtu podrobiti, slíbiti, že jej bude za dvacet let opakovati. Při tom si počínali následovně: Byla vykopána hluboká jáma, do které vstoupil neofit a která byla pokryta prkny. Na tato prkna byl přiveden býk nebo skopec a byl tam poražen, takže jeho krev stékala otvory mezi prkny do jámy a zalila neofita, který byl dole pohřben, oděný v bílé roucho, od hlavy do paty krví. Ve zprávě se praví, že krev měla téci hlavně přes oči, uši a ústa neofita. Z toho je zase vidno, jak jsme již uvedli nahoře, že i zde se týkal obřad probuzení vnitřních smyslů. Při tom je zajímavo, že neofit vstupoval do hrobu a že byl symbolicky mrtev. Vrátil se k matce zemi, ale svatá krev proudí naň jako síla oživující a probouzí ho k vyššímu životu. Obětní zvíře zastupuje božství. Obyčejná krev by podle tehdejšího domnění nepůsobila kouzelně. Při mystických cvičeních se objevuje křest krví mnoha sty různými stavy, jichž zde ovšem nemohu popisovati. Třetí a nejvyšší stupeň mystického křtu je křest ohněm, který však nepostupuje od temena hlavy k nohám, nýbrž naopak, od nohou ke hlavě.

Na tomto místě sluší se zmíniti o tom, že veškeré pocity, veškerá vidění a vůbec veškeré zjevy vnitřních smyslů, které se týkají božství, jeví se vždycky ohnivě. Tyto ohnivé zjevy se počnou, když je na postupu křest ohněm. Doklady k tomu nalezne čtenář na mnohých místech ve Starém i Novém zákoně. Připomínám pouze Mojžíšův hořící keř, vidění, které měl Abraham (I. Mojž. XV. 17) s ohnivou pecí a pochodní, a tak dále. Oheň není jen pouhým symbolem Boha, nýbrž je Jeho skutečnou podstatou. Neběží ovšem o oheň pozemský, nýbrž oheň nebeský a nesmí tedy čtenář oba tyto pojmy zaměňovati. Jsou však jisté paralely mezi ohněm božským a ohněm pozemským, tak jako jsou všude paralely mezi hmotnými zákony fysickými a zákony astrálními, jakož i nejvyššími zákony duchovními. Zmínil jsem se již jinde o tom, že naše fysikální zákony mají svoje protějšky v zákonech astrálních a duchovních. Tak jako jsou tíže, setrvačnost, přitažlivost a odpudivost, magnetismus a elektřina a všechny jiné zákony hmotného světa určeny k tomu, aby ovládaly úroveň fysickou,

tak také tytéž zákony, ale ve vyšší oktávě ovládají světy astrální, duševní i božské. Smaragdová deska Herma Mercuria Trismegista prohlašuje to první svojí větou: »Jako nahoře, tak i dole«. Tato věta platí do nejmenších podrobností a klamal by se ten, kdo by si myslil, že je tu něco pověděno jenom obrazně. Pramenem velkých omylů mezi moderními okultisty a také mezi mystiky bývá často okolnost, že mnohá místa v písmech svatých si vykládají symbolicky, zatím co jsou míněna doslovně a naopak. Příkladem toho jsou slova Kristova o modlitbě, když pravil: »Nečiňte mnoho slov« a když tím mínil mystické cvičení větní.

Při křtu a při zasvěcení mystika uděluje se mu obyčejně také nové jméno, k čemuž mu v tajných společnostech bývají také sdělována jistá tajná slova posvátné povahy, kterých smí použití, když by se ocitl v nebezpečí. My se chceme zmínit hlavně o jméně. Již u starých Egypťanů shledáváme učení, že člověk se skládá z hmotného těla, několika vnitřních, neviditelných principů, jako dvojníka a ducha a pak také z jména. Novicovo jméno jest důležitým činitelem při jeho meditačních nebo koncentračních cvičeních a jestliže našel vůdce, sdělí mu jeho učitel toto nové jméno, jakmile dosáhne jistého stupně prvního křtu. Jinak musí novic čekat, až mu bude toto jméno sděleno způsobem jiným. Tohoto svého jména nesmí mystik prozraditi nikomu nepovolanému, neboť je v něm uložena jistá svatá síla, které by prozrazením svého jména pozbyl. Smí je pověděti jenom spolužákům, kteří náležejí k téže škole jako on. Při obřadu katolickém se dítěti udílí rovněž jméno a dále téměř ve všech tajných společnostech obdrží novic také nové jméno při svém zasvěcení — ale to jsou jen jména zevní, zvolená lidmi a nikoliv udělená Bohem. Jsou to jména bezvýznamná, neboť jedině jméno, udělené Bohem má onu posvátnou magickou moc, která zároveň vyjadřuje vnitřní individualitu mystikovu.

Právě tímto udělením nového jména je označena proměna mystika v nového člověka. Toto jméno jest mu vtištěno božskou pečetí a utkví nerozlučně na jeho duši tak jako hlava na těle. Nové jméno utvoří z člověka to, co jeho duše vyjadřuje.

Ona božská pečeť jest v tajných společnostech zastoupena

pečetí, která je novicovi přitížena buď na čelo, nebo na jazyk, nebo na jinou část těla. V kultu Mitrově dělo se to, jak se zdá, způsobem trochu barbarským, neboť tato pečeť byla novicovi vpalována. Ale na druhé straně odpovídá toto vpalování jména a pečeti jistým mystickým stavům, které novic neboli žák mystické školy prožívá. Boží pečeť, jak jsem se zmínil jinde, jest na těle vyspělého mystika na určitém místě viditelná. Ovšem žádný zasvěcenec ji nikomu nezasvěcenému neukáže, poněvadž je naprosto nutno, to opakuji s důrazem, tajiti přísně veškeré zážitky a zkušenosti mystického školení před lidmi nepovolanými. Kdo by to učinil, ztratí okamžitě ohromnou část svého duchovního, těžce nabytého majetku a jest na dlouhou dobu vržen zpět, poněvadž se dopustil znesvěcení a svatokrádeže. Kdo nemá smyslu pro mystickou Cestu, nebude mít ovšem také smyslu pro tyto přestupky. Ale pro tyto lidi nepíší této knihy. Zachování tajemství je silou, která se jeví ve výsledcích. Také spisovatel Mulford v »Darudůcha«, učí již, že nesmíme projevit svých plánů a úmyslů, chceme-li, aby se nám zdařily. A sdělíme-li je přece, můžeme to učiniti jen osobám, o nichž jsme jisti, že nás v našich úmyslech budou svými myšlenkami podporovati. Stejně také mystický žák, když poví o svých výsledcích svému bratru — žákovi, jest si jist, že bude jím podporován, zatím co u nezasvěcence by se setkal s nevěrou a pochybnostmi, které ihned otráví jeho vnitřní život a přivodí pohromu.

Před posledním křtem a velmi brzy na začátku cesty počne se tvořit v mystikovi nové »nesmrtelné« tělo. To je spojeno se zvláštními pocity, které se objevují od kůže až do morku kostí. Je to pochod velmi důležitý a mystikům je znám výrazem »tkaní«.

Potom následuje pokrytí hlavy.

Zvyk nositi hlavu zahalenou při náboženských obřadech a zvláště při mystických tajných společnostech je velmi starý a rozšířený. Vzpomeňme si také, že i Kristus cestou na Golgotu měl na chvíli zahalenou hlavu rouchem svaté Veroniky, když mu utírala se skrání a s čela krvavý pot. V některých tajných společnostech jest nahrazován tento šátek páskou kolem čela nebo korunou, nebo i věncem z větvíček a květů.

V gnostické sektě Markově byl vkládán novicovi na hlavu

při slavnostním očišťování (Apolytrosis) klobouk, který měl prý moc učiniti svého nositele neviditelným, aby mohl, jak se praví, uniknouti pomstychtivým démonům. V tom jest viděti účel zakrytí hlavy zcela zřetelně, totiž, že je to mystická ochrana. Každému zde ovšem vstoupí na mysl vzpomínka na tak zvanou tarn-čapku z pověsti o Nibelungách. Slovo tarn jest odvozeno z anglosaského »tyrnan«, což znamená měniti se. Kouzelná ta čapka měla totiž také moc proměňovati svého nositele v jakoukoliv podobu.

Dalšími oddíly mystické Cesty, které se objevují souběžně se křty, jsou trojí znovuzrození, totiž vodou, krví a ohněm. Také tento proces jest doprovázen mnoha sty různých stavů.

Tento rys shledáváme již u mnohých přírodních národů v jejich rituálech pubertních. Zasněžení musí se chovati jako nemluvnata, předstírají, jako by nerozuměli řeči, používají řeči posuňkové a mluví zvuky duchů, to jest, mluví »jazyky«, jak bychom mohli říci výrazem z Nového Zákona. Praví se, že řeč andělů a duchů, která je zároveň řečí zasněžených bratří, je zvláštní a že je složena z nesrozumitelných slovních řad nebo z jednotlivých slabik a písmen.

Egyptský Bůh mystérií Harpokrates byl znázorňován jako malé dítě s prstem na ústech. Harpokrates tak jako Horus je dítětem Osirida a Isidy a zdá se, že symbolisuje zvláště mystika, který se právě probudil po znovuzrození. Jest božským dítětem a jeho představa splynula snad později s představou Jezulátka. Kristus řekl, že jenom děti mohou vstoupiti do království Božího, to jest do svazku vyvolených a naznačuje jako cestu k dokonalosti to, že se máme státi dětmi, že musíme býti znovuzrozeni a že tím se sebe svlečeme břemeno a hříchy těch, kteří jsou zrozeni jenom jednou. A tak Ježíš Kristus sám jest nám praobrazem mystika zemřelého a znovu zrozeného, jako Pán smrti a života v podobě dítěte střeženého matkou, jsa obklopen otcovským Duchem. Prst, který si klade dítě Harpokrates na ústa, znamená ovšem mlčení. Božské dítě přikazuje mystikovi, aby tajil to, co ví, a zároveň poukazuje na tajemnost vlastní bytosti, svého původu a úlohy a také na svaté tajemství znovuzrození. Toto znamení položeného prstu na ústa jako symbol mlčení přešlo pak později do mnohých mystérií a tajných společností.

Na tomto místě sluší se zmíniti o symbolice alchymistů. Kdo čte alchymistické spisy a chce si je vyložiti pouze způsobem hmotným, nedojde k žádnému pozitivnímu výsledku. Ale kdo je čte, jsa zasvěcen do tajů mystických, totiž, kdo zná z vlastního poznání obrazné jejich výrazy, pochopí pravé jádro a bude se diviti s jakou jasností a obrovskou silou je v jejich spisech znázorněn zázrak znovuzrození a přechod života prostřednictvím smrti k životu vyššímu. Alchymie, jak jsem se již zmínil, je totiž vědou, která má ve svých symbolech význam dvojí. Kdo v nich vidí jenom návody k proměně obyčejných kovů ve zlato nebo k dosažení kamene mudrců a elixíru života, ten v nich ovšem nalézá jenom temné narážky na tyto vysoké, ačkoliv možné cíle. Ale kdo prožil alespoň část mystických stavů osobně, nalezne v nich právě celý onen niterný vývoj od člověka průměrného ke člověku znovuzrozenému tak jasně symbolicky znázorněný, že užasne.

Zde se musím zmíniti o jednom velkém tajemství mystickém, které je známo jen málo komu. Podle různých alchymistických a hlavně rosikruciánských spisů je známo, že se o mystiku mluví na mnohých místech jako o t ř e c h o s o b á c h. Jednou je otcem, po druhé je vlastní matkou a po třetí je vlastním dítětem. Tyto zdánlivé rozpory lze však vysvětliti. Mystik je svým vlastním otcem, poněvadž v s o b ě zplodil sebe jako dítě znovuzrozené. Proto je mystik také svou vlastní matkou. Také je důležité věděti, že staří okultisté a mystikové a zvláště kabbalisté si představovali Adama jako androgyna, totiž jako bytost obojího pohlaví. »A stvořil je mužíka a ženušku«, jak se praví v Bibli, neznamená, že byli stvořeni muži a ženy o d ě l e n ě, nýbrž p o h r o m a d ě, totiž jako hermafroditi, bytosti obojopohlavní. Při početí »z Ducha Svatého« a ještě více při postupu znovuzrození se odhalují základy v mystice mnohá náboženská tajemství netušené hloubky, takže pak pozná ke svému úžasu, že nevěrci se posmívají právě věcem nejposvátnějším.

Welling praví ve svém »Opus mago-cabbalisticum« (str. 139 a dále):

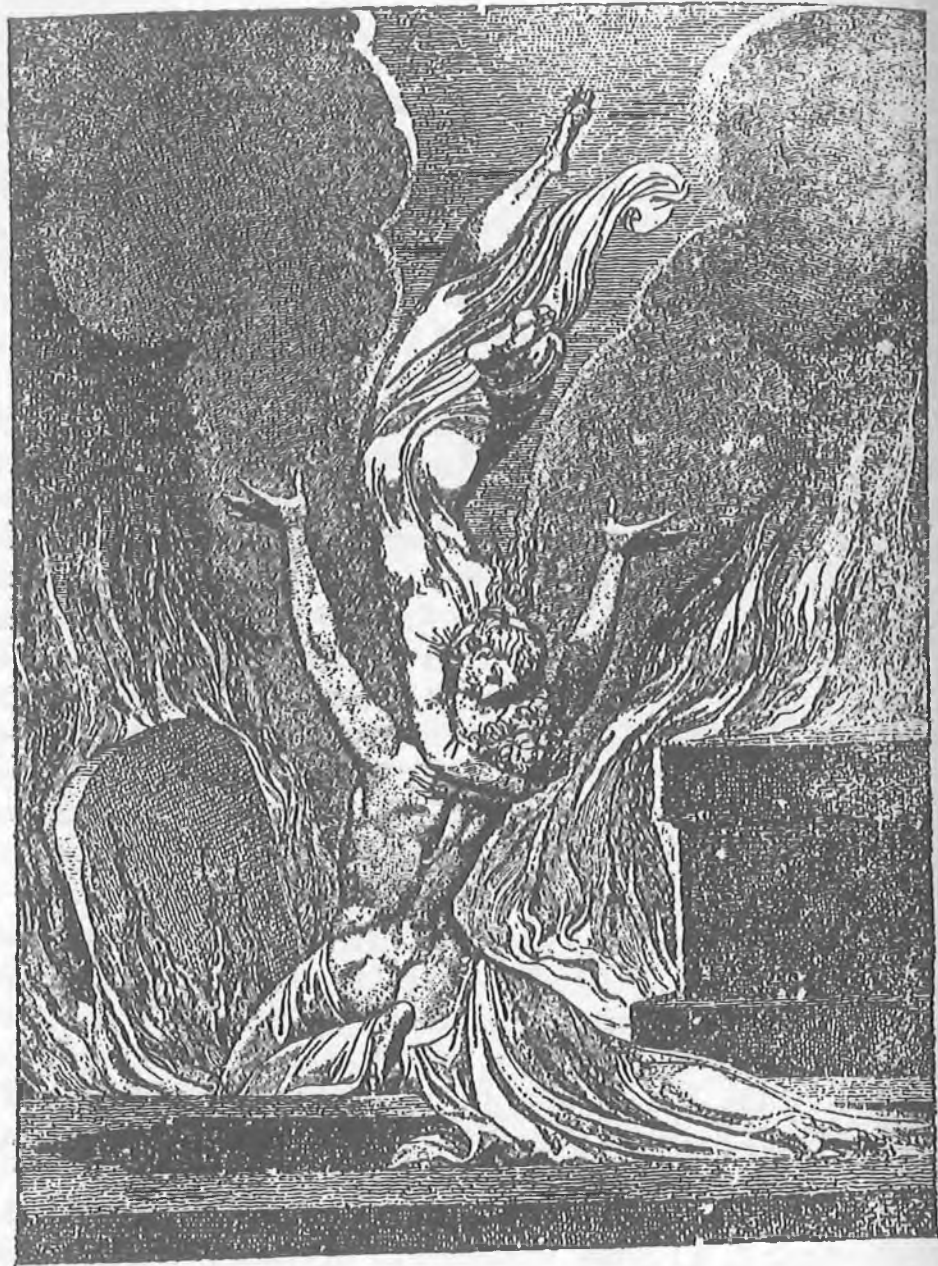
»Tento člověk Adam byl stvořen, jak praví písmo, to jest pohlaví mužského i ženského, ne jako dvě těla od sebe se různící, nýbrž podle své přirozenosti jako tělo jedno, ale jako dvě

těla podle schopností, neboť byl zemí Adamah, rudý a bílý Merkur duchovního Slunce a Měsíce, byl mužským i ženským semenem, prachem Adamah ze Šanajim a také měl sílu (jako bytost nebeská) rozmnožovati se magicky, což také nemůže býti jinak, aby se toto spojené mužství se ženstvím nerozpadlo . . .«

K tomu připomínám, že také Merkur je obojího pohlaví. Představa hermafroditismu (obojpohlavnosti) má také, jak známo, velmi význačnou úlohu v mythologii. Práví se, ale o tom nemám důkazů, že dokonalý znovuzrozený adept ztrácí svoje pohlavní orgány, ať muž ať žena a že se stává místo toho duchovně hermafroditem.

Při mystickém postupu znovuzrození dochází, jak jsme řekli, k nejrozmanitějším výjevům. Jedním z nich je také spoutání a uvržení do žaláře. Novic musí zkrátka procházeti různými zkouškami, z nichž smrt na kříži není ani poslední ani nejhroznější. Teprve když nastalo osvobození a když se vězení zřítlo, jest mystik volný, ale pak nastává mu úloha ještě jiná, vstoupení do pekel. Podle Jakuba Böhmeho jsou v Božství dva ohně. Jeden z nich nazývá ohněm božské lásky, jest údělem vyvolených a zasvěcených a druhý jest ohněm božského hněvu, který stíhá všechny ostatní smrtelníky, i ty, kteří se již vydali na mystickou cestu. Vstup do pekel je jedním z projevů ohně božského hněvu a je v mystických stavech symbolisován význačně.

Jakmile mystik dosáhl znovuzrození ohněm, nastupuje poslední akt velikého vnitřního dramatu, kterým jest mystická svatba. Ženichem je zde Ježíš Kristus čili božské Já člověka, které se v jeho nitru zrodilo a nevěstou jest Duše čili jak staří mystikové říkali, Panna Sophia. Tato svatba jest doprovázena nejnádhernějšími stavy, o nichž mi nelze nic prozraditi. A nakonec usedne ženich a nevěsta jako král a královna na svůj trůn, aby vládli světu pozemskému, totiž hmotnému tělu mystika. (Viz obraz č. 4.) Naše vyobrazení mystické svatby je podle rytiny Williama Blakea (čti Blejka), anglického malíře, mystika, básníka a zřece, který žil od r. 1757 do r. 1827. Náležel k největším umělcům světa, ale ve své době byl zneuznán a posmíván. Jako zřec měl nadání kromobyčejné, vídal duchy všech stupňů až k andělům a prorokům a nepřetržitě

Obraz čís. 4.

Mystická svatba.

byl s nimi ve spojení. Jeho básně mu byly diktovány bytostmi z neviditelného světa a svoje obrazy (tiskl je a vydával sám většinou jako »alba«), jichž je ohromný počet, kreslil podle svých vidění. Sám o tom pravil: »Duch a vidění nejsou, jak se moderní filosofové d o m n í v a j í, oblačnou či párovitou nicotností.« Malíř tohoto díla ujišťuje, že se mu vždy objevovali dokonaleji a podrobněji organisováni než vše jiné, co celkem spatřil. Řekl také, že hlasy zjevů jsou jasné a jejich slova srozumitelná.

Náš obraz představuje Duši, slučující se s Duchem, jenž vstává právě v plamenech z hrobu.

Celý mystický vývoj jest doprovázen ještě mnohými a mnohými jinými úkazy. Celá příroda klade se mystikovi k nohám. Veškeré říše se mu otvírají, blesk a hrom jsou jeho sluhy a andělské sbory sestupují, aby vykonávaly jeho rozkazy. Ale to vše jsou vždycky věci vedlejší, jako veškeré popisované mystické stavy, neboť jediným cílem jest a musí býti věčné slunce života, Bůh, který nakonec zjeví se mystikovi tváří v tvář.

Pravého mystika, který dlouhá leta cvičil a dosáhl jistého stupně vývoje, poznáme také z e v n ě a sice podle vypoukliny na lebce, právě nad středem čela na temenu hlavy. Tato vypouklina je často znázorněna na čínských soškách bohů a světců jako veliká vyvýšenina, kudy pronikla ohnivá síla Kundalini.

Kapitola X.

Vnitřní slovo

V kapitole o vůdcích jsem se již zmínil o tom, že každý vůdce musí míti tak zvané vnitřní Slovo, čili vnitřní mystický hlas, který mystika vede a radí mu, a sice ve věcech duchovních a někdy také hmotných. Toto vnitřní Slovo je hlasem našeho vnitřního Já. Je to, jak již praveno, onen hlas, který slyšeli proroci, a tím již jest toto vnitřní Slovo dostatečně charakterisováno.

Vnitřní Slovo může se jeviti v různých stupních. I žák trochu jen pokročilý je má často v jistých chvílích — ale jen pro sebe — ne pro jiné.

Vnitřní Slovo je neomylné a neklamné. Každý, kdo je má, jest povinen řídit se jeho radami, neboť kdyby to ne učinil, potrestal by se sám. Přece však jsou případy téměř neuvěřitelné, kdy zasvěcenci vnitřního Slova neuposlechli.

I sám Mojžíš, jenž byl dojista vyšším zasvěcencem, neuposlechl mnohokrát slova Božího a protivil se Hospodinu a když na příklad Bůh pro vzpouru a modlářství chtěl vyhubiti národ israelský na poušti morovou ranou a lidé již počali padati v zástupech, zprotivil se Mojžíš rozkazu Božímu a nařídil Aronovi, aby šel s kaditelnicí a nakuřoval nepostížené, čímž byla morová rána zadržena a Israelští byli zachráněni.

Z předcházejícího vidíme, že člověk, dokud je oděn pozemským tělem, zůstává stále ještě člověkem, podléhá časem svému pozemskému rozumu a staví se proti vůli Boží. Proto neklesejme na mysli, jestliže na své pouti mystické zpozorujeme, že upadáme. Zvedněme se zase zmužile a bojujme dále, neohlížejíce se ani vlevo ani vpravo a zirájíce pevně vpřed ke vznešenému cíli, který si chceme vybojovati. Církev křesťanská uží jen stále o hříchu a tím se lid skutečně do hříchů zaplétá, poněvadž na ně myslí. Přistupuji k některým vysvětlivkám, jež se týkají vnitřního Slova a domnívám se, že bude nejlépe, když zahájím tento odstavec citátem největšího evropského mystika Jakuba Böhmeho z knihy: »Mysterium Magnum čili vysvětlení první Knihy Mojžíšovy«; v kapitole XXXV., 2, praví tento spisovatel: »Adam byl první Ens*) k zrnu a totéž Ens k lidskému životu bylo v božské moudrosti, v slově božské síly, božského rozumu. Totéž svaté Ens z božské moudrosti a radosti předvedl Duch boží do Verba Fiat, jako do touhy tvůrčího slova a do přírody a v tom figuroval Duch boží ono Ens božské moudrosti do tvárného života mluvícím slovem a povahu tří principů do těla,

*) Ens jest nejskrytější část semena, zelenání se bytostí. Každá bytost má svoje individuální Ens, kteréž jest její zemí, v níž působí jako nebesa Archaeus-Separator, kterýž je zase v mysli ohnivým Merkurem jako vyroněným, působícím slovem Božím a sice ve dvojí činnosti: Archaeus jest dělmistr a rozdělovač tělesné bytosti z étherické podstaty a Separator odlučuje dobro od zla jakož i světlé a temné bytosti od sebe. Pozn. překl.

do kteréhož těla (rozumějte do Ens přírody) Duch boží vdechl zmíněný vytvořený život božského rozumu. — 11. Příčinou toho, že praotcové před potopou žili tak dlouho, je to, že síly vytvořeného slova z božské vlastnosti byly u nich ještě nerozděleny a nezrozeny, tak jako u mladého stromu, jenž jest plný síly a šťávy, která se jeví krásně v jeho vzrůstu a větvích. Ale když počne kvésti, tu přejde tato dobrá síla do květů a plodů. — 12. Totéž nutno rozuměti také u prvního stáří člověka. Když spočívaly síly jediné vlastnosti ve kmenu, tu rozuměli lidé řeči přírodní, neboť v té byly obsaženy veškeré ostatní řeči.*) — 13. Také již tak dlouho nežili, neboť pravá síla lidského života, ze které prýští rozum, přišla ze Slova Božího. Ale poněvadž se rozum rozdělil na mnoho jazyků a vlastností, oslabila se tím přirozenost lidská a vysoká moudrost »vlastností« pačla do duchů písmen, neboť vnitřní proměnilo se v zevní. — 14. Takovým způsobem byli lidé oloupeni v Babelu, když přirozenost tak vysoko pozvedli a když ze zevního rozumu chtění měli v úmyslu vystavěti věž, jejíž hrot by sahal do nebes, v čemž se rozumí něco velmi vznešeného, což jest velmi krásně uloženo ve jménech Noeových potomků. — (Rozuměj kabbalisticky. Spis.) — 15. Neboť děti Noeových a jejich dětí, z nichž vznikly ostatní monarchie na zemi, jest 72, což naznačuje duch u Mojžíše. A v tom právě spočívá veliké tajemství věže Babelu, jako rozdělení (zmatení) jazyků. — 16. Neboť celé číslo božských zjevení ve světě forem je 77 a Babel je číslem 72 jako jazyky zázraků. Ostatních pět je svatých a jsou ukryty pod oněmi 72 a vznikly z J nebo Jod stojí v 0, totiž v jednom, to jest v oku věčnosti, které nemá ani základů ani čísla. — Těmi to pěti svatými řečmi z Jodu mluví Duch ve tvárných slovech

*) Böhme míní zde tak zvanou přírodní řeč, které rozumí všichni vysocí zasvěcenci a již k nim mluví celá příroda, právě tak blesk a hrom a hvězdy a obloha jako země, vodstvo a hory a vše, co jest na zemi, jako stromy, každá květina, veškerá zvířata, od nejvyšších k nejnižším, ptáci, plazi, ryby, hmyz a tak dále. Jakub Böhme znal tuto přírodní řeč dokonale. Věděl jména všech živých bytostí i květin a nerostů, a sice ta jména, která podle legendy »dával Adam v ráji zvířatům«. Jsou to jména magická. V citovaných místech z Kerninga jsou naznačeny způsoby, jak žák může dojít k této schopnosti.

Pozn. spis.

přírody, svatá božská slova v dětech Svatých a 72 jazyky mluví přírodou zázraků, ze zlých a dobrých tak, jak se slovo v kterémkoliv Ens zachycuje. — 21. Sedm synů Jafetových naznačuje sedm vlastností přírody, v jejich sedmi jménech spočívá tajemství Jafetické linie v říši přírody, totiž jací národové a říše z ní povstanou až nakonec světa.« — (Viz citát z Böhmeho na straně 165. tohoto spisu.) »Vnitřní smysl těchto pěti samohlásek je tento: J jest jméno Ježíš. E je jméno Anděla. O jest vytvořená moudrost nebo radost J, totiž Ježíše a jest centrem nebo srdcem B ⊙ H A*) V jest duchem tak jako SUS ve slově Jesus, jenž vychází z radosti. A jest počátek a konec, jako vůle celého pojmu a zároveň je otcem. — 52. A oněch pět samohlásek spojuje se v pojmu ve tři, totiž ve slovo, to jest A, O, V, totiž v Otce, Syna a Ducha svatého. Trojúhelník naznačuje trojnost vlastností osob a V v trojúhelníku naznačuje ducha v H jako vdechnutí, poněvadž celý Bůh duchovně se zjevuje, vycházeje ze sebe«.

Mnohým čtenářům bude se zdáti tento citát dosti nesrozumitelný. Těm radím, bude-li jim záležeti na lepším pochopení, aby hloubali niterně o významu jednotlivých vět, neboť tak jistě se jim záhy osvětlí temná místa. Knihy Jakuba Böhmeho jsou vesměs psány podobným slohem a kdo jim chce rozuměti, musí v nich pilně čítati.

Přistupuji teď ke snadnějšímu výkladu vnitřního Slova a jak je lze získati, a sice podle spisu jednoho žáka Kerningova. (»Znovuzrození.«)

»Síly všehomíra tkví svými kořeny v elementech myšlení, v písmenech, v řeči nebo, jak to nazývá písmo svaté, ve »Slově«. Elementy myšlení jsou podstatou sil. Myšlení zahrnuje veškeré věci, které si dovedeme představit. Pojmy jsou značkami představ. Absolutně jednoduché myšlenky jsou takové, jejichž značky a představy splývají. (Jsou identické.) Každá síla jest jakýmsi pohybem, každý pohyb se děje v čase a prostoru, čímž jest podmíněna hmota a tvar. Absolutně jednoduché síly jsou takové, v nichž je sjednocena hmota a tvar. Tuto jednoduchost mají písmena a následovně jsou písmena elementy myš-

*) ⊙ Znamená slunce nebo boží oko.

Pozn. spis.

lení, totiž podstatou sil. Aby zde bylo zamezeno hrubému omylu, nutno podotknouti, že p í s m e n y jako podstatou nemíníme písmena, jimiž naznačujeme různé spisovné řeči. Nikoliv, písmeny míníme pouze charakter a ducha, jenž jest obsažen v idcích písmen, v jejich praformě, která je identická a souvztažná s povahou těchto absolutně prostých představ.«

»Několik příkladů postav, abychom objasnili, co míníme. Když někoho znenadání bodneme špičkou jehly, trhne sebou a při pocitu bolesti vykřikne I. Když někoho udeříme pěstí, dosti hrubě a znenadání do ramene, vykřikne U nebo O. Když v temné noci zaplane najednou krásný bengálský oheň, vynutí si tento zjev obyčejně výkřik, jenž všeobecně zaznívá A — tu poznáme, že mezi povahou bodnutí jehlou a I, mezi povahou úderu pěstí a O a mezi povahou bengálského ohně a A je jistá souvztažnost.«

»Mezi všemi písmeny je povaha I, A a O nejodlišnější. Jakmile počne člověk rozkládati zevní svět tímto způsobem, pozná záhy, že je obklopen samými písmeny. Všude je Slovo boží, všude mluví Bůh, ve výši i v hlubině, v samotě a ve hluku, v horku i mrazu, ve velikém i malém, v blízkém i dalekém — všude, kam pronikají smysly lidské, je Slovo Boží, Boží ř e ě a člověk nemusí míti nic, jen pochopiti tuto řeč, porozuměti silám řeči Boží, poznati je, pocítiti je a pak dospěje určitě k cíli svého životního úkolu.«

»Síly božské řeči, jak se jeví v přírodě, jsou niternému životu tolik, jako stupnice tónů pro hudebníka. Písmena jsou školou vnitřního života. Člověk musí na sebe nechat působiti charakterem různých písmen potud, pokud jeho životní cit nevzroste tak jako hudební sluch u hudebníka, pokud se nestane neomylným, pokud mu bude Bůh něčím vzdáleným a cizím a pokud s Ním nebude moci hovořit jako se sebou samým.«

»Vše, co na světě kolem sebe vidíme, od květiny až k hoře, vše má různý charakter a tyto charaktery (znaky) jsou silami božské řeči, které lze nakonec redukovati až k duchu písmen a tohoto ducha písmen musí člověk přijmouti do sebe. Člověk se musí naučit tohoto ducha písmen pocílovati a procílovati — pak se naučí mluvit s Bohem — pak vytvořil svůj niterný život, pak v sobě probudí Krista, pak se stane dítětem, synem,

obrazem božím a budou mu dány veškeré duchovní síly, které jsou ukryty v Bytosti božské.«

»Bůh je Slovo a Slovo jsou písmena. Jak tomu rozuměti? Představte si počátek stvoření. Tu nebyly tedy nikde světy, ani bytosti, ani tvorové, nebylo nic než prázdný prostor. Ale tento prostor nemohl býti úplně prázdný, neboť by v něm nemohlo nic vzniknouti. Prostor byl tedy naplněn silami a sice bez nejmenšího přerušení nebo trhliny. Na počátku nebylo tedy nic než jediná prostá bytost, prostá síla, nebo prostá substance — nazveme to, jak chceme, zkrátka něco, co vesmírový prostor naplňovalo. Jestliže ona bytost chtěla něco učiniti, něco tvořiti, musila se státi činnou. Ale každá činnost je pohybem. A každý pohyb má formu: Každý pohyb má svůj specifický charakter. Nejprostší formy, nejprostší charaktery a tedy nejprostší pohyby jsou písmena. A proto, když chtěl býti Bůh činným, promluvil. Jeho činností jest řeč a řeč jest podstatou neboli jménem božím.«

»Řeč slouží člověku k tomu, aby z ní tvořil pojmy, čímž se sdělují jeho myšlenkám. Ale to jest jenom méně důležitou vlastností řeči. Její pravá, ale, bohužel, téměř úplně neznámá cena spočívá v její síle.«

»Řeč jako síla jest jméno boží, jež má zůstávati svatým a když se praví ve Zjevení: »Já jsem Alfa a Omega«, je tím řečeno: »Jsem celou abecedou . . .«

»Otec, Slovo a Duch jsou věčnou nepochopitelnou trojicí boží, jak jest psáno: »Neboť jsou tři svědkové na nebi: Otec, Slovo a Duch Svatý a tito tři jsou jedno.« Jan, 1, 5, 7.«

»Otec jest nepochopitelnou bytostí ve světovém prostoru, která je všude přítomna. Slovo je silou otce a tato síla je složena z písmen, jejichž splývání a změny vytvářejí bohatství stvoření, při čemž se nikdy neopakují, jsou vždycky jiné a přece jen věčně jsou jedním a týmž.«

»Ale charakterem písmen jest Duch, jenž se individualisuje slovem, a sice všude jako obraz Boží. Duch jsou Boží ústa, která hromovým hlasem hřmí Boží všemohoucnost, velikost a Jeho zázraky — kdyby jen lidské pokolení tento hromový hlas chtělo slyšeti!«

»Otec je pralátkou, praelementem, prapříčinou, a tato pralátka není ničím než pouhou silou. Syn jest pohybem této síly,

ale činností těchto sil je Slovo, poněvadž každý pohyb je složen z písmen.«*)

»Ale Duch je specifickým charakterem těchto pohybů, a tyto charaktery, značky, musí člověk cítiti a vnímati všemi částmi svého těla a musí se naučit rozuměti jim. Pak se naučí rozmlouvati s Bohem, pak se stane osvíceným člověkem, jenž dovede sám rozřešiti veškeré záhady a jenž se tím povznese k nejvyšší ctnosti, k lásce k Bohu.«

»Proto vyzývám veškeré myslící lidi na celém světě, odvolávají se na nejvyšší jednoduchost písmen, aby představy I, A, O, U, M, P, R, K a tak dále, zkrátka, aby pět samohlásek a ostatní souhlásky rozložili na součástky jednodušší! Písmena se nemění a kdyby celý svět se zbořil v nový chaos, tu přece písmena zůstanou věčně tím, čím byly, čím jsou a čím budou.«

»Elementy myšlení dávají člověku klíč k vnitřnímu životu, k poznání všech věcí, k silám celého stvoření, k nejvyšší dokonalosti a neomylnosti — ke spojení s Bohem. Bůh se sám dává člověku, neboť duch lidský je částí Boha. Ba ještě více, Bůh dal člověku řeči, skládající se z písmen, schopnost, aby mohl jeho Ducha v celé síle poznati a aby svoje já s touto božskou silou sjednotil.«

»Každý člověk má hodinu denně věnovati výlučně této činnosti, která je lehká jako dětská hra, neboť není k ní třeba nic jiného, než postaviti se zpříma a vyslovovati písmena v m y š l e n k á c h a svou představou vkládati svoje já do nohou. Toto cvičení jest snadné, ale k vytrvalosti je třeba celé lidské energie, jaké je člověk schopen.«

»Umění cvičiti se v písmenech jest universálním zákonem života, který lze sloučiti s každým životním povoláním. Když člověk ráno vstane, může již mysliti při oblékání písmeny. Rolník musí do stáje, aby nakrmil a očistil dobytek. Tyto práce vyžadují tak málo myšlení, že při tom může zcela pohodlně cvičiti písmena ve svých nohou. Pak vychází na pole a seje nebo oře nebo sklízí. Při tom může zcela dobře cvičiti ve svých nohách písmena a namáhati se, aby je tam pocítil.«

*) Myslím, že nemusím čtenáře upozorňovati, že nesmíme tyto poučky srovnávati se zákony fyzikálními, ačkoliv ve mnohém se s nimi shodují. Jsou to zákony duchovní, pravidla vyšších světů, jichž nelze člověku duchovně nevyvinutému vysvětliti s naprostou dokonalostí. Hlavním vodítkem k jejich pochopení je a zůstane c i t. Pozn. spis.

»Také řemeslník může skoro vždy, přesto, že pracuje, mysliti písmeny v nohách.«

»Vojín, který stojí na stráži, nemůže ani nic lepšího při tom činiti, než použití tohoto času a při svém vzpřímeném postoji mysliti si písmena v nohách. Také tovární dělník, který bez myšlenek trvá u svého stroje a vykonává jeho obsluhu mechanicky, může cvičiti. Rovněž i nemocný leže na svém lůžku v největší nudě, nemůže učiniti nic lepšího pro svoje zdraví, duševní i tělesné, než neustále mysliti v sobě písmeny a učiti se vkládati je citem do nohou.« (Přesvědčili jsme se u mnohých lidí, že mystické cvičení má skutečně m o c l é č i v o u. Jeho vedlejším výsledkem je tělesný i duševní klid a blahodárně působí zvláště při chorobách nervových. Spisovatel.)

»Také ženy skoro při všech svých pracích mohou se takto cvičiti a poněvadž mají jemnější nervovou soustavu, pocítí mnohem snadněji a rychleji písmeny v nohách. Zvláště dívky panenské by se naučily v báječně krátké době tomuto umění a když by se tomu lidé učili všeobecně, tu by mezi zmíněnými ženami rostly prorokyně jako houby ze země.« —

»Nejhůře jsou na tom ovšem obchodníci a učenci. Tito nemohou při svém zaměstnání mysliti písmeny, poněvadž jejich myslící síla jest již jinak zaměstnána. Ale není nadarmo psáno: »První budou poslední.« «

»Také oni musí rozhodně obětovati denně hodinu, aby se oddali tomuto cvičení. Komu se to zdá nemožným, nechť si pomyslí, že kdykoliv člověk se chopí s naprostou touhou nějakého přání, zbude mu k jeho uskutečnění vždycky dosti času. Kdo spal dříve osm hodin, nechť spí sedm. Kdo dříve chodil na dvě hodiny do hostince, nechť se spokojí s jednou a tak dále . . . Není větší pošetilosti, jako když obchodník řekne, že pro samou práci nemá času pro sebe. Kdo nemá času pro sebe, nepříjde také do své vlasti. Učenci mají obyčejně více volného času a naše venkovské kněžstvo neví často, čím by si čas ukrátilo. Kéž by ve svých myšlenkách vkládali si život do nohou, až by se vnitřní život zažehl, čímž by k p s a n é m u Slovu Božímu našli nejlepší výklad a pravého tlumočníka a živé slovo Boží. Umění mysliti písmeny jest každému přístupno. Žádný stav, žádné náboženství, žádná řeč, žádný stupeň vzdělání nejsou z něho vyňaty. Horník, který tráví ve své šachtě

pod zemí při tvrdé práci svůj život, může při tom cvičiti, čímž v sobě probudí žití a čímž se mu naskytne vyhlídka do šťastné budoucnosti.«

»Také zločinec, který v osamělé cele pyká po celou dobu svého trestu, nemůže učiniti nic lepšího než mysliti si abecedu v nohách, aby i jemu bylo uděleno zaslíbení: »A kdyby i vaše zločiny byly krvavě rudé, tu přece já (vnitřní život) je učiním sněhobílými.« (Izaiáš 1, I. 18.)

»Pro člověka je radno, aby denně věnoval hodinu sycení a probouzení vnitřního života, při čemž se uchýlí do s a m o t y. Jinak není žádného osamocení třeba, neboť ono může býti i škodlivé a není v úmyslu Stvořitelově.«

»Čím jest dech pozemskému tělu, tím jest cvičení písmen tělu duchovnímu. Člověk musí se učiniti schopným, aby dovedl ve všech orgánech a částech svého těla, písmena, když si je myslí, vdechovati a vydechovati, neboť pak se sytí nebeskou, nepomíjitelnou manou, ze které prýští věčný život, neboť podstata písmen je síla a moc.«

»Pouhé hloubání a hádání se a vyslovování různých domněnek nepomůže zde nic.«

»Člověk musí přiložiti ruku k dílu a když někdo po třicet let denně cvičil v sobě písmena, pak pozná, co značí jejich síla — Chytrostí nedojde člověk nikdy k poznání síly, která v něm spočívá, nýbrž jen činností.«

»Jak jsme nahoře viděli, jsou písmena jménem Božím, poněvadž charaktery všech sil nebo pohybů mohou býti zjednodušeny až na písmena. Ale veškeré pohyby lze převést na variace trojího thematu, neboť při všech pohybech jsou to tři, které nejvýznačněji vyslovují svoji povahu, totiž přímka, úhel a kruh. Ale poněvadž v mysli se zjevuje přímka vždycky jako I, úhel vždycky jako A a kruh jako O, proto jsou I A O kořenem jména božího. Tento kořen nalézáme ve všech mystériích všech národů.«

»U Židů jej shledáváme ve jménech tří patriarchů: Abrahama, Izáka a Jakoba. Proto by měli oživiti v sobě Židé nejprve A, potom I a nakonec O. Abraham, Izák a Jakob mluvili s Bohem. V těchto třech jménech mohl Žid rovněž mluvit s Bohem, to jest, když v sobě oživil tato tři jména, jež jsou kořenem

jména božího, tu pocítil v sobě pohyby sil božské řeči — a mluvil s Bohem.«

»Tentýž kořen shledáváme také ve svatém jméně Božím Jehova. Toto jméno znělo dojista před dávnými časy Ieoua, to jest, skládalo se z pěti samohlásek, totiž z pěti životních proudů. Na tyto životní proudy měl Žid neustále v sobě mysliti, neboť bylo zakázáno vysloviti je hlasitě, poněvadž to bylo zne-
svěcení.«

»Kořen Božího jména lze také najíti v předchůdci Kristově Janovi (IOANES), který byl tak nazýván podle výslovného rozkazu Božího. Proč? Aby symbolický význam Kristův, totiž vnitřní život, byl charakterisován také v tomto směru. Nejprve musí člověk v sobě cítiti živě I O A než Kristus, dokonalý vnitřní život může v něm zapustiti kořeny a nejvyšší měrou uzrání.«

»Konečně Kristus odevzdává tento kořen svým věřícím v Šimonovi. Nazývá jej nejdříve Petrem (Petrus) a praví: »Na této skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.« Před svým vstoupením na nebesa, dává Šimonovi ještě jméno Jan (Ioanes), v němž jest kořen jména božího. Petrus měl v sobě cvičiti nejdříve Eu a pak Ioa. Tyto samohlásky tvoří zase prastaré jméno boží IEOUA a na této skále měla trvati církev Kristova.«

Týmž způsobem, jak zde uvedeno, lze v sobě cvičiti též, když si myslíme určitou větu, vzatou ze svatých písem, nebo i z jiných spisů, ale vždycky takovou a od takového spisovatele, která se nás v duši nejhloběji dotýká a nejvíce nás povznáší. Také o tom mají žáci mystiky, které znám nebo s nimiž jsem v písemném styku, steré zkušenosti. Končím tuto kapitolu slovy Jakuba Böhmeho: »Hledej jenom Slovo a srdce Boží, které se stalo člověkem v jeslích, ve stáji u volů a za temné noci. Jakmile je nalezneš, nalezneš také Krista jako Slovo k Otci spolu s Otcem, Synem i sv. Duchem a k tomu věčný život a andělský svět a ráj. Přesvědčíš se, že tvůj slepý rozum tě vedl dlouhou dobu tak, že ses potácel jako opilý. Nesmíš namáhati svoji mysl vysokým přemýšlením, neboť vysokým přemýšlením a básněním nenalezneš základu, snaž se jen osvojiti si v mysli a smyslech s rozumem lásku a milosrdenství Boží.« (O trojitém životě člověka. Kapitola III.) —

Kapitola XI.

Výsledky mystického školení

V této kapitole chci naznačiti, co může mystický žák očekávat, když alespoň dva, tři roky se věnoval mystické koncentraci podle některého způsobu v této knize uvedeného. Kromě toho, že ze svých snů a vidění, jakož i mystických stavů nabude naprostého přesvědčení o popisovaných zde pravdách, kteréžto přesvědčení mu dodá síly k dalšímu zápasu, jest prvním zjevením, jenž se objeví, tak zvané niterné nazírání na věci, týkající se mystických otázek, dále vůbec předmětů ze světa duchovního, duševního i astrálního a konečně i otázek, týkajících se žákova života hmotného. Tímto duševním nazíráním míním to, že žák ocitne-li se v rozpacích, jak to či ono si vysvětlí, nebo co počítí v určitých závažných chvílích lidského života, může soustředit se do svého nitra *p r á v ě t a k*, jako to činí při své mystické koncentraci, ale nesmí *č e k a t i* nějakou vnitřní odpověď, neboť tím by se mohl uvést do velikého nebezpečí. Mohl by totiž nějaký vnitřní hlas velice jemný a sotva pozorovatelný považovati za vnitřní Slovo. Ale zatím by to byl hlas některého ducha, který může sice mluvit pravdu, ale nikoliv pravdu naprosto spolehlivou a absolutní. Jinými slovy, žák by se mohl státi médiem, což v mystickém vývoji, jak zajisté vysvitlo z předcházejícího, jest věcí *n e j m é n ě* *ž á d o u c í*. Nechci tím nijak prohlašovati, že by media spiritualistická neměla své ceny -- naopak již v jiném svém spise jsem se pokusil vysvětliti, jak na ně pohlížím i na jejich životní úkol a také jsem pověděl, že právě media jsou takřka na prvním stupni mystického vývoje, jenomže, chtějí-li jíti dále, musí se státi *m e d i i* *B o h a* a *n i k o l i v* *d u c h ů*. Rovněž by se mohlo ozvati v takové chvíli některé *s p o d n í* *j á* a zavést žáka do slepé uličky. Mediem Boha je pouze jógi nebo mystik a k tomu nelze dojíti jinak než mystickým cvičením. Píši to proto, že dobře vím, jak je u nás i jinde mnoho lidí, kteří klamou sebe a jiné v domněnce, že se jimi projevují buď Kristus nebo Duch Svatý.

Žák tedy nesmí očekávati přímé odpovědi na svoji otázku, ale nechť jen klidně vyčkává přes noc do druhého dne a nechť

třeba ráno po probuzení zůstane chvíli klidně ležeti a připomene si otázku, kterou si položil. Tu pak dojísta devětkrát z desíti případů vynoří se mu v mysli odpověď jasně a »sama sebou«. Podle toho, jak takové rady z nitra přijaté se osvědčují v našem hmotném životě, může žák posouditi jejich cenu. Stává se ovšem často, že žák oslepen rozumem zevním nedbá těchto rad a pozná svůj omyl, když utrpěl škodu. Pokud se týká odpovědí a rad, jež se týkají života mystického, dojde každý, kdo se této věci věnoval k výsledkům úžasným. Nejen že bez čtení jakýchkoliv knih se mu otevrou veškerá tajemství nejvyšší filosofie mystické, nýbrž žák nalezne i klíče ke všem ostatním mysteriím. Praktický mystik se přesvědčí, že v pohádkách jsou obsaženy tytéž pravdy, které jsem naznačil, popisuje mystickou smrt, znovuzrození, křesty, svatbu a tak dále. V každé pohádce jest nějaký úlolek tohoto dávného učení, které proniká lidstvo ve všech náboženských systémech od nejstarších dob až na naše časy.

Kdo pak pozná jenom zčásti tyto zázračné duchovní zákony, bude se v duchu klaněti oné ohromné síle, která ve všech dobách dovedla si najíti cestu na světlo z nehlubších temnot a jeho podivení nebude míti konce, když stejné zákony nalezne u divokých národů středoafričských, jako u Indiánů a zase starých Indů a Egypťanů, Akkadů i Babyloňanů a když tytéž symboly a neklamné prvky stejné tajné nauky shledá pak zase v náboženství křesťanském, jež je korunou všeho a jež ve svém esoterickém (vnitřním) významu překonává vše ostatní jasností a průzračností.

Veškeré staré mythy o bozích, bohyních a hrdinech jsou jako jednotlivé perličky, navlečené na téže sňůře. Můžeme vzíti mythy starořecké nebo římské, můžeme se obíratí mysteriemi, které slavili kněží v Egyptě v podzemních chrámech, nebo mysterie pythagorejské, či kterékoliv jiné, a přece vždy nalezneme určité a přemnohé souvztažnosti, jež nám osvětlí jejich původ, základ a tajný cíl.

Když mystický žák na příklad poznal, veden k tomu jistými mystickými »stavy«, že ve dvanácti pracích Herkulových je symbolisován mystický postup, když poznal, že na příklad rak, poslaný rozhněvanou bohyní, aby ho štípl do paty, když hrdina bojoval s hydrou lernejskou, jest opakován symbolem Hada,

o němž se mluví v Bibli: »A ona potře hlavu tvou a ty úklady budeš činiti patě její«, tu najisto nabude přesvědčení, že tyto věci jsou jediné správné a že cesta, kterou nastoupil, jest jedinou cestou vedoucí k cíli.

Staré básně a legendy, právě tak jako pohádky obsahují rovněž mystickou cestu, jak jsem ji popisoval. Velmi mnoho je zcela jasně naznačeno v německé básni o Nibelungách a skladatel Richard Wagner, který napsal trilogii »Prsten Nibelungů« musil býti buď inspirován básníkem, anebo musil s některým zasvěceným mystikem se stýkati, poněvadž do libret ke svým operám vepsal různé mystické stavy, kterých v původní básni není vzpomenu. Rovněž i v libretu k opeře »Parsifal« a v libretu k opeře »Lohengrin« jest velmi mnoho jasných narážek na mystickou cestu. Báseň »Parsifal« od Wolframa z Eschenbachu, stejně jako opera Wagnerova téhož jména jsou a zůstanou ještě dlouho nepochopeny, poněvadž mají nejvyšší mystický význam. Mluví-li o Wagnerovi a jeho hudebních skladbách, mohu ještě připomenouti, že byl jedním z řídkých hudebních skladatelů, kteří dovedli opravdu k o p o n o v a t i m a g i c k y s p r á v n ě. Znáám jen ještě jediného skladatele, který se Wagnerovi v tomto směru rovná. Je to Ludvík Van Beethoven. Když člověk jen trochu psychicky citlivý zavře oči při některých skladbách Wagnerových, provozovaných plným orchestrem, uvidí zvláštní barvy, které trvají tak dlouho, pokud nedozněl poslední akkord určité hudební věty. V opeře »Valkýra« je takové místo při »ohnivém kouzlu«. Je při něm viděti zavřenýma očima a odvrácenou tváří od jeviště, světlo krvavě rudé. V opeře »Mistři pěvci norimberští« je zase při scéně rvačky viděti barvu a světlo zelené.

Mystik praktický nalezne také v sobě neomylný klíč k tajemství Bible i Nového Zákona, k textům staroegyptským a asyrským, jejichž mystický význam uniká samozřejmě filologům; klíč k astrologické symbolice, k symbolice ornamentální a tvarové na stavbách všech národů a jak již jinde bylo vzpomenu, také k temné symbolice a l c h y m i s t i c k é, kterou se tak mnozí trápí beze všeho výsledku. Od prostých »kamenů Druidů« až k nejnádhernejším katedrálám středověkým, od pyramid až k indickým skalním chrámům, všude nalézáme,

jako mystikové, nejnádhernější jasné poukazy na prastaré mystické tradice, které se udržely přes všechno potlačování a přes nesčíslné boje s temnotou a hmotou.

Nejpodivuhodnější věcí jest však faktum, že mystické prvky a nejen to, celé řady pouček a mystických stavů, jsou jasné pověděny také u moderních básníků v jejich verších nebo u výtvarníků v malbách nebo sochách.

A tu se nám objevuje věc zvláštní a zdánlivě nepochopitelná! Jak jest možno, že tyto myšlenky měli básníci a výtvarníci, kteří o skutečné mystice nikdy ani neslyšeli? Odpověď na to je snadná. Každý básník i umělec vniká, třeba zcela nevědomě, při svých inspiracích do světa duchovního a tam jsou mu vnukány myšlenky, které pak vkládá do svých děl, aniž sám chápe, co vytvořil. Duch Svatý proniká vše a dovede se projevit i tam, kde bychom jeho přítomnost nejméně očekávali.

Podobně jako symboly jiné, může mystický žák řešit bez cizí pomoci i symboly snů, z počátku jen svých a později i cizích. Vše záleží na pilnosti, s jakou přistupuje a trvá při cvičení, neboť mnohost cvičení jest v přímém poměru s jeho pokroky.

Kdo vytrvá, pozná jakým symbolem byl kohout, který kokrhal při zradě Petrově, a pozná také, co znamená symbol kříže a důležitá věta z první knihy Mojžíšovy, kapitola II., verš 7. »I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země a vdechl v chřípě jeho dchnutí života i byl člověk duší živou.«

Tento tvůrčí akt je druhou epochou ve stvoření člověka a týká se něčeho zcela jiného než verš 27. v I. kapitole První knihy Mojžíšovy, který praví: »I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu božímu stvořil jej, muže a ženu, stvořil je.« Tento verš je prvním stvořením člověka v první epoše, kdy lidé byli obojího pohlaví v jednom těle, jak jsem uvedl již jinde.

A když došel mystik svého cíle, tu se stává absolutně jasno-vidným a všechny síly pozemské i nebeské jsou v jeho moci a jeho duše, spojená s Bohem, okouší blaženost člověkem nepochopitelnou ve věčném životě. Amen.

Kapitola XII.

Mystika a karma

Slovem karma označují theosofové podle indických pramenů jistý přírodní zákon, který působí na každého člověka mechanicky a nevyhnutelně, řídě jeho pozemské osudy. Karma je tedy zákon odplaty, dobra i zla a její činnost vzniká lidskými skutky v každém tělesném životě (možná také i v životě duchovním). Tento zákon řídí také osudy člověka odlíbeného, tedy osudy duchů zemřelých. Jenom tak lze vysvětlit, proč lidé trpí karmickou odplatou jednou na zemi a mnozí po d r u h é i po smrti v astrální říši. Karma je tedy v jistém smyslu zákonem odplaty. V jiném zorném úhlu je karma působením božské síly, božské spravedlnosti, které nic nemůže ujíti. Každý dobrý, zlý, nebo smíšený skutek (tak jsou rozdělovány skutky podle indického mudree Patandžaliho, viz: »Yoga-Sutra of Patanjali«, kniha IV., verš 7.) přináší svoje ovoce v některém příštím vtělení, po případě také ihned.

Toto »ihned«^z znamená, že v jistých případech působí naše skutky na náš osud již v onom vtělení, ve kterém jsme je vykonali. K této poučce se ještě vrátíme později.

Indická nauka praví, že karma vytváří pouze jisté životní okolnosti, do nichž jest člověk nucen vstoupiti, ale že nemá vlivu na jeho s v o b o d n o u v ů l i. Tento výklad není úplně správný, poněvadž zákon odplaty čili karma, má-li býti účinný, musí míti také v jisté míře vliv na vůli člověka, která následkem toho n e n í s v o b o d n á.

Otázka svobodné vůle u člověka je nesmírně spleťtá a zároveň je takového druhu, že může člověka uvést do největšího zmatku. Proto ve mnohých tajných společnostech a řáděch je členům přísně zakázáno zabývat se nějak touto otázkou, nebo hloubati o ní.

O tom všem je třeba zmíniti se obšírněji.

Lidé se obyčejně domnívají, že každý má plnou svobodnou vůli, že každý může jednati, jak je mu libo a že každý je tedy úplně zodpovědný za svoje skutky. Tak zvaná absolutní svobodná vůle přináleží pouze těm, kteří se úplně spojili s Bohem, tedy zasvěcencům nejvyššího stupně, j e j i c h ŝ v ů l e s p l y-

nula s vůlí Boží. Z toho vyplývá dále, že absolutní svobodnou vůlí má pouze Bůh. Lidé mají svobodnou vůli podle svého duchovního vývoje více méně omezenou.

Že není absolutní svobodné vůle u lidí, toho důkazem jsou i všeho druhu p r o r o c t v í do nejmenších podrobností vyplněná. U lidí nižších řádů je svobodná vůle velice omezena, poněvadž skutky hrubé, temné, ano i zlé, jsou podstatnou součástí jejich individuality, protože tkvějí příliš hluboce ve hmotě a nevědomosti. Tací lidé mají velmi mnoho příbuzného s říší zvířecí. Také zvířata jsou svou povahou přímo vedena k životu, který z lidského stanoviska by se zdál nejvýš špatným a zlým. Představme si na příklad nějakého krvežíznivého dravce, třeba tygra, který po celý svůj život vraždí jiné tvory, ba i člověka a ještě k tomu si často s chycenou kořistí krutě pohrává jako kočka s myší. Tato vlastnost jest ovšem zvířeti vrozená a zvíře takové nemá zodpovědnosti za tyto činy.

Podobně je to u lidí nízkých, hrubých a nešlechetných povah. Jejich skutky jsou v tak spiaté souvislosti s jejich hrubou a hmotnou přirozeností, že ani nemohou jednati jinak. K tomu přistupují i cizí vlivy, zejména z říše astrální, které takového člověka podněcují ke skutkům zlým, a on, nevěda, stává se jejich vhodným nástrojem.

Již sama lidská spravedlnost uznává v některých případech, kdy dochází ke zjevné poruše duševní rovnováhy, n e z o d p o v ě d n o s t takových lidí, které nazývá šilenci. Všem okultistům je ovšem známo, že veliká většina šilenců jsou lidé posedlí zlými, neviditelnými bytostmi nebo vlastními špatnými myšlenkovými útvary, čili bezděčně stvořenými elementály.

Hranice mezi zodpovědností a nezodpovědností je velmi n e s n a d n ě vymezitelná, jak se stanoviska lidských zákonů, tak i s hlediska lékařství a stejně i s hlediska okultního. Takovou hranici by mohl přesně vymeziti jenom zasvěcenec nejvyššího stupně, který vidí minulost i budoucnost a dovede odvážiti veškeré ukryté příčiny, jež vedly člověka k jeho činům.

Říci tedy, že by člověk byl naprosto neodvislý svou vůlí od všech vlivů, jest nerozumné a svědčilo by to jen o neznalosti okultních zákonů.

Člověk se může brániti jenom těm zlým vlivům, pokušením atd., které jsou mu z j e v n y, které jednak na něj působí na

úrovni hmotné, tedy prostřednictvím jeho smyslů a jednak zase, které přicházejí do jeho myšlenek, jako popudy v n u k n u t é. Tyto mohou býti jednou dobré a po druhé zlé. Ale záleží na vývojovém stupni člověka, j a k z l o a d o b r o r o z e z n á v á.

Je známo, že pro člověka průměrného, může býti dobro a zlo relativní, totiž, co jest jednou dobré, může býti za jiných okolností zlem a naopak.

Již uznaný okultní fakt, že člověk je vydán t a j n ý m v l i v ů m dobrým i zlým, svědčí o tom, že jsme zde na zemi určeni k boji — abychom se rozhodli pro jedno či druhé. Ale na druhé straně zase víme, že jsou činitelé, kteří rozhodují většinou o lidských sklonech.

Jsou to předně vrozená vnitřní organisace a za druhé určení osudové, řízené vlivy planet a hlavně neblahé poměry životní a jiné okolnosti, jež člověka strhují do bahna. Na př. ten, kdo se narodil v rodině zločinců nebo později upadl do špatné společnosti, jest ztracen, je-li jeho vnitřní, vrozená organisace stejnorodá s takovým okolím. Víme, že jsou zločinci právě tak rození, jako rození geniové. Kde je tedy u prvých zodpovědnost? Kde je automatické působení karmy? Kdyby takový zločinec podle chybně vykládané nauky o karmě vtělil se tisíckrát, bude stále zločincem, bude jednak pykat za zločiny spáchané a jednak se bude vtělovat se sklony stále stejnými, poněvadž jedno p o d m i ň u je druhé. Když však připustíme, že kromě automaticky působícího zákona osudu (karma) zasahuje stále m i l o s t B o ž í, která o d p o u š t í jisté viny a v y m a z á v á jejich následky a kromě toho dává příležitost ke s n a d n ě j š í m u p o z n á n í pravé Cesty — pak je celá hádanka hravě rozřešena.

Tato milost Boží spočívá v p o z n á n í n á b o ž e n s t v í. Jakmile člověk postoupil na takovou úroveň svého vývoje, že poznal náboženství, třeba bylo formy nejprimitivnější a nejprostší, jsou v něm již probuzeny jisté duševní síly a jeho podstata, totiž duše, snaží se ho neustále a nepřetržitě vésti k jeho prapůvodu, totiž k Bohu. Proto může býti, a také je, některý divoch na cestě k Bohu dále, než evropský ateista, který je třeba učencem světového jména.

Ale cesta k Bohu je cestou dobra. Čím výše člověk takto

stoupá ve svém nepatrném poznání Nejvyšší Síly vesmírové, tím se stává zodpovědnějším a tím více se v něm probouzí mravní podstata a cit pro uvažování o skutcích dobrých, zlých a smíšených. Každý takový člověk nabývá již ve větší nebo menší míře svobodné vůle, a tím také zodpovědnosti za své činy. Ale tím také počíná již více a více působiti na svůj osud, na svoji karmu, která n e n í nezměnitelnou. Kdyby byla karma nezměnitelnou, n e b y l o b y svobodné vůle, ani částečné a nebylo by také pokroku. Někteří theosofičtí spisovatelé, kteří neznali dokonale indické literatury a kteří také byli bez veškeré vyšší inspirace, přinesli do našeho západního okultního písemnictví o této věci velmi mnoho zmatku. Prohlašovali zejména, že karma je neúprosným zákonem, kterému se nelze nijakým způsobem vyhnouti. Ale to je naprosto mylné. Citovaný indický autor, otec jógy, Patandžali praví v uvedené knize, kapitola IV. verš 16: »U t r p e n í, k t e r é d o s u d n e n a s t a l o, j e s e v y h n o u t i.« K tomu poznamenává komentář překladatele Vivekanandy: »Některou část karmy jsme již zažili, některou zažíváme v přítomnosti a některá čeká, aby přinesla ovoce v budoucnu. V tom, co jsme již zažili, jest minulé a to tam. To, co zažíváme teď, musíme vytrpěti a jenom to, co čeká, aby to přineslo ovoce v budoucnosti, můžeme p ř e m o c i a ovládnouti, a proto veškeré naše síly mají býti namířeny k ovládnutí karmy, která dosud nepřinesla ovoce.«

To je úplně jasné, a jest z oněch slov patrné, že jistým způsobem se lze čekající karmě vyhnouti. Ale nejenom to. Člověk může změnit svůj osud, totiž svoji karmu, již v tomto životě. Že je to možno a že je to dovoleno Bohem, o tom se může přesvědčiti každý, kdo se řídí poučkami, které uvádí Mulford ve svých spisech »Dar ducha«.

Jakmile člověk postoupil tak daleko, že poznal alespoň část zákonů duchovních, že poznal alespoň nepatrný úlomek svého poměru ke Stvořiteli, jest mu dána také moc působiti na osud nebo na karmu a měniti ji.

Tato praxe jest ovšem od některých okultistů považována za černou magii, za věc, kterou si člověk ohromně škodí a jejíž výsledky straší ve mnohých hlavách ohněm přímo pekelným. Takových krátkozrakých lidí nechceme přesvědčovati. Domnívají se, že jsou ve svých soustavách a naukách neomylní, ale

kladou si sami největší překážky k opravdovému postupu a vývoji. Právě tak, jako materialisté, kteří chyceni v závoj hmoty, nevidí v ní Ducha, tito lidé nevědí, že Bůh chce, aby každý byl již šťasten na tomto světě podle svého domnění a podle své víry.

Tací lidé zapomínají, že největší Mistr světa, Kristus, učil, abychom se modlili: »Odpusť nám naše viny!«

Co znamenají tato slova?

Nic jiného než odpuštění hříchů, čili zničení zlé karmy z milosti Boží. Kdo to chce vykládati jinak, je buď nevěrec, ale k takovému nemluvíme, nebo je zaslepen falešnými naukami. Kristus zajisté, jako Syn Boží věděl nejlépe, co radil a čemu učil a dosud se nikomu nepodařilo vyvrátiti ani jediného z jeho slov.

Karma celou svou tajnou a jistě ohromnou silou je před mocí Boží lásky pouhou bublinou, která praskne a rozplyne se. To proto, že síly planetární, které tvoří karmu (osud), jsou proti síle boží zcela nepatrné a bezmocné. A jinde řekl Kristus: »Očkoliv prositi budete Otce nebeského, dáť vám!« Není v tom také zahrnuto odpuštění hříchů? Mnozí asi namítnou, že taková Boží milost musí býti zasloužena.

To je veliký omyl.

Milost Boží je něco tak úžasně velikého, že žádný člověk, ani největší světec si ji za sloužení nemůže. Milost Boží jest mysterium lásky a jako taková je člověku nepochopitelná. Jakub Böhme, jeden z největších mystiků, věnoval této milosti, kterou nazývá »volba božské milosti«, celý jeden spis, v němž vysvětluje toto mysterium, kdy Bůh si zvolí podle své zvláštní vůle jistého člověka, bez jeho zásluhy, a obdaří jej svou milostí.

Mohu s určitostí říci, že všichni, kdo mají sílu vstoupiti na mystickou Cestu a jsou na ní vytrvalí, byť byli lidmi chybuujícími, účastní se této božské milosti, neboť jen ona jim dala možnost a odhodlání a oddanost a víru, jež jsou nutny k této sebeoběti.

Již proto není tato Cesta pro každého, a proto také jsou mnozí, kteří sice započnou, ale nemohou vytrvati. Musí dokonati to, co teď započali, v životě jiném.

Z téhož důvodu není mystická Cesta věcí rozumu.

nýbrž citu, jak již mnohokrátě pověděno. »Znovuzrození a ušlechtilý kámen nenalezneme v rozepři a také ne žádným moudrým rozumem: Musíš opustiti vše, co je s tohoto světa i kdyby se to lesklo sebe více, musíš vejíti v sebe...« (Jakub Böhme, O trojím životě člověka, kap. VII. 11.) O tom viz také výrok Kerningův na str. 162. tohoto spisu.

Kdo poznal zákon o působení lidské myšlenky na říši astrální, ve které jsou také uloženy příčiny pozemských osudů, může na ni působiti velmi snadno, ba působí na ni každý člověk, aniž o tom věděl. Ne nadarmo se učí ve východních okultních školách, aby člověk ovládal svoje myšlenky, to jest, aby se neoddával myšlenkám nenávisným a zlým, nýbrž myšlenkám blahovolným a dobrým. Ale právě tak jako myšlenka nenávisná působí na astrál a klade tam semeno, z něhož vzejde ovoce na pozemské úrovni, tak také myšlenka dobrá ponese ovoce dobré.

Ale zrovna tak myšlenka bázlivá a stísněná přitahuje právě to, čeho se obáváme a před čím se chvějeme, poněvadž, ať o tom víme nebo nevíme, působí na astrál a zasévá tam to, co klidíme třeba již v tomto životě. Kdo však zasívá takové myšlenky do astrální říše vědomě, ten pozná velmi záhy účinky toho, neboť myšlenka spojená s přesvědčením, je mnohem mocnější myšlenky bezděčné.

Na karmu lze tedy působiti myšlenkami. To je fakt nesporný. Důležitou věcí je však věděti, jak máme toto působení prováděti a kterým směrem máme vésti svoje myšlenky, aby se naše karma změnila k našemu nejlepšímu dobru.

Řekl jsem shora, že jakmile člověk pozná náboženství, uvolní se do jisté míry jeho vůle a tato svoboda vůle vzrůstá s jeho duchovním vývojem. Nejvyšší náboženskou formou je však mystika, neboť v ní si člověk přímo uvědomuje, že kráčí k Bohu, aby se s Ním spojil, v ní odmítá vše pozemské — nejen věci hmotné, nýbrž i pozemskou učenost — jako něco méněcenného, ba bezcenného a hledá největší dosažitelný statek, totiž věčný život, moudrost nejvyšší a spojení s nebeským Otcem. Kdo dospěl tak daleko, uvolnil svoji osobní vůli ovšem u veliké míře, tím se také stal nejvyšším zodpovědným za svoje skutky. Ale ten, kdo nastoupil »Cestu mystickou«, je zároveň

účasten milosti Boží. Oboje se jeví zcela zřetelně v pozemském životě.

Předešlá slova jsou hluboce významná pro každého mystika, ale týkají se jednoho z četných mysterií, jichž nelze vyložit. Milosti Boží, jak z předešlého zjevno, jest účasten ten, koho Bůh obzvláště miluje. Opakuji, že jsou to lidé, kteří si tohoto daru nemohli nikdy zasloužit, poněvadž člověk ve své nepatrnosti, ať činí cokoliv, nemůže si zasloužit »Boží milosti«, kdyby se sebe více namáhal, aby se Bohu zalíbil.

Jakub Böhme se ve své zmíněné knize snažil vyložit onu volbu »božské milosti«, ale jeho spis je pouze pro zasvěcené, neboť žádný, kdo neprožil jistého duchovního vývoje, nepochopuje jeho slov. Bůh zkrátka, podle své nejvyšší vůle, si volí jisté lidi, které vyznamenává svou přízní a uděluje jim svoji milost, což se jeví tím, že jejich život se někdy náhle, někdy zvolna mění, vše nečisté a zlé se jim stává odporným a lidé tací krácejí mystickými stupni, někdy úžasně rychle k pravé svatosti, totiž ke znovuzrození. Někdy se stávají někteří lidé účastni této božské milosti i tehdy, když jejich život zdánlivě všemu tomu odporoval. Markantním takovým příkladem jest obrácení Pavlovo. Z jiných velmi mnohých příkladů uvádím obrácení vynikající mystické spisovatelky anglické, Jany Leadeové, členky »Filadelfské společnosti«, kterou založil v XVII. století slavný mystik John Pordage. Jana Leadeová, která neměla o celém mystickém směru ani ponětí, byla náhle zachvá-cena extatickým viděním uprostřed veselé společnosti, kterou však ihned opustila, aby se již nikdy do ní nevrátila. Celý další svůj život zasvětila mystické evoluci a dosáhla nejvyšších stupňů duchovního vývoje.

Nutno zde ovšem podotknouti, že naše mystická Cesta jest jen jednou z mnohých cest osvobození od hmoty a vede ke splynutí s Bohem. Způsob vývoje duchovního je ovšem a byl odedávna s t e j n ý, totiž mystický postup, jak je vylíčen v předešlé kapitole »Mystické stavy« děje se u každého stejně, ať použil těch či oněch prostředků, ale příprava k Cestě a způsob, jak k ní mystik přistupuje, mohou býti velmi rozmanité. V Indii na př. jsou známy velmi mnohé prostředky k nastoupení Cesty a jejímu dokončení. Je tam známa také Cesta naše, jež se nazývá buď bhakti-jóga nebo tantrika. Poslednější, jak již

vpředu vyloženo, se hlavně týká cvičení písmenových nebo slabičných. Bhakti-jóga je cesta lásky k Bohu — tedy totéž, čemu učil Kristus. Mnohé indické způsoby jsou velmi násilné a pracuje se jimi beze všeho ohledu na »milost Boží«. Při ní vydobude si člověk zdánlivě obrovsky vzrostlou vůlí a vypěstováním vnitřních schopností rovněž osvobození a spojení s Bohem. Ve skutečnosti je tu však přece jen »božská milost«, bez níž by člověk nedosáhl nic. Láska Boží je tak neobsáhlá že se věnuje i tomu, kdo Boha vůbec popírá, jestliže jen hledá osvobození od hmotných pout. Nejlepším toho příkladem je cesta Buddhova, který neuznával Boha — nýbrž pouze »zákon« — a přec jen došel cíle.

Avšak tyto prostředky indické, jako vůbec veškerá askese jsou pro Evropana nevhodné, leda by mohl žít v indických poměrech, uprostřed tamních zasvěcenců a odloučeně od světa. Naše západní prostředky musí býti zcela jiné, musí býti mírné a pomalé, neboť jednak by se žáci uváděli do nebezpečí a jednak by ničeho nedosáhli. Cesta indická jako Cesta asketická je u nás naprosto nemožná, čehož důkazem jest na příklad okolnost, že i ti, kteří přišli k nám na západ z Indie a byli již dosti pokročilí, musili odtud uprchnouti, aby nepodlehli špatným vlivům naší společnosti.

Kdo se chce tedy učiniti u nás z vlastní vůle svatým přesvědčí se záhy, že je to nemožné, a je-li poctivým, přizná to. Jinak se stane pokrytcem.

Jedinou možnou Cestou je Cesta milosti Boží, kdy Bůh sám svou nekonečnou láskou a mocí očistí člověka a přivede ho do svého lůna. Mystická Cesta jest ovšem dílo nadlidské. A právě proto ho nemůže provést člověk sám. To jest již obsaženo v samém jeho cíli. Kdyby Bůh nepodával stále člověku ruky, bylo by vše marné.

Pokud se týká karmy a jejího působení na mystika, je nutno zmíniti se o některých velmi důležitých věcech. Jakmile byla někomu dána síla k mystickým cvičením — ať byl před tím člověkem jakýmkoliv — je mu také dána milost pozvolného očištění a přemožení veškeré zlé karmy, která ho očekává. Nahromaděná karma se obyčejně vybíjí již před počátkem této Cesty různým, rychle za sebou následujícím utrpením. Není jediného mystika, který by byl nezažil krutých

ran osudu, a sice vždy takových, které se nejvíce dotkly jeho duše. Karma, která měla působiti třeba dvacet let, shrne se na dobu velmi krátkou, třeba na rok nebo dva, takže následuje rána za ranou. Jakmile byla Cesta nastoupena, vyšinul se mystik nad působení pozemských řádů a zákonů, které ovládají všechno ostatní lidstvo a podléhá pak zákonům zcela jiným. Nesmíme také zapomenouti, že téměř žádný člověk, který nastupuje mystickou Cestu v tomto životě, nečiní tak po prvé. Obyčejně je zřejmo, že již v předcházejícím životě se obíral stejnými cvičeními, ale že dospěl jen k jistému stupni. Mystický pochod, který zažil v předešlém vtělení, opakuje se nanovo velmi rychle, ale pak se postup žáka změní, aby pokračoval pomaleji. Kdo nastoupil mystickou Cestu jen jednou, u koho nastaly již počáteční stavy zasloužení, ten uzavřel smlouvu s Bohem a v každém následujícím vtělení se k této Cestě vrátí, právě tam, kde přestal, aby pokračoval, pokud nedosáhne cíle.

Mystická Cesta působí na úplné zničení karmy a je tedy nejlepším prostředkem — ba jediným prostředkem k osvobození od ní. Mystik nesmí si však mysliti, že toto ničení karmy provádí sám, neboť se oddává úplně do vůle Boží a jediné Bůh svou milostí a láskou zničí čekající karmické ovoce.

Totéž učila i škola Pythagorejců, že totiž slepý osud je podroben Božské Prozřetelnosti. Osud je reakcí přírody (to jest vesmíru) na člověka (karma) a lidská vůle, zharmonisována s Prozřetelností se může vymknouti nižším karmickým silám. Jestliže mystik při tom veškeré svoje skutky »svaluje na Boha«, totiž koná-li vše bez myšlenek na odměnu nebo odplatu nebo ovoce svých skutků, tu netvoří karmy nové.

Kdo z cvičících mystiků si denně myslí několikrátě žalm: »Uval na Hospodina cestu svou a slož v něm naději, Onť zajisté všechno spraví,« pozná účinek tohoto odevzdání se do vůle Boží brzy.

Veškeré špatné návyky a vůbec skutky škodlivé budou pomalu mizeti z jeho života. Budou mu činěny překážky, takže nebude se moci dopouštět hříšných činů, nebo budou mu různým způsobem dávány výstrahy a bude varován před nastávajícím pokusem.

Jestliže žák přesto padne, tu nechť se zase rychle zvedne a

především, nechť nemyslí na svůj poklesek. Jakmile žák klesl, dostaví se vždycky rychlý trest, který žáka postihne a jenž musí býti vytrpěn na usmíření. To jest zkušenost mnohých a je důkazem, že nová karma se již netvoří, aby v budoucnu nepřekážela. Tak dává Bůh svým věrným důkazy svého působení neustále, ale ne všem ve stejné míře, nýbrž jednomu více a jednomu méně, podle své moudrosti.

To, co zde píší, nejsou věci vysněné, nýbrž zažívané všemi, kdo nastoupili cestu mystickou. Všichni žáci, aniž o těchto podrobnostech napřed věděli, vypravují o nich souhlasně. Nemůže jinak býti, neboť duchovní zákony musí působiti na každého stejně. Je ovšem třeba, aby člověk pokud možno úplně se obracel do svého nitra, kterýžto stav se nazývá introverzí. Kdo v sobě takto hledá nejvyšší poklad, nalezne jej.

Po jisté době, která není ovšem u každého stejně dlouhá, uklidní se život mystika tak, že poplyne jako klidná řeka až do konce. Jestliže žák postoupil až k jistému vyššímu bodu vývoje — míním tím mystickou svatbu — jest uveden do takových okolností životních, že může žíti po jistou dobu v odloučenosti od ostatních lidí a v úplném klidu. Toho jest mu také v nejvyšší míře třeba, poněvadž v tomto období nastává nejvyšší soustředění všech duchovních sil do jednoho bodu, takže jest nutný naprostý klid a osamocení.

Každý žák pocítí ihned na počátku své Cesty — zhusta po krátké době praktického cvičení — jistý odpor ke světu a touhu odejíti někam na samotu, do pouště a pod. Tato touha jest prvním odleskem takového osamocení, které se však může uskutečniti až po dlouhých letech. Netřeba dokládati, že žák této touze nesmí podlehnouti, neboť by se tím dopustil veliké chyby, poněvadž ve světě a ve společnosti, do které byl postaven, jest mu vykonávati přijaté povinnosti. Každý může býti jist, že jakmile k tomu nadejde vhodná doba, bude z těchto povinností uvolněn a pak teprve nastane doba odloučení.

Mystik uvede svým cvičením v pohyb nejvyšší síly a proto je také zřejmo, že jeho koncentrace musí působiti i na jeho zevní osudy. Když dostoupil na jistý stupeň, může prositi, o cokoliv chce, a bude mu dáno. Mállokdo by tušil, že i mezi námi jsou tací lidé, jejichž prosby bývají vždycky vyslyšeny.

Ale napřed se člověk musí naučiti p r a v é modlitbě. Ne nadarmo se říká, že člověk se má modlití s r d c e m a nikoliv hlavou. Kdo se dovede modlití srdcem, bude vyslyšen vždycky. Tato věc se míní d o s l o v n ě. Proto také i mystik, když se v některé chvíli srdcem n e m o d l i l, nebude vyslyšen. Srdce neznamená však pouze obrazně cit, nýbrž skutečný duchovní orgán, který však neleží přesně tam, kde je srdce anatomické, nýbrž uprostřed prsou. Toto duchovní srdce může viděti zasvěcený mystik ve svých prsou zářiti. Je to věčná lampa, svatý tabernakl, z něhož vychází nahoře čistý plamen a v němž sídlí Ježíš Kristus. Podle starého rosikruciánského spisu: »Tajné figury Rosikruciánů« je toto mystické srdce rozděleno na pět sfér. Autor tam píše, že srdce je dole úzké a nahoře velmi široké, aby bylo Bohu otevřeno, ale pozemskému uzavřeno. V nejvnitřnější, páté sféře, jest Duch Svatý, který učí člověka božským věcem.

Pokud se týká modliteb a proseb, sluší říci všem žákům mystiky a všem, kteří se o tuto cestu zajímají, aby byli pamětliví slov Kristových: »Hledejte království Boží a vše ostatní vám bude přidáno«.

Je třeba míti jenom víru a nestarati se o zítřek, neboť Otec nebeský ví zajisté, čeho je nám třeba a náplň jeho darů je nevyčerpatelná. Tím ovšem není míněno, abychom složili ruce do klína, nýbrž abychom, potřebujeme-li pomoci, spoléhali jen na Boha a nikoliv na lidi. Kdo se stará o pozemské více než o duchovní, toho duchovní život se nemůže vyvinouti a nebude mu také dáno více než to, co by byl obdržel, kdyby byl svého úsilí životu duchovnímu nevěnoval. Ale kdo této víry nemá, tomu jí nelze dáti, poněvadž je také součástíou boží milosti.

Kdo by se o mystiku zajímal, může ve směrech námi uvedených pracovati sice sám, ale mnohem lépe je, když se v jediném místě naleznou alespoň dva nebo tři lidé stejného smýšlení, aby se mohli občas scházeti a rozmlouvati o duchovních věcech. Tím se podporuje vnitřní cit a povzbuzuje se nálada, která časem poklesá u každého. Ve větších městech lze utvořiti malé společnosti po způsobu »sborů« Českých Bratří. V takových shromážděních, když by se scházela v určitý den, buď jednou týdně nebo ve čtrnácti dnech, doporučuje se předčítati

některá důležitá místa z mystických spisů a hovořiti o nich. Při opravdovosti a horlivosti vyvine se ostatní samo. Duch zajisté neopomene spolupracovati.

Abych svým členářům ulehčil! předběžné studium mystiky, uvádím některé spisy, jež považuji za nejdůležitější. Četba takových knih, ne sice stálá, ale přece občasná, nasycuje duši vhodnými představami a obrazy a způsobuje náladu, která usnadňuje koncentraci. Není třeba čísti dlouho a není třeba mítí knih mnoho. Z těch, které zde uvádím, může si každý podle své možnosti vybrati alespoň některé. Jsou to:

Bible a Nový Zákon podle vydání králického.

Bhagavad-Gita v překladu mém, nebo v některém jiném dobrém překladu.

Učení staroindické od prof. Čupra.

Andreae Valentin, Chemická svatba Kristiana Rosenkreutze.

Böhme Jakub: Spisy.

Jane Leadeová: Spisy. (Německy a anglicky.)

Michael de Molinos: Duchovní vůdce, který osvobozuje duši. (Česky).

Angelus Silesius: Poutník Cherubínský. (Též česky).

Swami Vivekananda: Radja-Yoga. (Angl., česky).

Blavatská: Hlas Ticha. (Česky).

Mabel Collinsová: Světlo na cestu. Květ a plod. (Česky).

Karel z Eckartshausenu: Mystické noci.

Sedir: Sedm mystických zahrad.

Prentice Mulford: Dar Ducha.

Spisy Johna Pordagea. (Anglicky. Knihy tyto jsou vzácné.)

Jan van Ruysbroeck: Tři spisy.

Patanjali, Yoga Sutra. (Anglicky a česky v překladu K. W., dosud jen v rukopise.)

Oupnek Hat. (Přeloženo z perštiny do němčiny.)

Deussen: Systém vedanty. (Německy.)

Görres, Křesťanská mystika. (Německy, 5 svazků.)

Tomáš Kempenský: Následování Krista. (Česky).

Spisy Kerningovy. (Česky).

Spisy Rabindranatha Tagore.

K. Weinfurter: Bible ve světle mystiky. — Stigmatisace čili jizvy ran Kristových. — Cesta královská. — Mystický sborník. — Mystický slabikář. — Mistr Rama Krišna a jeho učení. —

Spisy Sri. B. Maharišiho. — Mystická nauka Mistra Eckeharta. — Mystika všem. — Odhalená magie. — Paměti okultisty. — Tajné síly přírody a člověka. — Zázraky a jejich výklad okultními silami. — Životní magnetismus a jiné.

*

Končím tento spis s nadějí, že bude alespoň některým lidem světélkem v rozháraných temnotách nynějších dob, kdy vše se žene za pozlátkem světského klamu, za bludičkami slávy, kdy pravda a čest jsou šlapány a kdy zdánlivě vítězí lupiči ve světě hmotném i duchovním. Kdo by se odvážil vstoupiti na Cestu zde vylíčenou a potřeboval by nějaké rady, dostane ji vždy, a proto, nechť se nikdo neobává, že by se chopil věci, ve které by mohl zablouditi jako ve slepé uličce. Zkušenosti v mystice nabyté, pokud se netýkají prozrazování mysterií, náležejí celému světu a nikoliv jen tomu, kdo si jich vydobyl. Podle zákona, že každý kdo darmo obdržel, musí také darmo dáti dále, jest naší povinností poučovati tam, kde je o to žádáno, ale také mlčeti tam, kde žádáno není.

V i n o h r a d y o v á n o c í c h 1929.

OBSAH

	Stran
Úvod	11
Kapitola I. Pojem mystiky, zvláště křesťanské	15
Kapitola II. Mystické školy	34
Kapitola III. Vůdce a jeho styky s žákem	44
Kapitola IV. Meditace a koncentrace	51
Kapitola V. Tichá koncentrace u světců křesťanských	69
Kapitola VI. Cvičení mantrická	79
Kapitola VII. Původ mantrických cvičení	93
Kapitola VIII. Výňatky z některých mystiků středově- kých	173
Kapitola IX. Mystické stavy	187
Kapitola X. Vnitřní slovo	211
Kapitola XI. Výsledky mystického školení	221
Kapitola XII. Mystika a karma	225

1571-

Karel Weinfurter
OHNIVÝ KEŘ

Vydalo nakladatelství J.W.HILL
v Olomouci roku 2000

ISBN 80-86427-06-4